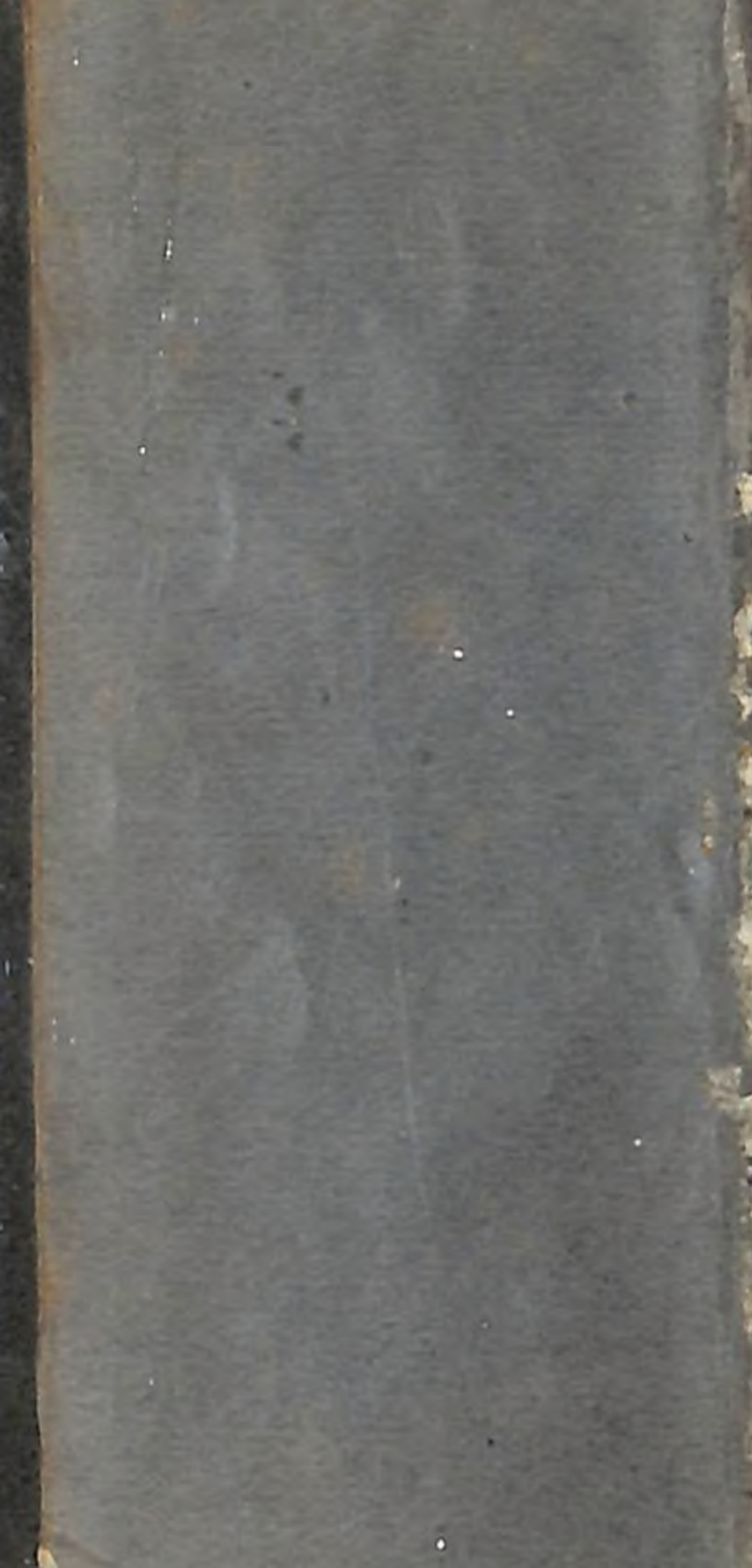

QUESTIONS
& ANSWERS

Պ Լ Ի Տ Ի Օ ՀԱՌՆԻՈՐ

Պարունակող բազում և զանա-
զան ջերմեռանդական աղօթից :

Ըստ պատշաճութեան ԳԵԿԵՅ
Ի Ժամանակի :

Թարգմանել 'ի Յովհաննէ վար-
դապետէ Կոստանդնուպօլսեցւոյ :

Յորում յետոյ յոմանց յաւելան
Էօթն սաղմոսքն ապաշխարութե :
Պատրաստութի քրիստոնէաբար մե-
ռանելոյ : Հաւատով խոստովանիմն ,
և նշանակութիք խորհրդոց սբյ Պա-
տարագին 'ի վն չարչարանաց տն մե-
լոյ յմի քնի :

Ի ՎՆՆՆԸ. 1818 :

Ի Մխիթարեան Տպարանի :

1841

1841

1841

1841

1841

1841

1841

1841

1841

V. A. G. H. H.

W. W. W. W. W.

G. W. W. W. W.
W. W. W. W. W.
W. W. W. W. W.

W. W. W. W. W.

W. W. W. W. W.

W. W. W. W. W.

W. W. W. W. W.

Եղիցին կամք քո :

Լաւրաքանչիւր հասապարիմ քրիս-
տոնեայ յարժամ յառանկ յանկողնոց
յառաւօրոս, պարպի նախ կնիւղ
գինքն նշանաւս Բայ խաչին տակւոյ:

ՅԵՆՈՒՆ ՀՕՐ,
և Ողւոյ, և Հողւոյն
սրբոյ. Լմէն:

Եւ յիսոյ հապոսցանէլ առ թի
զտղօլիս հեթեւալս:

—այր մեր՝ որ յերկինս ես,
սք եղիցի անուն քո. եկեսցէ
աշքայուծի քո. եղիցին կամք

քո որպէս յերկինս և յերկրի :
 () Հաց մեր հանապազորդ տո՛ւր
 մեզ այսօր , և թո՛ղ մեզ զպար-
 տիս մեր , որպէս և մեք թողումք
 մերոց պարտապանաց . և մի առ-
 նիր զմեզ 'ի փորձութիւն . այլ
 փրկեա՛ զմեզ 'ի չարէ . զի քո է
 արքայութի՛ և զօրութի՛ և փառք
 յաւիտեանս . Ամէն :

Ողջոյն քեզ Մարիամ , լի շե-
 նորհօք , տէր ընդ քեզ : () Եր-
 նեալ ես դու 'ի կանայս , և
 օրհնեալ է պտուղ որովայնի
 քո յս : Արբուհի Մարիամ
 մայր ա՛յ , բարեխօսեա՛ վս մեր
 մեղաւորացս այժմ , և 'ի ժա-
 մու մահու մերոյ . Ամէն :

—աւատամ 'ի մի ան Հայրն
 ամենակարող՝ յարարիչն երկնի
 և երկրի: Եւ 'ի յս քս որդի
 նր միածինն նորն մեր. որ յղա-
 ցաւ 'ի Հոգւոյն սրբոյ. ծնաւ
 'ի մարիամայ կուսէն. չարչա-
 րեցաւ ընդ պոնտացւով պիղա-
 տոսիւն, խաչեցաւ, մեռաւ, և
 թաղեցաւ. եջ 'ի դժոխս. յեր-
 րորդ աւուր յարեաւ 'ի մեռե-
 լոց: Համբարձաւ յերկինս.
 նստի ընդ աջմէ այ Հօր ամենա-
 կարողի: Ուստի գալոց է դա-
 տել զկենդանիս և զմեռեալս:
 —աւատամ 'ի Հոգին սբ. 'ի սբ
 կաթուղիկէ եկեղեցին. 'ի Հա-
 ղորդութի սրբոց. 'ի թողութի
 մեղաց. 'ի յարութի մարմնոց.
 և 'ի կեանս յաւիտենականս.

Ըմեն:

A 2

Սոհանամ զքէն տէր իմ և
մօծ իմ 'ի բոլոր սրտէ իմմէ
և 'ի բնաւից մտաց իմոց . զի
'ի զիշերիս յայսմիկ արժանի
արարեր զիս պահել և պահ-
պանել, ոչ յաղագս իմոյ բա-
րեգործութե, զի յիրաւի մեղա-
ւոր եմ ես . այլ վն քոյոյ մե-
ծի գթութե և բարերարութե :
Անորոյ խոնարհութիւն աղաչեմ
զքեզ . տուր ինձ զմեծագին շը-
նորհ քո սք, առանց որոյ ոչ
ինչ կարեմ առնել . որպէս զի
Նովա կարիցեմ կառավարել զիս
այսօր 'ի փառս քոյոյ անձայնոյ
հանդիսավեհութե, 'ի փրկու-
թիւն հոգւոյ իմոյ, և 'ի յօգուտ
մերձաւորաց իմոց : Այլ և օգ-
նեա՛ ինձ ո՞վ քաղցր տէր իմ,
զի կարիցեմ այսուհետև սկսա-

նիլ՝ զբարիս խորհիլ, խօսիլ, և
գործել, և փոխել զկենցաղա-
վարութի իմ անպատեհ, և առ-
նել զամ ինչ այսօր, և 'ի բո-
լոր կեանս 'ի պատիւ և 'ի փառս
անուն քոյ սրբոյ. Ամէն :

Տր իմ ցն քն, թէպէտ մե-
ղաւոր եմ ես, և անարժան
քոյոց շնորհաց, յաղաղս ծան-
րութեան իմոյ չարագործութե,
սակայն դաւանիմ ճշմարտապէս,
հաւատամ բոլորով սրտիւ, և
խոստովանիմ բերանով զսբ կա-
թօղիկէ, և զառաքելական հա-
ւատն հանդերձ իւրայնովք մա-
սամբք, ըստ որում հաւատայ
և ուսուցանէ սբ եկեղեցին հը-
ռովմէական : Եւ քանզի եր-
բեմն յանկարծակի հանդիպին

կասկածանք բազումք 'ի զանա-
 ղան փորձութիս, զորօրինակ 'ի
 մեծամեծ հիւանդութիս, և յայլս
 սոցին նմանս, յորոց փրկեսցէ
 զիս քոյդ ամենակարօղ զօրու-
 թիւն: Եթէ 'ի պատճառս նո-
 ցին կորուսանիցեմ զմիտս իմ,
 մինչ զի տարակուսիցիմ 'ի վր-
 ժմանց սրբոյ հաւատոյն մասնկանց,
 կամ թէ հաւանիցիմ մոլորու-
 թեց ոմանց, աղերսեմ և հայ-
 ցեմ թախանձանօք 'ի քումմէ
 հանդիսավեհութե, բարեխօ-
 սութիւն սրբուհւոյ անձնին և
 ամենից սրբոց, զի ներիցես ինձ:
 Քանզի կամիմ ես կեալ և մե-
 ռանիլ, առանց հաւանելոյ եր-
 րէք այսպիսեաց մեղաց, այսու
 սրբազանիւ հաւատով և մեծաւ
 ջերմեռանդութիւն 'ի գոգ սրբա-
 զանի մօրն իմոյ եկեղեցւոյ. որ

ոչ ամփոփէ զբազուկս իւրոյ դը-
թութն ընդդէմ այնոցիկ, որք
խոնարհութիւն գիմեն առ նա,
Լ՛մէն:

Լ՛ղօլէ, առ ոչոհապան հրէշտիկն:

Ի խորոց սրտի իմոյ հեղու-
թեամբ մտաց աղաչեմ զքեզ
ո՛վ գերապայծառ հոգի հրեշ-
տակական. իշխան արքայու-
թեան, որ ես կարգեցեալ 'ի
Ժամու ծննդեան իմոյ յամենա-
ռատ աղբերէ հանդիսավեհու-
թեանն այ 'ի պահպանութի, և
'ի նախախնամութի իմոյ անար-
ժանի անձին: Պահեա՛ և պահ-
պանեա՛ զիս այսօր 'ի պատրա-
նաց, 'ի խաբէութէ, և 'ի հը-
նարից սատանայի: Եւ զի զօ-

րուծք նշանի սրբոյ խաչին կա-
րիցեմ յաղծահարել զամ ցան-
կուծի մարմնական, զամ հպար-
տուի կենցաղոյս, և զամ խա-
բէուծի հնոյ օձին: Լա քան-
զի աղերսանք իմ ոչ են ար-
ժանիք, և ոչ բաւականք առ 'ի
ընդունիլ զոր հայցեմք, վս ո-
րոյ արա, զի աղօթիւք քովք
հաճիցի տէր հեղուլ 'ի սիրտ իմ
զվերնական շնորհ հոգւոյն սրբ-
բոյ: () Ի որպէս տեսանես՝ մո-
լորիմ իմով ծուլութք և ան-
հոգութք արտաքոյ հրամանաց
փրկչին իմոյ, և գնամ 'ի ճա-
նապարհ խաւարային. մի ուրեմն
թողուր զիս 'ի բաց օվ պահա-
պան հրեշտակ իմ. այլ որքան
տեսանես, թէ ոսօխն մեր սա-
տանայ կամիցի որսալ զիս ուռ-
կանաւ մեղաց, սյնքան քոյով

սովորականաւ բարեգիծութիւնդ
 զգուշապէս ընր ինձ օգնական :
 Սոյնպէս ևս աղաչեմ զքեզ, ով
 պատուական հրեշտակդ Կ. զի
 'ի ժամու մահուն իմոյ մի
 ձգիցէ զիս սատանայ 'ի խորս
 յուսահատութեն, այլ զինաւորե-
 ցեալ զինուք սրբոյ եկեղեցւոյ
 կարիցեմ, յաղթահարել զամե-
 նայն զօրութի, թունաւորի օձին :
 Եւ այսպէս քոյով նպաստու-
 թեամբդ առաջնորդեա՛ ինձ մին-
 չե 'ի վերնական տեսութի ստեղ-
 ծողին իմոյ. զի արդեամբք չար-
 չարանաց նորին հանդերձ հա-
 մայնիւք երջանկօք քաղաքակ-
 ցօք կարիցեմ հրճուիլ յանդրա-
 ւականում խնդութեան.

Լ. մեն :

Յորժամ ելանէ Թ 'ի գոմէ 'ի
Գո-րս, պարտի ինչէլ զինքն նշա-
նաւ արեւոյ խաչին՝ ասելով.

Յանուէն հօր, և որդւոյ, և հոգ-
ւոյն սրբոյ. Ամէն:

Եւ յետոյ ասանիլ զաղօլս հե-
տեւորս:

Խաղաղութի տն իմոյ եղիցի
միշտ և հանապաղ ընդիս, և
ընդ համայնից ոսկերաց և ան-
դամոց իմոց. Ամէն:

Աղղեա՛ ով տէր իմ զգնացս
իմ այսօր, և զամ աւուրս կե-
նաց իմոց. և դիր պահապան
աչաց իմոց, զի մի տեսանիցեմ

զունայնութի . սանձեա՛ ևս զե-
ղու իմ , զի մի՛ յանցանիցեմ
ընդդէմ քում հանդիսավեհու-
թեան . Լ՛մէն :

ՏԻ իմ յս քս որդի այ
կենդանւոյ , աղաչեմ զքեզ միջ-
նորդութե՛ք հնգից սրբազանից
վերայ քոյոյ մարմնոյդ , զի հա-
ճիցիս պահպանել այսօր զհինգ
զգայութիւնս մարմնոյ իմոյ , և
արտամերժիցես յինէն զբնաւս
խորհուրդս և զերևակայութիս
աղտեղիս , որք հեռացուցանեն
զսիրտ իմ 'ի քէն . և դու լեր
յոյս իմ , և գանձ հոգւոյ իմում .
Լ՛մէն :

Հորժամ հասանի 'ի դուռն աք
 էկեղէցոյն, պարտի կռել զինն
 նշանաւ սրբոյ խաչին՝ տաւ լով:

Հանուն հօր, և որդւոյ, և հոգ-
 ւոյն սրբոյ. Ամէն:

Մնացէք աստ ո՛վ վատթար
 և ընդունայն խորհուրդք: Իսկ
 դու ո՛վ անձն իմ պատրաստ
 լեր 'ի տանն այ առ 'ի երկիր-
 պաղանել և գոհանալ զմեկ այ
 և զիրկէն քումմէ յսէ քսէ,
 Ամէն:

Եւ 'ի հասնելն յէկեղէցին պար-
 տի տաւ:

Տր իմ և մծ իմ, մտանեմ ես
 'ի տուն քո սր առ 'ի երկիրպա-

գանել քեզ, գոհանալ զքէն,
 և խոստովանիլ զանուն քո սբ.
 վն զի բարի է յոյժ. առ 'ի
 ընդունիլ զթողութիւն մեղաց
 իմոց, և շահաւորիլ շնորհիւ
 քով սրբով. Ամէն:

Եւ յառնուին զԼուս Օրհնութիւն
 պարտի ինչէլ զինքն նշանու
 սէջ
 խաչին՝ տսելով:

Օղնա՛ յիս մշակաւ, և սբ
 եղէց. լո՛ւա՛ զիս, և քան զձիւն
 սպիտակ եղէց:

Եւ 'ի գնալն առաջն սրբոյ սե-
 ղանոյն պարտի տսել:

Երկիրպագանեմ քեզ, և բա-
 րեբանեմ զքեզ տէր իմ յս
 քն, որ զօրութիւն սրբոյ խաչին

աղատեցեր զբոլոր աշխարհ :
 Բայց նոր զբերան իմ, զի օրհ-
 նիցեմ զանուն քո սբ. և սրբ-
 բեա՛ զսիրտ իմ յամենից ունայ-
 նութեանց, և ՚ի պղծոց խորհր-
 դոյ . զի ընդունակ լինիցիմ
 քոյոց անձայնոց շնորհաց :

Եւ յեւանելի չափանային ՚ի սբ-
 բաղնատանէն, եւ ՚ի գալն առաջե
 Բէթլէմ առ ՚ի սկսանիլ զպատարագ,
 պարտի առել :

Ով բարեգութ նոր իմ յս քս,
 հայցեմ ՚ի քէն խոնարհութիւ,
 զի բարեխօսութիւք, արդեամբք,
 օժանդակութիւք, չարչարանօք,
 և աղօթիւք ամենից սբց հրեշ-
 տակաց և հրեշտակապետաց,
 նահապետաց, մարդարէից, ա-
 ութելոց, մարտիրոսաց, հայրա-

պետաց, և կուսանաց, այլ և
 շնորհօք հոգւոյն սրբոյ հաճիցիս
 հեղուլ 'ի սիրտ իմ զճշմարիտ
 զղջումն, ուպ զի կարիցեմ ճա-
 նաչել զխղճմտանաց իմոց չա-
 րութիս, և խոստովանիցիմ ա-
 ռանց պատճառանայ զաղտե-
 ղութիս իմոց յանցանաց: Եւ
 տուր ինձ տէր զշնորհ քո սբ,
 զի կարիցեմ առնել զպատշա-
 ճաւոր ապաշխարութի. և այս-
 պէս՝ ողորմութեամբ քոյոյ բա-
 րեգթութեդ ջնջեսցին մեղք իմ.
 Ամէն:

Սինչ Ժառանգայն ասէ զԼուսնից
 Կոնն, որաբար է ասել:

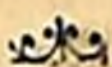
Ո՛վ քաղցրագունեղ յս, ան-
 կանիմ առ ոտս քոյ մեծաւ
 խոնարհութիւն, զորս և բաղձամ

ոռոգել, լուսնալիսկ իմովք ար-
 տասունօք, վասն զի յարայիշեմ
 զտգեղութի մեղաց իմոց, զորս
 ընդդէմ անձայնոյ քում գործե-
 ցի հանդիսալեհութեան: Ար և
 աղաչեմ զքեզ տէր, ողորմեաց
 ինձ մեղաւորիս, զի եմ աղքատ
 և թշուառ քո ստեղծունած,
 վերադնեցեալ իսկ 'ի քէն ա-
 րեամբ քոյով պատուականաւ. և
 մի իսպառ ըստ իմում պատժեր
 զիս ապարդիւնաւորութեմ, տէր
 իմ, ահա յիշեցի 'ի բոլորէ
 իմմէ սրտէ զսխալանս իմ, զհա-
 տուցումն նոցա, յորոց և զար-
 հուրեցայ: Աւստի մեծաւ խո-
 նարհութիւն նոցին 'ի քէն խնդրեմ
 զթողութիւն, առաջադրելով
 ինձ օգնութիւն քոյոց շնորհաց ոչ
 երբէք յապագայս. վերապահիլ
 'ի նոյն յանցանս, մեծաւ իսկ

զգուշութիւն զհոգ ունել անձին
խմոյ, և զքեզ սիրել յամ սրտե
խմմէ. Ամէն :

Այնչ ապի, Խոստովանիմ առաջի
նոյ, որպիսի է Ի ժողովեալեանն առել :

Խոստովանիմ առաջի նոյ ա-
մենապարտի, և երանուհւոյ
մարիամու միշտ կուսին. երա-
նելոյն միքայելի հրեշտակապե-
տին, երանելոյն յովհաննու
մկրտչին, սոյց առաքելոցն պետ-
րոսի, և պօղոսի, և սոյ հօրն
մերոյ զրիգորի լուսաւորչին, և
ամենից սրբոց, և առաջի քոյ
հայր սբ. քանզի մեղայ յոյժ,
խորհրդով, բանիճ, և դործով.
վայ ինձ. վայ ինձ. և յաւէտ
վայ ինձ : Այ որոյ աղաչեմ զե-
րանուհի մարիամ միշտ կոյսն,

ղերանելի միքայել հրեշտակա-
պետն, զերանելի յովհաննէս մը-
կրտիչն, զսբ առաքեալս պետ-
րոս, և պօղոս, զերանեալ հայրն
մեր զսբն գրիգոր լուսաւորիչն,
և զամենայն սուրբս, և զբեղ
հայր աղօթել վն իմ առ տէր
անձ մեր:

Մինչ խոհանայն տաէ, Լուսաբեայէ,
պարսի և տաւել:

Ով գթած և բարեգութ ար-
իմ յն քն, միայնակ յոյս և
փրկութի հոգւոյ իմոյ. հայցեմ
ի քէն, ընկալ զխոստովանու-
թիւն իմ, և շնորհեալ ինձ զճրշ-
մարիտ զղջումն սրտի. զի լայ-
ցեմ, և ողբայցեմ զծուլութիւն
իմ, և զանհոգութի իմ, զորս
ընդդէմ մեծի քում հրամանի

գործեալ եմ. այլև ուսո՞ ինձ զի
զայս տունիցեմ հանդերձ խոնար-
հուի՞ք և մաքրուի՞ք սրտի. Ամէն:

Մինչ ասի, Յայս յարկ նոսրեա-
նաց, պարս է տսել:

Ո՛վ ան յաւիտենական, խըն-
դամ միշտ և հրճուիմ. զի դու
ես այն, որ ես, և ոչ այլ ոք
է էակ, եթէ ոչ քե, և ՚ի
քէն: Ո՛վ մեծութիւն անհուն,
դու բարւոք զիտես զյեղ թէ
զինչ ես, զիտես քաջապէս և
զիս. զի դու ես ամ: Իսկ թէ
զինչն իմ խնդրեսցես, ոչ այլ
ինչ եմ իսկապէս, եթէ ոչ
ոչինչ: Ո՛վ ողորմածագունեղ
տէր՝ աղաչեմ և խնդրեմ ՚ի քէն
զթողութիւն յանցանաց այնոցիկ
արանց, որք կան ՚ի մեզս մահա-

դուս . և խոնարհապէս մաղթեմ
 'ի քէն՝ վս մեծադին արեան քոյ ,
 և մահուն , և չարչարանաց , զի
 ներշնչիցես 'ի նս զցառս կատա-
 րեալս , սակս սխալանաց իւրեանց
 անցելոց , և զապաշխարուիս իս-
 կականս վասն իւրեանց համայ-
 նից մեղաց , ուղ զի փառաւո-
 րիցի անուն քո և նոքօք և 'ի
 նոսա : Հնծամ միշտ և խայտամ
 ով տէր իմ և ան իմ , մինչ
 նկատեմ զհրեշտակս , որք քեզ
 երկիրպադանեն : Բայց ողբամ
 զիս դառնապէս , մինչ տեսանեմ
 զմարդիկ , որք զքեզ անդիտա-
 նան՝ կամ մոռանան : Ես սա-
 կայն ընդ այնոցիկ երանելեաց
 հոգւոց քեզ յար երկիրպա-
 դանեմ : Եւ ըղձամ և կա-
 րօտիմ , զի աշխարհ ան զքեզ
 ճանաչիցէ տիրապէս , հոգւով

իսկ և ճշմարտութիւն քեզ եր-
կիրպադանիցէ : Ո՛վ տէր թիւոր
փառաց , վերացո՛ղ զսիրտ իմ 'ի
բարձունս , ոնցի փառաւորեցից
դանուն քո սք յերկինս , որպէս
հրեշտակք փառաւորեն զնա :
Եւ զի զոր ինչ և ասիցեմ և
առնիցեմ , վասն քոյոց առնիցեմ
փառաց՝ թարց զիմոյն խնդրելով
անձին . Ամէն :

Ս՛իւշ ասի , Սք ան , պարտին Ի
Ժողովրդաւանսն Երգել զնոյնն ոյս-
պէս թշու և յանում ասուի :

Սք ան , սք և հղօր , սք և ան-
մահ , ողորմեաց մեղ :

Սք ան , սք և հղօր , սք և ան-
մահ , ողորմեաց մեղ :

Սք ան , սք և հղօր , սք և ան-
մահ , ողորմեաց մեղ :

մարիամայ կուսէն՝ և մարդա-
ցաւ : Սաչեցաւ ևս լմ մեր՝ ընդ
պոնտացւոյ պիղատոսիւն . չար-
չարեցաւ , և թաղեցաւ : Եւ յա-
րեաւ յերրորդ՝ աւուր լմ գրոց :
Եւ համբարձաւ ի յերկինս՝ նստի
լմ աջմէ հօր : Եւ վերստին գալոց է
հանդերձ փառօք , դատել զկեն-
դանիս և զմեռեալս , որոյ թա-
գաւորուն ոչ եղիցի վախճան : Եւ
'ի հոգի սլմ , տերն և կենդանա-
րարն . որ 'ի հօրէ և յորդոյ յա-
ռաջագայի : Ար լմ հօր և ընդ որդ-
ւոյ 'ի միասին երկրպագի , և
համափառաւորի . որ խօսեցաւ
մարգարէիք : Եւ 'ի մի սլմ կա-
թօղիկէ և առաքելական եկե-
ղեցի : Վաւանիմ՝ զմի մկրտութի
'ի թողութի մեղոց : Եւ սպասեմ
յարութե մեռելոց : Եւ կենաց
ապագայի յաւիտենին . Ամեն :

Ա՛նչ առի, Ա՛ն առ յերախայեց,
պարտ է տուել:

Ո՛վ տէր իմ և անձ իմ, աղ-
ջիւր անսպառ յաւիտենականի
բարութեան, աղաչեմ զքեզ,
նկատեալ քոյով բնականաւ բա-
րեգթութեամբդ ՚ի չարչարանս
միածնի որդւոյ քոյ, զորս կրեաց
՚ի փառս քոյ, և վստիքով փրկութե-
մերոյ: Նայեա՛ց ՚ի հնազանդու-
թիւնն յարակայ, և յապաշխա-
րութիւն նորա, և թէ որպէս
խնդութի՞ք կրեաց զայնքան վիշտս
՚ի պատիւ քո, զայնքան դառ-
նութի՞ն, զայնքան պարսաւումն,
և զայնքան նախատինս, հան-
դերձ անտանելեօք նեղութի՞ք,
զորս կրել կամ խորհիլ ոչ է
կար մարդկէն: Այլ զայսոսիկ վստ

կատարելոյ զքոյդ բարեհաճու-
 թիւն : Ա՛լ բարեգութ հայր
 դիտեա՛, թէ որպէս սիրելի օր-
 դին քո և տէրն մեր յս քս ե-
 բարձ միայնակ 'ի վերայ փայտի
 սրբոյ խաչին զմեզս աշխարհի,
 և լուաց իւրով սրբազանիւ ա-
 րեամբ զնամ աղտեղութի և զբիծ
 մեր, մաքրելով զնա հրով իւ-
 բոյ ջերմագունեղի սիրոյն : Նոյն
 ինքն զոր դու կացուցեր դատա-
 ւոր՝ ապլով նմա զնամ իշխանու-
 թիւն առ 'ի դատել զկենդանիս
 և զմեռեալս, վո՛ մեծի սիրոյն
 իւրոյ կերպաւորեաց զինքն իբր
 յանցաւոր, և դատապարտեցաւ
 'ի մահ առ 'ի զերծուցանել
 զպարտաւորս, ինքնին վճարելով
 զպարտս նոցին՝ գնով անմեղի
 արեան իւրոյ : Ա՛հ թէ որքան
 սաստկապէս սիրեցեր զիս տէր

իմ , զի վն սիրոյ իմոյ ոչ խնայեցեր յորդին քո միածին : զի նչ հատուցից քեզ ով հայր իմ ամենասուրբ , վն այնքանոյ հայրականի և խականի սիրոյ քոյ , զոր միջնորդութիւն միածնի քոյ հնդեր 'ի վն իմ : Արդ՝ ահաւասիկ գովեմ զքեզ , բարեբանեմ զքեզ , դոհանամ զքէն , մեծացուցանեմ զքեզ , և ամենայն զորութեամբ իմով խոստովանիմ զքեզ , և օրհնեմ զանուն քո սրբ : Եւ թէպէտ անօթ եմ ես ապականացու՝ բժաւորեցեալ և վատթարացեալ ամենեքումիւր աւետիք , և ոչ ունիմ զընդունակութիւն և զարժանաւորութիւն գովելոյ զքեզ , որ ես արժանի ամ գովութե : Աւետի ով հայր իմ քաղցրագունեղ , վերբնծայեմ քեզ նորապէս զնոյն

Միածին և զսիրելի որդին քո,
Հանդերձ իւրայնովք անտանե-
լեօք վշտիւք, ծոմովք, աղօ-
թիւք, հսկմամբք, և այլովք ա-
մենեքումբք կրիւք, որոց ըմբե-
րեաց վն փրկութեան մերոյ:
Եւտ այսորիկ վերընծայեմ քեզ
զանմեզ մահն նորա, Հանդերձ
ամենեքումբք արդեամբք չար-
չարանաց նր, օժանդակութիւն ա-
նարատի կուսին մարիամու, և
բարեխօսութիւն ամենից սրբոց և
կրանելեաց, որք են 'ի փառս
մշտնջենաւորս, յաղապս քա-
ւութեան մեղաց խնոց, և թողու-
թեան յանցանաց ընաւից ժողո-
վոդոց, վն կենդանեաց և մեռե-
լոց. սակս որոց պարտական եմ
աղերսել զքեզ, զի անուն քո
սուրբ միշտ դովնցի, քարոզիցի,
և պատուիցի յինէն, և յամենից

քրիստոնէից յաւիտեանս յաւի-
տենից . Ամէն :

Ս'ի՜նչ տաի , Ողջոյն Կոստանց .
Կարգի է տալէ :

Աղաչեմ զքեզ ով ան իմ
ամենակարօղ , և տէր իմ ողոր-
մած՝ շնորհեալ ինձ զխնդութիւն
ընդ խաղաղութեան , զղսպումն
վարուց , զտեղի ապաշխարութեան ,
զշնորհս և զվսիլմարումն հոգ-
ւոյդ սրբոյ , և զյարասեութի
'ի գործս բարիս . Ամէն :

Ս'ի՜նչ տաի , Պատարագ քն հոգ-
չի , Կարգի է տալէ :

Արքեպիսկոպոս զայստարադս
զայս 'ի ձեռաց քոց , 'ի գովու-
թիւն և 'ի փառս ամենասրբոյ

անոճան իւրոյ, 'ի յօգտութիւն և
'ի կեցութիւն մեր, և բոլորի ե-
կեղեցւոյ, իսկ և բնաւից հա-
ւատարմից քրիստոնէից, և վն
հոգւոց քաւարանին, Վմեն:

Սինչ տալի, և ընդ սերովէսն,
ոյարար ե տալի:

Ով տէր իմ յն քն՝ ճշմա-
րիտ յոյս մեղաւորաց՝ խոստովա-
նիմ՝ բերանով իմով զմեղս իմ,
և հայցեմ զթողութի 'ի քէն որ-
պէս զաւաղակն, զի բազում
անգամ ուրացեալ եմ զշնորհ
քո սբ, զոր պարգեւեցեր ինձ 'ի
փրկութի հոգւոյ իմոյ, և կորու-
սեալ եմ զնոսա ընդ վայրապար
'ի փառս սատանայի, աշխարհի
և մարմնոյ, և եղեալ եմ բազում
անգամ պատճառ մեծամեծ մե-

դայ իմովք տգիտիւք բանիւք :
 Մ Ե որոյ հաճեաց Եր իմ ներել
 ինձ, և յիշել զիս, որպէս նե-
 րեցեր աւաղակին, որ խոստո-
 վանեցաւ զմեզս իւր. և շնոր-
 հեա՛ ինձ լսել զձայնն զայն, թէ
 այսօր ընդ իս իցես՛ի դրախտին .
 Լ՛մէն :

Ս՛նչ ասի, Լ՛ւէ՛, իւրէ՛, ողորո-
 ք ասել :

Ո զքոյն քեզ ճշմարիտ անձ,
 ծնեցեալ ՚ի մարիամայ կուսէն,
 որ զենար և մեռար ՚ի վն խաչին
 վն մարդկան, յորում իսկ բա-
 ցեալ եղև տիգաւ կող քո սբ,
 ուստի բղխեաց արիւն և ջուր .
 լեր ինձ աղաչեմ ՚ի սնունդ,
 մինչ տակաւին կենցաղավարիմ
 ՚ի յերկրի, և առածես՛ զիս ՚ի

յերկինս ըն կիտող վերջնում ի-
մոյ մահունան, Լ՛մէն:

Ո՛վ բարի յս, ո՛վ քաղցր յս,
ո՛վ որդիդ մարիտմու ողորմեաց
ինձ: Երկիրպագեմ և գովեմ
դքեղ ո՛վ տէր իմ յս քս, զի
խաչին քով սրբով փրկեցեր
զաշխարհս, որ մեռար վս իմ,
ողորմեաց ինձ, Լ՛մէն:

Ղու ես ստեղծող իմ, և
փրկիչ իմ, թագաւոր իմ, և
ւած իմ, և տէր իմ, ո՛վ յս քս
որդի ւոյ կենդանւոյ, ողորմեաց
ինձ, Լ՛մէն:

Ողջոյն քեղ ճշմարիտ մար-
մին ւածամարդոյն յսի, եդեալ ՚ի
վր խաչին յաղաղս իմոց յան-
ցանաց: Ողջոյն քեղ ճշմարիտ
հաց հրեշտակաց, իջել ՚ի յերկ-
նից առ ՚ի գնել զիս: Ողջոյն
քեղ ո՛վ կեցութիւն աշխարհի:

Ողջոյն քեզ բան հօր օյ : Ողջոյն
 քեզ ընծայ սրբաղնական : Ող-
 ջոյն քեզ մարմին կենդանի : Ող-
 ջոյն քեզ անժուժի կատարեալ :
 Ողջոյն քեզ կեանք յաւիտենա-
 կան : Ողջոյն քեզ մարմին մե-
 ծագին յսի քնի ան մերոյ և վե-
 լանորոգիչ անձին իմոյ . արա՛
 առ իս զղղորմութի քո տէր իմ .
 Ամէն :

Այնչ ասի , Անդ որս և ինչ ,
 օղորտ և ասել :

Ո՛վ մշտնջենաւոր և բարե-
 դութ անձ , հայր ողորմութեան
 և անձ ամենայն միսիմարութեան ,
 որ քոյով բարեգթութեամբդ և
 բարեհաճութեամբդ միսիմարես
 զմեզ յամ նեղութեան մերում ,
 անկեալ յերկիր առաջի անհնոյ

քոյոյ մեծութեան , յանձնեմ
 քեզ զսյնոսիկ բնաւս , որոց սակս
 պարտական եմ ես սղօթել :
 Եւ մանաւանդ զիս զմեղաւորս ,
 զի օգնութեամբ քոյոց շնորհաց
 այնպէս երկիրպագանիցեմ քեզ
 ոպ վայելէ քում հանդիսալե-
 հութեանդ երկիրպագանել , և
 մի իշխիցեմ մեղանչել ընդդէմ
 քաղցրութե քում , այլ սիրիցեմ
 զքեզ 'ի վեր քան զամ , և զըն-
 կերն իմ իբրեւ զանձն իմ . արդ՝
 արա՛ առիս զողորմուի՛ քո , զի մի
 մոլորեցայց արտաքոյ քոյոց պա-
 տոճիրանաց վն անունն միածնի
 որդւոյ քոյ , և վն արդեանց նր ,
 զորս վն մեր մեղաւորացս ար-
 զիւնաւորեցաւ :

(Հանձնեմ ևս քեզ զեկեղե-
 ցի քո սք կաթուղիկէ , և զվե-
 հապետն նորին , և զեղբարս

նորին կարսինալս, զեպիսկոպոս
 սունս, զպատրիարքունս, զքա-
 հանայս, զխոստովանողս, զվար-
 դապետս, և զհանուրս կրօնա-
 լորս: Տո՛ւր նոցա զշնորհս քո
 սը առ 'ի կատարել զհաճութի
 կամաց քոց, զի մի յանցանիցն
 բանի՛ն կամ գործով, այլ լու-
 սաւորիցնն զմեզ լուսով ճշ-
 մարտութն, զի թողնալք զսա-
 ւար մեղաց հետևիցուք քեզ ու
 րս լոյս ճշմարիտ: Հանձնեմ
 ևս քեզ զեպիսկոպոսն այսորիկ
 քաղաքի, այլև զհայրն իմ, և
 զմայրն իմ, զեղբարս, զքորս,
 զծնօղս, զըսրեկամս, զթշնամիս,
 և զընաւս բարերարս իմ, որք
 յանձնեալք են զինքեանս իմոց
 աղօթից. որք և աղօթին առ
 քեզ վն իմ մեղաւորիս, և վն
 հոգւոց քաւաքանին: Եւս

յատկապէս՝ աղերսելով յանձ-
նեմ քեզ, (զայս անուն.) զի
տայցիս նմա զշնորհ քո սբ, և
օգնիցես նմա 'ի կարիս նորին
հոգեկանս և մարմնականս, պա-
հելով զնա 'ի թշնամեաց երևե-
լեաց և աներևութից: 'Կար-
ձեալ ցոր իմ և ան իմ, և բա-
րեգութ հայր իմ, աղաչեմ
զքեզ վասն սրբազանի անուն
որդւոյ քոյ, յանձնելով քեզ
ղբոյր ժողովուրդ քրիստոնէից,
և մանաւանդ զիշխանս նոցին,
որք կառավարեն զնոսա ըն հրա-
մանաց սրբոյ եկեղեցւոյ, և պահ-
պանեն զսուրբ հաւատն կաթու-
ղիկէ 'ի ձեռաց թուրքաց, հը-
րէից, հերետիկոսաց, հերձու-
ծողաց, և խաբերայից քրիստոն-
էից: Եւս առաւել զբաղաքս
զայս, զի թողուցուս սմա զյան-

ցանս սորա, և ողորմեսցիս սմա-
ադատելով զսա 'ի պատերազ-
մաց, 'ի մահոճանէ, և 'ի սովոր-
դի կալով հաւատարիմ յօրէնս
քո՝ լը որում ուսուցանէ հարսն
քո սը եկեղեցի, փառաւորիցէ
զանուն քո սը յաւիտեանս յա-
ւիտենից. Ամէն:

Այնչ ապի, Լ- եղեցի ողորմու-
լիւն մեծիս Խ, պարտ է աւել:

Ս հաւաստիկ ար իմ յս քս փե-
սայ սիրեցեալ 'ի հոգւոյ իմմէ,
ըստ բարեգունի եղանակի, և
ըստ իսկականի խոնարհութեան
սրտի իմոյ: անկեալ յերկիր յան-
դիման քոյոյ ներկայութեան,
մաղթեմ 'ի քէն յաղադս իմ
թշուառացեոյ մեղաւորիս՝ լինիլ
ինձ 'ի նպաստ քոյով անսոյնով

շնորհիւ, ունի զի մի երբեք իշ-
 խիցեմ խորհիւ, խօսիւ, և գոր-
 ծել զայլ ինչ բաց յայնդանէ,
 որք իցեն առ առաւելութի հա-
 մայնի քոյոյ պատուոյ, 'ի կե-
 ցութի հոգւոյ իմոյ, և 'ի յօգ-
 տութի մերձաւորաց իմոց. աղա-
 չեմ ևս զքեզ, յանձն առնելով
 քեզ զընաւս մերձաւորս, զհարս,
 զմարս, զեղբարս, զքորս, զհո-
 գւորս և զմարմնաւորս, զաղ-
 փայինս, զբարեկամս, և զբա-
 րերարս, և զայնոսիկ՝ որք տը-
 ունեալք են ինձ, կամ տալոցք են
 զօգնութի, և զխրատ հոգեկան
 կամ մարմնական: Հայցեմ ևս
 մեծաւ խոնարհութիւն յանձն առ-
 նելով քեզ զգերյարգոյս հա-
 մայնս սրբոյ եկեղեցւոյ, և զԺո-
 ղովորդականս նոցին, զկրօնաւորս,
 և զաշխարհականս. ունի զի կա-

րիցեն յարամնալ խոնարհապէս,
 և հաւատարմապէս 'ի պաշտօնս
 իւրեանց սրբազանս: Հանձնեմ
 և ևս քեզ 'ի ձեռն զօրուէ այ-
 սորիկ անճառելոյ սրբազնագոր-
 ծութեան զամենեւեան, որք են
 'ի յանձկութիս հոգւոյ, յիւրա-
 քանչիւր նեղութիւնս, 'ի տկա-
 րութիւնս, 'ի յաշխատանս, 'ի
 ձախորդութիւնս, 'ի հալածանս
 թշնամեաց, 'ի տառապանս հոգե-
 կանս կամ մարմնականս: յար-
 ձեալ աղաչեմ զքեզ, շնորհեա՛
 հիւանդաց զառողջութի, վշտան-
 կելոց զխնդութի, նաւելոց զնա-
 ւահանգիստ կեցութի, և այ-
 նոցիկ՝ որք են 'ի հալածանս,
 տուր զնպաստութիւն և զօգնու-
 թիւն, որպէս զի մի յաղթա-
 հարիցին յիւրեանց թշնամեաց:
 Աւրատին մաղթեմ 'ի քէն

խոնարհութիւն, հաճեաց հասա-
նիլ 'ի թիկունս ամենից մեղաւո-
րաց քոյով անձայնով շնորհիւն, զե-
կարիցեն ճանաչել զյաւնցանս, զոր
ըդէմ քում անձայնոյ հանդիսա-
վեհութեան գործեալք են, և
յաղագոս որոց ճանաչեցելոց առ-
նիցեն զսպասկանաւոր ապաշխա-
րութիւն, հանդերձ ուղղութիւն վա-
րուց իւրեանց, և համարիցին 'ի
թիւն որդւոց քոց 'ի կենցաղում
յայամիկ շնորհօք, և 'ի հան-
դերձելում փառօք, Ամէն:

[illegible]

Ողջոյն քեզ ով մարմին քնի
 ծնեցեալ 'ի սրբոյ կուսէն մարի-
 ամայ, մարմին կենդանի, անու-
 թիւն ամբողջ, և ճշմարիտ մարդ :

Ողջոյն քեզ ով իսկական կե-
ցուծի, ճանապարհ և փրկուծի
աշխարհի, աղաչեմ զքեզ, փրկ-
կեա՛ զիս 'ի չարէ :

Լ. արքայաւան արիւնն :

Ողջոյն քեզ ով արիւն քսի
երկնային, և ամենասք ըմպե-
լի, հեղեղ կենարար, որ լուա-
նաս զմեզս աշխարհի :

Ողջոյն քեզ ով արիւն պատ-
ուհական ցօղեցել 'ի վերէ կողին
քսի բւեռեցելոյ 'ի խաչին, աղա-
չեմ զքեզ, մաքրեա՛ զիս 'ի մեղաց :

Օյնի Բարձրացոյցման հարմոյ և
արեան րն Ռոյոյ ցնի քնի :

ՏԻ իմ յս քս ոլոլի այ կեն-
դանւոյ, որ զայդ սրբազան մար-

միտդ, և զպատուհական արիւնդ
ընկալար 'ի սրբուհւոյ կուսէն
մարիամայ. զոր և 'ի վերայ սե-
ղանոյ սրբոյ խաչին 'ի կողէ
քումմէ սրբազանէ ցօղեցեր վասն
փրկութե մերոյ, և նոյնով կե-
նարարիւ մարմնով յարեար 'ի
մահուանէ, և համբարձար 'ի
յերկինս, ուստի գալոց ես 'ի
դատել զկենդանիս և զմեռեալս:

Աղաչեմ զքեզ միջնորդութիւն
այսորիկ կենարարի մարմնոյ քոյ՝
զոր այժմ տեսանեմ 'ի վր սրբ-
բոյ սեղանոյս, ազատեա՛ զիս յա-
մենից ազտեղութեանց մտայ և
մարմնոյ, և յամենից չարեաց,
այլ և 'ի փորձանաց ներկայից և
ապագայից. Ամէն:

Աղջոյն քեզ ո՛վ տր իմ յն
քս, բան հօր, որդի կուսին մա-
րիամու, գառն աստուծոյ, փրկուի

աշխարհի , պատարագ. նք , բան ,
մարմին , և աղբիւր բարութեան :

Ողջոյն քեզ ո՛վ նոր յս քս ,
դուլութի հրեշտակաց , փառք
սրբոց , պատճառ խաղաղութե ,
նծութիւն ամբողջ , ճշմարիտ
մարդ , ծաղիկ և պտուղ ար-
դանդի անարատ կուսին :

Ողջոյն քեզ ո՛վ նոր իմ յս
քս , ճառագայթ հօր , իշխան
խաղաղութե , դուռն երկնից ,
հաց կենդանի , ծնունդ կուսին
մարիամու , և անօթ նծային :

Ողջոյն քեզ ո՛վ նոր իմ յս
քս , լոյս երկնային , գին աշխար-
հի , խնդութի մեր , հաց հրեշ-
տակաց , զո՛ւարճուի սրտի , թա-
գաւոր և փեսայ մօրն և կուսի :

Ողջոյն քեզ ո՛վ նոր իմ յս
քս , ճանապարհ անդորր , ճըշ-
մարտութիւն իսկական , պարգև

աշխարհի, սէր ծայրագոյն, աղ-
բիւր սիրոյ՝ խաղաղուն և քաղց-
րուն, հանդիստ մեր, և կիսնք ա-
պահով, ողորմեաց ինձ մեղաւորիս:

Սինչ տախ, Վառն աս, իմայլ
ինչ երբ, պարտ և տախ:

Ո՛վ քաղցրագունեղ և ամե-
նագութ սր իմ յս քս, աղա-
չեմ զքեզ, վասն քաղցր ար-
տասունաց երանուհւոյ կուսին մա-
րիամու սիրեցելոյ մօր քոյ, ո-
րովք եթաց զերեսս քո՝ մինչ ի-
ջուցեալ 'ի խաչէն կրեաց ըզ-
քեզ 'ի գրկի իւրում, վերաւո-
րեա զսիրտ իմ քոյովք սրբա-
զանիւք վերօք: Օ՛ի նպաստու-
թիւ քոյոց չարչարանաց յարա-
ժամ ունիցիմ զքեզ 'ի մէջ սրբ-
տի իմոյ: Վարձեալ հայցեմ 'ի

քէն , տո՛ւր ինձ զերկիւղ քո Եր
 և զսէր . ջերմացո՛ զիս սիրով
 կաթուղիկէի հաւատոյ . մաք-
 րեա՛ զմիտս իմ . ուղղեա՛ զբանս իմ
 և զգործս . և շնորհեա՛ ինձ , զի
 յարամեայցէ սէր քո 'ի յիս . և
 տո՛ւր ինձ զշնորհ քո Եր , զի մի
 անկանիցիմ 'ի փորձութի : Ա՛ր
 ինձ միշտ օգնական , զի մի յան-
 ցանիցեմ ընդդէմ քու մեծու-
 թեանդ . և առաջնորդեա՛ ինձ
 մնալով միշտ 'ի սրտի իմում , և
 ուսուցանելով զիս . շո՛ւրջ պա-
 տեա զինե , և զօրացո՛ զիս , և
 պահեա՛ զիս , զի օրհնիցեմ զա-
 նուն քո Եր . Ա՛մէն :

Տր իմ յԵ քԵ , աղաչեմ ըզ-
 քեղ , որ ոչ միայն ներեցեր
 թշնամեաց քոց , այլև աղաչեցեր
 զհայր վԵ դատապարտողաց , և
 խաւաճահանողաց : Վաղցրացո՛ ըզ-

Երտ իմ , զի մի եղէց վրէժին ,
 դիր չարեսայն ինձ հատուցելոց .
 այլ զի իբրեւ զքեզ ներկայեմ յօ-
 ժարութեամբ , և տեւիցեմ համ-
 բերութիւն ամենեցունց , որք յան-
 ցուցել են ընդդէմ ինձ : (Զոր-
 հեա՛ւ ևս տր իմ , իմոց թշնա-
 մեաց զճշմարիտ ճանաչումն , զի
 մի մնայցեն 'ի խաւարի , և 'ի չա-
 րակամութեան . զի մի զրկիցին
 'ի փառաց քոյոց չարչարանաց .
 ազատեա՛ զիս 'ի ձեռաց նց . գո-
 լով զինո՛ւորեցեալ զինու սրբոյ
 խաչին՝ վերակոչմամբ քոյոյ սրբ-
 ոյ անո՛ւան , այլ և անո՛ւամբ մօր
 քոյ և կուսի ազատեա՛ զիս 'ի
 թշնամեաց յերեւելեաց և յա-
 ներեութից : Արժանի արա զիս
 թողութն , թէ և բազում ան-
 գամ եղէ կամաց քոց հա-
 կառակ , վշտագնիւով զքեզ

խմովք չար խորհրդովք բանիւք
 և գործովք, և յանձնեալ զիս
 առ հայր քո երկնաւոր .
 Լ՛մէն:

Որոհեաւոր արքայն Լուսնայի տա-
 րբապան հաղորդեալն:

Երկրպագեմ թագել ան քեզ
 ջերմապէս, որ ենթ այսըց ձեռոց
 ծածկիս ճշմարտապէս:

Սիրտ իմ բոլոր ինքնին բղ-
 ձիւն քեզ ենթարկի. զի գիտե-
 լով 'ի քեզ բնաւն իսկ նո՛ւաղի:

Տեսակ ճաշակ և շոշափակ 'ի
 քեզ սխալի, այլ լսելեօք հա-
 ւատացեալ միայն լինի:

Ներհաւատամ զոր ինչ ա-
 սաց անորդին, քան զի ոչինչ
 ճշմարտագոյն քան զբան նորին:
 Լ՛նդ 'ի խաչին թագուցանիւր

աօճուլթին, իսկ աստ գաղի 'ի
միասին և մարդկուլթին :

Իայց հաւատով զերկաքան-
չիւրն դաւանելով, խնդրեմ
զհայցեալն աւաղակին զղջանա-
լով :

Արմնոյդ զխոցս իբրև զթով-
մաս ոչ նշմարեմ. սակայն աօ-
իմ գոլ զքեզ ըստորասեմ :

Երա՛ ի քեզ զիս առաւել
զհաւատս ունել, յուսալ 'ի քեզ
բոլորովիմք և զքեզ սիրել :

Ո՛վ յիշատակ չարչարանաց
մն և մահոճան, հաց կենդա-
նի կեանս շնորհօղ աղգի մարդկն :

Շնորհեա՛ իմում մտի քե-
միշտ սնանիլ և կեալ, և ըղ-
քեզ միշտ քաղցր և բարի առ
իմանալ :

Ո՛վ բարեգուլթ հաւալատան
տէր իմ և յոյս, քոյով ա-
E

քեամբդ զանմաքրութի մաքրեալ
հոգւոյս :

Որոյ կաթիլ մի զընդհանուր
աշխարհ կարէ, զերծուցանել 'ի
յանցանաց և 'ի պատժէ :

Որ այժմ 'ի քեզ քօղեալդ
յն և եթ նայիմ, միշտ աղեր-
սեմ զի լինիցի ում ծարաւիմ :

Տեսից զքեզ տարաքօղմամբ
քոյոց դիմաց, և տեսութք ե-
րանեցայց քոյոց փառաց :

Տալ հարմոյ եւ արեան փն :

Երգեալ լեզու փառաւորի,
զխորհուրդ մարմնոյ նն յնի :

Եւլ արեան պատուականի,
զոր 'ի գին հանրոյ աշխարհի :

Ստուղն արդանդի հզօրեղի,
արքայն եհեղ մարդկան աղդի :

Օ՛ի մեզ տունաւ և մեզ ծնաւ,
որ 'ի կուսէն ներմարմնացաւ:

Լա յաշխարհի պանդխտեցաւ,
ուր սերմն բանին սփռեցաւ:

Աերպն յոր կենցաղավարեցաւ,
հրաշիւճ մեծաւ պարփակեցաւ:

Յերեկոյին մեծի ընթրի, ընդ
աշակերտս իւր առբաւղմի:

Եւրով զօրէնս վաղնջականս,
'ի կերակուրս օրինականս:

Արօց զմարմին իւր յուտելի,
և զարիւն իւր տայ յլմպելի:

Բանն մարմին զհաց ճշմար-
տիւճ, առնէ մարմին իւրով բանիւճ:

Եւ զգիւնին նուլիմբ արիւն,
թէ և նունազի չգայուծի:

'Ի հաստատել զսիրտ անարատ,
բաւական է միայն հաւատ:

Օայսքան ուրեմն սրբազնութի,
մերն յարգիցէ նունաստութի:

Քանզի ուսումն հնոյ կտակի՝
 նորոյս կարգի ստորանկի :

Հնորհէ հաւատ զլիութիւն,
 յորում նոճաղի զգայութի :

Նոողի և ծնեցելոյն, տացի
 գովութի վեհագոյն :

Պատիւ և երկրպագութիւն,
 համայն և քարերանութի :

Եւղին իսկ 'ի յերկոցունց,
 զուգապէս լիցի գոհութի լմէն :

Եւղի, զին Պատարագին տաւ
 լի :

ՏԲ

իմ յն քմ, որ ոչ
 միայն արժանի համարեցար առ-
 նու զմերն մարմին, և համբե-
 րել այնքանեաց զանազանից չար-
 չարանաց, և հալածանաց,
 պատժոց և մահու խստազունե-
 լի, այլ հաճեցար մեծաւ քոյ-

ով շնորհիւ պարգևիլ մեզ յե-
կեղեցւոյ քում սրբոյ 'ի սրբ-
բազմագունեղի հաղորդութեան,
որ 'ի վր սրբոյ սեղանոյն, և լի-
նիլ նուխաւ ընծայ, ձիր, և շնորհ
երկնային մինչև 'ի վախճան յա-
ւիտենից: Ուստի աղաչեմ ըզ-
քեզ 'ի ձեռն զօրութե և ար-
դեանց այսորիկ ազնուագունե-
ղի և անճառելւոյ սրբազնագոր-
ծութե պատարագի ազոր այժմ չո՛ւայ
և տեսի, յորում երևին բնաւք
գերազանց խորհուրդք քոյոյ վա-
րուց, չարչարանաց և մահո՛ւան,
ղի յանձն եղիցին քեզ այսօր
հոգի և մարմին իմ, և որք գոն
'ի տան իմում, որպէս զի և մեր
արդիւնաւորիցիմք ընդունիլ զնե-
րումն մեղաց մերոց, և կեալ
վարուք քրիստոնէականօք. այլ
և յանձն եղիցի քեզ 'ի ձեռն

զորու թեան այսորիկ պատուա-
կանագունեղի սրբազնագործու-
թեանս բարձրացումն սրբոյ ե-
կեղեցւոյ, միաբանութիւն քրիս-
տոնէից, բարձումն հերձոճածոց,
դարձումն մեղաւորաց, և ալա-
տումն հոգւոց քաւարանին .
Ամէն :

Խորաբար լին աշխարհականաց, որք
գնան յեկեղեցին առ 'ի լաւ
զպատարագ :

Մինչ քահանայն ասէ, Յա-
նուն հօր, և որդւոյ, և հոգւոյն
սրբոյ Ամէն . պարտիմք և մեք
զնոյնն ասել, կնքելով զմեզ
նշանաւ սրբոյ խաչին : Եւ մինչ
ասի՝ Խոռատովանիմ առաջի ան,
պարտիմք և մեք ասել զնոյնն
գովով չորեքեալք 'ի ծունկս : Եւ

մինչ ասի, Աղատեսցէ և զձեզ
 պարտիմք խաչակնքել զմեզ նշա-
 նաւ սրբոյ խաչին: Եւ քանիցս
 անգամ ասիցի, Խաղաղութիւն
 ընդ ձեզ, պարտիմք խոնարհե-
 ցուցանել սակաւիկ ինչ զգլու-
 խըս: Եւ մինչ ասի, Սբ ան-
 պարտիմք և մեք ասել զնոյնն:
 Եւ մինչ ընթեոնանին մարդա-
 րէականք, և առաքելականք,
 պարտիմք չորիւ, և մտադիւ-
 րութիւն ունկնդիր լինիլ: Եւ մինչ
 ասի, Սրբոյ աւետարանիւ որ
 ըստ, պարտիմք կնքել զմեզ նշա-
 նաւ սրբոյ խաչին 'ի ճակատս,
 'ի բերանս, և 'ի կուրծս: Եւ
 մինչ աւարտի Աւետարանն,
 պարտիմք միաբան ասել, գո-
 հութի քեզ ամր յս քս: Եւ
 մինչ ասի Հաւատաւմն, պար-
 տիմք և մեք 'ի միասին զնոյնն

ասել: Եւ մինչ ասի. Եւ ներ-
 մարմնացաւ հոգւով սրբով. պար-
 տիմք չոքիլ 'ի ծունկս: Եւ
 մինչ ասի Սրբասացութիւն, ոչ
 պարտիմք չոքիլ, և ոչ բաղխել
 զկուրծս, այլ կալ յոտս և աղօ-
 թել: Եւ մինչ ասի՝ Աղջոյն տուք,
 պարտիմք համբուրել զմիմեանս
 'ի յուսս, և խոնարհիլ միմեանց:
 Եւ մինչ ասի, Աբ սբ սբ.
 պարտիմք չոքիլ և աղօթել: Եւ
 մինչ ասի, Առէք և կերէք, և
 կամ արբէք 'ի սմանէ, պար-
 տիմք խոնարհիլ, և երկիրպա-
 գանել կենարարի մարմնոյ և ա-
 րեան ամ: Եւ մինչ ասի, Հայր
 մեր որ յերկինս. պարտիմք ա-
 մենեքեանս միաբան համաձայ-
 նիլ: Եւ մինչ ասի. 'Ի սրբունի
 սրբոց. պարտիմք երկիրպագանել
 մարմնոյ և արեան քնի այ մերոյ,

և բաղխել երիցս զկուրծս :
 Խակ եթէ ոք կամիցի հաղորդիլ .
 մինչ ասի , Հաւատամ 'ի հայր
 անձ ճշմարիտ , պարտի և ինքն
 տեսել զնոյնն : Եւ յաւարտմանն
 պարտի ժողովել զմիտս իւր , և
 ասել երիցս . տէր ոչ եմ ար-
 ժանի , զի մտանիցես ընդ յար-
 կաւ իմով , այլ ասա՛ բանիւն
 միայն , և բժշկիցի հոգի իմ :
 Եւ մինչ մատչի առ 'ի առնուլ
 զհաղորդութիւն , պարտի ասել .
 մարմին նոն մերոյ յսի քնի պա-
 հեսցէ զհոգի իմ 'ի կեանս յաւի-
 տենականս : Եւ սպասեսցէ անդ ,
 մինչև աւարտիցի պատարագն , և
 ընթեռնանիցի աւետարանն վեր-
 ջին . 'Խ սկզբանէ էր բանն :

Եւ յարարի Կառաւարէլոյ զլեւորանիս
 Եւ զհոյտարանիս :

Որպէս պարտականք են հարք
 և մեծաւորք տանց հոգալ , զի
 իւրքն ընտանիք երթիցեն 'ի
 լսել զտօնախմբութիս , և զսրբ-
 բաղան պատարագս , և առ 'ի
 ուսանիլ զքրիստոնէական վար-
 դապետութիւն , այսպէս գլխա-
 ւորք ընտանեաց ոչ պարտին
 ստուկանել 'ի խրատելոյ , և 'ի
 հրամայելոյ իւրեանց զուակաց ,
 մշակաց , աշխատողաց , ծառայից
 և աղախնեայց , զի յաւուրս տօ-
 նից երթիցեն 'ի պատարագ , տա-
 լով նց զպատշաճաւոր ժամանակ
 ապա թէ ոչ՝ մեղանչեն մահա-
 ցուօրէն , մինչ ոչ գոյ հարկա-
 ւոր պատճառ արգելման : Պար-

տին ևս ածել զնոսա առ ամե-
նասը սրբազնութիս եկեղեց-
ւոյ, տալով նոցին զժամանակ
դիպաւոր, առ 'ի կատարել
զնոյնս :

Պարտին ևս ունիլ զբարի նա-
խանձ ուսուցանելոյ նոցին ըզ-
վարդապետութի քրիստոնէական
կատարելապէս. ապա թէ ոչ,
դոնեայ ուսուցանիցեն զհայր
մերն, զողջոյն քեզն, և զհա-
ւատամն, ոյլ և առաքել զնոսա
'ի յուսումն ջերմեռանդութե ի-
րիք օր ըստ օրէ : Ասուցանել
նոցա կնքել զինքեանս նշանաւ
սրբոյ խաչին, ընդունել զջուր
օրհնեցեալ. յանձնել զինքեանս
տն մերում յսի քսի, և ամեն
օրհնեցելոյ մօրն նորա մարիա-
մու անձանին և միշտ կուսին,
և պահապանի իւրում սբյ հրեշ-

տակին, շնորհակալ լինիլ զայ
 յաղադս բարերարութեանցն ըն-
 դունեցելոց, և խնդրել 'ի նմա-
 նէ զներուքն մեղաց իւրեանց:
 Պարտին ևս ուսուցանել, զի
 բանայցեն զգլուխս՝ մինչ մտա-
 նեն յեկեղեցին, կամ մինչ ան-
 ցանեն յանդիման պատկերի ան-
 մերոյ յսի քսի, և ամենօրհնե-
 ցելոյ կուսին մարիամու անձա-
 նին՝ և երկիրպագանիցեն նոցին:
 Եւ մինչ սկսանին ուտել՝ խա-
 չակնքիցեն զինքեանս, և զկե-
 րակուրն, և ասիցեն: 'Ի փառս
 անձի և սրբուհւոյ անձանին: Եւ
 մինչ ըմպեն՝ ասիցեն. 'Վոհու-
 թիւն քեզ քս: Պարտին ևս
 ուսուցանել նոցա ասել զսրակ
 կամ զվարդարան անձանի յամ-
 ում տուր, իսկ եթէ ոչ գոնեայ
 յաւուրս կիրակեից և տօնից:

Եւ բողարն , որ վարդարան
 թարգմանի , ոչ այլ ինչ է , եթէ
 ոչ տասն և հինգ հայր մեր որ
 յերկինս . և հարիւր յիսուն ող-
 ջոյն քեզ մարիամ . որք են . ք .
 անդամ և . հայր մեր . և ք .
 անդամ յիսուն ողջոյն քեզ մա-
 րիամ . զի 'ի յերիս մասունս
 յիսուն յիսուն բաժանին , և զա-
 նազան անունամբ կոչին , այսին-
 քըն , խնդալի , ցաւալի , և փա-
 ռաւոր , կամ փառօք լի . և զայս-
 պիսի անունանակոչութիս ունին
 վասն զամառան խորհրդոյ յին-
 քեանս ներպարունակելոց . որք են
 գլխաւոր խորհուրդք փրկա-
 դործ տնօրէնութեւ և ներմարմ-
 նութեւ նոն մերոյ յսի քսի . վս
 որոյ է այս վարդարանս յոյժ հա-
 ճոյ և ընդունելի աղօթք այ և

ԹՃԱԾՆԻՆ . և ունի 'ի բաղմաց
 ծայրագունից հայրապետաց պար-
 գեցեալս զմեծամեծ և զան-
 թիւ խնտուլճէնցիաս . այսինքն
 զներողութիս և զթողութիս մե-
 ղաց , և մաւաւանդ պատժողն
 ներանկելոց վն մեղաց , զորս
 պարտ էր նմա հատուցանել 'ի
 քաւարանին . բայց յորժամ զողջ-
 մամբ խոստովանի որ զմեղս իւր ,
 և ասէ զօգարն , բաղում անգամ
 լինի' որ զամենայն զպարտս իւ-
 րոյ յանցանացն աստ հատու-
 ցանէ , նա ևս առաւել վարձուց
 և արդեանց արժանանայ . և վն
 այս օղորիս եղեալք են յայն ան-
 թիւք և մեծամեծք սքանչելիք .
 և մինչև ցարդ լինին հիացալի :
 Արդ՝ առաջին յիսունն՝ որ կո-
 չի բաժին խնդալի , ներպարու-
 նակէ յինքեան զհինդ հայր մեր ,

և զյիսուսն ողջոյն քեզ մարիամ.
զորս պարտ է ասել այսպէս :

Նախ ասել՝ մի հայր մեր,
և տառն ողջոյն քեզ մարիամ,
մտածելով զսբ աւետիսն զոր ե-
բեր հրեշտակապետն դաբրիէլ
առ կոյսն մարիամ, ասելով. ող-
ջոյն քեզ մարիամ, լի շնորհօք.
որհնեալ ես դու ՚ի կանայս. ի
նմին ևս մտածելով զսբ յղուին
կուսին, որ նոյնժամայն հոգւով
սրբով յղացաւ զբանն այ. և
այլն :

Լերկրորդին ասել՝ մի հայր
մեր, Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ.
մտածելով զսրբուհւոյ կուսին
դնայն ՚ի տեսութի եղիսաբեթի,
որում և ետ զողջոյն. և եղի-
սաբեթի մեծաւ խնդութք ըն-
կալեալ զմարիամ, ասաց. որհ-
նեալ ես դու ՚ի կանայս և որհ-

նեալ է պտուղ որովայնի քոյ,
և այլն:

Երրորդին ասել՝ մի հայր մեր,
Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ. մտա-
ծելով զսք ծնունդն, այսինքն,
յորժամ ամենասրբունհի կոյսն
ծնաւ զորդի իւր զանդրանիկ ըզ-
կեանս աշխարհի. և բաղմութիւն
ղորաց երկնաւորաց երգեցին
շիառք ՚ի բարձունս նոյ, և այլն:

Չորրորդին ասել՝ մի հայր
մեր, Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ.
մտածելով զքառասնօրեայ դը-
նալն նոն մերոյ ՚ի տաճարն, ցոյ,
յորժամ ծնողքն նր ածին զնա
յնէմ յանդիման առնել նոն,
զոր առնկալաւ սիմեօն ՚ի դիրկս
իւր, և օրհնեաց զնա, և ասէ.
արդ արձակես զճառայս քո նոր
բատ բանի քում ՚ի խաղաղու-
թիւն. և այլն:

Հինդերորդին ասել՝ մի հայր
մեր, Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ.
մտածելով զայն՝ յորժամ տէրն
մեր յս քո երկոտասանամեայ
նստեալ 'ի տաճարին ընդ վար-
դապետսն, լսէր 'ի նոցանէ, և
հարցանէր զնս. և այլն: Աւր-
ջացաւ բաժինն խնդալի:

Այսանի ցաւալին, նմանա-
պէս աստ ևս պարտ է,

Նախ ասել՝ մի հայր մեր, և
Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ. մտա-
ծելով զտն մերոյ աղօթելն 'ի
պարտիղին, զտխրիլն և զհոգալն
և զարիւն քրտնիլն. և այլն.

Ներկրորդին ասել՝ մի հայր մեր,
Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ, մտա-
ծելով զտն մերոյ կապիլն 'ի սիւնն
և անողորմաբար ձաղիլն բազում
գանիւ, և այլն:

Նրորորդին ասել՝ մի հայր մեր,

Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ. մտա-
ծեւով զոն մերոյ փշովք պսա-
կիլն, զթուքն, զնախատինքն, և
զծաղը լինիլն, և այլն:

Չորրորդին ասել՝ մի հայր
մեր, և Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ.
մտածեւով յորժամ տէրն մեր
յն քն զծանր փայտ խաչին բար-
ձեալ 'ի յուսն տանէր 'ի գող-
գոթայ. ո՛հ որքան աշխատեցաւ
վն իմ. և այլն:

Հինգերորդին ասել՝ մի հայր
մեր, Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ,
մտածեւով զոն մերոյ բւեռիլն
'ի խաչին, զծարաւիլն, և զբա-
նական հոգին իւր 'ի ձեռս հօրն
աւանդելն, և այլն: Ա երջացաւ
բաժինն ցաւալի:

Ահանի փառաւորն, ըստ յոյն
կերպի ևս աստ,

Վախ ասել՝ մի հայր մեր, և

Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ, մտածելով զան մերոյ յսի քսի պայծառ և փառաւորեալ սբ յարութիւն, և զերեկն աշակերտացն, և այլն:

Լորրորդին ասել՝ մի հայր մեր, Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ, մտածելով զան մերոյ հրաշալի սբ համբարձումն ՚ի յերկինս, և զնրս տիլն ընդ ալմէ հօր, այսինքն՝ հաւասար հօր, և այլն:

Լորրորդին ասել՝ մի հայր մեր, Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ, մտածելով զգալուստ հոգւոյն սրբոյ ՚ի վն աշակերտացն, զորս և ելեց և հրազինեաց սիրովն նոյ, և նա:

Չորրորդին ասել՝ մի հայր մեր, Ժ. ողջոյն քեզ մարիամ, մտածելով զամենեւեռնուհոյ մօր և կուսին վերափոխիլն ՚ի յերկինս և անպատում փառօք պատկիլն

’ի յամենասրբոյ երրորդութեն . և
այլն :

Ենդերորդին ասել՝ մի հայր
մեր , Ժ . ողջոյն քեզ մարիամ ,
մտածելով զհիանալի փառս ամե-
նասրջ երրորդութեն , ամեներա-
նուհւոյ կուսին , և ամենից հրեշ-
տակաց և սրց երանեցելոց ’ի յեր-
կինս , որք ’ի յաւիտեանս յաւի-
տենից օրհնեն զնա , և զմայլին
երանաւէտ տեսութեամբն նոյ .
և այլն :

Երդ գիտելի է , զի յամ ան-
գամ , որ վճարի ասել մի հայր
մեր որ յերկինս , և առան ողջոյն
քեզ մարիամ , պարտ է ’ի վերջն
ասել . Փառք հօր , և որդ-
ւոյ , և հոգւոյն սրբոյ , որպէս
էրն ’ի սկզբանէ և այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամեն :

Խակ պսակն անձանին ունի
 յինքեան զվաթսուն և երեք ող-
 ջոյն քեզ մարիամ, և զեօթն
 հայր մեր, 'ի պատիւ և 'ի մե-
 ծարանս վաթսուն և երեք ամաց,
 ցորս եկաց սրբուհի անձանին
 'ի կենդաղում յայսմիկ. և եօթն
 հայր մեր, վասն եօթն պար-
 գեաց. հոգւոյն սրբոյ, որովք
 զարդարեցաւ ամենայն կոյն:
 Եւ այսպէս ասելով. Հայր մեր
 որ յերկինս. ևն. Ողջոյն քեզ
 մարիամ. ևն. և կրկնելով ըղ-
 նոյնս, բորբոքի ջերմեռանդու-
 թիւն մեր յոյժ արդիւնաւոր,
 առ 'ի ստանալ զշնորհս ան 'ի
 ձեռն ամենօրհնեցելոյ անձանին:

Պարտ է ևս երբեմն ասել
 զպսակն անձ մերոյ յսի քսի, որ
 ունի յինքեան երեսուն և երեք
 հայր մեր. և հինգ ողջոյն քեզ

մարիամ. և այս ասի 'ի յիշա-
տակ և 'ի մեծարանս երեսուն
և երեք ամացն, զորս եկաց տէրն
մեր յս քս յայսմիկ կենցաղով:
Յորմէ և մեք պարտիմք՝ մինչ
ասեմք զպատկս զայս և կմ զւծա-
ծնին, և կմ զվարդարանն, մաղ
թել զշնորհս, զներումն մեղաց,
զզսպումն վարուց, և զհամահե-
տւումն նոցին առաքինուեց. և
համառօտամ պարտի մմ որ գոլ
հոգունակ գործոյ հոգեկանի ո-
ղորմուն, որ է օգնական լինիլ վըշ-
տացելոց, աղդել և խրատել զմե-
ղաւորս, առ որ յաւէտ են պարա-
ւանդեցեալք հարք և մեծաւորք
տանց:

Պարտական է մմ որ առ 'ի
լսել զկատարեալ և զամբողջ պա-
տարագ, մանաւանդ յաւուրս
տօնից պատուիրեցելոց: Եւ ե-

Թէ որ Թողուցու զսակաւ ինչ
մասն պատարագին առանց լսե-
լոյ՝ ներելի է. իսկ եթէ զմեծ
մասն ինչ Թողու՝ ոչ է ներելի,
դի պարտական մնայ պատարա-
գին: Սւտի պարտի իւրաքան-
չիւրոք խոհեմապէս զգուշանալ
յոչ ելանելոյ յեկեղեցւոյն, մին-
չև աւարտիցի բոլոր պատա-
րագն:

Վսնդի եթէ որ յաւուրս տո-
նախմբութեց պատուիրեցելոց,
Թարց հաւաստի բանի, և հար-
կաւոր պատճառի, ի բաց Թո-
ղուցու զլսումն պատարագի ան-
հոգանդ, այնքանիցս մահացու-
րէն մեղանչէ, որքանիցս զնոյնն
ստուենկանէ: Սեղանչեն ևս սյ-
նոքիկ, որք ոչ կամին սակս
պղերգութե, և չար սովորու-
թեան գտանիլ պատրաստք ի

սկզբան պատարագին, որպէս
այնոքիկ, որք ոչ կամին կալ մին-
չե 'ի վերջն նորին:

Իսկ այնոքիկ, որք վն ճշգրտ-
տից և պիտանաւորաց պատճա-
ռաց ոչ կարեն յամուամ աւուր
լսել զսրբազան պատարագն՝ դո-
նեայ պարտին գնալ յեկեղեցին
առ 'ի ընդունել զջուր օրհնեցել,
չոքիլ 'ի ծունկս առաջի սրբա-
գունեղի սրբաղնութե մարմնոյ
և արեան նն, կնքել զինքեանս
նշանաւ սրբոյ խաչին. և հա-
ւաքել առ ինքեանս զղգայութիս
զմիտս, և զկամս, զի մի ք վայր
դբաղցին:

Եւ ասել զհինգ հայր մեր, և
գնոյնքան ողջոյն քեզ մարիամ
'ի պատիւ և 'ի մեծարանս հինգ
խոցունածոց նն մերոյ յիսուսի
քրիստոսի: (Նոր և պարտին ա-

ղաչել, զի վասն անհնոյ զօրութե
 աղնունի և մեծագնի արեան իւրոյ,
 հաճիցի ներել մեղաց նոցին, և
 պարգեւել զշնորհս, զի յաւուր
 յայնմիկ զգաստանայցեն, և զօ-
 րանայցեն առ 'ի ոչ մեղանչել իւ-
 դէմ անձայնոյ հանդիսավեհութե,
 ոչ իւնիք կերպիւն, ոչ խորհրդով,
 ոչ բանիւն, և ոչ դօրծով. այլ
 մանաւանդ մեծագունիւն զօրութիւն
 արդեանց իւրոցն չարչարանաց
 հաճիցի շնորհել նոցին զհոգին
 իւր սբ, ուն զի կարիցեն կեալ իւ
 քրիստոնէականի կենցաղավա-
 րութե առ 'ի հաճութի սրբա-
 ղանի կամացնորին հանդերձ իւ-
 րայնովք ընտանեօք: Այլ պար-
 տին շնորհակալ լինիլ զմեզ մեր-
 մէ յմէ քմէ, վասն բարեբա-
 րութեց ընդունեցելոց, և ա-
 ղաչել զնոյնն սակս բոլորի եկե-

ղեցւոյն, և վն միաբանութեան
 իշխանաց քրիստոնէից, վն դարձ-
 ման հերձուածողաց, և հերե-
 տիկոսաց, և յաղաղս լուսաւո-
 րութեան հաւատից. վասն թըշ-
 նամեաց և բարեկամաց, և
 սակս հոգւոց քաւարանին, և
 ասելով զմի հայր մեր, և զմի
 ողջոյն քեզ մարիամ, մաղթել
 զսրն զայն, յանուն որոյ եկեղե-
 ցին այն՝ յորում են, կառու-
 ցեալ է, կամ յորում դոն նըշ-
 խարք սրբոյն, կամ սրբոց, առ
 'ի օգնել ոչ միայն ինքեանց,
 և ընտանեաց իւրեանց, այլ և
 բոլորի քաղաքին իւրեանց, երկ-
 րին, և դաւառին: Յետ այ-
 սոցիկ պարտին առնել զքննու-
 թիւն իւրեանց խղճմտանաց, զըղ-
 ջալ, և ասել զհաւատամ 'ի մի
 ան:

Բայց եթէ ոք ոչ ունիցի
զդիպաւորութիւն յամուսնաւոր
լսելոյ զպատարագ, և երթալոյ
'ի տունն նոյ, այսինքն, յեկեղե-
ցին առ սրբագունեղ սրբապ-
նութիւն մարմնոյ և արեան նոյն,
այնպիսին պարտի ունեղ 'ի տան
իւրում զմաքուր ինչ անօթ, յո-
րում պահիցէ զջուր օրհնեցեալ.
զոր ընկալեալ ջերմեռանդութիւն
հանդերձ, դնայցէ յանդիման
սրբոյ պատկերի նոյ մերոյ յսի-
քսի, կամ առաջի պատկերի
սրբութեան նմանին. և անդ
անկեալ 'ի ծունկս ասացէ հինգ
հայր մեր, և հինգ ողջոյն քեզ
մարիամ, ըստ վերոյ ասացելոյ
խրատու: Բայց սակայն հայր
ընտանեացն, և մեծաւոր տանն
պարտի անկաւ ևս ընդ ինքեան
զիւր ընտանիս, առ 'ի առնել ըզ-

նոյն կրթութի, և ուսուցանել
 որդւոց իւրոց, զի և նոքա ա-
 րասցեն այսպէս. քանզի այսու
 ջերմեռանդութիւն, և գոյնիւ ու-
 չադրութիւն, ստանի 'ի տնէ այ-
 մեծամեծ շնորհ հոգւոյ և մարմ-
 նոյ: Իստ այսմ ևս պարտին
 առնել 'ի ժամու երեկոյի. ու-
 սուցանելով որդւոց և ծառայից
 իւրեանց զնոյնս ջերմեռանդու-
 թիւնս. կրթելով զնս 'ի վարս
 քրիստոնէականս, որպէս զի
 կեայցեն և մնայցեն յերկիւղն
 այ: Իարձեալ է ևս գովելի
 իմն, զի մինչ լոճիցի հնչիւն
 զանգակի աւագ եկեղեցւոյ, կմ
 այլոյ ուրուք մերձակայի, որ իցէ
 նշան վերացուցման մարմնոյ և
 արեան տն մերոյ յսի քսի, իւ-
 րաքանչիւրդ 'ի յընտանեացի
 չորիցի 'ի ծունկս, և երկիրպա-

Գանիցէ հոգւով և ճշմարտու-
 թեամբ յսի քսի կենադործողին
 աշխարհի . և յիշեցէ թէ վերա-
 ցումն այն նշան իցէ բարձրա-
 ցուցման տն մերոյ յսի քսի
 վասն կեցութեան մերոյ 'ի վե-
 րայ խաչափայտին . և խնդրիցէ
 'ի նմանէ զներումն մեղաց իւրոց .
 այսոքիկ լինին 'ի տունս , և 'ի
 խանութս , և 'ի ճանապարհս . և
 եթէ ոք ոչ կարիցէ չոքիլ 'ի
 ծունկս , գոնեայ բանայցէ զգը-
 լուխն 'ի նշան քրիստոնէականի
 վերապատուութե , և վերացու-
 ցանիցէ զմիտն առ ան բաղխե-
 լով զկուրծս , և հայցելով 'ի
 նմանէ զներումն :

Խառնութիւն Բարութեան Խառնութեան
 Լոյս Կենդանի:

Սախքան զսոստովանութիւնն
 խորհեաց 'ի քեզ, թէ զխորդ'
 և ըստ որում ընդդէմ այ իցեա
 մեղուցեալ, ըստ թուոյն, ըստ
 ժամանակին, ըստ տեղւոյն, ըս
 տանձին, ըստ արժանաւորութեան,
 և ըստ այլոց պարագայից, թէ
 խորհրդով, թէ բանիւ, և թէ
 գործով: Եւ ապա իսկապէս
 ելուզեալ 'ի քեզ զզոյն մե
 ղաց, ոչ վնամոթոյ, կամ հար
 կի, կամ ունայնի փառասիրու
 թեան, այլ վն բարեգունեղին
 քաղցրագունեղին իսկ այ, զի
 բարկացուցեր զնա: Եւ ետ որոյ
 առաջագործեալ քեզ շնորհօքն քնի
 որքան կար է փախչիլ 'ի մեղաց

և 'ի մոլութեց, և հետևիլ առ
 քաքինութեանց, սիրել զան
 վասն իւր ինքեան, և զընկերա
 վասն ան. որոց իսկ բարութեցն
 խնդակցիլ, և չարութեանցն
 ցաւակցիլ, և յամենայնէ սրտէ
 քումմէ զկեցութի քո հոգալ:

Ազգէ՛ր յառաջան պետարողանոս
 Լիւնն:

Ամենակարող անձ, և իրաց
 ամենից գերագունեղ տէր. որ
 ըստ ինքեան եւ իմաստնագու
 նեղ, բարեգունեղ, արդարա
 գունեղ, և ողորմածագունեղ:
 Պատուեմ զքեզ, սիրեմ 'ի բո
 ջորէ հոգւոյ իմմէ, և 'ի համայ
 նից իմոց զօրութեանց 'ի վեր
 քան զամ. վն որոյ զղջամ իս
 կապէս և ցաւիմ հաւաստանս:

զի այսքանիւ ք մեղօք իմովք զքոյդ
 մեծային հանդիսավեհ հոլթին զայ-
 րադուցեալ եմ, զորս իսկ մեղս
 այնքան ապաշաւեմ, և ասեմ,
 մինչ զի եթէ այժմ առնելիք
 էին, ոչ իճիք հաւանէի առնել
 զն: Եւ քանզի դու միայն ես
 հայր ողորմութեց, ուրեմն ինձ
 զներումն շնորհեա՛. զոր հայ-
 ցեմ խոնարհապէս, զոր և
 յուսամ ընդունիլ առ 'ի քէն,
 վս մեծագնեղի արեան փրկչին
 իմոյ սիրեցելոյ որդւոյ քոյ, սյլ
 և յառաջադրեմ ինձ նպաստու-
 թեամբ քոյոյ շնորհի, զի իագոյն
 պատուիրանաց քոց պահպանումն,
 զի իսուստ յառթից մեղանչելոյ,
 զդառնագոյն յանցանաց իմոց
 զկատարեալ խոստովանութի, և
 առաջադրեցելոց ապաշխարումն
 զամբողջ վճարումն: Եւ արդ՛

Վն վճարառութեան զիս բոլոր
 քեզ ընծայեմ, ընդ առից և
 կրից իմոց, զորս ըղձամ, զի բա-
 րեհաճութիւն առ ընդունիցիս 'ի
 միութիւն արդեանց որդւոյ քոյ նոն
 մերոյ յսի քսի: Եւ որ ինչ ան-
 յաջողուի ինձ դիպիցի, ըմբերեցից
 վն մեծագունեղի սրբագունեղի
 'իսկ քոյոյ անունն, որում ևս զիս
 ծառայ դոչ մշտնջենաւոր ասեմ,
 և ննագրեմ:

Տորժամ մեղանչես, վաղվա-
 ղակի ողբաւ և հեծեծեաւ, ոչ
 վասն այնորիկ, զի զպատիժ
 կրելոց իցես, այլ վասն այնո-
 րիկ, զի զտէր քո զայրացուցեր,
 զայնքան բարերարն քո, զայն-
 քան սիրօղն զքեզ, զայնքան
 կեցութեան քոյոյ ղկարօտն,
 մինչզի զորդին ևս իւր 'ի պատ-

Ճառս քո մատնեաց . հեծեծեա
ուրեմն , և մի երբէք թողուր
քեզ զմեղս առնել :

Եւ զի ցառաւ զանո զխոստովանու
նիսն :

Ով բարեգութ տէր իմ ցո
քրիստոս , աղաչեմ զքեզ 'ի
բոլորէ սրտէ , և 'ի բնաւից
մտաց իմոց , ընկալ զխոստովա
նութի իմ , զոր կամիմ առնել
այսօր առաջի քոյ . և տո՛ւր
ինձ զճշմարիտ զղջումն վասն
բնաւից իմոց յանցանաց : Ով
քաղցրագունեղ յիսուս՝ առա
քեա՛ 'ի հոգի իմ և 'ի միտս իմ
զլոյս ճշմարտութեան քոյ առ
'ի դիտել և ճանաչել զհա
նուրս մեղս՝ և զյանցանս իմ ,
զորս պարտիմ խոստովանիլ ա

ռաջի քոյ, և առ 'ի ուսուցանել
ինձ, զի կարիցեմ լրութիւն սիրոյ,
և ջերմեռանդութեան մատչել
առ այսքան ահաւոր խորհուրդ
ապաշխարութեան . ամէն :

Յէրոյ Գնալ պարտին՝ առ խոս-
տովանաւորն, և խաչակիւղ ըզ-
գէնա մեր, ասելով՝ Յանուն հօր,
և ան . և ասել, Խոստովանին ասա-
լի ինչ, որպէս 'ի ղերոյ . և ասա-
սիւսանիւ պարտել մանաւորապէս
զգործեցեալ միւս :

Լ'ղօլէ՛ք զինի խոստովանութիւն :

Եւ զիցի քեզ տէր աղերսեմ
արդեամբք երանուհւոյ միշտ
կուսին ծնողի քոյ մարիամու և
համայնից սրբոց, հաճելի և ըն-
դունելի այս խոստովանութիւն

իմ , և որ ինչ պակաս մնաց
ինձ այժմ և յայլում ժամու ,
թէ 'ի բաւականութէ զղջման ,
թէ 'ի պարզութէ արտաբերման ,
և թէ յամբողջութենէ խոս-
տովանութի , լցցէ գթութի քո ,
և ողորմութի , որովք և հա-
ճիցիս լիապէս և կատարելապէս
արձակել զիս 'ի յերկինս :

Որ կեաս և թագաւորես լը
հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյն ան
'ի յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

Աղօթքս գինի խոստովանութի :

Ու տէր իմ և փրկիչ իմ յն-
քրիստոս , աղաչեմ զքեզ , հա-
ճեաց քոյով շնորհիւ վերըն-
դունիլ զխոստովանութի իմ , և
լից զպակասութիւնս սորին քոյով

տնհնիւ բարեգթուծիւ . շնոր-
հեա՛ ևս շներումն իմոց բնաւից
յանցանաց քոյով ողորմութիւ .
դի արժանի եղէց 'ի փառս քոյս
մեծագոյնս ընդունիլ զկենարար
մարմին , և զարիւն քո սուրբ .
Ամէն :

Աղօթք յառաջ քան զհարգութեան
Եկեանք :

Ո՛վ տէր իմ յս քս , իրաւի
ես ոչ եմ արժանի ընդունել
զքեզ , սակայն վս կարեօրութե
իմոյ գամ առ քեզ , դի հիւան-
դութի իմ քե բժշկիցի , և խա-
ւար մտաց իմոց քե լուսաւորիցի ,
աղքատութի իմ քե փարձա-
մանայցէ , և գործք իմ բարիք
քե արդիւնաւորիցին . Ամէն :

Յիշեա՛ ո՛վ տէր իմ , դի ե-

տուր զքեզ 'ի մահ վն իմ , և
 զկենսարար մարմին և զարիւն քո
 բաշխեցեր 'ի կենդանութի իմ :
 Արա՛ ուրեմն , զի լինիցին սո-
 քա 'ի քաւութի , և 'ի թողու-
 թիւն մեղաց իմոց , և մի 'ի դա-
 տապարտութի հոգւոյ իմում , ո-
 րովք արժանաւորեցայց պա-
 րակցիլ ընդ սքց քոց , և տե-
 սութեամբ երանեցայց քոյոց
 փառաց :

Աղօթք սրբոյն () Գոսպիհոսի :

ՏՐ

իմ յն քն . ճանաչեցից
 զիս , ճանաչեցից զքեզ . մի՛
 զայլ ինչ ըղձանայցեմ , եթէ
 ոչ զքեզ . զի առիցեմ զիս , և
 սիրիցեմ զքեզ . խոնարհեցու-
 ցանիցեմ զիս , և բարձրացու-

ցանկեցեմ՝ զքեզ . զոչինչ խոր-
հիցիմ , եթէ ոչ զքեզ . մեռու-
ցանկեցեմ զիս , և կենդանի իցեմ
'ի քեզ : Օր ինչ գայցէ առ
իս , առ ընդունիցիմ 'ի քէն .
հալածիցեմ զիս , և հետեիցիմ
քեզ , և միշտ բաղձայցեմ հե-
տեիլ քեզ : Փախիցիմ յինէն ,
և դիմիցեմ առ քեզ , և ար-
ժանի լինիցիմ պաշտպանիլ
'ի քէն . երկիցեմ 'ի յիս , և
երկնչիցիմ 'ի քէն . և իցեմ 'ի
յրնարեւոյ քոյ . տարածայնիցիմ
ինձ , և համաձայնիցիմ քեզ . և
հնազանդիլ կամիցիմ քոյ :
Ոչ իւր զգածիցիմ , եթէ ոչ
քե : Նկատեալ առ իս , զի սի-
րիցեմ զքեզ . կոչեալ զիս , զի
տեսանիցեմ զքեզ : Եւ 'ի
յաւիտեան զմայլիցիմ քե .

Ամէն :

Եւ ապա Տաթի'ր առ հաղորդու-
 լիւնն եւ աւելլով . Ստրինն երն Տե-
 րոյ, որպէս 'ի վերոյ :

Եւ զիս զինի հաղորդութի :

Ով եր իմ յս քս, հաց կեն-
 դանի, և զկեանս շնորհող
 ազգի մարդկան, անհնաւ զքէն
 շնորհակալ լինիմ, որ արժանի
 արարեր զիս զմեղաւորս քոյով
 շնորհիւ թարց իմոց արդեանց,
 հաղորդիլ կենսարար մարմնով և
 արեամբ քով : Ուստի աղաչեմ
 զքեզ, լիցի սա ինձ զէն հաւատոյ
 և վահան ամրուէ կամաց իմոց,
 համբարձումն սրտի, և լրումն
 անձայնոյ քոյոյ սիրոյ, արտա-
 իլումն բնաւից վատթարութեց,
 և 'ի ծաղկումն համայնից առա-
 քինութեց . աներկեանութի 'ի

շաւիղս բարեդորձութեւ, և զեր-
ծումն յամենից փորձութեց. զի
քեւ' և 'ի շաւիղս քոյս պանծա-
ցեալ աճապարիցեմ 'ի հարսա-
նիս քոյս երկնայինս, և խնդա-
կցիցիմ քոյոց սիրելեաց. զի
դու ես լոյս ճշմարիտ, կեանք,
քաղցրութիւն, և յոյս մեր. Ամէն:

The first part of the paper is
 devoted to a description of the
 various species of plants which
 are found in the country. The
 second part is devoted to a
 description of the various species
 of animals which are found in
 the country. The third part is
 devoted to a description of the
 various species of minerals which
 are found in the country.

THE
 HISTORY
 OF
 THE
 COUNTRY

OF
 THE
 COUNTRY

OF
 THE
 COUNTRY

OF
 THE
 COUNTRY

Խորհուրդ կենաց և մայր կենդ:

Ալեքսանդրայի թագաւորաց զինքն յառ-
նոցնում տուր տու որքան ի նոյն
հարկում եղածին:

ՍՎ. Լ. ՍՆ. Ն. Լ. Ս. Բ.
բուհի կոյս մարիամ, մայր
այ, թագուհի երկնից, բարեխօսդ
մեղաւորաց, և ապաւենդ վըշ-
տացելոց, թէպէտ ես ամենւիմբ
եմ անարժան դոյն քոյդ ծա-
ռայ: Մահայն շարժեցեալ ի
յրդէ քեզ ծառայելոյ, և ա-
պաւինեցեալ ի քոյդ ամենամեծ
առաքինութիւն, ընտրեցի զքեզ

այսօր առաջի պահապանի իմոյ
հրեշտակի, և առաջի հանուրց զօ-
րաց երկնայնոց ինձ 'ի սեփական
տիրութեան, 'ի նպաստութի, և 'ի
մայրութի. և հաստատանք առաջա-
դրեմ միշտ ծառայել քեզ յօժա-
րութի՞ կամոց. և առնել, զի և
այլք նմանապէս ծառայիցեն քեզ :
Արդ՝ մաղթեմ 'ի քէն ուլ ամե-
նաբարեգութ մայր, միջնոր-
դութի՞ պատուականի արեան
որդւոյ քո միածնի ցօղեցելոյ
վս իմ յերկիր, զի ընկալցիս զիս
'ի թիւն այլոց քոյոց ջերմեռան-
դից պաշտողաց, 'ի ծառայութի
մշտնջենական, և այց առնիցես
ինձ յիմա գործառնութիւնս :
Ստեա՛ ուրեմն վս իմ զշնորհս
գործունեայս, որովք մարթիցիմ
այնպէս կենցաղաւարիլ 'ի բնաւս
խոկմունս, 'ի բանս, և 'ի գործս,

մինչ զի ոչ ի՛նք անհաճոյ գտա-
 նիցիմ յաչս քոյս ամենամա-
 քուրս , և ոչ ի՛նք յանցաւոր
 առաջի որդւոյ քոյ միածնի :
 Յիշեա՛ղիս ո՛վ մայր ողորմուէ , և
 մի ընկենուր զիս յերեսաց քոց 'ի
 ժամու մահո՛ւան իմոյ , մինչև
 չո՛ւիցէ հոգի իմ յայսմանէ
 առապանաց մարմնոյ ճշմարիտ
 ապաշխարութիւն իւրոցն յանցա-
 նաց . Լձեն :

Լճօ՛ւր + առ սրբուհի եմածինն :

ՈՎ սրբուհի կոյս մարիամ
 քաղցրագունեղ , թագուհի շնոր-
 հաց , բարեխօսդ մեղաւորաց ,
 և ապաւէսդ վշտացելոց . կար-
 կառեա՛ զաչս քոյոյ բարեգթու-
 թեան յաղաչանս խոտանի քոյոյ
 ճառսցի , և տուր ինձ շնորհիւն

քով համարիլ 'ի թիւս քոյոց
 սիրելեաց, և պահպանեա՛ զիս 'ի
 մէջ քոյոց կուսականաց գրկաց :
 Ո՛վ մաքրագունեղ կոյս, մաքրեա՛
 զսիրտ իմ յամենից մեղաց .
 բարձ և տարամերժեա՛ յինէն
 զամ ինչ՝ որ անհաճոյ է առաջի
 քոյոց աչաց : Սրբեա՛ զհոգի իմ
 յամենից ցանկունց երկրայնոց, և
 վերացո՛ 'ի սէր երկնայնոց բա-
 րեաց, և մշտնջենականաց : Ո՛վ
 ամենասրբուհի կոյս, բարեխն
 լեր վս իմ առ որդիդ քո այժմ
 և միշտ, և 'ի կետի մահո՛ւնն ի-
 մոյ, զի միջնորդութե՛ք քով զեր-
 ծանիցիմ 'ի հրոյն յաւիտենակա-
 նէ, և զկնի այսորիկ թշուառա-
 ցելոյ կենցաղոյս քեզ մայլիցիմ
 'ի դրախտին : Ս'ի ուրեմն դար-
 ձուցանիցես ո՛վ կոյս ամենամա-
 քուր զաչս քոյոց շնորհաց յի-

նէն յանցաւորէ , զի յանձն
 առնեմ զհոգի և զմարմին իմ
 քում բարեգթութեն: Փութացիր
 զերծուցանել զիս 'ի բնաւից
 չարեաց , և 'ի կասկածանաց այ-
 սորիկ կենցաղոյս , և հաճեաց
 բարեխօսել վս իմ առ որդիդ
 քո միածին , զի շնորհիցէ ինձ
 զներումն յանցանաց , զճշմարիտ
 հաւատ , զյոյս հաստատուն , և
 զսէր ջերմեռանդ , զշնորհս իսկ
 հոգւոյն սրբոյ , առ 'ի առնել
 միշտ զսրբագունեղ հաճութի-
 իւր . այլ և կամիցի իւրով բա-
 րեգթութիւն պահպանել զքա-
 զաքս զայս 'ի պատերազմէ , 'ի
 մահոճանէ , և 'ի սովու , և աղա-
 տեսցէ զիս և զբնաւս աղ-
 դայինս , և զբարեկամս , իսկ և
 զհանուրս հաւատարիմ քրիստո-
 նեայս յամենից չարեաց . Ամէն:

Յ Երմիայի Եւ Եօթն Վերս
 Գլխաւորս Եւ Եւսեփ Եւ Եւսեփ
 Եւ Եւսեփ Եւ Եւսեփ :

Առ առաջին Վերսն :

Երկրպագեմ քեզ նոր իմ յն
 քն, և աղաչեմ զքեզ յիշա-
 տակաւ սրոյն սոյնորիկ սրագու-
 նեղի, որ թափանցեաց 'ի սիրտ
 ամենասրբուհւոյ մօր քո և կուսի,
 մինչ յայտնեցաւ նմա 'ի ծերուն-
 ւոյն սիմեոնէ չարչարելութի
 քո կարծրագոյն, մահ քո խըս-
 տագոյն, զի հաճիցիս շնորհել
 ինձ զկառարեալ ճանաչելու-
 թիւն, և զճշմարիտ ապաշխա-
 րութիւն իմոցն յանցանայ :

Հայր մեր որ յերկինս :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Լ. Երկրորդ վերան :

Երկրպագեմ Քեզ տր իմ յ
 քրիստոս , և աղաչեմ զքեզ
 միջնորդութիւն վերին այնորիկ ,
 զոր կրեաց մայր քո ամենօր
 նեցեալ , մինչ ազդեցութիւն հրեշ-
 տակին փախչելով 'ի հալածմա-
 նէ հերովդէի , ընդ սրբոյն յով-
 սեփայ իւրում մաքրադուներն
 փերային , էած զքեզ 'ի յեղիպ-
 տոս , յանձն առնելով զմեծամեծ
 սուտապանս 'ի ճանապարհի . զի
 հաճիցիս շնորհել ինձ զօղ-
 նութի ընդդէմ փորձութեց , և
 զնպաստութիւն ընդդէմ պատ-
 րանաց , և խաբէութեց թշնամ-
 ւոյն դժոխսայնոյ : Հայր մեր :

Ողջոյն :

Մ. Երրորդ վերսն :

Ներկայագեմ քեզ տէր իմ
 յիսուս քրիստոս , և աղաչեմ
 զքեզ միջնորդութեամբ վերին աշ-
 նորիկ , զոր կրեաց ամենասը-
 բուհի մայր քո 'ի ժամուն յայն-
 միկ , յորում իբր կորուսեալ
 համարէր զքեզ , մինչև եզիտ
 զքեզ 'ի տաճարին , յորում
 վիճաբանէիր ընդ դիտնոց . զի
 հաճիցիս շնորհել ինձ զկատա-
 րեալ ներումն իմոց բնաւից յան-
 ցանաց , և սրբել զհոգի իմ քոյ-
 ով անժայնով շնորհիւն : Հայր
 մեր : Ողջոյն :

Մ. Զորրորդ վերսն :

Ներկայագեմ քեզ տէր իմ
 յիսուս քրիստոս . և աղաչեմ
 զքեզ միջնորդութեամբ մեծագունե-

դի վերին այնորիկ, զոր ընկա-
լաւ ամենասրբուհի մայր քո .
մինչ դու ժեցեալ եղև նմա դառ-
նագունեղ լուրն այն, թէ պա-
շարեցեալ էիր դու 'ի չարա-
դործաց, ըմբռնեցեալ յանհա-
ւան հրէից, ամբալուշտապէս կա-
պեցեալ, խստաբարոյապէս ձա-
ղեցեալ, և փշով պսակեցեալ .
դի հաճիցիս ընձեռել ինձ զշնոր-
հքս առ 'ի ծառայել քեզ մաք-
րութիւն, խոնարհութիւն և երկայն-
մտութեամբ մինչև 'ի վախճան :

Հայր մեր : Աղջոյն :

Եւ հինգերորդ վերսն :

Սրկրպագեմ քեզ տէր իմ
յիսուս քրիստոս, և աղաչեմ
զքեզ միջնորդութիւն կարծրագու-
նեղի վերին այնորիկ, զոր կրեաց

ամենասրբուհի մայր քո, մինչ
ետես զքեզ 'ի կրօն 'ի վր սրբ-
բազնագունեղից ուսոց քոց ըղ-
ծանբարեոնութի սրբոյ խաչին,
զոր բարձեալ տանէիր 'ի լեառն
կառաւիման. զի հաճիցիս պար-
զեւել ինձ զճշմարիտ ապաշխա-
րութի, և 'ի վշտակրութիս քում
ածայնոյ հանդիսավեհութե իմոյ
անձին յանձնարարութիւն:

Հայր մեր: Աղջոյն:

Եւ վեցերորդ վերն:

Ներկայագեմ քեզ տէր իմ
յիսուս քրիստոս, և աղաչեմ
զքեզ միջնորդութեամբ սաստ-
կագունեղի վիրին այնորիկ, զոր
կրեաց ամենասրբուհի և ցաւադ-
նեցեալ մայրն քո, մինչ ետես
զքեզ 'ի մեծամեծ չարչարանս

բենուցեալ 'ի վն սրբոյ խաչա-
 փայտին, յորում սրագունեղիւք
 բենոօք ձեռք քոյ սրբաղնագու-
 նեղք և ոտք էին սենուցեալք,
 և գքեղ բարձրացուցեալ 'ի վեր
 'ի նշաւակ բոլորի աշխարհի:
 զի հաճիցիս տալ ինձ զշնորհս,
 որովք յառաջ քան զմեռանիլն
 իմ՝ կարիցեմ ընդունիլ ջեր-
 մեռանդապէս և արժանապէս
 զսրբաղնութի քոյոյ սրբագու-
 նեղի և կատարելագունեղի մարմ-
 նոյ և արեան, և մեռանիլ հա-
 ռատարմապէս 'ի մէջ քոյոց
 բաղկաց: Հայր մեր: Ողջոյն:

Առ եօթներորդ վերսն:

Արկրպագեմ քեզ տէր իմ
 յիսուս քրիստոս, և աղաչեմ ըզ-
 քեզ միջնորդութեամբ կարծրագունեղի

վերին այնորիկ ; զոր կրեաց ամե-
նասորբուհի մայր քո վշտագնե-
ցեալ , մինչ ետես զքեզ մե-
ռեալ և թաղեցեալ , բոլորովիմբ
խոյոտեցեալ , և տգեղացեալ .
զի հաճիցիս 'ի վախճանի կենաց
իմոց մխիթարել զիս քոյով շնոր-
հիւ՛ , և տալ լոնձ վայելել զքեզ
զկնի մահո՛ւնս իմոյ , 'ի փառա
յաւիտենականս : Հայր մեր :

Ողջոյն :

Եւ զիս առ ուրբուհի եւծածինն :

Ո՛վ ամենասորբուհի կոյս , ո՛վ
մայր ողորմութե՛ն , և ապաւեն
մեզ թշուառից մեղաւորաց , ա-
ղաչեմ զքեզ 'ի ձեռն այնորիկ
վշտաց քոց , որոց 'ի մեծարանս
ըստ իմում կարի և ըղձի մա-
տուցի զաղօթս վերոգեցեալս ,

զի հաճիցիս մաղթել վասն իմ 'ի
սիրեցելոյ որդւոյ քումմէ զճըշ-
մարիտ ցաւակրութի յանցանաց
իմոց անցելոց, և զյարամնայուի
յիւրում սրբազանի պաշտաման
'ի փառս ան նոյ օրհնեցելոյ 'ի
յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Ս Էրեւանդուի առ Էօլէն խնդու-
լիւնս , որովք զմայլե պիւրահիւ
Տեր 'ի յերկնս :

Առ առաջին խնդութիւն :

Անդա՛ ո՛վ հարսն անարատ
հոգւոյն սբյ , հանդերձ բերկրա-
նօքն , զորս ունիս արդ 'ի դրախ-
տին : Վանդի սակս քոյոյ իս-
կականի մաքրութե և կուսութե
բարձրացար 'ի վեր քան զհրեշ-
տակս , և գերակայացար 'ի վեր

քան զամ սքս : Ողջոյն քեզ
և այլն :

Առ երկրորդ խնդուածին :

Անդա՛ռ ո՛վ Ճշմարիտ մայր ւայ .
Հանդերձ զուարճուածին , զոր
ունիս 'ի դրախտին : Վանդի ուղ
արեգակն աստ 'ի յերկրի լուսա-
ւորէ զբոլոր աշխարհ , այսպէս
դու քոյովք ճառագայթիւք զար-
դարես և պայծառացուցանես
զդրախտն բոլոր : Ողջոյն քեզ
մարիամ . և այլն :

Առ երրորդ խնդուածին :

Անդա՛ռ ո՛վ Ճշմարիտ դուստր
աստուծոյ , Հանդերձ հրճուն-
նօքն , զոր ունիս արդ 'ի դրախտին :
Վանդի հանուրք քահանայա-

պետութիւն հրեշտակաց և հրեշ-
տակապետաց, ամոռոց և տե-
րութեանց, և համայնք հոգիք
երանելեաց պատուէն և մեծա-
րեն զքեզ, և վերաճանաչեն
իր մայր ստեղծողին իւրեանց,
և հպատակին իսկ յամենայնի
քում նշմարութեան: Ողջոյն
քեզ. և այլն:

Եւ չորրորդ խնդութիւն:

Խնդա՛ւ ու՛ աղախին ամենասր-
բոյ երրորդութեանն, հանդերձ
ուրախութիւն, զոր ունիս 'ի դը-
րախտին: Քանզի զբնաւս շնորհս,
զորս հայցես 'ի քումմէ քաղց-
րադունեղէ, և հնազանդագու-
նեղէ որդւոյ, իսկոյն քեզ շնոր-
հին: Եւ մանաւանդ ուր ասէ
ճէն բեռնարդոս, ոչ ումէք աստ

'ի յերկրի զեղանի շնորհ, եթէ
 ոչ նախ անցանիցէ 'ի ձեռանէ
 քումմէ գերամեծարէ: Ողջոյն
 քեզ, և այլն:

Ը. հինգերորդ խնդութիւն:

Խանդա՛ս ո՛վ իշխուհիդ պարզա-
 դունեղ, հանդերձ բերկրանօքն,
 զորս ունիս 'ի դրախտին: Վասն-
 զի դու միայն արդիւնաւորեցար
 դ.դ ընդունակ այսքանում ար-
 ժանապատուութե 'ի մէջ հա-
 նուրց երանելեաց, որք են 'ի
 յերկինս, և կաս մերձաւորագոյն
 քան զայլս առ ամենասուրբ եր-
 րորդութիւնն: Ողջոյն քեզ, և
 այլն:

Եւ վեցերորդ խնդութիւն :

Անդա՛ որով յոյսդ մեղաւորաց՝
 և ապաւէնդ վշտացելոց, հան-
 դերձ զոչարժութիւն, զոր ունիս
 'ի դրախտին : Վանդի զբնաւս
 .քոյս ծառայս ջերմեռանդս, որք
 գոհաբանեն և վերյարգեն զքեզ
 յայսմիկ աշխարհի, վարձատրե-
 լոց է հայրն յաւիտենական իւ-
 րով սրբազնագունեղիւն, և 'ի
 հանդերձելում իւրովք սրբազ-
 նագունեղիւք փառօք : Ողջոյն
 քեզ մարիամ, և այլն :

Եւ եօթներորդ խնդութիւն :

Անդա՛ որով մայր, դուստր, և
 հարսն ան : Վանդի համայնք
 շնորհք և բերկրութիւն, որովք
 զմայլիս 'ի դրախտին, ոչ երբէք

ևն նոճաղելոցք, այլ մանուսանդ
 Ճոխանալոցք մինչև յօր դա-
 տաստանի, և յարամնալոցք ՚ի
 յաւիտեանս յաւիտենից. Ամեն:
 Ողջոյն քեզ:

Մէնէրտիւնս աս քի անձինն աս
 Բնէրտիւնս :

ՏՐ ողորմեաց :

Քս ողորմեաց :

Տր ողորմեաց :

Քս լոր մեղ :

Քս յար լոր մեղ :

Հայր երկնաւոր ան .

ողոր-

մեաց մեղ :

Արդի փրկիչ աշխարհի ան .

ողորմեաց մեղ :

Հոգիդ սք ան .

ողոր :

Աք Երրորդութի մի ան . ողոր :

Արքունի Սարխամ . աղօթեա

վասն մեր :

Աք Եւթան .

աղօ :

Աք Կոյս Կուսանաց .

աղօ :

Սայր Քսի .

աղօ :

Սայր անայնոց շնորհաց .

աղօ :

Սայր մաքրագունեղ .	աղօ :
Սայր ողջախոհագունեղ .	աղօ :
Սայր անաւրատ .	աղօ :
Սայր անբիծ .	աղօ :
Սայր սիրելի .	աղօ :
Սայր սքանչելի .	աղօ :
Սայր ստեղծողին .	աղօ :
Սայր կեցուցչին .	աղօ :
Այս խոհեմագունեղ .	աղօ :
Այս գերյարգելի .	աղօ :
Այս քարոզելի .	աղօ :
Այս կարօղ .	աղօ :
Այս բարեգութ .	աղօ :
Այս հաւատարիմ .	աղօ :
Հայելի արդարութե .	աղօ :
Եթոռ իմաստութե .	աղօ :
Պատճառ մերոյ ինդութե .	աղօ :
Ենթ հոգևորական .	աղօ :
Ենթ պատճելի .	աղօ :
Ենթ յարգական ջերմե բանդութե ,	աղօ :

Արդ խորհրդական .	աղօ :
Եւտարակ դաւթեան .	աղօ :
Եւտարակ փղոսկրեայ .	աղօ :
Պալատ ոսկեղէն .	աղօ :
Տապանակ ուխտի .	աղօ :
Պառն երկնից .	աղօ :
Եւտղ առաւօտեան .	աղօ :
Աեցուծի հիւանդաց .	աղօ :
Եպատան մեղաւորաց .	աղօ :
Ախիթարիչ վշտացելոց .	աղօ :
() գնական քրիստոնէից .	աղօ :
Թագուհի հրեշտակաց .	աղօ :
Թագուհի նահապետաց .	աղօ :
Թագուհի մարդարէից .	աղօ :
Թագուհի առաքելոց .	աղօ :
Թագուհի մարտիրոսաց .	աղօ :
Թագուհի խոստովանողաց .	աղօ :
Թագուհի կուսանաց .	աղօ :
Թագուհի ամ սրբոց .	աղօ :
Պառն Եւ , որ բառնաս զմեզս աշխարհի . անսա՛ մեզ սր :	

Պառն ան, որ բառնաս զմեղս
աշխարհի . յար լուր մեզ տր :

Պառն ան, որ բառնաս զմեղս
աշխարհի . ողորմեաց մեզ :

Քն լուր մեզ :

Քն յար լուր մեզ :

Աղօթ :

Աճ անճառելոյ ողորմութեան ,
որ ոչ միայն մարդ , այլև որդի
մարդոյ լինիլ հաճեցար , և
ծնանելով 'ի կուսէ զմայր 'ի
յերկրի ունեցեր՝ որ զնձ ունեիր
հայր 'ի յերկինս . տուր մեզ ա-
զիրսեմք՝ նորին զյիշատակն ջեր-
մեռանդապէս հռչակել , նորին
զմայրութիւնն գերազանցապէս
գերլյառդել , նորին գերազանցա-
գունեցի արժանապատուութեն
զմեզ խոնարհապէս ենթարկել .

որ զքեզ հոգևով սրբով յղա-
ցաւ . զքեզ կուսութիւն ծնաւ . և
զքեզ 'ի յերկրի ինքեան հպա-
տակ ունեաց , զսրդ մեր յիսուս
քրիստոս : Որ կեաս և թագա-
ւորես լի հօր և լի սրբոյ հոգ-
ւոյն 'ի յաւիտեանս Ամէն :

Որ ինչպէս ասուի . Եւ յիսուս

ՏՐ ողորմեաց :

Քս ողորմեաց :

Տր ողորմեաց :

Յս լուր մեզ :

Քս անսա մեզ :

Հայր երկնաւոր ամ . ողորմեաց
մեզ :

Որդի փրկիչ աշխարհի ամ .
ողորմեաց մեզ :

Պղիղ սբ ան .

ողոր :

Այ երրորդութի մի ան . ողոր :

Յս որդի այ կենդանւոյ . ողոր :

Յս ճառագայթ հօր . ողոր :

Յս ճաճանչ լուսոյ յաւիտե-
նականի . ողոր :

Յս թողաւոր փառաց . ողոր :

Յս արեգակն արդարուն . ողոր :

Յս որդի մարիամու կուսին . ողոր :

Յս սքանչելի . ողոր :

Յս ան հղօր . ողոր :

Յս հայր հանդերձելոյ յաւի-
տենին . ողոր :

Յս մեծի խորհրդոյ հրեշտակ .
ողոր :

Յս կարողագունեղ . ողոր :

Յս համբերողագունեղ . ողոր :

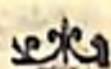
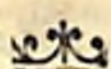
Յս հնազանդագունեղ . ողոր :

Յս հեղ և խոնարհ սրտիւն . ողոր :

Յս ողջախոհուն սիրօղ . ողոր :

Յս իսկական սիրօղ մեր . ողոր :

- Եւ ան խաղաղութեւ, ողոր :
 Եւ հեղինակ կենաց, ողոր :
 Եւ օրինակ առաքինութեւ, ողոր :
 Եւ նախանձաւոր հոգւոյ, ողոր :
 Եւ ան մեր, ողոր :
 Եւ ապաւեն մեր, ողոր :
 Եւ հայր աղքատաց, ողոր :
 Եւ գանձ հաւատացելոց, ողոր :
 Եւ քաջ հովիւ, ողոր :
 Եւ լոյս ճշմարիտ, ողոր :
 Եւ իմաստութիւն յաւիտենա-
 կան, ողոր :
 Եւ բարութիւն անհուն, ողոր :
 Եւ ճանապարհ մեր և կեանք, ողոր :
 Եւ ցնծութիւն հրեշտակաց, ողոր :
 Եւ վարդապետ առաքելոց, ողոր :
 Եւ ուսուցիչ աւետարանչաց, ողոր :
 Եւ արիութիւն մարտիրոսաց, ողոր :
 Եւ լոյս խոստովանողաց, ողոր :

ՅԵ պսակ սրց ամենից. ողոր :
 Լյցելու մեր լեր. անսա մեզ
 յիսուս :

Քաւարար մեր լեր. յար լուր
 մեզ յիսուս :

Յամենից մեղաց. զերծո՞
 զմեզ յիսուս :

Պ. ցասմանէ քումմէ. զերծ :

Յորոգայթից դիւին. զերծ :

Պ. հոգւոյ պոռնկութեն. զերծ :

Պ. մահո՞ւնէ յարակայէ. զերծ :

Պ. ստունկանմանէ քոյոց
 ներշնչմանց. զերծ :

ՍԵ խորհրդեան ներմարմ.
 նութեն քոյ սրբոյ. զերծ :

ՍԵ ծննդեան քոյ. զերծ :

ՍԵ մանկութեն քոյ. զերծ :

ՍԵ անձայնադունեղից քոյ.
 ոց վարուց. զերծ :

ՍԵ քոյոց աշխատանաց. զերծ :

Ամ հանդիսի և չարչարանաց
քոց . զերծ :

Ամ խաչի և միայնակ թո-
ղեցման քոյ . զերծ :

Ամ քոյոց վշտակրուէց . զերծ :

Ամ մահու քո և թաղման . զերծ :

Ամ քոյոյ յարութէ . զերծ :

Ամ քոյոյ համբարձման . զերծ :

Ամ քոյոյ ցնծութէ . զերծ :

Ամ քոյոյ փառաւորութէ . զերծ :

Վառն ամ, որ բառնաս զմեղս
աշխարհի . յար լուր մեղ յմ :

Վառն ամ, որ բառնաս զմեղս
աշխարհի . անսա՛ մեղ յմ :

Վառն ամ, որ բառնաս զմեղս
աշխարհի . ողորմեաց մեղ :

Յմ անսա՛ մեղ :

Յմ յար լուր մեղ :

Լուսնի :

Տ Եւ քն . որ ասացեր ,
 հայցեցէք և առնուցուք , խընդ-
 րեցէք և գտանիցէք , բաղխե-
 ցէք և բացցի ձեզ . աղաչեմք
 տուր մեզ հայցողաց զիղձ անայ-
 նոյ քոյոյ սիրոյ . զի զքեզ սըր-
 տիւն բոլորով , բանիւն , և գոր-
 ծով սիրեսցուք . և 'ի քումմէ
 գովութե ոչ երբէք դադարի-
 ցուք . որ կեաս և թագաւորես
 ան լէ հօր և ընդ սէյ հոգւոյն
 'ի յաւիտեանս . Լմեն :

Բ ոյոյ մարդկութեան անու-
 թեամբ օծեցելոյ տէր Եւ քն'
 զերկիւղ համանգամայն և զսէր
 արա՛ մեզ ունեւ յարակայսպէս .

քանզի ոչ երբէք 'ի քումմէ
 հոգաբարձութիւն անտես առնես,
 զորս ընդ սերտութիւն քոյս սի-
 րելութեան ներհաստատես. որ
 կեաս և թագաւորես ան 'ի հա-
 մայն յաւիտեանս. Ամէն:

//

232 232 232

//

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

Ի զիս լիցին սմ' մեղք իւր բոլմ:

ԵՐԵՄԻԱՍԻ ԵՄԻՆԻ ԵՊԻՍԿՈՍՈՒԹԵԼՆ՝

Ստորագրում է :

ՏԷՐ ՄԻ՝ ՄԻՏՄԻՆ
տուժեամբ քով յանդի-
մաներ զիս , և մի բարկութիւն
քով խրատեր զիս :

Ոչորմեայ ինձ տէր , զի հիւանդ
եմ ես . բռնկեալ զանձն իմ , զի
խռովեցան ոսկերք իմ :

Ենձն իմ յոյժ խռովեցաւ , և
դու տեր մինչև յերբ :

Պարճ ար և փրկեա՛ զանձն իմ,
կեցո՛ զիս տէր ըստ ողորմութե
քում :

Օ՛ի ոչ ոք է որ 'ի մահու յիշէ
զքեզ , կամ 'ի դժոխս խոստո-
վան առնիցի առ քեզ :

Սաստակեցայ ես 'ի հեծութե
իմում . լուացի զամ գիշեր զմա .
հիճս իմ , և արտասուօք իմովք
զանկողինս իմ թացի :

Խռովեցաւ 'ի սրտմտութե ակն
իմ . և մաշեցայ ես 'ի վր իմ
թշնամեաց իմոց :

'ի բաց կացէք յիսէն ամենե-
քեան , ոյք գործէք զանօրե-
նութի :

Լուաւ տէր ձայնի լալոյ իմոյ :
Լուաւ տէր աղօթից իմոց , և
ար զխնդրո՛ւածս իմ ընկալաւ :
Լ՛մաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ
ամ թշնամիք իմ . դարձցին

յետս , և ամաչեսցեն յոյժ
վաղվաղակի և խռովեսցին :
Փառք հօր , և որդւոյ , և հոգւոյն սբյ . ոմ էր 'ի սկզբանէ ,
և այժմ և միշտ՝ և յաւիտեանս
յաւիտենից . ամէն :

Ստղհոս . Ը :

Երանի , որում թողութիւն
եղև մեղաց , և ծածկեցան ամ
յանցանք նորա :

Երանի առն , որում ոչ համա-
րի տէր զմեզս նր . և ոչ գոյ
նենգութի 'ի բերան նր :

Եւեցի ես , և մաշեցան ամ ոս-
կերք իմ առ աղաղակել ինձ առ
նոր զօրհանապաղ 'ի տունէ , և 'ի
գիշերի :

Նանրացաւ ձեռն քո 'ի վր իմ ,

զարձայ 'ի Թշուառութի իմ,
 զի հարան յիս փուշք:

Օմեղս իմ ցուցի քեզ, և զա-
 նօրէնութիս իմ ոչ ծածկեցի 'ի
 քէն:

Լսացի՝ թէ պատմեցից ինձէն
 զմեղս իմ, և դու թողցես զամ
 ամբարշտութիս մեղաց իմոց:

Ան աշտօրիկ յաղօթս կայցեն
 առ քեզ ամ սբբ 'ի ժամ ըն-
 դունելի:

Բայց միայն 'ի ջուլցն հեղեղաց
 բազմաց. որք առ նոսա ինչ ոչ
 մերձենան:

Դու ես ապաւէն իմ 'ի նե-
 ղութէ յայսմանէ, որ շուրջ
 եղև զինև:

Հնծութի իմ փրկեալ զիս յայն-
 ցանէ, ոյք պաշարեցին զիս:

Խմաստուն արարից զքեզ, և
 խելամուտ 'ի ճանապարհի յոր

դնասցես , և հաստատեցից 'ի
վերայ քոյ զաչս իմ :

Ա'ի լինիք ուր զձիս՝ և զըորիս ,
զի ոչ գոյ 'ի նս իմաստութի . 'ի
սանձս՝ և 'ի դանդանաւանդս
ճմլեսցես զկղակս 'նց , որք առ
քեզ ինչ ոչ մերձեսցին :

Բազում տանջանք են մեղա-
ւորաց . բայց ոյք յուսան 'ի ար'
ողորմութիւն ան շուրջ եղիցի
զնորօք :

Ուրախ լերուք՝ և ցնծացէք ար-
դարք . 'ի աէր պարծեցարուք
ամենեքեան , ոյք ուղիղ էք սրբ-
աիւք :

Փառք հօր , և որդւոյ . Ամն :

Սաղմոս . Է :

ՏԲ

մի՛ սրտմտութեամբ քով
 յանդիմաներ զիս , և մի՛ բարկու
 թեամբ քով խրատեր զիս :
 Օ՛ի նետք քո հարան յիս . և
 յիս հաստատեցաւ ձեռն քո :
 Ոչ գոյ բժշկութի մարմնոյ իմոյ
 յերեսաց բարկութի՛ք քո :
 Ոչ է խաղաղութի ոսկերաց ի
 մոց՝ յերեսաց մեղաց իմոց :
 Անօրէնութի՛ք իմ բարձրացան
 քան զգլուխ իմ , որպէս զբռն
 ծառի ծանրացան 'ի վր իմ :
 Վեխեցան , և փտեցան վերք
 իմ յերեսաց անզգամութե՛ն ի
 մոյ :
 Տառապեցայ և խոնարհ եղէ
 մինչև յոյժ . զորհանապազ տըլ
 տում գնայի , զի անձն իմ լի

եղև չարչարանօք, և ոչ գոյ
բժշկութի մարմնոյ իմոյ:

Չարչարեցայ, և խոնարհ եղէ
մինչև յոյժ. մռնչէի առ հե-
ծութե սրտի իմոյ:

Տո՛ւ առաջի քոյ է ամ ցանկու-
թիւն իմ, և հեծութի իմ ՚ի
քէն ոչ ծածկեցաւ:

Աիրտ իմ խռովեցաւ յիս. և ե-
թող զիս զօրութի իմ. լոյս ա-
չաց իմոց, և այս ոչ եղև ընդ իս:
Խարեկամք իմ, և մերձաւորք
իմ առաջի իմ մերձեցան, և
կացին. և մերձաւորք իմ հե-
ռի եղեն յինէն:

Բռնադատէին զիս, և խնդրէին
զանձն իմ, ոյք խորհէին չար
ի վր իմ. խորհեցան զանօրէ-
նութի, և զնենգութի զօրհա-
նապաղ խորհեցան:

Եւ ես ունի խուլ՝ զի ոչ լսէ.

Ե ունի համր՝ որ ոչ բանայ զբե-
րան իւր :

Եղէ ես ունի մարդ , որ ոչ լսէ ,
և ոչ դոն խօսք 'ի բերան նր :

Ես 'ի քեզ նոր յուսացայ , և
դու լռիցես ինձ նոր նձ իմ :

Նսացի , թէ մի ուրախ եղիցին
յիս թշնամիք իմ . 'ի սասանիլ
ոսից իմոց , 'ի վր իմ մեծամեծս
խօսեցան :

Ես 'ի տանջանս պատրաստ եմ ,
և ցա ք իմ առաջի իմ են յամ
ժամ :

Օանօրէնութիւն իմ պատմեցից ,
և հոգացայց վն մեղաց իմոց :

Խսկ արդ՝ թշնամիք իմ կենդա-
նի են , և զօրացեալք են քան
զիս . և բազումք են , ոյք ա-
տեն զիս 'ի տարապարտուց :

Ուր հատուցին ինձ չար փո-
խանակ բարւոյ . չարսխօսէին

զինէն, զի ես երթայի զհետ
արդարութե:

Այի թողուր զիս տէր ան իմ,
և մի 'ի բացեայ առնիր յինէն.
Հայեաց յօգնել ինձ տէր փրո-
կութե իմոյ:

Փառք հօր և որդւոյ. ևն:

Սաղմոս. Ծ:

Ողորմեաց ինձ ան ըստ մեծի
ողորմութե քում, և ըստ բա-
զում գթութե քում քաւեալ
դանօրէնութիս իմ:

Նռաւել լուալ զիս յանօրէնու-
թենէ իմմէ, և 'ի մեղաց իմոց
սբ արալ զիս:

Ճանօրէնութիս իմ ես ինձէն
դիտեմ, և մեղք իմ առաջի իմ
են յամ ժամ:

Քեզ միայն մեղայ տէր, և
զչար առաջի քո արարի:

Ո՞ր արդար եղեցիս 'ի բանս քո,
 և յաղթեսցես 'ի դատիլն քո:
 Անօրէնութիւն յղացայ, և 'ի
 մեղս ծնաւ զիս մայր իմ:

Դու տէր զճշմարտութի սիրե-
 ցեր, զանյայտօ, և զճաճկեալս
 իմաստութիւն քով յայտնեցեր
 ինձ:

Յօշեա՛ յիս մշտկաւ, և սք ե-
 ղէց. լու՛ն, և քան զձիւն սպի-
 տակ եղէց:

Լսելի՛ արա ինձ տէր զղնծութի
 և զուրախութի. և յնճասցեն
 ոսկերք իմ տառապեալք:

Գարձո՛ զերեսս քո 'ի մեղաց
 իմոց, և զան անօրէնութիս իմ
 քաւեա՛ յինէն:

Ոսիրտ սք հաստատեա՛ յիս ան,
 և զհոգի ուղիղ նորոգեա՛ 'ի փո-
 լի իմում:

Մի՛ ընկենուր զիս տէր յերե-

սաց քոց . և զհողի քո սբ մի
հաներ յինէն :

Տոբ ինձ ղցնծութի փրկութե
քո , և հողւով պետութե քո
հաստատեալ զիս :

Ուսուցից անօրինաց զճանա-
պարհս քո , և ամբարիշտք առ
քեզ դարձցին :

Փրկեալ զիս յարենէ անձ , ան
փրկութե իմոյ , և ցնծացէ լե-
զու իմ յարդարութե քում :

Տէր եթէ ղշրթունս իմ բանաս ,
բերան իմ երգեսցէ զօրհնու-
թիւնս քո :

Ի՞նչ կամեցել էիր զպատարագս՝
մատուցանեալք . բայց դու ընդ
ողջակէզս իսկ ոչ հաճեցար :

Պատարագ այ հողի խոնարհ ,
զսիրտ սբ և զհողի խոնարհ
անձ ոչ արհամարհէ :

Բարի արա տէր կամօք քովք

սիովնի . և շինեսցին պարիսպքն
երուսաղէմի :

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պա-
տարագս արդարութե , յորժամ
աւխտից ապարագս հանցեն 'ի
սեղսն քո զոհարակս :

Փառք հօր , և որդւոյ . ևն :

Սաղմոս . ՃԽ :

ՏԻ

լուր աղօթից իմոց , և
աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ ,
մի դարձուցաներ զերեսս քո
յինէն :

Յաւուր նեղութեան իմոյ խո-
նարհեցո՛ առ իս զունկն քո .
յորում աւուր կարդամ առ
քեզ , վաղաղակի լուր ինձ :

Սպառեցան ույ ծուխ աւուրք
իմ , և ոսկերք իմ որպէս խոի՛ւ
չորացան :

Հարայ ես որպէս խոտ, և ցամաքեցաւ սիրտ իմ, մոռացայ ուտել զհաց իմ 'ի ձայնէ հեծութե իմոյ:

Այցեցաւ ոսկր իմ 'ի մարմին իմ, նմանեցայ ես հաւալաւան աւազակի նապատի:

Եղէ ես որպէս բոլ աւերակի, տքնեցայ, և եղէ ես որպէս ճնճողուկ միայն 'ի տանիս:

Նախասանցին զիս թշնամիք իմ զօրհանապատ, և գովիչք իմ իննւ երդնուին:

Սմոխիր որպէս զհաց կերի, և զըմպելին իմ արտասու՜ծք խառն աւազակեցի:

Յերեսաց բարկութե սրտմտուեքոյ, զի դու բարձրացուցեր, և խոնարհեցուցեր զիս:

Մուրք իմ ույ հովանի անցին, և ես ույ խոտ ցամաքեցայ:

Պառ տէր յաւիտեան կաս, և
յիշատակ քո յաղգէ մինչև
յաղգ :

Պառ յարուցեալ գթասցիս 'ի
մէ սիւմնի, ժամանակ գթալոյ
նորա հասեալ է ժամ :

Հաճեցան ծառայք քո ընդ քա-
րինս նր, և 'ի հողս նր դթաս-
ցին :

Լորկեցեն հեթանոսք յանունա-
նէ քումմէ, և ամ թաղաւորք
երկրի 'ի փառաց քոց :

Եւնէ տէր զսիոն, և երևեսցի
փառօք իւրովք 'ի նոնա :

Հայեցաւ նա յաղօթս խոնար-
հաց, և ոչ արհամարհեաց
զխնդրունածս կոցա :

Վրեցցի այս յաղգ յայլ, ժո-
ղովուրդ որ ստացեալ է, օրհ-
նեսցէ զտէր :

Հայեցաւ նա 'ի բարձունց 'ի

սրբութիւն իւրմէ . տէր յերկնից
յերկիր հայեցաւ :

Եւ զհեծութի կապելոց . և
արձակել զորդիս մահապար-
տաց :

Պատմել 'ի սիոն զանուն տն,
և զօրհնութիս նորա յերուսա-
ղէմ :

Սողովիլ ժողովրդոց 'ի միասին ,
և թագաւորաց ծառայել տն :
Պատասխանի ետ նմա 'ի ճանա-
պարհի զօրութեան իւրոյ , զնոճա-
ղութի աւուրց . իմոց ասա ինձ ,
և մի հաներ զիս 'ի կէս աւուրց
իմոց , զի յազգէ յազգ ևն ամբ
քո :

'Ի սկզբանէ տր զհիմունս երկրի
հաստատեցեր , և գործք ձեռաց
քոց երկինք են :

Նորա անցանեն , և դու կաս ,
և մնաս յաւիտեան :

Լ՝մենեքեան ույ զճորձս մաշեցին,
և ույ զվերարկուս փոխեցեա զնս,
և փոխեցին:

Բայց դու նոյն ես, և ամբ քո
ոչ անցանեն, որդիք ծառայից
քոց բնակեցին 'ի նմա, և զա-
ւակի նոցա յաւիտեան յաջո-
ղեսցի:

Փառք հօր, և որդւոյ. Ա՛ն:

Ստղատ. ԺԷ:

Խորոց կարգացի առ քեզ
տր, տր լուր ձայնի իմում:

Նշեցին ականջք քո, 'ի լսել
զձայն աղօթից իմոց:

Ի՞նչ զանօրէնութիւն քննեա տր,
տր ո՞ կարէ կալ առաջի քոյ,
զի 'ի քէն է քաւութի:

Ի՞նչ անուան քո համբերի տր.

Համբեր անձն իմ բանի քում :

յուսացաւ անձն իմ 'ի նոր :

'Ի պահէ առաւօտու մինչև յե-
րեկոյ, 'ի պահէ առաւօտու յու-
սացաւ խորայել 'ի տէր :

'Ի ննէ է ողորմութի բազում,
և 'ի նմանէ է փրկութի, և նա
փրկեաց զխորայել յամ նեղու-
թեանց նորա :

Փառք հօր, և որդւոյ, և ն :

Սաղմոս . ԺԽԷ :

Տը՛ւր աղօթից իմոց, ունն
դիր խնդրոճածաց իմոց ծշմար-
տութի քով :

Ը՛ւր ինձ արդարութի քով, և
մի մտաներ 'ի դատաստան ընդ
ծառայի քում, զի ոչ արդա-
րանայ առաջի քո ամ կենդանի :
Հալածեաց թշնամին զանձն իմ,

խոնարհ արար յերկիր զկեանս
իմ, և նստոյց զիս 'ի խաւարի
ոմ մեռեալ յաւիտենից:

Չանձրացաւ յիս հողի իմ, և
սիրտ իմ խռովեցաւ յիս:

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս,
խորհեցայ յիմ 'ի գործս քո,
յարարածս ձեռաց քոց խորհե-
ցայ, և համբարձի առ քեզ
զձեռս իմ:

Ընն իմ ոմ երկիր ծարաւի է
առ քեզ վաղվաղակի լուր ինձ
տր, զի նոճաղեցաւ յինէն հո-
ղի իմ:

Ս'ի դարձուցաներ զերեսս քո
յինէն, նմանիցիմ այւոցիկ, ոչք
իջանեն 'ի գուր:

Լսելի արա ինձ յառաւօտու զո-
ղորմութիս քո, զի ես 'ի քեզ
տէր յուսացայ:

Յոյց ինձ ճանապարհ, յոր զլ-

Նացից, զի առ քեզ տէր համ-
բարձի զանձն իմ :

Փրկեա՛ զիս 'ի թշնամեաց իմոց
տիր, զի զքեզ ապաւէն ինձ ա-
րարի :

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո,
զի դու ես փժ իմ :

Հոգի քո բարի սուաջնորդեա-
ցէ ինձ 'ի յերկիր ուղիղ :

Ս' անու՛նս քո տէր կեցուս-
ցես զիս, արդարութե՛ք քով
հանցես 'ի նեղութենէ՛ զանձն
իմ :

Ողորմութե՛ք քով սատակեսցես
զթշնամիս իմ, և կորուսցես
զամ նեղիչս անձին իմոյ, զի
ես ծառայ քոյ եմ :

Փառք հօր, և որդւոյ, ևն :

Մաղլանք :

Տը մի յիշեր զյանցանս մեր ,
կամ ծնողաց մերոց , և մի առ
նուր զվրեժ 'ի մեղաց մերոց :

Լիւթանիայք ան սրբոց :

ՏԲ

ողորմեաց :

Վ.ս ողորմեաց :

Տը ողորմեաց :

Վ.ս լուր մեզ :

Վ.ս յար լուր մեզ :

Հայր երկնաւոր ան . ողորմ

մեաց մեզ :

Որդի փրկիչ աշխարհի ան . ող

որմեաց մեզ :

Հոգիդ սբ ան .

ողոր :

Աթ երրորդութի մի անձ, ողոր :
 Արբուհի մարիամ, աղօթեալ
 վասն մեր :

Աթ անածին, աղօ :

Աթ կոյս կուսանաց, աղօ :

Աթ միքայէլ, աղօ :

Աթ դաբրիէլ, աղօ :

Աթ ռափայէլ, աղօ :

Ըթ սթ հրեշտակք, և հրեշտա-
 կապետք, աղօթեցէք Վս

Ըմ սբ կարգք երանեալ հոգ-
ւոց. աղօթեցէք .

Աբ յովհաննէս մկրտիչ. աղօ-
թեա՛ւ մեր :

Աբ յովհէփ . աղօ :

Ըմ սբ նահապետք և մարդա-
րէք . աղօթեցէք .

Աբ պետրոս . աղօ :

Աբ պօղոս . աղօ :

Աբ անդրէաս . աղօ :

Աք յակօրսս .	աղօ :
Աք յովհաննէս .	աղօ :
Աք թովմաս .	աղօ :
Աք յակօր .	աղօ :
Աք փիլիպպոս .	աղօ :
Աք քարթուղիմէոս .	աղօ :
Աք մատթէոս .	աղօ :
Աք սիմոն .	աղօ :
Աք թադէօս .	աղօ :
Աք մատաթիաս .	աղօ :
Աք ըառնարաս .	աղօ :
Աք ղուկաս .	աղօ :
Աք մարկոս .	աղօ :
Եւս սք առաքեալք և աւետարանիչք .	աղօթեցէք .
Եւս սք աշակերտք քի .	աղօ :
Թեցէք :	
Եւս սք անմեղ մանկուհիք .	աղօ :
ղօթեցէք :	
Աք ստեփանոս .	աղօ :
Աք Լօրէնցիոս .	աղօ :

- Աք վինչենցիոս . աղօ :
- Աք ֆապիանոս , և սերաստի-
անոս . աղօթեցէք :
- Աք յովհաննէս , և պօղոս .
աղօթեցէք :
- Աք կողմաս , և դամիանոս ,
աղօթեցէք :
- Աք կերվասիոս , և բրօթասիոս .
աղօթեցէք :
- Ըմ սք մարտիրոսք . աղօթեցէք :
- Աք սեղբեստրոս . աղօ :
- Աք գրիգոր . աղօ :
- Աք ամբրոսիոս . աղօ :
- Աք օգոստինոս . աղօ :
- Աք հերոնիմոս . աղօ :
- Աք գրիգոր լուսաւորիչ . աղօ :
- Աք մարտինոս . աղօ :
- Աք նիկողայոս . աղօ :
- Ըմ սք հայրապետք և խոստո-
վանօղք . աղօթեցէք :
- Ըմ սք վարդապետք , աղօթեց :

Մը անտուն . աղօ :
 Մը բենեդիկտոս . աղօ :
 Մը բեւնարդոս . աղօ :
 Մը դոմինիկոս . աղօ :
 Մը ֆրանչիսկոս . աղօ :
 Ըմ սը քահանայք , և կրօնա-
 ւորք . աղօթեցէք :
 Ըմ սը միայնակեացք , և անա-
 պատաւորք . աղօթեցէք :
 Սրբուհի մարիամ մազդաղենա-
 ցի . աղօ :
 Սրբուհի ազաթա . աղօ :
 Սրբուհի լուչիա . աղօ :
 Սրբուհի ագնէս . աղօ :
 Սրբուհի չէչիլիա . աղօ :
 Սրբուհի կատարինէ . աղօ :
 Սրբուհի անաստասիա . աղօ :
 Ըմ սրբուհիք կուսանք , և այ-
 րիք . աղօթեցէք Վմ մեր :
 Ըմ սրք , և սրբուհիք աւտու-
 ծոյ . բարեխօսեցէք Վմ մեր :

Վաւիչ լեր , խնայեալ 'ի մեղ
տէր :

Վաւիչ լեր . անսա մեղ ծր :
Յամ չարէ , ազատեալ զմեղ
տէր :

Յամ մեղաց . ազատեալ զմեղ
տէր :

'ի բարկութի քումմէ . աղա :

'ի տարածամ , և յանկարծական
մահունէ . աղա :

'ի դաւաճանութի դիւին . աղա :

'ի բարկութենէ , և յատե-
լութենէ , և յամ չար կա-
մաց . աղա :

'ի յոգւոյ պոռնկութի . աղա :

'ի կայծականց , և 'ի մրրկաց .
աղա :

'ի յաւիտենական մահունէ .
աղա :

Աս խորհրդոյ սք մարդեղութի
քո . աղա :

Ա՛ն դալստեան քո . աղա :

Ա՛ն ծննդեան քո . աղա :

Ա՛ն մկրտութե , և սք պահոց
քոց . աղա :

Ա՛ն խաչի , և չարչարանաց
քոց . աղա :

Ա՛ն մահուն , և թաղման քո .
աղատեա՛ զմեզ նր :

Ա՛ն սք յարութե քո . աղա :

Ա՛ն հրաշալի համբարձման քո .
աղատեա՛ զմեզ նր :

Ա՛ն դալստեան հոգւոյն սրբոյ
մխիթարչի . աղա :

Պ՛ յաւուր դատաստանին . աղա :

Ա՛ն զաւորքս , զքեզ աղաչեմք
լուր մեզ :

Օ՛ի խնայեսցես ի մեզ . զքեզ
աղաչեմք լուր մեզ :

Օ՛ի ներեսցես մեզ . զքեզ :

Օ՛ի զմեզ առ ճշմարիտ ապաշ-

խարուժի ժամանեցուցանել
հաճեսցիս . զքեզ :

Օ՛ի զեկեղեցի քո սբ հովոճել, և
պահպանել հաճեսցիս . զքեզ
աղաչեմք լուր մեզ :

Օ՛ի զտոն առաքելական , և
զամ եկեղեցական կարգս 'ի
սրբակրօնութեան պահպանել
հաճեսցիս . զքեզ :

Օ՛ի զթշնամիս եկեղեցւոյ սրբոյ
խոնարհեցուցանել հա-
ճեսցիս . զքեզ :

Օ՛ի թագաւորաց , և իշխանաց
քրիստոնէից զխաղաղութիւն,
և զճշմարիտ միաբանութիւն
պարգևել հաճեսցիս . զքեզ :

Օ՛ի համայնից ժողովրդոց քրիստոնէից
զխաղաղութի, և
ղմիութիւն շնորհել հաճես-
ցիս . զքեզ :

Օ՛ի զմեզ 'ի սբ ծառայութե

քում զօրացուցանել , և
պահպանել հաճեսցիս . զքեզ :

Օ՛ի զմիտս մեր առ երկնային
փառաքմունս ուղղեսցես .

զքեզ աղաչեմք լուր մեզ :

Օ՛ի ամ բարերարաց մերոց զմըշ-
տնչենաւոր բարիս հատուցես .

զքեզ :

Օ՛ի զհոգիս մեր , և եղբարց ,
մերձաւորաց , և բարերարաց
մերոց , 'ի յաւիտենական դա-
տապարտութենէն ապրեցու-
ցանիցես .

զքեզ :

Օ՛ի զպտուղս երկրի տալ , և
պահպանել հաճեսցիս . զքեզ :

Օ՛ի ամ հաւատացեալ ննջե-
ցելոց զհանգիստ յաւիտենա-
կան պարգևել հաճեսցիս .

զքեզ :

Օ՛ի մեզ անսալ հաճեսցիս .

զքեզ :

Որդի ան . զքեզ աղ :

Դառն ան , որ բառնաս զմեզս
աշխարհի . խնայեա՛ ՚ի մեզ
տէր :

Դառն ան , որ բառնաս զմեզս
աշխարհի . անսա՛ մեզ տէր :

Դառն ան , որ բառնաս զմեզս
աշխարհի . ողորմեաց մեզ :

Քն լուր մեզ :

Քն անսա՛ մեզ :

Տո ողորմեա՛ :

Քն ողորմեա՛ :

Տո ողորմեա՛ :

Հայր մեր որ յերկինս . ևն :

Սաղմոս . 17 :

Եւ յօգնել ինձ նայեաց . և
տր յընկերել ինձ փութա՛ :

Եւ մաչեցցեն , և յամօթ լիցին ,
որք խնդրէին զանձն իմ . դարձ

ցին յետս, և ամաչեսցեն, ոյք
խորհէին ինձ զչար:

Դարձցին առժամայն ամաչե-
ցեալք, ոյք ասէին ինձ վաշ-
վաշ:

Հնժասցեն, և ուրախ լիցին ՚ի
քեզ ամենեքեան, որք խընդ-
րեն զքեզ տէր:

Եսացեն յամ ժամ մեծ և
ւծ, ոյք սիրեն զփրկութիս քո:
Ես աղքատ, և տնանկ եմ, ւծ
օգնեալ ինձ. օգնական, և փրկ-
կիչ իմ ես դու, նոր մի յա-
մեւար:

Փառք հօր, և որդւոյ, և հօգ-
ւոյն սրբոյ, և այլն:

Սեցո՛ զծառայս քո, ւծ իմ
զյուսացեալս ՚ի քեզ:

Եւր մեզ տէր աշտարակ հղօր՝
յերեսաց թշնամւոյն:

Մի մեղիցէ մեզ թշնամին, և

որդի անօրէնութե մի չարչա-
րեսցէ զմեզ :

Տր մի ըստ մեղաց մերոց առ-
ներ մեզ . և մի ըստ անօրէնու-
թեան մերում՝ հատուցանելու
մեզ :

Մ. Ղօթեսցուք մն հայրապետին
մերոյ (այս տնուան) :

Տէրն պահպանեսցէ զնա , և
կենդանի , և երանելի արասցէ
զնա 'ի վր երկրի , և մի՛ մատ-
նեսցէ զնա 'ի հոգի թշնամեաց
իւրոց :

Մ. Ղօթեսցուք վասն բարերարաց
մերոց :

Հաճեալց ար հատուցանել ամ
բարերարաց մերոց մն անո՛ճան քո
ղկեանս յաւիտենականս . ամէն :

Մ. Ղօթեսցուք մն հաւատացեալ
ննչեցելոց :

Օ հանդիստ յաւիտենական պար-

գլեւա՛ն նց տօր , և լոյս մշտնջն
նաւոր ծագեացի նց . հանգիցե
'ի խաղաղութե . ամէն :

Ա՛յ հեռաւոր եղբարց մերոց ,
կեցո՛ղ զծառայս քո ա՛ծ իս
զյուսացեալս 'ի քեզ :

Ա՛ռաքեա՛ն նց տէր զօգնութիւն
'ի սրբոյ , և 'ի սիովնէ պաշտ
պանեա՛ն զնս :

Տ՛ր լո՛ւր աղօթից իմոց . և ա
ղաղակ իմ առ քեզ եկեացէ :

Աղօթեացո՛ւք :

Ա՛յ , որում յատուկ է ողոր
միլն միշտ , և ներելն . ընկա՛լ զա
ղաչանս մեր , զի զմեզ , և զամե
նայն պաշտօնեայս քո՛ զորս յան
ցանաց շղթայն կապեաց , ողոր
մութի քոյոյ գթութե մարդա
սիրապէս արձակեցես ,

Եւր աղաչեմք տր , զմաղթանս
պաղատողացս . և ներեա՛ մեղաց
խոստովանողացս առ քեզ , զի
հանգիտապէս մեզ զներողութի
շնորհիցես ո՛վ բարեգութ և ըզ-
խաղաղութի :

Օանձառելի մեզ տր զողորմա-
ծութի քո բարեգթապէս ցոյց .
ոպ զի 'ի միասին զմեզ և 'ի
բնաւից մեղաց քաւեսցես , և 'ի
պատժոցն , զորս վն նոցին ար-
ժանաւորիմք , աղատեսցես :

ՄԺ, որ վասն մեղաց մերոց ցաս-
նուս , և ապաշխարութք զիջա-
նիս , զմաղթանս ժողովրդեան
քո պաղատողի քաւիչ նկատեա՛ ,
և զհարձածս քոյոյ ցաաման ,
զորս վն մեղաց մերոց արժա-
նաւորիմք , յետս դարձո՛ :

Մենակարօղ մշտնջենաւոր տժ ,
ողորմեաց ծառային քում հայ-

բապետին մերում (այս առաջ) և առաջնորդեալ նմա ը քոյին բարեգթութեն 'ի ճանապարհն յաւիտենականի փրկուէ. զի քե պարգևողիւնդ, քոյոց հաճոյիցն ցանկասցի, և ամ զօրութիւն կատարեսցէ:

ԼԺ, յորմէ են սք փափաքմունք, ուղիղ խորհուրդք, և արդար գործք, տո՛ւր ծառայից քոց զխաղաղութիւնն զայն՝ զոր աշխարհս տալ ոչ կարէ. զի և սիրտք մեր պատուիրանաց քոց հնազանդեսցին, և երկիւղ թրշնամեացն 'ի բաց բարձցի, և ժամանակք մեր քոյին հովանաւորութիւն անդորրականք լիցին:

Աիզեալ հրով սք հոգւոյն զերկիւնս և զսիրտս մեր տր. զի քեզ անարատ մարմնով ծառայեսցուք, և տք սրտիւն հաճոյասցուք:

Հաւատացելոց ան, ամենեցուն
ստեղծող և փրկիչ, հոգւոց
ծառայից քոց և աղախնեայց ըզ-
թողութիւն համայնից շնորհեա-
մեղաց, զի զներողութիւն, որում
միշտ ցանկայան, բարեպաշտա-
կանօք պաղատանօք առնդու-
նիցին:

Արարմանց մերոց, աղաչեմք
տր, ներշնչելով նախաժամա-
նեա, և օգնելով յաջողեա, զի
համայնք մեր աղօթք, և գործք
'ի քէն միշտ սկսանիցին, և քե
սկսեցեալ աւարտիցին:

Ամենակարօղ մշտնջենաւոր ան,
որ կենդանեաց տիրես 'ի միա-
սին և մեռելոց. և ամենեցուն
ողորմիս, զորս հաւատով և
գործով քոյս լինելոց գոլ նա-
խաճանաչես. պաղատողքս զքեզ
աղաչեմք, զի վն որոց զմաղ-

Թանս հեղուլ վճռեցաք, զորս և
կամ ներկայ կենցաղս դեռևս 'ի
մարմնի ունի կալեալ, կմ ապա-
գայն արդ մերկացեալս 'ի մարմ-
նոյ վերընկալաւ, բարեխօսութիւն
ամենից սրբոց քոց, գթութե-
քոյոյ մարդասիրութեամբն, ա-
մենից յանցանաց իւրեանց զթո-
ղութի առընկալցին, 'ի ձեռն
տն մերոյ յսի քսի որդւոյ քո, որ
ընդ քեզ կեայ և թագաւորէ
'ի միութե հոգւոյն սբյ ան, ը-
ամ յաւիտեանս յաւիտենից .

Մէն :

Տէր լուր աղօթից իմոց :

Եւ աղաղակ իմ առ քեզ եկեա-
ցէ :

Նո՛ւրիցէ մեզ ամենակարօղ և ո-
ղորմած տրն . Մէն :

Հաւատացելոց հոգիք ողորմութե-
այ հանգիցեն 'ի խաղաղութե, Մէն :

կէրայ տօնելոյ զողջոյն խեղ մարթ-
ոմն յառաօրոհ, 'ի միջօրէի, ե-
յեքեկոյ. յորժամ հնչէ զտնգալն
ողարփիմ, բանալ զգլուխս, ե խա-
չալն խեղճ զտէմ մեր տօնէլ:

— Երեշտակ տն աւետեաց կուսին
մարիամու, և յղացաւ 'ի հոգ-
ւոյն սրբոյ: Ողջոյն քեզ մա-
րիամ. և այլն:

Ահաւասիկ կամ աղախին տն,
եղիցի ինձ ը բանի քում: Ող-
ջոյն քեզ մարիամ, ևն:

Եւ բանն մարմին եղև, և բնա-
կեցաւ 'ի մեզ: Ողջոյն քեզ մա-
րիամ. և այլն:

Լ՝ղօթ :

○ Շնորհս քո աղաչեմք ար, 'ի միտս մեր ներհեղ . զի որք հրեշտակին աւետեօք զքրիստոսի որդւոյ քոյ զներմարմնուին ճանաչեցաք, չարչարանօք նորին և իաչիւ ժամանեցուք 'ի փառս յարութեն, արք մերով յսիւ քսիւ . Լ՝մէն :

Սէղանօրհնէ :

○ օրհնեցէք և բարեբանեցէք : Լ՝ք ամենեցուն 'ի քեզ յուսան ար, և դու տաս կերակուր նոցա 'ի ժամու : Բանաս զձեռն քո, և լցուցանես զամ կենդանի օրհնութի :

Փառք հօր, և որդւոյ, և հոգւոյն սրբոյ. և այլն:

Տր ողորմեաց:

Քն ողորմեաց:

Տր ողորմեաց:

Հայր մեր, և այլն:

Լուսինացի:

() րհնեալ, աղաչեմք ձեր, զմեզ և զայսոսիկ զքա պարզեա, զորս 'ի քումմէ առատութեմէ ընդունելոց եմք. տերամք մերով յնիւ քնիւ. Լմեն:

Լա տարա կեանս տղայ յեռմէ 'ի վերայ սեղանոցն առելով:

Յանուն հօր, և որդւոյ, և հոգւոյն սրբոյ. Լմեն:

Պահո-լի-ն զկէի սեղանայն :

Խոստովան եղիցին առ քեզ
 ար ամ գործք քո, և սրք քո
 օրհնեսցեն զքեզ :

Փառք հօր, և այլն :

Սատուղանեմք քեզ գոհութիս
 ամենակարօղ ամ, վն համայնից
 բարերարութեանցդ քոյոց, որ
 կեաս և թաղաւորես ի յաւի-
 տեանս յաւիտենից. Ամէն :

Ղոնտպտրհորդարան :

Իճանապարհս խաղաղութե և
 բարեյաջողութե ուղղեսցէ ըզ-
 մեզ ամենակարօղ և ողորմածն
 աստուծաւ :

() օրհնեալ ար ամ իսրայելի. զի

յայց եւ, և արար փրկութի ժո-
ղովրդեան իւրոյ :

Եւ յարոյց մեզ զեղջիւր փրկու-
թեան 'ի տանէ դաւթի ծառայի
իւրոյ :

Որպէս խօսեցաւ բերանովք
սրբոց • : ուք յաւիտենից մար-
գարէքն էին :

Փրկութի 'ի Թշնամեաց մերոց,
և 'ի ձեռաց ամ ատելեաց
մերոց :

Եւնել զողորմութի առ հարս
մեր, և յիշել զկտակարանս
սրբութե իւրոյ :

Օերդումն զոր երդոճաւ արքա-
համու հօր մերոյ տալ մեզ, ա-
ռանց երկիւղի, զփրկութի 'ի
Թշնամեաց մերոց :

Պաշտել զնա սրբութի և ար-
դարութի առաջի նր զամ ա-
ւուրս կենաց մերոց :

Եւ դու մանուկ մարգարէ
բարձրելոյն կոչեսջիր. գնասցես
առաջի տն պատրաստել զճանա-
պարհս նորա :

Տալ զգիտութի վերկութն ժո-
ղովրդեան իւրոյ, 'ի թողութի
ամ մեղաց մերոց :

Սոք դիտոյ ողորմութն տն այ մե-
րոյ, որով ելեցաւ մեզ արե-
գակն 'ի բարձանց :

Նապել զլոյս 'ի վերայ այնո-
ցիկ, որք նստէին 'ի խաւարի,
և 'ի ստոճերս մահու. ուղղել
զոտս մեր 'ի ճանապարհս խաղա-
ղութն :

Փառք հօր, և որդւոյ. և այլն :
Եւ հրեշտակն ռափայել ո զեկեց
լիցի մեզ 'ի ճանապարհի. ոպ զի
խաղաղութիւն, առողջութիւն, և
խնդութիւն դարձցուք առ մերայ-
ինս :

Տ՞ո ողորմեաց. քո ողորմեաց. ճոր
ողորմեաց.

Հայր մեր, որ յերկինս ես, քե
եղիցի:

Եկցո՛ղ զճառայս քո, ան իմ ըղ-
յուսացեալքս՝ի քեզ:

Եւ ապեա՛ ի մեզ նոր զօգնութիւն
ի սրբոյ. և ի սիովնէ պաշտ-
պանեա՛ զմեզ:

Եւ մեզ աշտարակ հզօր, յե-
րեսաց թշնամոյն:

Այի մեղիցէ մեզ թշնամին. և
որդի անօրէնութե մի չարչա-
րեսցէ զմեզ:

() Երհնեալ տէր զօրհանապազ.
առաջնորդեսցէ մեզ ան փրկիչ
մեր:

() Ճանապարհս քո տէր ցոյց մեզ
և զաւիղս քո ուսո՛ մեզ:

Եւ քանի թէ յաջողեալ էին ճա-

Նապարհք մեր, 'ի պահել զար-
դարութիւն քո:

Նշեցին դժուարինք 'ի դիւրինա,
և առապարքն 'ի ճանապարհս
հարթս:

Հրեշտակաց իւրոց պատուի-
րեալ է վս քոյ. 'ի պահել զքեզ
յամ ճանապարհս քո:

Տ՛ր լուր աղօթից իմոց. և ա-
ղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ:

Աղօթեացո՛ւք:

Ա՛ճ, որ զորդիսն խրայելի ցա-
մաք ոտիւք ը մէջ ծովուն գնա-
ցուցեր, որ և երից մոգուց
առ քեզ աստեղբ առաջնորդեալ
զուղի յայտնեցեր. տո՛ւր մեզ ա-
ղաչեմք զյաջող ճանապարհ, և
դժամանակ անդորր. զի հրեշ-
տակի քո սրբոյ ուղեկցութիւն

առ այն, յոր փութամք 'ի տե-
ղին ժամանել, և ապա 'ի նա-
ւահանդիստ յաւիտենական կե-
նացն հասանել երջանկապէս
կարասցուք. Ամէն:

ԼԺ, որ զարբահամ ծառայ քո
'ի յիւր քաղաքէն քաղդէացւոց
հանեալ ընդ ամ ճանապարհս
իւրոյ պանդխտութե անվտանկ
պահեցեր, աղաչեմք, զի և
զմեզ զծառայքս քո պահպանել
հաճիցիս: Ար մեզ ար 'ի զին-
ուորութե նպաստ, 'ի ճանապար-
հի մխիթարութի, 'ի տօթոյ հո-
վանաւորութի, յանձրեւ և 'ի
ցուրտս վերարկու, 'ի լքման վե-
րաբարձիչ, 'ի հակառակութե
օգնիչ, 'ի սահեցման գաւազան,
և 'ի նաւակոծութե նաւահան-
դիստ, զի ոմ զխրայել քե ա-
ռաջնորդեալ, յոր փութամք

յաջողապէս ժամանեցուք , և
անդրէն առ մերայինս դարձցուք .

Ամէն :

Ի՞նչ աղաչեմք ար պաղատանաց
մերոց , և զճանապարհ ծառայից
քոց 'ի յաջողութի քոյոյ կենա-
դործութեան արամադրես' . զի
յամբ վտանգից այսր ճանապար-
հի և կենաց քոյով միշտ պաշտ-
պանիցիմք օղնութիւն . Ամէն :

Ընորհեա՛ աղաչեմք ամենակա-
բօղ անձ , զի ժողովուրդ քո 'ի
ճանապարհս կեցուն ընթանայ-
ցէ , և երանելոյն յովհաննու
նախորնթացին քոյ յորդորմունն
հետեւելով , առ այն զոր քարո-
ղեաց՝ անդորոտապէս ժամանիցէ ,
այսինքն առ ան մեր յն քո ,
որ կեայ և թաղաւորէ ընդ քեզ
'ի միութեն հոգւոյն սրբոյ յաւի-
տեանս յաւիտենից . Ամէն :

Տաղ ասելի մինչ հասանինք 'ի շա-
 ւահանգիստ, համ մինչ պատանո-
 ւոմ Տերային, եւ համ մինչ ունինք
 պիտոյո-լիւն ինչ հոգե-որ համ
 հարմար-որ :

Բզբեղ ան գովաբանեմք,
 ար իսկ զբեղ խոստովանիմք :
 Բզբեղ հայր մեր անժամանակ,
 յար մեծարէ երկիր համակ :
 Վեղ եւ հրեշտակք ամենքեան,
 երկինք եւ պետք համանգամայն :
 Վեղ քերովբէք եւ սերովբէք,
 երդեն, եւ ոչ լռեն երբէք :
 Աբ սբ սբ ար ան զօրաց,
 ըստ յայտնութե տեսանողաց :
 Երկինք երկիր լի են քոյովք,
 վայելչութե մեծի փառօք :

Բզքեղ երամք յարգեցելոց,
բարեբաննն առաքելոց:

Մարգարէից թիւ գովելի,
Ճառէ զքեզ գոլ պատուելի:

Խուժք գերափայլ մարտիրոսաց,
ըղքեղ պատմէ տիեզերաց:

Բզքեղ մինչեւ 'ի ծագս երկրի,
դաւանէ ռբ եկեղեցի:

Բզհայր մեծի վայելչութեւ,
շորդիդ միակ քոյ իսկութեւ:

Օմխիթաւրիչ քո ռբ հոգին,
պատուէ միշտ նոյն եկեղեցին:

Ի՞նչ փառաց դու թագաւոր,
որ յարակայ որդի ես հօր:

Եւ 'ի փրկել զազգ մարդկային,
դու բնակեցար յարգանդ կուսին:

Բզ խայթ մահու դու յալածելով,
զերկիս բացեր մեզ հաւատով:

Դու ընդ աչմէ հօր քոյ,

'ի փառս նստիս միշտ գերյար-

դոյ:

Դու զատաւոր ևս գոլ գալոց,
սպասիս 'ի քեզ յուսացելոց:

Սաղթեմք ուրեմն օգնել մեզ
տէր,

զորս արեամք քով վերագնեցեր:

Ենորհեա՛ դասիլ 'ի փառս ան-
ճառս,

Ըսի՛ս քո 'ի քեզ զյանձնեալս:

Եզժողովուրդ քո տը կեցո՛,

զժառանգուի քո բարձրայո՛:

Եյլ Դու տը զնս օրհնեա՛,

և յաւիտեան զնս հովո՛ւնեա՛:

Սեք հանապազ զքեզ օրհնես-

ցուք,

և զանուն քո սք գովեսցուք:

Տգքո ծառայս այսօր կամեաց,

գոլ և պահիլ առանց մեղաց:

Ողորմեաց մեզ տը ողորմեաց,

և գըթուծք 'ի մեզ նայեաց:

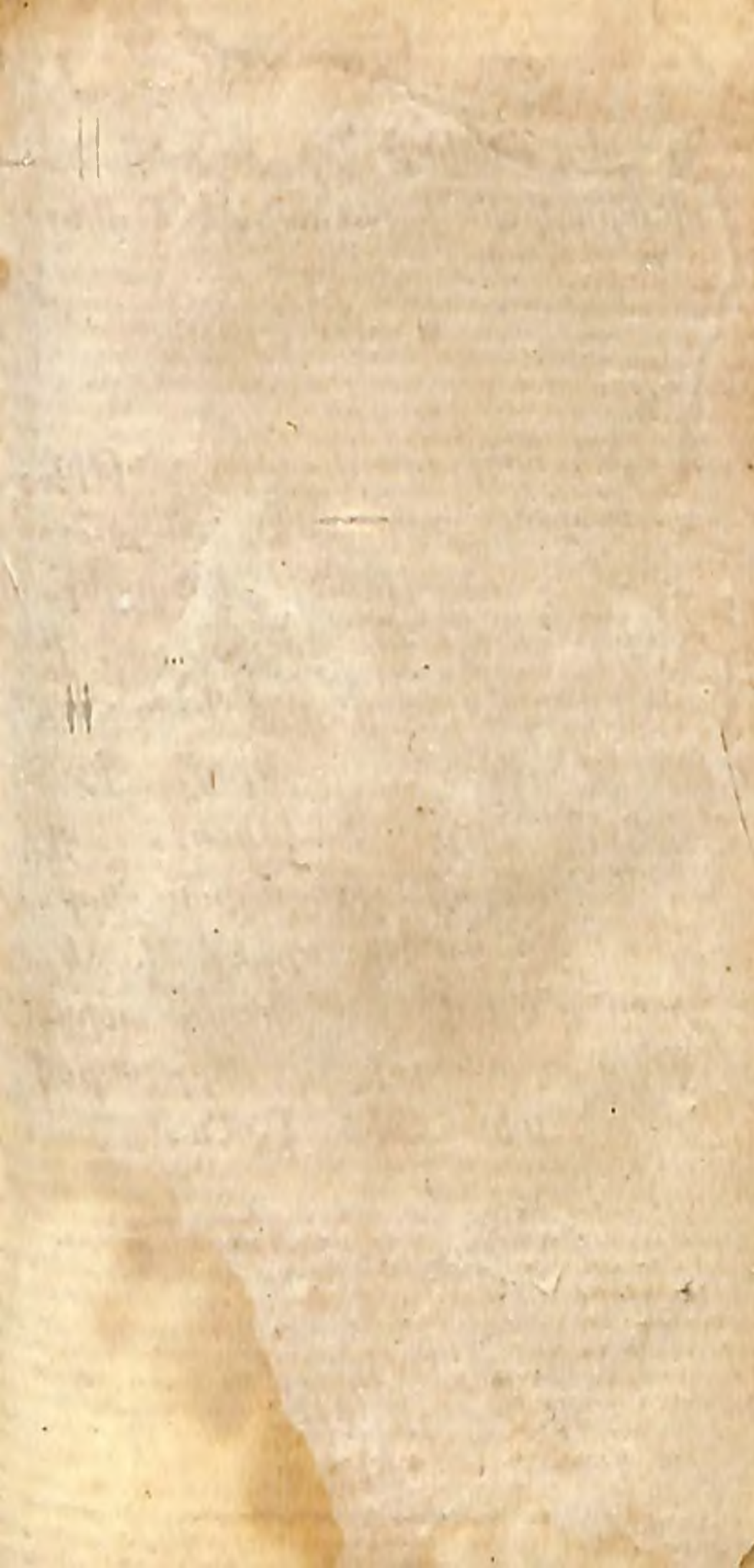
Ողորմուիդ լիցի 'ի մեզ,

ոյ և մեք յուսամք 'ի քեզ:

’ի քեզ անձինք մեր յուսացան ,
մի տրտմիցին ’ի յաւիտեան • Ամէն :

Աղօթք :

Ա՜ճ , որոյ ողորմութիդ անթիւ
է , և դանձ բարութեդ անհուն ,
քում ամենագթածի մեծ վայել
չութե զգո՛ւթի վն մեղ առ ’ի
քէն շնորհեցելոց պարգևաց մա-
տուցանեմք . աղաչելով Քիւտ
զքոյդ բարեգթութիւն , զի
որ խնդրողաց զհայցելիսն շնոր-
հես , զին ևս ոչ երբէք ’ի ձե-
ռաց թողով առ փառս ապա-
դայս տրամադրիցես , նորք մերով
յսիւ քսիւ : Ամէն :

ՏՐ ՅԵ ըՆԿԱԼ զՈԳԻ ԻՄ :

Յաղագս նախապարտապահ-լինելու
 քրիստոնէութեան Տեսնելոյ :

ՄԱՆՆԵՐԵՐԵ
 գութ մայր յսի կոյս մարիամ,
 ձեռնտու և նպաստ մեղաւորաց,
 լի գթութիւն ողորմութեւ, հաս'ի
 թիկունս ինձ եղկելոյս նախ
 քան զժամանելն յանկարծահաս
 և անակնունելի մահուն. զի մի
 յանկարծակի և անպատրաստ
 յաշխարհէ յայսմանէ ելանիցեմ:
 Եւ վս չարչարանաց և մահուն
 միածնի որդւոյ քոյ սիրեցելոյ,
 պաշտպանեա' և խնամարկեա' զիս,

զի հրաժարեցեալ 'ի մեղաց և 'ի
 սատանայէ , և հեռացեալ 'ի
 գործոց նր , ճշմարիտ զղջմամբ ,
 մաքուր խոստովանութիւն , և ար-
 ժամաւոր ապաշխարութիւն , հաշ-
 տիցիմ ընդ որդւոյ քում միած-
 նի 'ի փոխիլն իմ 'ի կենցաղոյս :
 Եւ արա՛ առիս զողորմութի քո
 երանուհի մայր ան՝ 'ի ժամուն
 յայնմիկ ահեղի , մինչ շունչն
 իմ պակասեցի , և լեզուս կար-
 կամեալ ոչ կարացէ բողոքել
 առ քեզ , աչք իմ նո՛ւաղեսցին ,
 և լսելիք իմ խցեսցին . յայն-
 ժամ յիշեա՛ մայր անարատ զա-
 դերսանս իմ , զորս այժմ գթու-
 թեան քում մայրականի վերա-
 նո՛ւիրեմ . և հա՛ս ինձ 'ի յօգնուի
 'ի վերջին ժամուն յայնմիկ նե-
 ղուն . զի զերծանիցիմ 'ի հրեշ-
 տակացն չարաց , և 'ի սպասա-

ւորացն սատանայի, և գասիցիմ
ընդ հաւատացեալն քնի, ընդ
ծառայս և ը բարեկամս որդ-
ւոյ քոյ, որ է օրհնեալ 'ի յա-
ւիտեան. Ամէն:

Այլ ասէլոյ զգլխո-շահան Հայր
Տէր՝ ինչ քրիստոնէաբար Տեառնէլոյ:

Հայր մեր, որ յերկինս ես:

Հայր յաւիտենական և ան-
ճշմարտութեան, դու որդւոյ
քոյ միածնի ան մերոյ յնի քնի՝
Հայր ես բնութ, իսկ մեզ քրիս-
տոնէիցս՝ Հայր ես շնորհիւ.
Քանզի ստեղծեր զմեզ 'ի պատ-
կեր քո. և յորժամ էաք մեզօք
որդիք բարկութե, 'ի ձեռն արեան
որդւոյ քոյ ալադեր զմեզ որդե-
գիրս շնորհաց, և ժառանգս կե-

նայն յաւիտենականաց: Եւ թէ
 պէտ երկին քեզ աթոռ է, սա-
 կայն յերկրի միշտ առ մեզ նայ-
 իս, և հայրական հոգաբարձու-
 թեամբ նախախնամես: Արդ՝
 առ քեզ համբառնամ զաչս իմ
 որ բնակեալդ ես 'ի յերկինս,
 ուստի եկեսցէ ինձ օգնութի. առ
 քեզ փափաքի անձն իմ ոպեղ-
 ջերու յաղբերս ջուրց, քանզի
 ստեղծեր զիս 'ի քեզ, և ոչ հան-
 դարտի սիրտ իմ մինչև դարձ-
 ցի, և հանգիցէ 'ի քեզ. քան-
 զի ուր հայրն իմ է, անդ են և
 հայրենիք իմ, անդ են և ժա-
 ոանգութիք իմ, և բաժին իմ
 յերկրին կենդանեաց. առ քեզ
 ուրեմն հառաչէ սիրտ իմ, և
 դայ զկնի քոյ անձն իմ: Եւ
 երանի թէ ընկալցի զիս աջ քո,
 վասն զի լաւ է ինձ ողորմութի

քո քան զկեանս իմ: Ո՛հ թէ
 երբ ազատեցայց յաքսորանաց
 աստի, և կի՛մ երբ զերծայց 'ի բան-
 տէ աստի, կի՛մ երբ մտից 'ի տուն
 հօր իմոյ, և երբ մխիթարիցես
 զիս. երբ հանցես զիս 'ի գբոյ յայս-
 մանէ տառապանաց, և երբ եկից
 երևեցայց երեսացդ ան. երբ տեսից
 զքեզ դէմյանդ իման. և երբ
 լցուցես զիս ուրախութե՛ք երե-
 սաց քոց: Մէ՛հա ելս եղի 'ի
 մտի իմում 'ի հովիտս տրտմու-
 թեան 'ի տեղւոջ՝ յորում զե-
 տեղեաց զիս յանցաւորութիւն
 Կախամօրն. արդ քոյով օրհ-
 նութեամբ դնացից 'ի զօրութէ 'ի
 զօրութիւն, մինչև տեսից զքեզ
 անդ տառութոյ 'ի սիրն:

Ներգործութիւն հաւատոյ, որ
է առաջին աստիճան ելանելոյ
յերկին :

Աթ եղիցի անուն քո :

Դամ առ քեզ տր նախ 'ի
ձեռն կենդանի և ճշմարիտ հա-
ւատոյ . զի առանց հաւատոյ ան-
հնար է հաճոյ լինիլ քեզ . և
թաւց դաւանելոյ զքեզ տօժ
ճշմարիտ, անհնարին է մասնա-
կից լինիլ քոյոց պարգևաց : Իսկ
արդ չինչ են կեանք մեր 'ի վր
երկրի, եթէ ոչ ընթացք առ-
երկինս 'ի ձեռն հաւատոյ և յու-
սոյ . քանզի հանգիստ և մերձա-
ւորութի կամ ըմբռնումն և վայ-
ելումն կատարեալ սիրոյն պա-
հեցեալ լինի 'ի հայրենիսն :
Օի յայնժամ դիրկս արկեալ

Համբուրես զօրդիդ առ քեզ 'ի
 հեռաստանէ անդրէն դարձեալն .
 և զպատմութեանն առաջին ա-
 դուցանես նմա : Արդ հաւատամ
 օր , զի դու ես որ էնն , սյսինքն ,
 անձ ամենակարող , ամենիմաստ ,
 և ամենարբարի , և դու ես սի-
 րեցելոց քոց հանդերձեալ հա-
 տուցումն բարի , և վարձ մեծա-
 ղին : Հաւատամ , թէ փրկիչն
 իմ կենդանի է , և 'ի վերջին
 աւուր 'ի հողոյ յառնելոց եմ ,
 և 'ի մարմնի իմում տեսանելոց
 եմ զանձ փրկիչն իմ : Այսու
 հաւատով կեալ և մեռանիլ ցան-
 կամ , և վստայսր հաւատոյս 'ի
 չարչարանս , 'ի նեղութիս , 'ի
 յանձկութիս , 'ի հիւանդութիս , և
 'ի մահու հաստատ կացից , և
 մնացից աներկիւղ . և թէ 'ի յա-
 ջողութիս , և թէ 'ի ձախորդու-

թիւնս՝ նք արարից զանուն քո .
 ոչ երկմտելով երբէք 'ի յաճայ-
 նոյ կարողութէ քումմէ, և 'ի
 հայրական բարեգթուէ քումմէ :
 Աւրեմն զօրացո՛ւն ար զմիտս իմ,
 և յաւել ինձ զհաւատս վասն
 փառաց անունո՛ւ քոյ սրբոյ, զի
 հաստատանց հաւատայցեմ տե-
 սանել զբարութի քոյ յերկրի
 կենդանեաց, զկնի ելանելոյ
 յաշխարհէ աստի :

‘Աւրգործուի՛ յոսոյ, որ է երկ-
 րորդ տարիճան ելանելոյ յերկինս :

Ակեսցէ արքայուի քո :

Արքայութիւն ասեմք զայն՝
 որ պատրաստեցեալ է մեզ 'ի ըս-
 կզբանէ աշխարհի . քանզի կոր-
 զեցեր զմեզ յիշխանութէ խա-

ւարի , և փոխեցեր զմեզ յար-
 քայութիւն որդւոյ քոյ սիրե-
 ցելոյ , զի իցեմք ժառանգակիցք
 նորա ըստ յուսոյն կենացն յա-
 լիտենականաց . քանզի եթէ 'ի
 կեանս յայսոսիկ միայն յուսա-
 ցիալք եմք , ողորմելի եմք քան
 զամ' մարդիկ . Տր բաժին ժա-
 ռանդուն իմոյ , և բաժակի իմոյ ,
 դու ես , որ այսրէն դարձուցա-
 նես զժառանգութիւն իմ յիս .
 քանզի աստ օտար և պանդուխտ
 եմք , և ոչ ունիմք զքաղաք
 մնացական , այլ ապառնւոյն ակն
 ունիմք : Արդ պարծիմք յուսով
 փառաց որդւոցն ան . և ոչ այս-
 չափ միայն , այլ և պարծիմք ի
 նեղութիս մեր . զիտեւով , թէ
 նեղութի զհամբերութիւն գոր-
 ծէ , համբերութի զհանդէս ,
 հանդէս զյոյս , և յոյս ոչ եր-

քէք ամաչեցուցանէ : Եւ այս-
 պէս բազում նեղութիւնք պարտ-
 է մեզ մտանել յարքայութիւն
 ւն, բայց յոյս այսքանից վար-
 ձուց է մխիթարութիւն ամ աշ-
 խատութեան . քանզի ոչ են
 արժանի չարչարանք ժամանակիս
 հանգերձելոց փառացն՝ որք յայտ-
 նելոց են 'ի մեզ : Եւ որ յա-
 ռաջագոյն տեսից զքեզ նոր ա-
 ռաչի իմ յամ ժամ, զի ես չեմ
 աշմէ իմմէ, զի մի՛ սասանեցայց :
 Սոսայտորիկ ուրախ եղիցի սիրտ
 իմ, ևս և մարմին իմ բնա-
 կեսցի յուսով : Եւ աղաղութիւն
 յայսմ և 'ի սոյն ննջեցից, և
 հանգեայց . զի դու նոր միայն
 առանձին յուսով քով բնակե-
 ցուցեր զիս : Եւ զի՛նչ է ակն-
 կալութիւն իմ, եթէ ոչ դու նոր,
 և կար զօրութե իմոյ 'ի քէն է :

Եկալ զիս ըստ բանի քում, և
կեցից, և մի յամօթ առներ զիս
'ի յուսոյ իմմէ: 'Ի քեզ տր
յուսացայ, մի ամաչեցից յա-
ւիտեան:

Երբ որ ժողովեալսն աիւրոյ, որ է
Երբ որ տառիճան ելանէլոյ յեր-
կինս:

Եղեցին կամք քո:

Եւ զի՞նչ է կամք քո ո՞վ ա-
մենասիրելի հայր, եթէ ոչ
սիրել զքեզ 'ի բոլորէ սրտէ,
ույ և հրամայես. բայց տո՛ւր
զոր հրամայես, և հրամայեա՛ զոր
կամիս. քանզի ահա տեսանես,
թէ զորքան արգելմունս կամաց
քոյ, և զորքան խափանմունս
սիրոյն որ առ քեզ 'ի պատճառս

Q

ապականացու այսորիկ մարմնոյս
 կրեմք՝ որ ծանրացուցանէ զհո-
 գին: Այսինքն սիրել զքեզ, և
 հաճեալ եմ յօրէնս քո ըստ
 ներքին մարդոյն, բայց տեսա-
 նեմ զայլ օրէնս յանդամս իմ,
 զինեալ հակառակ օրինաց մտաց
 իմոց: Արդ տո՛ւր ինձ, զի մի
 սիրելով զանձն իմ կորուսից ըզ-
 նա, այլ փրկաւէտ ատելութեամբ
 պահեցից՝ ի կեանսն յաւիտե-
 նից. վանեա՛ ի սրտէ իմմէ զանո-
 տի սէր աշխարհիս, և հաստա-
 տեա՛ զքոյդ երկնային, զի մի
 յեւանեւն իմ՝ ի կենցաղոյս մեկնի-
 ցէ զիս ի քէն. տո՛ւր զի սիրով
 սիրոյ քոյ մեռայց յաշխարհիս,
 որ սիրով սիրոյ իմոյ հաճեցա՛ր
 մեռանիլ ի խաչին:

Եւ զորոցմէն որոնք չեն
 շնորհակալուիլ իմ
 իմաստիւնս :

Օհաց մեր հանապազորդ :

Եւ իմ որ մինչև ցայսօր կե-
 րակրես զիս 'ի մանկութե իմե ,
 և երանի թէ մինչև 'ի ծերութի
 իմ , և 'ի պակասիլ զօրութե
 իմայ ոչ թողուցուս զիս . քանզի
 պանդխտանալով յանապատիս ,
 կարօտանամ կերակրոց հոգւոյ
 և մարմնոյ , և երկնչիմ թէ մի
 գուցէ նքթիցիմ 'ի ճանապար-
 հի . և քանզի ոչ հացիւ միայն
 կեայ մարդ , այլ և իմ բանիւ
 որ ելանէ 'ի բերանոյ քումմէ .
 ուրեմն կերակուր հոգւոյ է բան
 և խորհուրդ քո , և մանաւանդ
 հացն այն հրեշտակաց , և մա-

Նանայն ճշմարիտ , այսինքն , մար-
մին և արիւն ան մերոյ յսի քսի-
ոնի ինքն ասաց , մարմին իմ ճշ-
մարիտ կերակուր է , և արիւն
իմ ճշմարիտ ըմպելի . յորմէ
եթէ ոք կերիցէ , ոչ մեռանիցի
'ի յաւիտեան : Տո՛ւր ինձ ուրեմն
'ի մտանելն իմ 'ի ճանապարհս
հասարակաց , և 'ի չոճելն իմ
յանապատէ յայսմանէ 'ի հայ-
րենին իմ , կերակրիլ 'ի թոշակէն
անձայնոյ , մինչև հասանիցիմ 'ի
լեառն փառաց քոց . ուր զընտ-
րեցեալս քո կերակրես 'ի պա-
լարտութէ տան քոյ :

Ուսումնական Դպրոց, որ է Հինգերորդ տարի՝ Եւանգելիստական:

Եւ թող մեզ զպարտիս մեր:

Եւ իտեմ ար, զի ոչինչ պիղծ կարէ մտանել յաբքսյութիւնն երկնից. և ոչ թողուս զոք անդր, եթէ ոչ զհաշտեցեալն ընդ քեզ, և ընդ ընկերի իւրում. իսկ ես որ եմ եղկելի և անթիւ պարտուց պարտական, զի՛նչ արարից: Ահա ի քէն է տէր ողորմուի, և առատ առաջի որդւոյ քո փրկութիւն. որ եկն ի բառնալ զյանցանս մեր, և կեցուցանել զմեզաւորս: Արդ վս սիրոյ նորին, մի՛ մտաներ ի դատաստան ընդ ծառայի քում, զի ոչ արդարանայ առաջի քոյ ամ կենդանի, այլ նայեալց

յերեսս քսի որդւոյ քոյ, և թող
զսխալանս իմ, ոսկ և ես թողում
իմոց մերձաւորաց. և մանաւանդ
'ի ժամուս յայսմիկ, որ դամ
երեւիլ առաջի դատաւորիդ իմոյ.
և ջնջեա՛ արեամբն յսի քսի
ղձեռադիր պարտուց իմոց, զի
զմայլեցայց յերեւիլ փառաց քոց:

Յաղէո-ն Գորշո-նց, որ է Վեցե-
րորդ ասորիճան ելանելոյ յերկինս:

Եւ մի տանիր զմեզ 'ի փորձուի:

Քանդի զինչ է կեանք մեր,
եթէ ոչ փորձութի հանապա-
ղորդական 'ի վր երկրի, յորում
մեծ է պատերազմ ընդ թշնա-
մեաց հզօրից, որոց ընդդիմամար-
տելոյ ոչ եմք բաւականք, ե-
թէ ոչ դու նոր մարտնչիցիս փո-
խանակ մեր, որ ես հզօր 'ի պա-

տերազմի : Ո՛վ հաւատարիմ ան-
մի արկաներ զմեզ 'ի փորձու-
թիւն առաւել քան զկարն մեր ,
այլ արա ընդ փորձութե և զելս՝
և մանաւանդ 'ի ժամու ելից
իմոց յաստի կենցաղոյս : Ան-
ինձ 'ի յօգնութիւն 'ի կասկա-
ծելի յայսմիկ պատերազմի , այ-
սինքն , 'ի յետին պահու մահ-
ո՛ւն , յորում հաւաստի երա-
նութի իմ , և պտուղ ամ վաս-
տակոց իմոց : Օրացո՛ զիս , զի
մի յաղթիցիմ 'ի փորձութենէ .
և լոյս տուր տէր աչաց իմոց , զի
մի երբեք ննջեցից 'ի մահ , և մի
դուցէ ասիցէ թշնամին , թէ յաղ-
թեցի նմա : Տուր ինձ առնու-
ղսպառաղինութիւնն այ , զի կա-
րօղ լինիցիմ 'ի դիմի հարկանել
չարին յաւուրն չարութե , և
զաւե՛նայն նետս մուխս չարին շի-

ջուցանել . քանզի եթէ դու 'ի մեր
կոյս իցես , ո՛վ իցէ մեզ հա-
կառակ . թէ և գնացից 'ի մէջ
ստո՛ւերաց մահու՝ ոչ երկեայց
'ի չարէ , զի դու տր ըիս ես :

Այսպիսով 'ի յաւիտեանս հա-
ռանէ , որ է Եօթնէրորդ տարե-
ճան ելանելոյ յերկինս :

Այլ փրկեա՛ զմեզ 'ի չարէ :

Բազում չարիք աստ զմեզ
տառապեցուցանեն , և առ քեզ
դիմել ստիպեն , զի հայցեսցուք
'ի նոցանէ փրկիլ . աշխարհ 'ի
չարի կայ , և սատանայ 'ի հնա-
րագործութե , և մէք զաւակք
եմք մեղաց , իսկ մեղքն կատա-
րեալք զմահ ծնանին , և մահ
մեղաւորին չար է . քանզի զրկէ
'ի գերագոյն բարւոյ . ուրեմն ամ

ակնկալութի մեր'ի քէն է, զի
յաւուր չարի փրկիցես զմեզ.
քանզի ոչ թէ մեռեալք օրհ-
նեսցեն զքեզ, և ոչ ամենե-
քեան որք իջանեն 'ի դժոխս,
այլ կենդանիքս: Ուրեմն փրկեա-
լանձն իմ՝ ողորմած անձ, և զեր-
ծո՛ղ զիս 'ի մահո՛ւնէ. պահեա-
լաչս իմ՝ յարտասո՛ւնաց, և զոտս
իմ՝ի գայթակղութենէ, զի հա-
ճոյ եղէց քեզ յերկրին կենդա-
նեաց, և մատուցից քեզ զպա-
տարագ օրհնութն:

Մաղլանս զանս քրիստոնէութար
Ռոմանէլոյ :

ՏՐ

ողորմեաց :

Քս ողորմեաց :

Տր ողորմեաց :

Հայր երկնաւոր ան, ողորմեաց
ինձ :

Որդի փրկիչ աշխարհի ան, ողորմեաց
ինձ :

Հոգիդ սբ ան, ողորմեաց :

Աք երրորդութի մի ան, ողորմեաց
ինձ :

Արքուհի մարիամ, աղօթեալ
վան իմ :

Լժ սբ հրեշտակք և հրեշտա-
կապետք, աղօթեցէք վս իմ :

Աք աբէլ, աղօթեալ վս իմ :

Լժ պաշք արդարոց, աղօթե-
ցէք :

- Սք արբահամ. աղօ :
- Սք յովհաննէս մկրտիչ . աղօ :
- Լժ սբ նահապետք , և մարգարէք . աղօթեցէք :
- Սք պետրոս . աղօ :
- Սք պօղոս . աղօ :
- Սք անդրէաս . աղօ :
- Սք յովհաննէս աւետարանիչ . աղօթեալ :
- Լժ սբ առաքեալք և աւետարանիչք . աղօթեցէք :
- Լժ սբ աշակերտք քսի , աղօթեցէք :
- Լժ սբ անմեղ մանկունք . աղօթեցէք :
- Սք ստեփաննոս . աղօ :
- Սք լաւրէնտիոս . աղօ :
- Լժ սբ մարտիրոսք . աղօ :
- Թեցէք լիմ .
- Սք սեղբեստրոս . աղօ :
- Սք գրիգոր . աղօ :

Աբ օգոստինոս . աղօ :

Ամ Եբ Հայրապետք , և խոստո
վանօղք . աղօթեցէք վն իմ :

Աբ բենեդիկտոս . աղօ :

Աբ ֆրանչիսկոս . աղօ :

Ամ Եբ միայնակեացք և անա
պատականք . աղօթե :

Արբուհի մարիամ մագդաղենա
ցի . աղօ :

Արբուհի լուկիա . աղօ :

Ամ սրբուհի կուսանք և այրիք .
աղօթեցէք :

Ամ սրք և սրբուհիք այ . բա
րեխօսեցէք վասն իմ :

Վաւիչ լեր , և խնայեա՛ ինձ
տէր :

Վաւիչ լեր , և անսա՛ ինձ
տէր :

Վաւիչ լեր , և աղատեա՛ զիս
տէր :

Ղ բարկութէ քումմէ . աղա :

Ն փտանդէ մահու .

աղա :

Ն չար մահունէն .

աղա :

Ն պատժոց դժոխոց .

աղա :

Ն ամենից չարեաց .

աղա :

Ն յիշխանութենէ սատանայի .

աղատեալ :

Ս Ծննդեան քոյ սրբազանի .

աղատեալ :

Ս խաչի և չարչարանաց քոյ .

աղատեալ :

Ս մահուն և թաղման քոյ .

աղատեալ :

Ս փառաւոր յարութեն քոյ .

աղատեալ :

Ս զարմանալի համբարձման

քոյ .

աղա :

Ս շնորհաց հոգւոյդ սրբոյ

մխիթարչի .

աղա :

Ն յաւուր դատողութեն .

աղա :

Ս Եղաւորս զքեզ աղաչեմ .

լուր ինձ :

Օ՛ի ինձ խնայիցես . զքեզ աղա-
չեմ :

Տէր ողորմեաց :

Քն ողորմեաց :

Եւրօլէ, լուսն համբերելայ 'ի հիւան-
դոսէն :

Խօսեցայց առ տր , զի ես հող
և մոխիր եմ , ստոճեր փախս-
տական , և գողորշի առժամանա-
կեայ . յիշեա՛ տր , զի՛նչ է կար
զօրութե իմոյ . յիշեա՛ , զի ոսկ
կաւ ստեղծեր զիս , և միւսան-
գամ յերկիր դարձուցանես :
Եւրօ՛ մի՛ սրտմտութեամբ քով
մարտնչիր ընդ իս . զի զի՛նչ է
զօրութիւն իմ , թէ համբերել
կարիցեմ , կ՛՛ք զի՛նչ ժամանակ ,
զի հանդարտիցի անձն իմ . մի
թէ զօրութիւն միմայ իցէ

զօրութիւն իմ, կամ մարմինք
 իմ իցեն պղնձիք. զի նեաք տն
 'ի մարմնի իմում են, որոց սրտ-
 մտութիւն ծծէ զարիւն իմ, և
 ահ տն զարհուրեցուցանէ զիս :
 Արդ զի՞նչ, մի թէ յերկինս
 բացից զբերան իմ, կամ ընդ-
 դէմ դարձայց բանից սրբոյն .
 այլ մանաւանդ ստացից, թէ տր
 ետ զգօրութի, և զատողութի, և
 տր էառ. ոպ տն հաճոյ թունեցաւ
 այնպէս եղև. եղիցի անուն տն
 օրհնեալ : Այսպէս ասեմ տէր,
 և այսպէս իմանամ. արդար ես
 տէր, և ուղիղ է դատաստան
 քո. արդարեւ ես մեծագունից
 վշտաց արժանի եմ ըստ իմում
 դատողութն : Արդ ճանաչեմ
 զձեռն հօրդ, որ գթութի խրա-
 տէ զիս, և ոչ իբրև զաջ դա-
 տաւորի պատժէ զիս, բայց խընդ.

րեմ 'ի քէն հայր բաղմագութ,
 զի յիշեցես զտկարութի իմ, որ
 առ ոչինչ ունիմ զզօրութիւն
 եթէ ոչ 'ի քէն կաղդուրիցիմ:
 Տ'ուր ուրեմն ինձ զշնորհս համ-
 բերուն, զի տանիլ կարացից ցաւոց
 իմոց. և ահաւասիկ պատրաստ
 է սիրտ իմ ընդունիլ զինչ և
 պատահիցի ինձ: Արա՛ւ տր իմ,
 զի համբերութիւնս տանայցեմ
 զհոգի իմ. վասն որոյ և ստէպ
 նայիմ յերեսս քրիստոսի քոյ.
 զի յիշելով զծանրագոյն չարչա-
 րանս նորին, զորս վասն մեր կը-
 րեաց 'ի մարմնի իւրում, և ես նո-
 պին մտածութիւնս սպառազինիլ
 ջանայցեմ: Այա եղև քեզ հնա-
 զանդ մահուչափ, և մահու խա-
 չի. իսկ ես և ոչ արեամբ չափ
 զդէմ ունիլ կարացի. սակայն
 իմանամ, թէ զորչափ բռնա-

դատուի կրիցեմ, մինչ խայթոցք
 հիւանդուն և ցաւք մահու անկա-
 նին 'ի վր իմ: Արդ՝ զպօրուի իմ
 առ քեզ պահեցից, զի դու ես ա-
 պաւէն իմ, դու ես պաշտպան կե-
 նաց իմոց, փորձեալ զիս տր և քըն-
 նեա զիս, փորձեալ զերիկամունս
 իմ, և զսիրտ իմ: Վիտեմ զի ոչ
 են արժանի չարչարանք ժամա-
 նակիս հանդերձելոց փառացն՝
 որք յայտնելոց են 'ի մեզ, սա-
 կայն զի որպէս պարտ էր քրիս-
 տոսի չարչարիլ, և այսպէս մտա-
 նել 'ի փառս իւր, նմանապէս և
 ես քրիստոնեայ գոլով, եթէ ոչ
 կերպարանակից իցեմ գլխոյ ի-
 մում, և ոչ անցանիցեմ ընդ
 հուր և ընդ ջուր, ոչ ելանիցեմ
 'ի հանդիստ: Պահեալ ուրեմն
 զիս սյժմ 'ի տապոյ աստի, որ-
 պէս պահեցեր զերիս մանկունսն

’ի հնոցին բաբիլոնի , զի օրհնե-
ցից զանուն քո յաւիտեանս յա-
ւիտենից . Ամէն :

Իւշ ’ի խորոց սրտէ ’ի ԴԷ ՀԵ-
ւանդութեան :

Լմաստութիւն յաւիտենական,
որ հասանիս ’ի ծագաց մինչև ’ի
ծագս աշխարհի հզօրեղապէս,
և կարգաւորես զամ քոյով
քաղցրութիւն , հարեր զիս այսու
հիւանդութեամբ և տկարութիւն
մարմնոյս . բայց կարգաւորեա՛
լսա քաղցրութիւն ’ի փառս քո և
’ի փրկութի իմ , որ զամ կշռով ,
թոճով , և չափով տրամադրես :
Ո՛վ հայր ամենակարօղ , յորմէ
ամ տուրք բարիք և ամ պար-
գեք կատարելք իջանեն , և ամ
տրամադրութիւնք անձանց մերոց

'ի քէն ստորաբաշխին . ույ և
 այս հիւանդութիւն , զոր այժմ
 կրեմ . նայեաց 'ի վշտագնեցեալ
 ծառայ քո , և տրամադրեալ զիս
 ըստ քում հաճութե . քանզի
 դու ես , որ կառավարես զամ .
 և դու պահես զամ ոսկերս մեր ,
 և մի 'ի նոցանէ առանց քո ոչ
 փշրեսցի : Էրբ գլխոց մերոց
 թոճեալք են առաջի քոյ , և 'ի
 ձեռս քոյ է ժառանգութի մեր .
 դու հարկանես , և դու բժշկես .
 կեցուցանես , և մեռուցանես . թէ
 կեամք՝ և թէ մեռանիմք , քոյ
 եմք տր . եղիցին կամք քո օրհ-
 նեալ : Եթէ զբարիս ընկալաք
 'ի ձեռանէ քումմէ , չարեացս ևս
 համբերել պարտիմք . որք սակայն
 ոչ եղիցին չարիք , եթէ ընդու-
 նիցիմք ըստ հաճոյից քոց . որ
 զմեզ խրատես իբրև զորդիս առ

ի կրթութիւն, զի չարիք այսո-
քիկ գործակիցք լիցին մեզ ՚ի
բարին :

ՏՐ

ես ծառայ քո եմ, և
որդի աղախնոյ քոյ. արա՛ ընդ
իս, որպէս և հաճոյ եղիցի առաջի
քոյ. և ո՛վ իցեմ ես, որ ընդ-
դէմ դառնայցեմ քեզ. քան-
զի ո՛վ ընդդիմացաւ քեզ, և ըն-
կալաւ զիսաղաղութի : Ահա ասիկ
ես կաւ, և դու բրուտ, կաղ-
մեա՛ և թրծեա՛ զիս ՚ի հնոցի
յայտիկ նեղութե՛ն, զի լինիցիմ
քեզ անօթ պատռնական : Ա՛յլ
բժիշկ, որ բանի՛ն բժշկես զամ
հիւանդութիւն հոգւոյ և մարմ-
նոյ, բժշկես՛ զիս տր, և բժըշ-
կեցայց հոգւով, կեցո՛ զիս տր,
և կեցից ևս մարմնով. ՚ի քեզ

վստահանամ, և ոչ 'ի բժիշկա
 և 'ի դեղս. քանզի եթէ դու
 ոչ կանգնիցես զտուն մարմնոյ
 իմոյ, 'ի նանիր վաստակին շի-
 նօլք նր : 'Ի ու ուրեմն դեղոց
 այսոցիկ տո՛ւր զգօրութի, զի
 ղկատարումն իւրեանց ունիցին 'ի
 յիս. ապա թէ ոչ, զհամբերու-
 թիւն գործեալ յանձին իմում .
 քանզի նա է դեղ ստոյգ և զօ-
 րաւոր ընդդէմ ամ հիւանդու-
 թեանց մարմնոյ իմոյ, զոր մինչև
 ցայս վայր սուցի փափկութիւն,
 և տածեցի հեշտասիրութիւն, և
 խօթացուցի զմարմին իմ. դու
 ուրեմն ըստ հաճոյից քոց խոր-
 տակեալ զմարմին իմ, զի կեցցէ
 թշուառացե՛լ հոգի իմ 'ի յաւի-
 տեան. Ամէն :

Յանյնարարո-Լէ հոգ-ոյ 'ի յե-
տարչադորժին :

Լորդէն իսկ առողջ և կարող
դուով յանձնառնեմ զիս քեզ
քրիստոս , զի մի դուցէ 'ի նո՛ւա-
ղիւն իմ ոչ կարիցեմ զգաստա-
պէս յանձն առնել քեզ զնոյն :
Երկնչիմ 'ի ժամէն յայնմանէ ,
յորում 'ի մէջ կենդանեաց դու-
լով , ոչ անաչլցեմ զգոլն իմ ,
ըստ որում տեսի զբազումս , որք
ունելով զառևտրութի շնչոյ և
զկեանս , ոչ գիտէին զինքեանս
դու կենդանիս : Մի յայնմ ժա-
մու՝ յորում հոգին շարժի , և
սարսափի 'ի փոխմանէ , և յե-
լանելոյ 'ի բանտէ մարմնոյ իւ-
րոյ , ընկալցի զնա , և թէ դու
ստեղծողդ 'ի բաց մերժիցես :

Ո՛վ համբերող յիսուս յիշեա՛ ,
 զի և դու 'ի յետին անձկու-
 թեանդ արտասուճեցեր . և զքեզ
 թողեցեալ և լքեցեալ գոլ ամ-
 բաստանեցեր , և զհոգիդ քո
 ամենամայքուր 'ի ձեռս հօր յան-
 ձրն արարեր , աղաղակեցեր , և
 անշնչացար : Ահա ես ևս առ-
 քեզ աղաղակեմ , զի դու փրկիչ
 իմ ընկալցիս զհոգի իմ , մինչ
 որպիսեալ և իցէ հիւանդութիւն
 'ի մարմնոյ աստի ելանիցէ : Յի-
 շեա՛ ո՛վ բարի յիսուս , զի 'ի խա-
 չին զբազուկս քո տարածեցեր ,
 զկողս քո բացեր , և զգլուխդ
 խոնարհեցուցեր . զի ահա հոգի
 իմ լքեցեալ յամենից ստեղծ-
 ունածոց՝ , զապաւինութի խնդրէ ,
 'ի բազուկս քո դիմէ , և 'ի գոգ-
 քո անկանի . ներեա՛ ուրեմն
 արաչեմ ողորմելոյ այսմիկ առ .

քեզ մերձենալ. և մի անուի 'ի
բաց մերժիցես, մինչև անցանի-
ցէ բարկութիւն քո. քանզի
անդ աներկեանապէս կայցէ, և
անդ 'ի սպասաւորացն դժոխոց
թագչիլ կարիցէ: Արդ 'ի ձեռս
քո տէր յանձն առնեմ զհոգի
իմ, զոր դու ստեղծեր, և նո-
րոցեցեր, մի անտես առնելո
զստեղծուած քո. ահա թողում
զաշխարհ, և փութամ առ քեզ
զալ. հեռանամ յերկրաւորացս,
զի առ քեզ մերձենայցեմ. ե-
լանեմ 'ի բնակութէ մարմնոյս,
և դիմեմ 'ի բնակարանս հրեշ-
տակաց. ընկալ զիս 'ի յարկս
քո յաւիտենից, և մի մերժեր
զիս յերեսաց քոց. զի դու ես
յոյս իմ 'ի մանկութենէ իմմէ:
Նայեաց տէր 'ի ծառայ քո,
զի դու ես ան փրկիչ իմ.

Նոճաղեցաւ սիրտ իմ և մարտիրոս
 իմ, բաժին իմ ան յաւիտեան.
 առաջի քո է ամ ցանկութիւն
 իմ, և առ քեզ տենչայ հոգի
 իմ, օգնեալ ինձ ան վրկիչ իմ,
 և փրկեալ զիս վասն փառաց ան-
 ուան քոյ. Ամէն:

Յորժամ հիշանդն իայ 'ի վրան-
 ցի, առեալ զհաշիւ-լին քնի 'ի
 յեան ասացէ պաշտօն:

Վերկրպագեմ քեզ յս քս, և
 օրհնաբանեմ զքեզ. զի 'ի ձեռն
 խաչի քոյ փրկեցեր զաշխարհս,
 և 'ի ձեռն արեան քոյ հեղեցե-
 լոյ յերկիր վերանորոգեցեր զմեզ:
 Չգեալ զիս առ քեզ ո՛վ բարի
 յս, որ ասացեր, թէ յորժամ
 բարձրացայց յերկրէ, զամենեւին
 ճգեցից առ իս. պահեալ զիս

հզօր ձեռամբ քով, զի մի ոք
 յափշտակելով զիս մեկնիցէ 'ի
 քէն : Ո՛վ հոգիդ քսի սրբեա՛
 զիս, արիւն քսի մաքրեա՛ զիս,
 մարմին քսի կեցո՛ զիս . ջուր
 կողին քսի արբո՛ զիս . չարչարանք
 քսի զօրացո՛ զիս : Նարի յմ լո՛ւր
 ինձ, 'ի մէջ վիրաց քոց ծած-
 կեա՛ զիս, և մի թողուր զիս որոշիլ
 'ի քէն, 'ի ժամու մահո՛ւն իմոյ
 կոչեա՛ զիս, և հրամայեա՛ առ քեզ
 դալ . զի ընդ սուրբս քո օրհնե-
 ցից զքեզ 'ի յաւիտեան : Ո՛ր
 կենուր զիս յերեսաց քոց, և զհո-
 դի քո սք մի հաներ յինէն . մի
 կորուսանիցէ զիս անօրէնուի իմ .
 զոր ստեղծ ամենազօր բարերարուի
 քո : Նայեա՛ց յիս աչօք ողորմուե-
 քոյ, և լո՛ւր ինձ՝ որ յուսա-
 ցեալս եմ 'ի քեզ, և գթա՛ յիս՝
 որ լի եմ թշուառութիւն : Ո՛ղջ

լեր աղբիւր բարութեն. ողջ լեր
 փրկաւետ պատարագ մատուցել
 'ի վր իաջափայտին. ողջ լեր
 պատուական և մեծագին արիւն
 հեղեցեալ 'ի վիրաց ան իմոյ յսի
 քսի 'ի լուսացումն մեղաց աշխար-
 հի : Յիշեալ նոր զստեղծունած
 քո, զոր արեամբ քով վերա-
 դնեցեր, քաւ լիցի ինձ պարծիլ,
 բայց միայն 'ի խաչ ան մերոյ
 յսի քսի, որով ինձ աշխարհ 'ի
 խաչ ելեալ է, և ես աշխար-
 հի : Եւ զատեալսմ զքեզ քաղց-
 րասգունեղ փրկիչ, կախեցեալ
 'ի խաչին բաղկատարած, ունե-
 լով զգլուխ քո խոնարհեցեալ,
 պատրաստ առ 'ի ողջագուրել
 զմեզ, և սիրալի ձայնիւ հրաւի-
 րես զամենեւեան ասելով, եկայք
 առիս նմ աշխատեալք և բեռ-
 նաւորք, և ես հանգուցից զձեզ :

Ահաւասիկ դամ'առ քեզ, տը արա՛
 ընդ իս ըն բանի քում, և հան-
 գո՛ղիս. քանզի դամ վաստակե-
 ցել և ծանրաբեռնեալ մեղօք ի-
 մովք. արա՛ զքաղցրութի ը ծառայի
 քում, որ զցաւս և զաշխատու-
 թիւնս մեր բարձեր 'ի վն խաչին.
 Ամէն :

~~~~~
 Ա՛յ Բեռեւոյ :

Այլապ երկիրպագցուք այն-
 միկ թաղաւորին, որում կեան
 ամենեքեան :

Սահանդիստ յաւիենտկան պար-
 գեւա նմա տր :

Եւ լոյս մշտնջենաւոր ծագիցի
 նմա :

'Ո՛ խորոց կարդացի առ քեզ տօր,
տօր լուր ձայնի իմում:

Եղիցին ականջք քո 'ի լսել ըզ-
ձայն աղօթից իմոց:

Թե՛ զանօրէնութիս քննես տօր,
տօր ո՛ կարէ կալ առաջի քո, զի
'ի քէն է քաւութի:

Մի՛ անուն քոյ համբերի տօր.
Համբեր անձն իմ բանի քում,
յուսացաւ անձն իմ 'ի տօր:

'Ո՛ պահէ առաւօտու մինչև յե-
րեկոյ. 'ի պահէ առաւօտու
յուսացաւ իսրայէլ 'ի տէր:

'Ո՛ տնէ է ողորմութի բազում,
և 'ի նմանէ է փրկութի. և նա
փրկեաց զիսրայէլ յամ նեղու-
թեանց նր:

Փառք հօր, և որդւոյ, և ն:

Օ հանգիստ յաւիտենական
պարգևեալ նոցա տէր :

Եւ լոյս մշտնջենաւոր ծագիցի
նց : Օգործս ձեռաց քոց տր մի
անտես առներ :

Եւ չայ զձայն յերկնից , որ ասէր
ցիս , երանի մեռելոց , որք 'ի տէր
ննջեցին :

Օամենայն՝ զոր տայ ինձ հայր ,
առ իս եկեսցէ . և որ դայ առ
իս , ոչ հանից զնա արտաքս :

Ես եմ յարուժի և կեանք , որ
հաւատայ յիս , թէ և մեռանի՝
կեցցէ . և ամ որ կենդանի է և
հաւատայ յիս , ոչ մեռանիցի 'ի
յաւիտեան :

Օհանգիստ յաւիտենական պար-
գևեալ նց տր : Եւ լոյս մշտն-
ջենաւոր ծագիցի նց :

Ի դրանց դժոխոց աղատեալ տր

զհոգիս նոցա . և հանգիցեն 'ի
խաղաղութե :

Տր լոր աղօթից իմոց , և ա-
ղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ :

Աղօթեացուք :

— աւատացելոց ան, ամենեցուն
հաստիչ և փրկիչ . հոգւոց ծա-
ռայից քոց և աղախնեայց , զթո-
ղութի համայնից շնորհեա՛ մեղաց .
զի զներողութի քո՝ որում միշտ
փափագին , բարեպաշտիւք առ-
ստանայցեն մաղթանօք :

Առաջ Տեալոց Եպիսկոպոսաց , ի՞նչ
հաճանայից :

Ա՛ն , որ 'ի մէջ առաքելակա-
նաց քահանայից զծառայս քո
պետականաւ կամ թէ քահա-

Նայականաւ արարեր արժանա-
պատուութիւն ճոխանալ : Շնորհեա-
աղաչեմք, զի նոցին և յարակոյն
դասակցիցին վիճակակցութեան :
Տերամբ մերով յսիւն քսիւն :
Ամէն :

Այսին հօրն և մօրն :

Մի զհայր և զմայր պատ-
ուել մեզ հրամայեցեր, ողոր-
մեաց բարեգթաբար հոգւոց հօր
և մօր իմոյ և թող զմեզս նց-
ղիս ևս տեսանել զնս 'ի յուրա-
խութեն յաւիտենականի պայ-
ծառութեն արժանի արս, տե-
րամբ մերով յսիւն քսիւն,
Ամէն :

Ա՛յ Դաւիթայ Եղեալոյ Դրճաւորաց
Խ Բարեբաւոյ :

Ընդ առատաբաշխիչ ներողութեան, և մարդկայնոյ կեցութեան սիրող. աղաչեմք զքոյդ բարեգթութիւն, զի մերոյ ժողովոյն զնղբարս, զմերձաւորս, և զբարերարս, որք 'ի կենցաղոյս յայսմանէ անդրաչոճեցին, բարեխօսութիւն երանուհւոյն մարիամու միշտ կուսին, ընդ սբց. քոց ամենից առ մշտնջենաւոր երանութեան վիճակակցութիւնն ժամանել արժանաւորիցես, նոք մերով յսի՛ւ քսի՛ւ, Բմէն:

Նի յառ-ու-ր Լեադանն Տեա-Է-Լոյն :

Լ յառ-ու-ր աղաչեմք տր զհո-
ղի ծառայի քոյ, կամ աղախնոյ
քոյ, զի վախճանեալ 'ի կենցա-
ղոյս, կենդանասցի քեզ . և զոր
ըստ մարմնոյ բեկանելութեան,
կենցաղավարութիւնսկ մարդկայ-
նով համագործեաց, դու ներ-
մամբ ողորմածագունեղի քոյոյ
բարեգթութե՛ն ջնջեա՛, և մաք-
րեա՛ տերամբ մերով յսի՛ւ քսի՛ւ .
Լ՛մէն :

Նի յառ-ու-ր Կարեւորեալանի :

Լ յառ-ու-ր ներողութեց տր, տո՛ւր
հոգւոց ծառայից, և աղախ-
նեայց քոց, որոց զտարեդարձա-
կանն յիշատակեմք զօր թաղ-

ման, զտեղի յարադովացութեն,
 զհանգիստ երանութեն, և զլոյս
 պայծառութեն, տերամբ մերով
 յսիւն քսիւն. Ամէն:

Ի խնայ զան Ռեւելաց:

ՏՐ

ողորմեաց:

Քս ողորմեաց:

ՏՐ ողորմեաց:

Քս լուր մեզ:

Քս յար լուր մեզ:

Հայր երկնաւոր ան. ողորմեաց
 ամենից հաւատացելոց մեռե-
 լոց:

Որդի փրկիչ աշխարհի ան.
 ողորմեաց:

Հոգիդ սք ան. ողորմեաց:

Աք երրորդութի մի ան. ողորմեաց:

Արբուհի մարիամ. աղօթեա՛
վասն հաւատացելոց մեռելոց :

Աք ածածին. աղօ :

Աք կոյս կուսանաց. աղօ :

Աք միքայել. աղօ :

Եւս սք հրեշտակք և հրեշտա-
կապետք, աղօթեցէք վասն
հաւատացելոց մեռելոց :

Ա. յովհաննէս մկրտիչ, աղօ :

Աք պետրոս. աղօ :

Աք պօղոս. աղօ :

Աք յովհաննէս. աղօ :

Համայնք սք առաքեալք և
աւետարանիչք. աղօ :

Աք ստեփաննոս. աղօ :

Աք լորենցիոս. աղօ :

Եւս սք մարտիրոսք. աղօ :

Աք գրիգորիոս. աղօ :

Աք ամբրոսիոս. աղօ :

Համայնք սք հայրապետք, և
խոստովանողք. աղօ :

Արբուհի մարիամ մագդաղենայ :
ցի . աղօ :

Արբուհի կատարինէ , աղօ :

Եւ սրբուհիք կուսանք , և այ-
րիք . աղօմեցէք :

Համայնք սրբ և սրբուհիք այ ,
բարեխօսեցէք վասն հաւա-
տացելոց մեռելոց :

Եւ ցելո՛ւ լեր տր , խնայեա՛նց տր :
Քաւարա՛ր լեր նոցա , և յար-
լո՛ւր մեզ տր :

՛Ի համայնէ չարէ , զերծո՛ զնո-
սա տր :

՛Ի բարկութենէ քումմէ , զեր :

՛Ի յիշխանութենէ դի՛ւն՝ զեր :

՛Ի բոցոյ հրոյն . զեր :

՛Ի բանտէ ստո՛ւերաց մահու .
զերծո՛ զնոսա տր :

Ս ք ամբի քոյոյ յղաղման ,
զերծ :

Ս ք քոյոյ ծննդեան , զերծ :
T

Մ քաղցրագունեղի քոյոյ ան
ուան . զերծ :

Մ բաղմուխ քոյոյ ողորմու
խեան . զերծ :

Մ սաստկագունեղից չարչարա
նաց քոյոյ . զերծ :

Մ մեծագնեղի քոյոյ արեան ,
զերծ :

Մ սրբագունեղից քոյոց խոց
ուածոց . զերծ :

Մ պատուականի քոյոյ մահ
ուան . զերծ ո՛ր զնս նոր :

Մ եղաւորքս , զքեզ աղաչեմք
լուր մեզ :

Որ զմարիամ արձակեցեր . և
աւագակին լուար . զքեզ :

Որ զկեցուցանելիս կեցուցանես
ճի՛ . զքեզ :

Օ ի զծնօղս , զմերձաւորս , և
զբարերարս մեր 'ի պատժոց

դժոխոց ապրեցուցանել հա-
ճեսցիս, զքեզ:

Օ՛ի զիմ հաւատացեալ նրն-
ջեցեալս 'ի յաւիտեանական
դատաւարտութենէ ազատել
հաճեսցիս. զքեզ:

Օ՛ի ամ հաւատացելոց ննջեցե-
լոց, որոց 'ի յերկրի յիշա-
տակ յատկապէս ոչ լինի,
ողորմիլ հաճեսցիս, զքեզ:

Օ՛ի նց ամենեցուն խնայել և
ներել հաճեսցիս. զքեզ:

Օ՛ի զկարօտութիւնց լցուցանել
հաճեսցիս. զքեզ:

Օ՛ի ջոկք հրեշտակաց պայծա-
ռապէս օգնիցեն. զքեզ:

Օ՛ի դասք նահապետաց և մար-
գարէից նպաստք նոցա լինի-
ցին. զքեզ:

Օ՛ի առաքելոց երամք փառա-

ւորք առնդունիցին զնոսա՝
զքեզ :

Օ՛ի զօրք մարտիրոսաց պայծա-
ռազգեցից պարառնիցեն զնո-
քօք՝ զքեզ :

Օ՛ի խոստովանողաց սրբոց պարք
նոցա առաջնորդիցեն , զքեզ :

Օ՛ի հրճունեցելոց կուսանաց
խումբք նց յար հետևիցին ,
զքեզ :

Օ՛ի առ ստեղծիչն իւրեանց՝
որ զնոսա՝ ի կաւոյ երկրի կեր-
պացոյց անդրադառնալ բա-
ւիցեն . զքեզ :

Օ՛ի դէմ հեզին և քաղցերն
յիսուսի նոցա բարեգլխապէս
երևիցի . զքեզ :

Օ՛ի առ աջակողմն քո՝ ի վիճա-
կըս ընտրեցելոյ զնա վերընդու-
նիցիս . զքեզ աղա :

Որդի այ աղբիւր գթութեան .
զքեզ աղա :

Որ զբանալիս ունիս մահու և
դժոխոց . զքեզ աղա :

Գառն այ, որ բառնաս զմեղս
աշխարհի . շնորհեա՛ նոցա
զհանգիստ :

Գառն այ, որ բառնաս զմեղս
աշխարհի . շնորհեա՛ նոցա
զհանգիստ :

Գառն այ, որ բառնաս զմեղս
աշխարհի . շնորհեա՛ նոցա
զմշտնջենաւորն հանգիստ :

Քս անսա՛ մեզ :

Քս յար լուր մեզ :

Տր ողորմեաց :

Քս ողորմեաց :

Տր ողորմեաց :

Լուսին :

Քեզ ար յանձն առնեմ ըղ-
հոգի ծառայի քոյ, կամ աղախ-
նոյ քոյ, զի վախճանեալ 'ի կեն-
ցաղոյս կենդանասցի 'ի քեզ. և
զմեղս զորս տկարութիւն մարդ-
կայնոյ կենցաղավարութեան է
դործեալ. դու ներմամբ քոյոյ
ողորմածագունեղի գթութեան
ջնջիցես. ար մերով յիսուսիւ
քրիստոսիւ. ամէն :

Հայր մեր, որ յերկինս :

Եւք լուսն Դուք :

Յաւուր յայնմիկ յաւուր ցառ-
ման,
բնաւք կենցաղք յաճիւն դառ-
նան,

Եւ գուշակի և ը դաւթեան :
 Որքան երկիւղ է լինելոց ,
 մինչ դատաւորն է առգալոց .
 զհամայնս յանկարծ տարացրել
 ւոց :

Փողն ահաբեկ յորժամ հնչի ,
 ՚ի գերեզմանս հանրոյ երկրի ,
 բնութի բոլոր յատեան ածի :
 Սահն և բնութին յոյժ երկի-
 ցեն :

մինչ ստեղծոճածք համ յառ-
 նիցեն .

զի դատողին համարս տայցեն :

Վերք գրեցեալ յառաջբերի ,
 բոլորն յորում պարունակի .
 ուստի աշխարհ իսկադատի :

Սինչ դատաւորն յատեանն ըստ-
 ցի ,

որինչ թագ չի արտաբացցի ,
 ոչինչ անվրէժ յայնժամ թող-
 ցի :

Օհնչ անդ թշուառս եմ ոգե-
լոց :

Կամ զոր միջնորդ աղերսելոց ,
մինչ են հազիւ արդարք կելոց :

Երբայդ սարսելոյ մեծութե ,
զձիր ընձեռող կենդանութե ,
կեցո՛ զիս աղբիւր գթութե :

Յիշեալ յիսուս գթած տէր իմ ,
որ մարմնացար 'ի պատճառս իմ ,
մի՛ մերժեր զիս մինչ դատիցիմ :
'Ի խնդրել զիս նստար խոն-
ջեալ ,

փրկեցեր զիս 'ի խաչ ելեալ ,
տուր զի իցեմ քե փրկեցեալ :
Երդար դատող վրէժ խնդրու-
թեան ,

զձիր շնորհեալ ինձ թողութե ,
յառաջ քան զոր դատողութե :
Իբր յանցաւոր միշտ տագնա-
պիմ ,

զի շառագնեն մեղք զերեսս իմ ,

ինձ մաղթողիս ներեալ տր իմ :
 Որ զմարիամ արձակեցեր ,
 աւաղակին իսկ ներեցեր :
 զյոյս ինձ ևս մեծ շնորհեցեր :
 Աղերսանք իմ ոչինչ արժեն ,
 բայց գթութիւնդ առ քեզ եւ
 ցեն .

դի մի գեհեանք զիս կիզկցեն :
 'Ի մէջ օդեաց զտեղի շնորհեալ ,
 յայծեաց 'ի բաց զիս որոշեալ ,
 յաջակողման քում զետեղեալ :
 Ա'ինչ զանիծեալս տարհերքի-
 ցես .

հրոյն կիզման առմատնիցես ,
 զիս ընդ օրհնեալս հրաւիրիցես :
 Ղիմօք կորիւք զքեզ աղերսեմ
 զսիրտ իմ փղծկեալ քեզ նուի-
 րեմ ,

զհոգ վախճանի իմ քեզ յանձ-
 նեմ :

( )ր արտասուեաց օրն այն իսկ է ,

մինչ յաճիւնից նա յառնիցէ ,
որ ըստ մեղաց դատելի է :
Սմին ուրեմն ԹՃ ներեալ ,
գթուծիք քով յս խնայեալ ,
և զհանդիստ յարաշնորհեալ :
Լ՛մէն :

Ստորեւեւ լատն խառն ներման :

( ) անուն հօր , և որդւոյ , և
հոգւոյն սրբոյ . Լ՛մէն :

( ) գիշերս հանդիստս , և զվախ-
ճանս կատարեալս , շնորհիցէ
մեզ տէրն ամենակարօղ .

Լ՛մէն :

( ) գնուծիւն է մեզ յանունէ
սոն , որ արար զերկինս և զեր-
կիր :

Հայր մեր : Ողջոյն քեզ :

Խոստովանիմ առաջի ան, և
այլն:

Եւրոպէ:

Այս արա՛ աղաչեմք ան բնա-
կութեա այսմիկ, և զամ նեն-
գութի թշնամւոյն, 'ի սմանէ 'ի
բաց մերժեա՛, և հրեշտակք քո
ան բնակիցին 'ի սմա, որք և
զմեզ 'ի խաղաղութե պահպա-
նիցեն, և օրհնութի քո լիցի 'ի
վր մեր միշտ, ան մերով յսիւ
քսիւ. Եւմեն.

Եւ պահպանեա հրեշտակն:

Ով հրեշտակ ան, որ ես պա-
հպան իմ, յանձն առնեմ զիս
քեզ, լուսաւորեա՛ զիս աղաչեմ
այսօր գթութիւ վերնականաւ.

պաշտպանեալ իսկ զիս, հովոճեալ
և կառավարեալ. Լ՛մեն:

Լ՛ծ, որ զարմանալի կարգաւ
զսպասաւորուի հրեշտակաց, և
մարդկան տնօրինես, շնորհեալ
մեզ այցարար, զի որովք քեզ
յանդիման եղելովք պաշտօն
քեզ ՚ի յերկինս մատուցանի,
նոքօք և կեանքն մեր ՚ի յերկրի
պաշտպանիցի, նոք մերով յսիւ
քսիւ. Լ՛մեն:

Յիշատակ անժամանակ:

Ո՞վ ամենասրբուհի մայր մե-
րոյ փրկչին, որ ես դուռն ընդ
անցս երկրի, և աստղ ծովու:
( )գնեալ աղաչեմք ժողովրդեանն
գլխեցելոյ, ոպ զի զարթիցէ նո-

ցին այցելուն : Ղու որ ծնար 'ի
սքանչացումն բնութն զսբն քո
արարիչ , կոյս նախկնագոյն , և
վերջնագոյն : Որ 'ի բերանոյն
գարրիելի ընկալար զողջոյնն զայն ,
մեղաւորացս յար գթա :

— րեշտակ նն աւետեաց կու
սին մարիամու , և յղացաւ 'ի
հոգւոյն սրբոյ :

Եղօթ :

Օ շնորհս քո աղաչեմք , և
այլն ող 'ի վերոյ : 157 :

Ը որ զպարգևս յաւիտենա
կան կենաց երանուհւոյն մարիա
մու ճոխացելով կուսութեամբ

տեոի մարդկայնոյ ընծայեցեր ,
 շնորհեա՛ մեզ աղաչեմք , զի զնա
 վասն մեր բարեխօսել զգասցուք ,
 որով արդիւնաւորեցաք զպար-
 գեւիչն կենաց ընդունիլ , զմորն
 մեր յս քն . Ամէն :

Ողջցն քեզ թագուհի երկնից ,
 Աւէ տիրուհի հրեշտակաց :

Ասլվէ արմատ կենաց :

Ողջցն քեզ դուռն՝ յորմէ լոյս
 աշխարհի ծագեցաւ :

Ողջ լեր ո՛վ ամենադեղեցիկ , և
 վս մեր զքն աղերսեա՛ :

Արժանացո՛ զիս դովել զքեզ
 կոյս սրբազան .

Եւ տո՛ւր ինձ զօրութի ընդդէմ
 թշնամեաց քոց :

Լ. Գ. Բ. :

Նորհեա ամենակարօղ ան
 նունաստութե մերում զնպաստ,
 զի որք զսիշատակ սլքուհւոյ
 անձաժին միշտ առնեմք, օգնու-
 թեամք նորին բարեխօսութեն
 'ի մերոց յառնիցեմք յանիրաւու-
 թեց անք մերով յնիւ քնի,
 Լ. մէն :

Ուրախ լեր թագուհի երկնից,
 ալէլուիա :

Վանձի զոր 'ի քեզ կրել ար-
 ժանաւորեցար, ալէլուիա :

Յարեաւ ահա ող սասացն, ա-
 լէլուիա :

Սնդաւ և ուրախ լեր կոյս մարիամ,
 ալէլուիա :

Օի ճշմարտապէս յարեաւ ան
 ալէլուիա :

Լ՝ԳԼԻ :

Լ՝Ժ որ յարութեամբ որդւոյ
քոյ տեառն մերոյ յիսուսի քսի
զաշխարհս հրճունեցուցեր, շնոր-
հեա՛ աղաչեմք զի 'ի ձեռն 'նորին
ծնողի կուսին մարիամու ընդու-
նիցիմք զխնդութի կենաց մշտըն-
ջենաւորաց, նոյնով յսի՛ւ քսի՛ւ
տա մերով . Լ՝մէն :

Ո՛ղջ լեր թագուհի մայր ողոր-
մութե՛ն, կեանք, քաղցրութիւն,
և յոյս մեր ո՛ղջ լեր : Լ՝ու քեզ
վերագոչեմք աքսորեցեալ եւայի
որդիքս : Լ՝ու քեզ յար հառա-
չեմք . հեծեծելով և ողբալով
յայսմանէ արտասունաց վայրէ :
Լ՝ղէ ուրեմն ո՛վ փապատաքան մեր,

դարձո՛ւ առ մեզ զողորմածագու-
նեղ հայեցունձս քոյոց աչաց։
Եւ զյ՞ բարեբանեցեալ պտուղ
որովայնի քոյ զկնի այսր աքսո-
րականի վայրիս ցոյց մեզ, ո՛վ
համեղաբարոյ, ո՛վ դժած, ո՛վ
քաղցր կոյս մարիամ։ Աղօթեա՛
վասն մեր նբ անձածին։ Օ՛հ
խոստմանցն քսի արժանաւորի-
ցուք։

Աղօթք։

Ամենակարօղ եւ մշտնջենաւոր
անձ, որ փառաւորի մօրն եւ կու-
սին մարիամու զհոգի եւ զմար-
մինն հոգւոյն նյւ գործակցութիւն
նախապատրաստեցեր, մինչ զի
վայելչական տաղաւար արժանա-
ւորեցաւ լինիլ որդւոյ քում։
Տո՛ւր մեզ աղաչեմք, զի որք

նորին յիշատակութն հրճունիմք,
 նորին ևս դժածիւն բարեխօսու-
 թքն 'ի չարեաց մեզ առկացե-
 լոց, և 'ի յաւիտենականէ զեր-
 ծանիցիմք մահոճանէ, տք մերով
 յսիւն քսիւն. Ամեն:

Աղօթք երջ առ տէրուհին տալէս:

Լուսաւորեալ տր ան աղաչեմք
 զխաւար մեր, և զնենգութիւ
 բոլորի այսորիկ գիշերիս տարա-
 մերժեալ 'ի մէնջ, զի դու ես այ-
 ցելու մեր. տք մերով յսիւն
 քսիւն. Ամեն:

Պահանամք զքէն թագաւոր ան
 ամենակարօղ, յազադս համայ-
 նից բարերարութեց քոց 'ի քէն
 առ մեզ եղելոց:

Աղաչեմք տր հասո՛ ամենից մե-
 րոց յանուն քո սր բարերարաց:

դկեանս յաւիտենականս , վն
բարեաց զորս արարին մեզ :
Հոգիք ամենեցունց հաւատացե
լոց ննջեցելոց շնորհիւ և ողոր
մութիւնն այ հանգիցեն 'ի խա
ղաղութե . Լ՝մեն :

Լ՝ն Եփ Թաղութ :

Ով մշտնջենաւոր և ողորմած
ած , ահաւասիկ ես նոճաստա
գունեղ ստեղծուած քո . ըստ
կարի իմում և գիտութե ան
կեալ յերկիր առաջի քոյոյ
մեծութեանդ , վերընծայեմ
քեզ զհամայնս գոհութիս , զորս
կարէ հաւատարիմ որ ծառայ
նոճիրել իւրում ան առատաբաշ
խի , վն անթոճեկեաց բարերա
րութեանցն , զորս մինչև ցայժմ
ինձ արարեր : Եւ հայցեմ 'ի

քէն վասն քոյոյ գթածի բարե-
 հաճութեդ, մի անտես առնի-
 ցես զիս, զի մի անկանիցիմ յաչաց
 քոց. այլե գոհանամ զքէն, և
 բարեբանեմ զքեզ. վնդի յա-
 ւուր յայսմի՛ բարեգթապէս պահ-
 պանեցիր զիս, աղատեցեր, և
 պահեցեր ՚ի բազմաց վտանդից,
 լն հոգւոյ և լն մարմնոյ, թէ և վն
 մեղաց իմոց արժանի էի՛ի բաց մեր-
 ժիլ ՚ի քէն: Աստի ՚ի խորոց սըր-
 տի իմոյ ապրաւեմ զյանցսնս՝
 զորս գործեցի այսօր ըդէմ քում
 հանդիսավեհութեդ, վն ոչ սի-
 րելոյ զքեզ, և վն ոչ ընդու-
 նելոյ և պահելոյ զպատուիրանս
 քո լն որում պարտ էր ինձ առ-
 նել: Արդ՝ շնորհեա՛ ինձ ոյլ
 մարդասէր անցուցանել զգիշերս
 զայս խաղաղականաւ հոգւով,
 թարց անկանելոյ ՚ի ցնորս դի-

Հականս . քանզի 'ի ձեռս քոյ
յանձն առնեմ 'ի գիշերիս յայս-
միկ , և զիմ աւուրս կենաց ի-
մոց զհոգի և զմարմին իմ : Պա-
հեա՛ ուրեմն , պահպանեա՛ և ա-
զատեա՛ զիս 'ի գիշերիս յայս-
միկ , և յիմ ժամուս 'ի փառս
քո 'ի պատիւ ամեներանեցելոյ
սրբուհւոյ կուսին մարիամու , 'ի
փրկութի հոգւոյ իմոյ , և 'ի յո-
գուտ մերձաւորաց իմոց . Ամէն :

1872

[The page contains faint, illegible handwriting.]

Հոր եկի արկանեւ յերկիր :

Աղօթք ի բառանշէր տնայն հա-
ւորացելոյ 'ի ԺԹ : Օգր որո-
ջեալ է Դոն շէրսիսի հայոց իտ-
ւո-ղէկոսի :

ԱՒԱՏՈՎ ԽՈՍՏՈՎ Ա-
նիմ, և երկիրպագանեմ,
քեզ հայր և որդի, և սբ հո-
գի. անեղ՝ և անմահ բնութի.
արարիչ հրեշտակաց, և մարդ-
կան, և ամ եղելոց. ողորմեա քո
արարածոցս :

Հաւատով խոստովանիմ, և եր-
կիրպագանեմ քեզ, սնբաժա-
նելի լոյս, միասնական սբ եր-
րորդութի՝ և մի ամբութի. արա-

րիչ լուսոյ՝ և հալածիչ խաւա-
րի . հալածեալ 'ի հոգւոյ իմմէ
զխաւար մեղաց՝ և անդիտութե,
և լուսաւորեալ զմիտս իմ 'ի ժա-
մուս յայսմիկ՝ աղօթել քեզ 'ի
հաճոյս, և ընդունիլ 'ի քէն
զխնդրողճածս իմ . և ողորմեալ ինձ
բազմամեղիս :

Հայր երկնաւոր՝ ան ճշմարիտ,
որ առաքեցեր զորդիդ քո սիրե-
լի 'ի խնդիր մոլորեալ ոչխարին,
մեղայ յերկինս՝ և առաջի քո .
ընկալ զիս որպէս զանառակ որ-
դին՝ և զգեցո՛ ինձ զպատմութեանն
զառաջին՝ զոր մերկացայ մեղօք .
և ողորմեալ քո արարածոյ, և
ինձ բազմամեղիս :

Արդի՛ անձն՝ ան ճշմարիտ, որ խո-
նարհեցար 'ի հայրական ծոցոյ,
և առեր մարմին 'ի սբայ կուսէն
մարիամայ, վն մերոյ փրկութե .

խաչեցար՝ և թաղեցար՝ և յա-
րեար ՚ի մեռելոց՝ և համբարձար
առ հայր . մեղայ յերկինս՝ և ա-
ռաջի քո . յիշեալ զիս որպէս
զաւաղակն՝ յորժամ գաս արքայ-
ութիւն քով . և ողորմեալ :

Հոգի ւայ՝ ան ճշմարիտ , որ իջեր
՚ի յորդանան , և ՚ի վերնատունն .
և լուսաւորեցեր զիս մկրտութիւն
նք աւաղանին . մեղայ յերկինս՝
և առաջի քո . մաքրեալ զիս
վերստին անային հրով քո՝ որ-
պէս հրեղէն լեզուօք զառա-
քեալսն . և ողորմեալ :

Անեղ բնութիւն , մեղայ քեզ
մտօք իմովք՝ հոգւով և մարմ-
նով իմով . մի յիշեր զմեզս իմ
զառաջինս , վն անունանդ քում
սրբոյ . և ողորմեալ :

Տեսող անի մեղայ քեզ խորհր-
դով բանիւն և գործով . ջնջեալ

զձեռագիր յանցանաց իմոց, և
գրեալ զանուն իմ 'ի գարուծե
կենաց. և ողորմեալ:

Քննող գաղտնեաց, մեղայքեզ՝
կամաւ և ակամայ, գիտութիւն և
անգիտութիւն, թողութիւն շնոր-
հեալ մեղաւորիս. զի 'ի ծննդենէ
աւազանին մինչև ցայսօր՝ մեղու-
ցեալ եմ առաջի անձութեդ. քո
զգայարանօք իմովք, և ամ ան-
դամօք մարմնոյս. և ողորմեալ:

Եւ մենախնամ տր՝ գիր պաշտօն
աչաց իմոց զերկիւղ քո սք՝ ոչևս
հայիլ յարատ. և ականջաց ի-
մոց, ոչ, ախորժել լսել զբանս
չարութե. և բերանոյ իմոյ՝ ոչ
խօսիլ զստութիւն. և սրտի իմոյ՝
ոչ խորհիլ զչարութիւն. և ձե-
ռաց իմոց՝ ոչ գործել զանիրա-
ւութիւն. և ոտից իմոց՝ ոչ գնալ
'ի ճանապարհս անօրէնութե.

այլ ուղղեա՛ ղշարժումն սոցա լի-
նիլ ըստատուիրանաց քոց յամի .
և ողորմեա՛ :

Հուր կենդանի քս, զհուր սիրոյ
քո, զոր արկեր յերկիր, բոր-
բոքեա՛ յանձն իմ . զի այրես-
ցէ զախտ հոգւոյ իմոյ, և սրբես-
ցէ զխիղճ մտաց իմոց . և մաք-
րեսցէ զմեղս մարմնոյ իմոյ . և
վառեսցէ զլոյս դիւանութե քո 'ի
սրտի իմում . և ողորմեա՛ :

Խմաստութի հօր յս, տուր ինձ
ղիմաստութի զբարիս խորհիլ՝ և
և խօսիլ՝ և գործել առաջի քո
յամ ժամ . 'ի չար խորհրդոց՝
'ի բանից, և 'ի գործոց փրկեա՛
զիս . և ողորմեա՛ :

Սամեցօղ բարեաց՝ տէր կամա-
րար՝ մի թողուր զիս 'ի կամս ան-
ձին իմոյ գնալ . այլ առաջնոր-
դեա՛ ինձ լինիլ միշտ ըստ կամաց

քոց բարեսիրաց , և ողորմեա :
 Եւրբայ երկնաւոր՝ տո՛ւր ինձ զար-
 քայուժի քո . զոր խոստացար
 սիրելեաց քոց . և զօրացո՛ զսիրտ
 իմ՝ ատել զմեղս . և սիրել զքեզ
 միայն , և առնել զկամս քո . և
 ողորմեա :

Խնամօղ արարածոց՝ պահեաւ
 նշանաւ խաչի քո՝ զհոգի , և
 զմարմին իմ . ի պատրանաց մե-
 ղաց՝ ի փորձուժեց դիճաց և
 ի մարդոց անիրաւաց , և յամ
 վտանգից հոգւոյ՝ և մարմնոյ . և
 ողորմեա :

Պահապան ամի քս՝ աջ քո հո-
 վանի լիցի ի վր իմ . ի տոճէ և
 ի դիշերի , ի նստիլ ի տան՝ և
 ի գնալ ի ձանապարհ , ի ննջել
 և ի յառնել . զի մի երբէք սա-
 սանեցայց . և ողոր :

Եւ իմ , որ բանաս զձեռն քո ,

և լնուս զամ արարածս ողորմու-
թիք քով. քեզ յանձն առնեմ
զանձն իմ. դու հոգա՛, և պատ-
րաստեա՛ զպէտս հոգւոյ և մարմ-
նոյ իմոյ՝ յայսմ հետէ մինչև
յաւիտեան. և ողորմեա՛ :

Պարծուցիչ մոլորելոց՝ դարձո՛
ղիս ՚ի չար սովորութեց իմոց ՚ի
քարի սովորութի. և բեւեռեա՛ ՚ի
հոգի իմ զսոսկալի օր մահուն,
և զերկիւղ գեհեճնոյն, և զսէր
արքայութեն. զի զղջացայց ՚ի
մեղաց, և գործեցից զարդարու-
թի. և ողոր :

Մղբիւր անմահուն աղբերացո՛ ՚ի
սրտէ իմմէ զարտասուս ապաշխա-
րուն, որպէս պոռնկին. զի լուա-
ցից զմեղս անձին իմոյ՝ յառաջ
քան զեւանելն իմ յաշխարհէս.
և ողորմեա՛ :

Պարգևիչ ողորմութեան՝ պար-

գնեա՛ ինձ ուղղաւիառ հաւա-
տով, և բարի գործով, և նք-
մարմնոյ և արեան քո հողորդութիւն
դալ առ քեզ, և ողորմեա՛:
Նարեբար տր՛ հրեշտակի բար-
ւոյ յանձն արասցես զիս, քաղց-
րութեամբ աւանդել զհոգի իմ,
և անխռով անցուցանել ընդ չա-
րութիւն սոսոցն, որք են ՚ի ներք
քոյ երկնից, և ողոր:

Եւ յս ճշմարիտ քն՛ արժանաւո-
րեա՛ զհոգի իմ ուրախութիւն տե-
սանել զլոյս փառաց քոց ՚ի կոչ-
ման աւուրն, և հանգչել լուսով
բարեաց՝ յօթեւանս արդարոց՝
մինչև յօր մեծի գալստեան քո,
և ողոր:

Պատաւոր արդար՝ յորժամ գաւ
փառօք հօր դատել զկենդանիս
և զմեռեալս, մի՛ մտաներ ՚ի դա-
տաստան ընդ ծառայիս քո, այլ

փրկեալ զիս 'ի յաւիտենական
հրոյն, և լսելի արա ինձ զերա-
նաւէտ կոչումն արդարոց յերկ-
նից արքայութիդ . և ողոր :

Մենողորմ տր' ողորմեալ ամ
հաւատացելոց 'ի քեզ . իմոց և
օտարաց, ծանօթից' և անծա-
նօթից . կենդանեաց և մեռե-
լոց . շնորհեալ և թշնամեաց ի-
մոց' և ատելեաց զթողութի որ ա-
ռիս յանցանաց . և դարձո՛ղ զնս'ի
չարեացն, զոր ունին վս իմ, զի
ողորմութե քում արժանի եղի-
ցին . և ողորմեալ :

Փառաւորեալ տէր' ընկալ զաղա-
չանս ծառայիս քո' և կատարեալ
'ի բարի զխնդրուածս իմ . բա-
րեխօսութե սրբուհւոյ անձաճ-
նին, և յովհաննու մկրտչին, և
սբէյն ստեփաննոսի նախավկային,
և սրբոյն գրիգորի մերոյ լուսա-

ւորչին . և սրբոց առաքելոցն և
 մարգարէից՝ և վարդապետաց՝ և
 մարտիրոսաց՝ և սբց հայրապե-
 տաց՝ և ճգնաւորաց , և կուսա-
 նաց . և ամ սրբոց քոց , երկ-
 նաւորաց՝ և երկրաւորաց . և
 քեզ փառք և երկրպագութիւն
 անբաժանելի սբ երրորդութեդ՝
 յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Մատչանք :

Ս Եւ սրբուհւոյ անարատի մօր
 քո և կուսի , տր ընկալ զաղա-
 չանս մեր , և կեցո՛ղ զմեզ :

Քարոզ :

ՄԻ զանձանին՝ և զամ սրս
բարեխօս արասցուք առ հայր 'ի
յերկինս, զի կամեցեալ ողոր-
մեսցի՝ և դժացեալ կեցուցէ զա-
րարածս իւր : Ամենակալ տր ան-
մեր՝ կեցո՛ւ և ողորմեա՛ :

Եղբք :

Ընկալ տր զաղաչանս մեր՝ բա-
րեխօսութիւն սք անձանին անա-
րատ ծնողի միանի որդւոյ քո,
և աղաչանօք ամ սրբոյ քոց
Ի՛նչ մեղ տր, և ողորմեա՛, նե-
րեա՛ քաւեա՛ և թող զմեղս մեր :
Արժանաւորեա՛ դոհութիւն փա-
ռաւորել զքեզ ընդ որդւոյ և
ընդ սրբոյ հոգւոյդ : Այժմ, և

ժիշտ և յաւիտեանս յաւիտե-
նից . Լ՝մէն :

( ) Բհնեալ տր մեր յս քս . Լ՝մէն :
Հայր մեր : Ողջոյն քեզ մա-
րիամ :

Ստղէանք զօրութիւնք՝ զն արհա-
րաց Գեշէրայնոց , Գրեհորի նարե-
կոցոյ տապալտ : Տառն . Ժք :

Ընկալ քաղցրութիւնք տէր նձ
հզօր՝ զդառնացողիս զաղաչանս .
մատիր դժութիւնք՝ առ պատկա-
ռեալս դիմօք . փարատեալ ամե-
նապարգէս , զամօժական տխրու-
իս . բարձ յինէն ողորմած՝ զան-
բարեբեղի ծանրութիւնս . անջր-
պետեալ հնարաւոր՝ զմահացու

կրթութիւն. աւարեա՛ միշտ յաղ-
թօղ՝ զխաբողին հաճութիւնս,
բացադրեա՛ վերնային, զմոլելոյն
մառախուղ. կնքեա՛ կեցուցիչ՝
զկորուսչին ընթացմունս, ցրուեա՛
ծածկատես՝ զըմբռնողին չար
դամունս. խորտակեա՛ անքննին՝
զմարտողին դիմեցմունս: Տնա-
գրեա՛ քո անուճամբդ՝ զլուսանցոյց
երդ յարկիս. պարփակեա՛ քո
ձեռամբդ՝ զառաստաղ տաճա-
րիս. գծագրեա՛ քո արեամբդ
զմուտ սեմոց սենեկիս. կերպա-
ցո՛ զքո նշանդ՝ ՚ի հետս ելից
մաղթողիս. ամրացո՛ քո աջուկդ՝
զհանգստեանս խշտիս. մաքրեա-
ցես ՚ի հաղբից՝ զծածկարանան-
կողնոյս. պահեսցես քո կամօքդ՝
զտառապեալ անձն հոգւոյս, ան-
խարդախ արասցես զքո շնոր-
հեալ շունչ մարմնոյս, կացուսցես

շրջափակ՝ զպար զօրուդ երկնայ-
 նոյ . կարգեսցես 'ի դիմի ընդ-
 դէմ դիւանցն դասու : Տոբ հան-
 դիստ բերկրութե՝ մահահան-
 գոյն նիրհման , 'ի խորութե դի-
 շերիս . բարեխօսութիւն և հայց-
 ունածովք սրբուհւոյ անժաճնին ,
 և ամ ընտրելոց , ամիտփեալ
 պարուրեալ զպատուհան տեսու-
 թեցս , զգայարանացս իմաստից ,
 անզարհուրելի զետեղմամբ . 'ի
 ծփական խռովութեց . կենցա-
 ղական զբաղմանց . անըջական ե-
 րազոց . խօլականաց ցնորից . յի-
 շատակաւ քո յուսոյդ , անվնա-
 սելի պաշտպանել , և սթափեալ
 վերստին 'ի ննջմանէ ծանրութեց ,
 ամենազգաստ արթնութիւն , հո-
 գենորոգ զուարթութիւն , 'ի քեզ
 արձանացեալ : Օայս ձայն մաղ-
 թանաց , բուրմամբ հաւատոց ,

քիչ ամենօրհնեալ թաղաւոր
 փառաց անճառից փառաբանո-
 շաց, երկնագումար խմբից եր-
 գակցեալ յերկինս առաքել: Օհ
 դու փառաւորեալ ես յամ ա-
 րարածոց՝ յաւիտեանս յաւիտե-
 նից. Ամեն:

Աղօթք զօրաւորս արքայի գրեգորի
 Տառն. խաւ:

Որդի այլենդանւոյ, օրհնեալդ
 յամի, հօրդ ահաւորի անքննին
 ծնունդ. որ տկարանայ առ 'ի
 քէն և ոչինչ, որ 'ի ծագել
 անստուներ նշուլից ողորմութեդ
 քո փառաց, հալին մեղք. հա-
 լածին դեք. ջնջին յանդանք.
 խզին կապանք. խորտակին շղ-
 թայք. կենդանաճնին մահա-

ցեալք . բժշկին հարուճաք . ող-
 ջանան վերք . բառնին ապակա-
 նութիք . տեղի տան տխրութիք .
 նաճանջին հեծութիք . փախնու-
 խաւարն . մեկնի մէգն . մերժի
 մառախուղն . փարատի մռայլն .
 սպառի աղջամուղն . վերանայ
 մութն . գնայ գիշերն . տարադ-
 րի տադնապն . չքանան չա-
 րիքն . հալածին յուսահատու-
 թիքն : Եւ թագաւորէ ձեռն
 քո , ամենակալ քաւիչդ անի .
 որ ոչ եկիր կորուսանել զմարդ-
 կան հողիս , այլ կեցուցանել .
 թող ինձ զանթիւ չարիսն իմ ,
 բազում ողորմութեք քո . զի դու
 միայն ես յերկնի անճառ , և
 յերկրի անշննին . 'ի տարր գոյից՝
 և յեզր ծագաց աշխարհի . սկիզբն
 անի և յանի . ան լրամբ օրհ-
 նեալդ 'ի բարձունս , և քեզ լ

հօր , և հողւոյդ սրբի վայելէ փառք
յաւիտեանս . Լժէն :

Լժէն քօրաւորս արեւոյն գրեգորե
նարեկացոյն . ՂԴ :

Լժ յաւիտենկն , բարերար , և
ամենակալ . ստեղծիչ լուսոյ ,
և յօրինիչ գիշերոյ . կեանք 'ի
մահու , և լոյս 'ի խաւարի : Յոյս
ականունողաց , և երկայնմտութի
տարակուսելոց . որ ամենար-
ունեստ իմաստութիւնք քո՝ դարձու-
ցանես յայգ զըստոճերս մահու :
Լննունաղ ծագումն , և անմուտ
արեգակն : Քանզի ոչ զօրէ
ծածկել զփառս տէրութե քոյ
խաւար գիշերոյ . որում կրկնի
ծունր երկրպագութե ամ եղե-
լոց , երկնաւորաց , և երկրաւո-

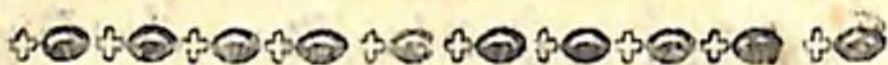

բաց, և սանդարաժետականաց :
որ լսես զհեծուծի կապելոց, և
հայիս յաղօթս խոնարհաց, և
ընդունիս զինդրունածս նոցա :
Եւ իմ, և թագաւոր իմ . կեանք
իմ, և ասլաւէն իմ . յոյս իմ .
և վստահութի իմ, յս քս անդ
ամի : Աբդ հանգուցեալ 'ի հո
գիս սրբոց : Ա'խիթարութիւն
վշտաց, և քաւարան մեղուցե
լոց . որ գիտես զամ յառաջքան
զլինել նց . առսքեալ զպահպա
նողական զօրութի աչոյ քոյ,
և փրկեալ զիս յերկիւղէ գիշե
րի, և 'ի դիւէ չարէ : Այ զի
դիշատակ սոսկալի, և սբ քո
անունդ միշտ համբուրեալ շըր
թամբք հոգւոյ ըղձութե շնչոյ'
կեցից պահպանեալ ընդ այնո
սիկ՝ որ կարդան զքեզ 'ի բոլոր
սրտէ, և 'ի դռնմէ խաչի քոյոյ

Նշանիդ, զոր անային արեամբդ
 քո ներկեալ նորոգեցեր. և 'ի
 նոյն շնորհ որդեգրութե զմեզ
 մկրտեցեր. և 'ի փառս պատկե-
 րի քոյ նկարեալ յօրինեցեր:
 Այսու պարգևօք անականօք ա-
 մաչեսցէ սատանայ, քակտես-
 ցին մեքենայքն. բարձցին որո-
 գայլթքն. պարտեսցին մարտու-
 ցեալքն. պակասեսցին զէնքն
 սայրասուրք. մերժեսցի մէգն.
 փաւրատեսցի խաւարն. մեկնես-
 ցի մառախուղն. բազուկ քո հո-
 վանասցի, և աջ քո կնքեսցէ:
 Այս զի գթած ես, և ողորմած.
 և անուն քո կոչեցեալ է 'ի վր-
 ծառայից քոց: Եւ քեզ ընդ
 հօր, հոգևովդ սրբով փառք,
 իշխանութի, յաւիտեանս յաւի-
 տենից. Ամէն:

Այն գրեգորի նորեկացւոյ առաջ
 ցեալ աղօլ՝ առաւօտեան :
 Բան : Չդ :

Եւ քայ երկնաւոր, թոր բարձ-
 րեալ, նոր բոլորից, ամենից ակն-
 կալութիւն, ստեղծող տեսա-
 կանաց, հաստիչ իմանալեաց,
 պատճառ եղանութեց. կազմիչ
 հանդերձելոց, տունիչ լուսոյ,
 առիթ առաւօտու, պատրաստիչ
 վաղորդայնի, երկեցուցիչ երե-
 կորի, տարրիչ իսաւարի, արունե-
 տաւոր բարեհնար, իմաստուն
 գործօնեայ, քաւարան օրհնել,
 հալիչ մեղանաց, հալածիչ ցա-
 ւոց, քակտիչ դառնութեց,

արհաճ պանարան հանդստեան, հը-
 նարք նիրհման, յարմարիչ քը-
 նոյ, պարգևիչ ննջմանն. շնչոյ
 յարակարգութիւն, զգայութե-
 տեղութիւն, ցրիչ ցնորից. յե-
 ղանակիչ անրջոց, փոխարկուի
 զարհուրմանց, այլայլութիւն
 տխրութեց, խափանիչ խիթ-
 մանց, ընդարձակիչ կարծեաց,
 համադրութիւն ծփմանց, ահա-
 գնութիւն խարդախմանց, հար-
 ունաճիչ դիւնաց, փախուցիչ ախ-
 տից, ընկղմիչ դայթագղուեց :
 Սաշտպանեա երկնաստեղծ ձե-
 ոամբդ, զօրացո՛ր բարձրացեալ
 քոաշուիդ, ամփոփեա՛ ամենա-
 կալդ թևօք, ծածկեա՛ չածեան
 խնամօքդ, ամբողջո՛ վերակացուք
 վերնայնոցդ, շուրջանակի պարս-
 պեա՛ գումարտակօքդ անմահից,
 'ի յամենուստ պարփակեա՛ կցոք :

դուք հրեշտակացդ, վանեալ զլ՝
դիմամարտն իմ զինուորութք
զոճարթնոցդ. պատսպարեալ զսա-
սանեալս անձաճնիդ մաղթանօք.
զբանակս անդրանկացդ բարե-
կարգեալ ինձ պահապան: Ինչ
ընդ աչացս դիմաց, զմտացս իմ
տեսանելիս. զգա՛ստ արա լը ոգ-
ւոցս և զճանրաբեռն կրիցս դան-
դաղութի, վերացո՛տի՛ ի զգայու-
թեցս զմածեալս յիմարութի.
բարձ միայն բարեգործ զպատր-
ուակիս թանճրութի: Ինչ սկըզ-
բան բերմանս լուսոյ զողորմութի
քո ծագեալ. ընդ ելից արևուն՝
արդարուն արեգակնդ՝ ի յանձ-
կութի սրտիս մտցէ՛, ճառա-
գայթ քո փառացդ՝ ի յիմաստիցս
խորհրդարան ջահեսցի. խաչիդ
տեսառնագրութի ընդ շունչս և
լը մարմինս համասփիւռ տարա-

ծեսցի: Նանձն առնեմ քեզ յա-
ւուրս՝ զքո յարմարեալ տաղա-
ւարս պահպանաւ ոգւոյս որ 'ի
սմին: Օյ դու ես անձնին,
առ ամենեսին բաւական, և յա-
մենայնում բովանդակ, օրհնեալ
յաւիտեանս. ամէն:

Աղօթքս արեւոյն Գրիգորի հարեւաց-
ւոյ տա ան անձնին. Ձ:

Ահարդ՝ 'ի վրայսքանեաց յու-
սահատութեանց, և ահարկու
սրտաբեկութեց, պակուցանողա-
կան սաստկութեց, անձային բար-
կութեց, տագնապեալ հոգւով
թախածութե իսպառ: Աղաչեմ
զքեզ ան անձնին, հրեշտակ 'ի
մարդկանէ. մարմնատեսիլ քե-

րովբէ . երկնաւոր արքայուհի .
անխառն իբր զօր . մաքուր ույ
ղոյս : Անշաղախ ընմանութե
պատկերի արուսեկին բարձրուն :
Վերադանց քան զբնակութիւն
անկոխելին սրբութեց : Արանա
ւոր խոստմանն տեղի . եղեմ
շնչական . ծառ կենացն անմա
հից , բոցեղէն սրովն պարունա
կեալ : Վ բարձրեալն հօրէ զօ
րացել , և հովանացել : Հան
գստեամբ հողւոյն հանդերձեալ ,
և մաքրագործեալ : Բնակութիւն
որդւոյն յարդարեալ , և տաղա
ւարեալ : Սիածինն հօր , և քեզ
անդրանիկ . որդի քո ծննդեամբ ,
և տր արարչութիւն : Բնդ անաղտ
մաքրութեանդ . և ամբիծ բարի ,
ընդ անարատ սրբութեդ . և խնա
մակալ բարեխօս : Բնկալ զմաղ
թանս այսր աղերսմանաց քում

դաւանողիս : Եւ մատո՛ր ընծայեալ
 ընդ սմին խառնեալ զբանն իմ
 նախնի մեծիդ ներքողի 'ի քոյդ
 պաշտանս : Զիւսեա միացո՛ղմե
 ղուցելոյս դառն հեծութի ընդ
 քումդ երջանիկ , և խնկաւորե՛լ
 հայցունածոց՝ տունկդ կենաց
 պտղոյն օրհնութե՛ն : Օի 'ի քէն
 միշտ օգնեալ , և բարեգործե՛լ ,
 և 'ի մաքրական քո ծնելութիդ
 ապաւինեալ և լուսաւորեալ՝
 կեցից քնի որդւոյ քոյ . և ան :
 ( ) Ժանդակեա՛ թեոցդ աղօթիւք
 խոստովանեալ մայրդ կենդա-
 նեաց : Եւ յելիցն իմ յերկրէս
 հովտէ առանց լկանաց հետեւել
 'ի կեանս օթեանացդ պատրաս-
 տութե՛ն , զի թեթեւացի կատա-
 րածն իմ ինձ ծանրացելոյս ա-
 նօրէնութիւն : Երասցես տօն ինձ
 բերկրութե՛ն զօրն իմ տազնապի՝

ողջացուցիչ երկանցն եւսյի :
 Տարեխօսեալ, խնդրեալ, աղա-
 շեալ, զի ըստ անճառելի մաքրու-
 թեդ՝ և ահա զբանիդ հաւատամ
 զընդունելութիւն : Արտասուօք
 օգնեալ վտանգեցելոյս՝ գովեալդ
 ՚ի կանայս : Նոնր խոնարհեցո՞ւ
 առ իմ հաշտութի ծնողդ օյ :
 Նդ իմում թշուառիս հոգալ,
 խորան բարձրելոյն : Ձեռն տուր
 անկելոյս՝ տաճար երկնային :
 Փառաւորեալ զորդիդ քո՞ի քեզ՝
 անօրէն ինձ հրաշագործել քա-
 ւութի և ողորմութի՝ աղախին
 օյ և մայր . բարձրացի պատիւ
 քո ինե , և ցուցցի փրկութիւն
 իմ քե : Աթէ զիս գտցես՝ տի-
 րամայր . թէ ինձ ողորմեսցիս՝
 սրբուհի . թէ զկորուսեալս շա-
 հեսցիս՝ անարտա . թէ զհար-
 թուցեալս յանձանձեցես՝ եր-

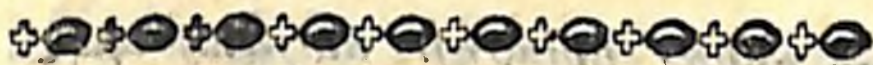

Զանիկ . թէ զամաչեցեալս յա-
 ռաջ մատուցես՝ բարեշնորհ .
 թէ յուսահատելոյս ինձ միջնոր-
 դեսցես՝ միշտ սբ կոյս , թէ զմեր-
 ժեալս ընտանեցուցես՝ մեծա-
 րեալդ յմ . թէ յիս ցուցցես
 զգթածուծի՝ լուծիչդ անիծից .
 թէ զծփեալս հաստատեսցես՝
 հանգիստ . թէ 'ի խռովութեցս
 յուզմանց փոխեսցես զիս՝ խաղա-
 դարար . թէ վրիպելոյս ինձ հնա-
 րաւորեսցես՝ գովեալ . թէ վս-
 իմ մտցես 'ի հանդէս՝ մահու-
 նասանջիչ . թէ զդառնութիս
 իմ անուշեսցես՝ քաղցրութիւն .
 թէ զբաժանման իմ խարոց քակ-
 տեսցես՝ հաշտութի . թէ զան-
 մաքրութիւն իմ բարձցես՝ եղծ-
 ման ընդոտնիչ . թէ զմատնեալս
 մահու փրկեսցես՝ կենդանի լոյս .
 թէ զլալեացս ձայն հատցես՝ բերկ-

բուժի . թէ զխորտակեալս կաղ-
 դուրեացես՝ դեղ կենաց : Թէ 'ի
 կործանեալս յիս ակնարկեսցես՝
 հոգելից . թէ ողորմութիւն ինձ
 պատահեսցիս՝ կտակ նուիրեալ :
 ( ) րհնեչ միայն 'ի շրթունս ամ-
 քիծս լեզունաց երջանկաց : Ահա
 կաթիլ մի կաթին՝ քումդ կու-
 սութեն՝ յանձն իմ անձրեւեչ՝
 կենաց ինձ զօրէ : Մայրդ բարձ-
 րելոյ ան յսի՝ արարչին երկնի ,
 և բնաւին երկրի : Օր անճա-
 ռապէս ծնար բովանդակ մարմ-
 նովն , և համայն անութիւն . որ
 փառաւորեալ է ընդ հօր , և
 հոգւոյն սբյ էութիւն , և անքրն-
 նութիւն մերոյին բնութիւնս միացե-
 լով՝ յամ , և յամուամ , մի յեր-
 րորդութեն , նմա փառք յաւի-
 տենից յաւիտեանս . Ամեն :

Եւրեյս երաւելաւ յԷջ արհի եպիս-
 օպոսի իկելեցոց շերտսի լաճ-
 րօնացոց տապելաւ :

Եւ իւրա հաղլանաց՝ խօսք ընդ յսի :

ԼԱ զու նայեա՛ յիս ամենա-
 կարօղ տր իմ յս, յաթող
 փառացդ՝ և շնորհաց, տալով
 անարժան քո ծառայիս զանխռով
 միտս՝ ՚ի յոյս հանդերձեալ քոյ
 յուսոյդ : Տես տէր թէ որքան
 վտանգիմք յաղցաւոր կենացս
 կրից ՚ի զանազան հողմոց բքաբեր
 շնչմանց երեքալեանն խռովուիմ,
 թշուառացեալ մտացս երևեալ :
 Զունիմ տէր, պտուղ գործոց
 քեզ նո՛ւէր հաշտութիւն, քանզի

զոր ունել կարծէի՝ մաշեալ պա-
 կասեաց՝ ՚ի քում ահաւորութեդ
 եկեալ գիտութի։ Եւ ես մերկ
 և թափուր, կիսամեռ՝ և ոգեկոր-
 ծան։ միայն զմարդասիրութեան
 ոտիցդ կախիմ, բուռն հարեալ
 զդմանէ. և ոչ երբէք զթողուլն
 ակսորժեմ։ Հան զիս ՚ի չարս
 շաւղաց. զորս բերանով իմով
 աղարտեմ։ Եւ ուսո՛ղձանա-
 պարհս քո ուղիղս, որում կա-
 մօք սրտիս վկայեմ։ Մնկայ ՚ի
 մահիճս մեղաց, և ես ինձէն
 զգարչութի մեղացս բողոքեմ։
 Տո՛ւր զբժշկութիւն ակտադեալ
 հոգւոյս, որ առողջացուցանել
 զայլս խաբեմ։ Օղխտս հո-
 ծեալս բանի յեկեղեցիդ անդ-
 րանկաց առաջի ամ երկիւղածաց
 քոց նուիրեմ։ Երկիցեն տնանկք,
 և յագեսցին ՚ի սմանէ, և օրհ-

Նեսցեն զքեզ , որ զտրդ խնդրեն :
 Սաղօտացեալ քո լոյս բարեկա-
 մացն քոց ցուցանեմ . յիշեսցեն
 սովաւ , և դարձցին առ տրդ՝ որք
 'ի ծագաց երկրէ քումդ գիտուե-
 փափագին : Վեզ փառք՝ պար-
 ծանք և գրաւ աշխարհի՝ 'ի յեր-
 կինս փառաւորեալ , յաւիտեանս
 յաւիտենից :

Այլ աղերս հաղթանաց հարին հեր-
 սեւի առ եւ հոգին ամ :

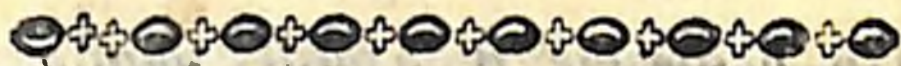
Ով տր՝ և դաստիարակ , հեզ՝
 և խնամող ամ իմ հոգի , շն-
 չեա՝ 'ի մրրկեալ ծովս խորհրդոյս
 զսիւգ շնորհիդ՝ որով խաղաղի ,
 և ոպ միշտ երախտիւք քո ստա-
 ցար զիս քեզ պարտական դո-
 վեստի , լից և այժմ զբերան իմ

օրհնութիւն տէր զնծալի . թէ
 պէտ և եմ անարժան տաճար
 լինել քումդ հանգստի , այլ դու
 առատ սու միայն գործի հնչման
 քո ձայնի . և զանձառ խորհրդոյ
 քոյ հանձար տարւիալի , բացեալ
 փայլեցո՛ խնդրողաց նորին առա-
 ջի : 'Ի փառս պատուոյ մեծի քոյ
 անունն սբդ սիրելի , և ինձ
 կշտամբանս բարբառ բերանոյս
 ժխտող ծառայի :

Նորին ներսեան լամբրօնացւոյ ա-
ստուծոյն 'ի Ռինո-լետն . սաղ .
կէ :

Լորէս առնին . որ 'ի Ժորջո-լետն
եղէ , իմ 'ի վելլո :

ԼԱՅԼ շուրջ պատեալ 'ի տա-
րակուսանացս յամ կողմանց
սրտիւն շաղախեալքս , և ունկն-
դրուծն կարօտեալքս՝ նայիմք
առ քեզ փորձ տկար բնութեան
քահանայապետդ յս : Ո՛վ որ
վասն մեր մեղս եղեր , զի մեք լի-
ցուք վասն քոյ արդարուի : Ո՛վ
որ վս մեր երկրաւոր եղեր , զի
մեք լիցուք վս քոյ երկնաւորք :
Ո՛վ որ վասն մեր հաց եղեր , զի

մէք 'ի ճաշակելն զքեզ՝ սրբեա-
 ցոք: Տո՛ւր զպարարեալ վշտօք
 մարմին քո՝ նմ սրտի սրբարար
 կերակուր: Սատուռակեա՛ զա-
 րեան քոյ վտակ անմեղ կայլա-
 կեալ՝ որդւոց մարդկան անմե-
 ղութեն զմայլումն: 'Ձգեա՛ զփրկա-
 կան քո զխաչդ զօղելոցս՝ 'ի ծով
 աշխարհիս առ քեզ վերածիչ:
 Արօտացար շնորհի՛ սփռեա՛:
 Աքսք՝ 'ի գործոց՝ քաւեա՛: Խար-
 խափեմք զխաւար՝ ճառագայ-
 թեա՛: Արծանեցաք՝ 'ի հաւատոց՝
 հաստատեա՛: 'Դու ես յոյս, դու
 ես լոյս, դու ես կեանք, դու ես
 քաւութի՛. դու ինքն եւ անմա-
 հութի՛: 'Քեզ սպասեն յե-
 ցեալքս՝ 'ի շնորհս քո: 'Ի քէն
 կարօտին առնուլ փրկութի՛ խառ-
 նեալքս՝ 'ի մարմինդ քո: 'Քեզ
 ունին քաւիչ քահանայ՝ գնեալ

արեամբ հօտս քո : Հայեաց յա-
մենեսեան : Սփռեա՛ դտարակու-
սանս մեր քոյին վաստակովքդ :
Հանդարտացո՛ղ իսուփուիս մեր՝
քոյին խաղաղութեամբդ : Հան-
դո՛ղ աշխատանս մեր 'ի քո օթե-
վանսդ . ուր դու գնացեր ո՛վ տր .
և խոստացար : Լ'րժանացո՛ղ զքոյսս՝
փառաւորել զքեզ պղր ընդ
հօր , և ընդ սբ հոգւոյդ յաւի-
տեանս . Լ'մէն :

Նորին ներսեան տղօնք տապալու
խաչելեան յն : 'Ի Ռէկոմեն-
տացի . Ճիւր . 7 :

Լ'դ քեզ ակնարկեմ , աղբիւր
ջրոյ կենդանւոյ , և աղաղակեմ ,

Թէ ընդէր է ինձ սրբութե՛ն ծա-
րաւիլ, երբ դու ես իմ սրբու-
թի. կամ ընդէր փափաքիմ
մաքրութե՛ն, մինչ դու ես իմ
մաքրութի: Այսուհետեւ ու-
սեալ, եթէ դու ես իմաստութի՛
մեզ յայ տունեալ արդարութի, և
սրբութի, առ քեզ ծարաւիմ,
քեզ փափաքիմ, քեզ տուիամ,
տո՛ւր իմ ծարաւեալ ուլոյս զքեզ
ղովացումն՝ աղբիւր ջրոյ կենդան-
ւոյ խաղացելոյ՝ ի կեանսդ յաւի-
տենից: ( ) Ծարաւիմ ըմպել ՚ի
կրկին վտակաց կողիդ, որով և
սրբեալ սիրով քո զմայլիմ:
Վաղցնում ուտել զմարմինդ,
որով կենդանացեալ անմահ ես
լինիմ: Փափաքիմ ողջագուրել
ղխոցունած ձեռացդ, որով հա-
սեալ առ քեզ պսակիմ: Տուիամ
ազնարկել զդէմսդ, որոյ ապտա-

կաւն 'ի վերաց իմոց բժշկիմ :
 Սաղվադակի լոր ինձ ար, զի
 նոճաղեաց յինէն հոգի իմ :
 'Նոճաղեցաւ հոգի իմ 'ի քո ան-
 ճառդ սիրոյ : Տոչորեցայ յառ-
 քեզ՝ տուփանացդ՝ ով վն իմ
 խաչեալ : (Թ)ալկացայ, յորժամ
 առ քեզ ակնարկեմ՝ ով վասն
 իմ ապտակեալ : Նաղաղակեմ,
 ցոյց ինձ զդէմս քո . լսեցո՛ ինձ
 զբարբառ քո . զիճայն քո քաղցր
 է, և դէմք քո գեղեցիկ : Ն'րբ
 եկից՝ երևեցայց քեզ : Մոգ՝
 լոր ինձ, և արբեցո՛ղիս վաղվա-
 ղակի քո գիտութիւն և սիրով, զի
 և յինէն, որ հաւատամ 'ի քեզ,
 բղխեսցեն աղբիւրք ջրոց կենդա-
 նութն :

Իշխանութիւն ի վր ուսոց իւրոց :

Այլ ընդ աստ ամենասրբոսէ Կոյնն
հոգիամ անժամին :

ՓԼուաւորեն և ամենօրհ-
նեալ սրբուհի միշտ կոյս
անժամին մարիամ բարեխօսեալ
վն իմ մեղաւորիս առ միածին որ-
դիդ յն քն նրն մեր, զի զօրօ-
թք սրբոյ պատարագիս, զոր
դառնակսկիծ չարչարանք իւ-
րովք սահմանեաց ՚ի փրկութիւն
հոգւոյ իմոյ՝ ողորմեսցի ինձ,
չնորհելով զթողութիւն ամ մեղաց
իմոց՝ յորոց լիով սրտիւն զղջամ,
և յառաջագրեմ այլ ոչ ևս մե-
ղանչել, միջնորդութք իւր ամե-
նազօր օղնութե. Ամեն :

A A

Նշանակելն իսորհրդոցս և պատարագին 'ի վր չարչարանաց քնն
 Տերոյ ցնի քնի :

Եւ լինի :

Տր իմ ցն քն՝ որ վն փրկուի
 մերոյ հաստատեցեր զխորհուրդ
 սը պատարագիս 'ի յիշատակ
 չարչարանաց քոց , աղաչեմ
 զքեզ , տուր ինձ այնքան շնորհ
 և օգնութիւն , զի կարացից մտա-
 գրութիւն լսել զնա , և նովաւ շա-
 հիւ զպտուղ չարչարանաց քոց ,
 Եւ մէն :

Քահանային երբեք 'ի սեպանն
 նշանակել զքնի երբեք 'ի պարտեզն :

Եւ լինի :

Տր իմ ցն քն՝ որդի այ կեն-
 դանւոյ՝ որ 'ի մերձենալ ժամու

չարչարանաց քոց սկսար արրտ-
միլ և տխրիլ, շնորհեա՛ ինձ, զի
յօժարութիւն համբերեցից ամ
նեղութեց իմոց վս սիրոյ քոյ,
որ ես ամ սրտի իմոյ, և զօրութի
չարչարանաց քոց եղիցի ինձ
փրկարար, Ամէն:

Սխառնիւն պարտաւորեալն նշանալի
դիմի աղօթեալն 'ի հիւ պարտիւն:

Աղօթք:

Տր իմ յս քս որդի այ կեն-
դանւոյ, որ աղօթեալով 'ի մէջ
պարտիգին կամեցար զօրանալ 'ի
հրեշտակէ, շնորհեա՛ ինձ, զի
զօրութիւն սք աղօթից քոց հրեշ-
տակն քո միշտ օգնեսցէ ինձ
յամ աղօթս իմ. Ամէն:

Յորժամ ասէ վնասալուծանինն նշա-
նակէ զսնի տնիւանիլն 'ի զի երեսաց
և զբարիքն արեամբ :

Աղօլէ :

Տր իմ յս քս, որ աղօթելով
քոյ 'ի մէջ պարտիզին առ հայրն
երկնաւոր 'ի սաստիկ տրամուծէդ
հոսեցեր զքրտունս արեան յամ
երակաց քոց՝ շնորհեա՛ ինձ, զի
և ես յիշելով զչարչարանս քոյ
հանապազ հեղից յաչաց իմոց
զաղբիւրս արտասուչաց . Ամէն :

Յորժամ էլանէ 'ի բէճ և համ-
բո-րէ պէտ, նշանակէ յորժամ քո
գնաց 'ի դէմ յո-դայի, և համ-
բո-րէ՝ հարանեցաւ 'ի նմանէ:

Աղօլէք:

Տր իմ յս քս, որ յանձն առեր
համբուրիւ մատնիլ 'ի յանօրէն
յուդայէ. շնորհեալ ինձ, զի մի
երբէք մատնեցից զքեզ, այլ զի
սիրեցից և բարի արարից ամենից
զրպարտողաց և հալածչաց իմոց.
Ամէն:

Պահաւն 'ի գրեմ իողն նշանակէ
պսի իտպիւն 'ի հրէից:

Աղօլէք:

Տր իմ յս քս, որ յանձն ա-
ռեր կապիլ 'ի հրէից, աղաչեմ

դքեզ՝ արձակեալ զիս 'ի կապից
մեղաց իմոց, և կապեալ զիս կա-
պանօք ամենասոթ օրինաց քոց.
որպէս զի ամ զօրութիւն հոգւոյ և
մարմնոյ իմոյ կարացից քեզ ան-
դադար ծառայել. Ամէն:

Քնքթամ տաւ զթամամուրն, նշա-
նակէ զքնի տապալիւն 'ի րանս քոք
հոնոյտալեալն աննայի:

Աղօլէ:

Տի իմ յս քս, որ յանձն առեր
դատիլ իբրև զմեղապարտ առա-
ջի քահանայապետին աննայի և
անիրաւաբար ապտակիլ 'ի ծա-
ռայէ նորին, շնորհեալ զի մի եր-
բէք անկայց 'ի մեղս, այլ շնորհ
հոգւոյդ սոյ զիս միշտ զօրացու-
ցէ 'ի պահել զպատուիրանս քոյ:

Յորժամ տա՛նք քո պարտեա՛մ, նշա-
նա՛նէ պա՛ւորոսի ուրա՛նալն պէ՛տք
դուն խա՛ղաւարտութիւն հայեա՛ծայի :

Լ'դօ՛ւն :

Տր իմ յս քս, որ 'ի տան կայ-
խափայի երիցս անգամ ուրա-
ցեալ եղեր 'ի պետրոսէ վիմէ,
ազատեա՛մ զիս յընկերութէ ամ-
բարիշտ մարդոց, զի մի ըստ չար
օրինակի նոցին և ես գործելով
դմա՛հացու մեղս, 'ի քէն հեռա-
ցայց . Լ'մէն :

Յորժամ խաղաղութե՛ն դայ ժողո-
վրդեա՛նն, նշանա՛նէ պէ՛տք հայիլն 'ի
պա՛ւորոս, և պնոցս պղճա-՛մ :

Լ'դօ՛ւն :

Տր իմ յս քս, որ հայեցով 'ի
մեղուցեալն պետրոս՝ բղխեցու-

ցեր աչաց նի զարտասուս ա-
պաշխարութե, շնորհեա՛ւ և ինձ
հանապազ լալ զմեղս իմ, և ոչ
ևս երբեք զքեզ բարկացուցանել
մեղօք իմովք, որ ես ան իմ, և
բարութի իմ. Ամեն:

Յորժամ իտրդայ զաղօլս, և
զգիրքն՝ նշանակէ զսո՛ւ մօրն. առ
պիպատոս:

Աղօլս:

Տք իմ յս քս, որ յանձն ա-
ռեր գնալ յատեանն պիղատոսի,
և առաջի նորին դատիլ և ամ-
բաստանիլ, ուսո՛ ինձ աղաչեմ
զքեզ յաղթահարել զամ՝ նին-
գութի ամբարիշտ մարդոց, և
միշտ բարի գործովք դաւանիլ
զամենասք հաւատ քոյ. Ամեն:

Յորժամ 'ի Դէջ սեղանոյն աղօթե-
լն իարգալոյ զաւելաբանն, նշա-
նակէ զսէի Գոթնիւն առ հերօղէս:

Աղօթք:

Տիմ յս քս, որ առաջի հե-
րովդէի համբերութիւն լուար չա-
րախօսացն քոց, և յանձնառեր
ղկատականս նց, շնորհեա՛ ինձ,
զի մի անիրաւութիւն զըպարտո-
ղաց իմոց տառապեցուցեն զիս,
և մի սրբազան խորհուրդք քո
արհամարհեսցին կատականօք
յանօրէն մարդոց. Ամէն:

Յորժամ տակ զաւելաբարանն՝ և
 զհաւասարանն՝ նշանակէ զհրէից
 յէրս Կոնիլն զքն տա ողբաբոս :

Լ. ԳՕԼ. :

Տր իմ յս քս, որ 'ի հերով-
 դէէ առ պիղատոս կրկին դար-
 ձեալ, զնոսին վերստին բարե-
 կամս լինիլ կամեցար, շնորհեա-
 ինձ, զի մի երկեայց 'ի Թշնամու-
 Թէ մարդկան, այլ 'ի Թշնա-
 մուԹէ նց պտուղ ինչ շահե-
 ցայց, զի քեզ նմանակից յայսմ
 լինիլ կարացից. Լ. մէն :

Յորժամ Բանայ գլինն նշանակէ
 Ղրեից Ռիւսցո-ցանելն զս' ի
 զԳեապո-ց :

Լ. Ղօթ :

Տր իմ յս քս, որ յանձն առեր
 մերկանալ ի զգեստուցդ, զի
 մերկացեալ մարմնով ևս առա-
 ւել գան հարեալ լինէիր վս իմ .
 շնորհեա՛ ինձ, զի կատարելապէս
 խոստովանելով զմեղս իմ մեր-
 կացայց զհին մարդն, և զգե-
 ցայց զնորն, զի մի՛ երբէք գտցես
 զիս ունայն յառաքինութեց .
 Լ. մէն :

Ապա Գնէլն՝ նշանակէ զԳոն ծէ-
ծիլն՝ եւ հրէից :

Աղօթք :

Տր իմ յս քս, որ յանձն առեր
կապիլ ՚ի սիւնն իբրեւ զմեղա-
պարտ, և թոյլ ետուր հրէից
զքեզ անողորմաբար դան հար-
կանել. շնորհեա՛ ինձ, զի յօ-
ժարութեամբ ընկալայց ՚ի քէն
դհարոճածս զթուծե քո, և զի
մի՛ երբէք կամեցայց զքեզ դան
հարկանել մեղօք իմովք. Ամէն :

Յորժամ ծածկէ զսկիհն՝ նշանակէ
զԳոն իշու պատկիլն՝ եւ հրէից :

Աղօթք :

Տր իմ յս քս, որ վս իմ ըն-
կալար ՚ի դուռն քոյ զփշեղէն

պսակն , շնորհեա՛ ինձ , զի 'ի վր
երկրի համբերութե՛ք ընդունելով
զփորձութիս , և զտառապանս ,
սորժանի եղէց քեզ պսակակից
լինիլ յերկինս . Ամէն :

Յորժի ընձանայ պէտա իւր՝ նշա-
նակէ պիղատոսի ընձանուն պէտա ,
և պատէն , հաւեալ էմ էս յարե-
նէ տրտրոյտ տրտրէի :

Աղօլէ :

Տր իմ յս քս որդի այ կեն-
դանւոյ , որ թէպէտ անմեղ . գտար
առաջի պիղատոսի դատաւորին ,
սակայն յանձն առեր զկատա-
կանս , և զամբաստանութիւնս
հրէից . շնորհեա՛ ինձ , զի ան-
մեղութե՛ք կեցից յայսմ աշխար-
հի , և ոչ երբէք խռովեցայց՝

յորժամ զրպարտիցիմ 'ի Թշնա-
մեաց իմոց . Լ՛մէն :

Տորժամ պատնայ առ Ժողովուրդն,
և առ, ողջն օրոք Ռեանց,
նշանակէ յորժամ օրհապոսարհաւ
Էհան պէս առ Ժողովուրդն :

Լ՛ղօխ :

Տի իմ յս քս, որ վս իմ մե-
ղաորիս առաջի հրէից ծաղը լի-
նիլ յանձն առեր . շնորհեա՛ ինձ
աշաչեմ զքեզ՝ զի մի սնափա-
ռութիւն հպարտացայց, այլ զի
յաւուր յետին ահաւոր դատաս-
տանին կարացից քոյն ամբիծ
զգեստութն զարդարիլ . Լ՛մէն :

Լ'սէլն արժանն եւ իրաւ, նշանաւ
 Էն գլխի դատաւարութիւն 'ի մահ :

Լ'ղօլէ :

Տր իմ յս քս, որ վասն իմ
 յանձն առեր դատաւարտիլ 'ի
 մահ խաչին . շնորհեա՛ ինձ, զի
 և ես վս սիրոյ քո յօժարութիւն
 յանձն առից զամ սաստիկ, և
 զանողորմ տանջանաց պատիժս,
 և զի մի զընկերն իմ անղգա-
 մութիւն դատեցից . Լ'մէն :

Յորժամ յիշատակէ գլխաւորապէս
 նշանակէ յորժամ քս զնաչն 'ի
 յոսն Բարձրաւ Գնայր 'ի Գող-
 Գոթայ :

Լ'ղօլէ :

Տր իմ յս քս, որ վս իմ մե-
 դաւորիս զխաչաւիայտն յուսդ
 Bb 2

բարձեր, շնորհեա՛ զի և ես
զխաչն նեղութեց յօժար սրտիւ
յանձն առից, և վս քոյոյ սիրոյդ
անտրտունջ համբերեցից նոցա .
Ամէն :

Յորժամ գնէ պէտքս 'ի վր յիշեն ,
նշանակէ զգոհութեամբ ինչ
դասիկերէն 'ի վերայ գոհութեամբ
ինչ վերանկայ :

Աղօլէ :

Տր իմ յս քս, որ հասեալ 'ի
տեղի խաչելութեն ասացեր ցլա-
լագին կանայսն, մի լայք 'ի վր
իմ, այլ լացէք 'ի վր անձանց
ձերոց . շնորհեա՛ ինձ աղաչեմ
զքեզ, զի լացից զմեղս իմ . և
ուսո՛ ինձ զսէր, և զողորմութի,
զի հաճոյ գտայց առաջի աչաց
քոց . Ամէն :

Յորժամ օրհնէ գլեծայսն, նշա-
նակէ զսբի Բ՛աւուրն 'ի վերայ իս-
չին:

Աղօլի:

Տր իմ յս քս, որ վս իմ 'ի
խաչ ելանել կամեցար, բւեռե-
լով ի քեզ զմեղս մեր, և զմահ
մեր. աղաչեմ զքեզ, բւեռեա-
լնդ երկիւղ քոյ զմարմին իմ,
զի պահելով զպատուիրանս քո՝
քեզ խաչակից լինիլ արժանա-
ցայց. Ամէն:

Բարբրացո-ցանիւն զսբ նշխարն՝
նշանակէ յորժամ 'ի վեր Բարբրա-
ցո-ցին գլուցեալն քս:

Աղօլի:

Տր իմ յս քս, որ վս իմ մե-
ղաւորիս յանձն առեր խաչիւն 'ի

վեր բարձրանալ յերկրէ, աղա-
 չեմ զքեզ՝ բարձ յինէն զսէր,
 և զցանկութիւն աշխարհիս, և
 բարձրացո՛ զհոգի իմ՝ ՚ի հայիւ
 միշտ ՚ի յերկնային բարիսն, զոր
 պատրաստեցեր սիրելեաց քոց.
 Լ՛մէն:

Յորժամ Բարբրացոյցանէ զսկիհն՝
 նշանակէ զհէղոմիս Եւ տրեանն քնի:

Լ՛ղօլէք:

Տի՛ իմ յս քս, որ ՚ի փրկարար
 վիրացոյ քոց բղխեցուցեր զաղ-
 բիւրս շնորհաց, հեղուվ զարիւն
 քոյ սք ՚ի թողութի մեղաց մե-
 րոց, շնորհեա՛ ինձ, զի յորժամ
 ցանկութի՛ք մարմնոյ զիս շարժեն
 ՚ի մեղս՝ ապաւինեցայց առ վերս
 քո, յորոց զդեղս, և զփրկութի
 ընդունիլ արժանի եղէց. Լ՛մէն:

Յարժան յիշատակէ պննչեցեալս,
 շշտանակէ զաղօթելն խնի 'ի վերայ
 խաչին վն ազգի մարդկան:

Լ՛ղօթ:

Տր իմ յն քս, որ 'ի վն խա-
 չին վն փրկութեն ազգի մարդ-
 կան, և վն խաչողացն զքեզ
 աղօթեցեր առ հայր քո երկնա-
 ւոր, շնորհեա՛ ինձ զհեզ, և
 զգթած հոգի, զի ըստ օրինակի,
 և հրամանի քում սիրեցից ըզ-
 թշնամիս իմ, և 'ի սրտէ բարե
 արարից նց. Լ՛մէն:

Յորժամ պիտի լինի Բաղնիկի մահ
որն է Տեղ Տեղափոխ, նշանակե
լիտուրգիա երանելու ամսական :

Լ. ԴՈՒՄ :

Տի իմ յս քս, որ զփառս ար-
քայութեան երկնից շնորհեցեր
խաչակցին քում բարի աւարտ-
կին, նայեաց 'ի յիս աչօք գթուն
քո, զի 'ի ժամ մահուն իմոյ
արժանի եղեց լսել 'ի քէն, որ
ես փրկիչ իմ, այսօր ընդիս ի-
ցես 'ի դրախտին . Լ. մէն :

Լ. Եւ պատր Տեղ նշանակե Լ. ԴՈՒՄ
Բանան, զոր խօսեցաւ զ'ի Լ. ԴՈՒՄ
խաչին :

Լ. ԴՈՒՄ :

Տի իմ յս քս, որ 'ի մէջ այ-
լոց բանից զկուսածին մայրդ՝

յովհաննու յանձն արարեր, և
 զյովհաննէս մօրդ, շնորհեա՛ ինձ
 վս գթութեդ քո, զի և ես լը
 քեզ միաւորեցայց կապանօք
 հրաբորբօք, և փոխարինական
 սիրոյդ, և 'ի մէջ ալէկոծութեց,
 և վտանդից աշխարհիս այսորիկ
 բարութիդ քոյ զիս պաշտպա-
 նեսցէ. Լ՝մէն:

Յորժամ բեկտնէ զարբագործեալ
 ճշտարն, նշանակէ յորժամ քս տան-
 դեաց զէր քի հոգին:

Լ՝ղօխ:

Տր իմ յս քս, որ վս սիրոյ
 իմոյ մեռանելով 'ի վր խաչին՝
 աւանդեցեր զսր զհոգիդ 'ի ձեռս
 հօր, շնորհեա՛ և ինձ հոգեորա-
 պէս լը քեզ մեռանիլ, և 'ի ժամ

մահոճան իմոյ 'ի ձեռս քո աւան-
դել զհոգի իմ . Լ՛մէն :

Յորժամ պատն եմ հշխարիւն ար-
կանէ 'ի սկիհն , հշտնակէ պէջո-
սն 'ի գծսխս :

Լ՛ղօ՛ւք :

Տր իմ յս քս , որ խորտակե-
լով զզօրութի մահու և սատա-
նայի , իջեր առ արդարսն 'ի
գծսխս , և աղատուցեր անտի
զհոգիս հարցն սրբոց , հեղ զզօ-
րութի անձային արեան քո 'ի հո-
գիս հաւատացելոց ննջեցելոց ,
զի արձակեալք 'ի մեղաց մտցեն
'ի փառսն յաւիտենականս .
Լ՛մէն :

Յորժամ տաւ՝ գտուն եմ, նշանա-
կէ պարսնո Բազմաց 'ի ժամ հազ-
ուանն թնի լուսն ահանչելեացն՝ զոր
պէսին :

Լ'ղօթ :

Տր իմ յս քս, որ համբերե-
լով անտանելի տանջանաց արա-
րեր, զի բազումք բաղխելով
զկուրծս իւրեանց դառնային, և
լային զմեղս իւրեանց. շնորհեա՛
ւ ինձ արդեամբք չարչարանաց
քոց 'ի խորոց սրտի զղջանալ 'ի
մեղաց իմոց, և մի՛ ևս երբէք
անկանիլ 'ի նոյնս . Լ'մէն :

Տ'աշակէլն զհարսնն քնի նշանակէ
 զլազուսն քնի :

Լ. Ղ. Բ. Գ. :

Տր իմ յն քն , որ 'ի նորափոր
 գերեզմանի ծածկիլ , և թաղիլ
 կամեցար , տո՛ւր ինձ զսիրտ նոր ,
 և զհոգի նոր , զի և ես թաղե՛լ ,
 և ծածկեալ ը քեզ՝ արժանա-
 ցայց մասնակից լինիլ յարութե՛
 քում . Լ. մէն :

Յորժամ հարէ զհարսնն , ե-
 զակէն , նշանակէ զծո՛ւսն եբ հար-
 նայն քնի , ե զպարսնն եբ կտառով :

Լ. Ղ. Բ. Գ. :

Տր իմ յն քն , որ յետ մահ-
 ուն քո յանձն առեր իւղով
 անուշիւ՛ օծանիլ , և սբ կտառով

պատիւ 'ի յովսեփայ, և 'ի նի-
կողիմոսէ, տուր ինձ կարողուի,
զի արժանի եղէց Խժ Հոգւով
Ճաշակել զսմենասլ՝ մարմինդ
քո. Ամէն:

Յորժամ ողջիւն յէս ճաշակեալն,
նշանակիլ պարու-լին քեզ:

Աղօթք:

Տր իմ յԵ քԵ, որ յարուցեալ
'ի մեռելոց 'ի կնքեալ գերեզմա-
նէն՝ կոխելով զգօրութի մահու
արտաքս ելեր, շնորհեալ ինձ,
զի և ես ելանելով արտաքս 'ի
մեղաց իմոց՝ նորոգեցայց նորո-
գութիւն կենաց, և ընդ քեզ յառ-
նելով արժանի եղէց մտանել 'ի
փառսն քո. Ամէն:

Յորժամ խաղաղութիւն որայ ժողովրդեանն՝ նշանակէ պսի երեւելի անձանի, և աշակերտաց իւրոց :

Լ՛ընէ :

Տր իմ յս քս, որ զկնի յարութեան քո բազում սիրով մխիթարեցեր զմայր քո, և զաշակերտս քո երևելով նց, շնորհեա՛ զի և ես եթէ ոչ յայսմ աշխարհի, սակայն ՚ի հանդերձելումն զփառս քո դէմյանդիման տեսանել արժանացայց՝

Լ՛մեն :

Յարժույտս ասէ զՅիսուսն աղօթեալն,
նշանակէ պատաստունն օր շրջելն ինչ
ընդ աշակերտս իւր :

Լեզբիս :

Տի իմ յն քն, որ զաւուրս
քառասուն սիրելաբար շրջե-
ցար ի առաքեալս քո, ուսու-
ցանելով նց զխորհուրդս հաւա-
տոյ մերոյ, ուսո՛ւ և ինձ ուղղել
զամ զգործս իմ ըստ կամաց
քոց, զի մի՛ երբէք խոտորեցայց
ի ճանապարհաց պատուիրանաց
քոց. Լեմն :

Յորժամ ասաց զԵփրեմ խաղաղու-
 լին հշտեակէ զԲԻ համբարձո-
 յերկինս :

Լ. ԿՕԷ :

Տր իմ յն քն, որ յետ քա-
 ռասուն աւուրց առաջի աշակեր-
 տաց քոց փառաւորապէս համ-
 բարձար յերկինս, շնորհեալ ինձ,
 զի վն սիրոյ քո զաշխարհս ար-
 համարհելով միշտ յաւիտենա-
 կան բարեացն ցանկացայց, և
 ընդ քեզ հրճունիլ յարքայուի
 քում արժանի եղէց. Լ. մէն :

Յորժամ օրհնութիւնն որոյ ծագու-
մբէնն , նշանակէ զԵղո-նո Հոգ-
ւոյն սրբոյ 'ի վերայ աստուծոյ :

Լ'դօ՛ւք :

Տր իմ յս քս , որ հաճեցար
առաքել յերկնից զհոգիդ քոյ
նր 'ի վերայ աշակերտաց քոյ ,
որք 'ի միասին աղօթէին , սրը-
բեալ զսիրտ իմ յամ աղտեղու-
թենէ , ոպ զի հոգիդ նք գտա-
նելով զիս իւր արժանի բնակա-
րան՝ զարդարեսցէ զիս պարզեօք
շնորհաց իւրոց . Լ'մէն :

Յորժամ ընկեաւսու պէտիւն աւել-
բարձրանն, նշանակէ պարտաւելի
տէր հաւատարոյն թիւ, և պարտաւելիմ,
պոր առնելն առաւելաւն :

Լ.դօլէ :

Տէր իմ յս քս, որ առաքեցեր
ղաշարկերտան քո քարոզել ամ
ազգաց զնք մարդեղութիդ քո,
և մկրտել զնս յանուն հօր և
որդւոյ և հոգւոյն սրյ. շնորհեա՛
լինձ ամբիժ պահել զուղղափառ
հաստ քո, զոր ընկալայ 'ի
մկրտութեն իմում, և զամ պատ-
ոհիրանս քո յօժարապէս կա-
տարել մինչև 'ի մահ, ոնչի
արժանի եղէց 'ի հանդերձելումն
զքեղ ընդ հօր, և ընդ հոգւոյդ
սրյ օրհնել. Լ.մէն :

Օղև-ն:

Տիմ ան յս քս, զղջա-
նամ և փոշիմանիմ ես բոլորով
սրտիւ իմով յամենայն մեղաց
իմոց, վասն զի դառնացուցի
զամենասուրբ բարութիւնդ. և
առաջագործմ այլ ոչ ևս մեղան-
չել միջնորդութբ քոյին ամե-
նազօր օգնութեդ. ամէն:

Եղբ- լն հեգեց վերայն քեի:

Եղութբ ոգւոյ իմոյ անկեալ
առ ոտս քոյս սրբազանս՝ ով
բարի յս, աղերսանօք մաղթեմ
ի քէն. բւեռեալ ի սրտի ի-
մում զհինգ առաքինութիս զայ-

սոսիկ , զհաւատ , զյոյս , զսէր ,
զապաշխարութի . և զառաջա-
դրութիւն ոչ երբեք մեղանչելոյ
ընդդէմ քում անայնոյ հրա-
մանի :

Եւ վերս ամայ յեւին յնի հնի :

Եւ զաչեմ զքեզ լիութիւն տեն-
չանաց հոգւոյ իմոյ՝ ո՛վ բարի
յս . շնորհեա՛ւ ինձ միջնորդութիւն
վիրաց ամայ ձեռին քո զհաստա-
տութի հաւատոյ . քղի ահա ուխ-
տեմ հաւատալ զընաւս մասն-
կունս հաւատոյն քրիստոնէա-
կանի , և պատրաստեմ զիս վս-
նոյնոյ հաւատոյ հեղուլ զարիւն
իմ . վս զի ծնեցեալ եմ ես յայս-
միկ սրբազանում հաւատոյ .
յայսմիկ սնեալ եմ , և յայսմիկ
կամիմ մեռանիլ :

Լ. Էրս յախոյ յեռն յնի քնի :

Ս իջնորդութիւն սրբազանի ձա-
խոյ ձեռին քոյ խոցեցելոյ աղա-
չեմ զքեզ ով բարի յս, ամ-
րացո՞ղ զյոյս կեցութեն իմոյ հաս-
տատեցելոյ 'ի քեզ. օրհնեցեալ
լեցի քոյդ բարեգլխութիւն, որ
միշտ քաջալերես զիս 'ի յընդու-
նիլ զթողութիւն մեղաց իմոց. ոչ
երբէք դադարեցայց 'ի պատմե-
լոյ զքոյդ ողորմութիւն, զի լուա-
ցեր զիս արեամբ քով պատուա-
կանաւ, և ետուր զանձն քո 'ի
մահ վն սիրոյ իմոյ. արդ տուր
ինձ զյոյս կատարեալ, զի 'ի
քեզ միայն ապաւինիցիմ :

Լ. Էրս աջոյ ոտին յնի թի :

Ս իջնորդութիւն սրբազանի ա-
ջոյ ոտին քոյ խոցեցելոյ ուր բա-
րի յո, ուղղեալ զիս 'ի Ճանա-
պարհս սիրոյ քոյ անձայնոյ . քան-
զի կամիմ սիրել զքեզ մինչև
յաւիտեան . ոչ միայն վասն
բարերարութեն , զոր ինձ արարեր ,
այլ և վս քոյոյ արժանապատ-
ուհուն . և զի դու ասացեր , որ
սիրէ զիս , սիրեսցի 'ի հօրէ իմմէ :

Լ. Էրս յաջոյ ոտին յնի թի :

Ս իջնորդութիւն սրբազանի ձա-
յոյ ոտին քոյ խոցեցելոյ ուր բա-
րի յս , շնորհեալ ինձ զղղջումն
մեղաց իմոյ . վս է ինձ եղկելույս .
երանի թէ ոչ երբեք անըզ ,

գամեալ էի առաջի քո . բայց
դու ո՛վ տէր իմ անոխակալ, տուր
ինձ զարտասուս մաքսաւորին,
և զղղջումն պոռնկին, զի լայցեմ
զտի՛ն և զգիշեր վասն թշու՛ա-
ռութե իմոյ :

Լ.՝ Վերս սրբազանի Կողմն Եփեմի :

Լ.՝ Երբ՝ ուր գտանեմ զանդոր-
րութի մտաց, և թէ ոչ 'ի խոց-
ո՛ւածս կողի քոյ սրբազանի,
ո՛վ բարի Ես . ես ցարդ աւրս-
տամբեցայ 'ի քոյոց սբց պատ-
ո՛ւիրանաց . բայց այժմ դառնամ
առ քեզ ոմ զանառակ որդին, և
առաջադրեմ ինձ այսուհետեւ
փախչիլ 'ի մեղաց և գործել զար-
դարութի . տուր ինձ ուրեմն
զքոյդ երկայնմտութի, որ համ-
բերեցեր վասն իմ 'ի վճխալին :

Լ՝հօրէս Եւն Լ՝ուհայի տիւննոց-ոյ
Չանն սրտնաւոյս զառաքինո-
ւննն :

Շորհեա՛ ինձ մարդասէր տր
զհաճոյս քո փափաքանօք խընդ-
րել , իմաստութի՛ք քննել , ճըշ-
մարտութի՛ք ճանաչել , և լիով
կատարել 'ի գովեստ և 'ի
փառս անուան քո : Արագեա՛
ղգնացս իմ , և զոր խնդրեսն
յինէն գործել . տո՛ւր ճանաչել
և կատարել արժանապէս յօ-
գուտ անձին իմոյ : Տո՛ւր ինձ
տր՝ 'ի յաջողութիս և 'ի վիշտա
անսայթաք լինիլ . մի՛ 'ի յաջո-

զուժիս ամբարտաւանիլ, և մի՛
 ՚ի վիշտս վհատիլ: Խնդալ լը
 այն ևեթ՝ որ առաջնորդէ առ
 քեզ, և տրտմիլ յաղագս այնր
 միայն՝ որ հրաժարեցուցանէ առ
 ՚ի քէն: Վեղ միայն հաճոյ
 լինիլ, և ՚ի քոց սպառնալեաց
 միայն երկնչիլ: Ընարդել զամ
 անցաւորս, և սիրել զքոյս վս
 քո, և զքեզ նոր քան զամ:
 Տաղտկալ ՚ի խնդուժեց, որ
 առանց քո, և ոչ խնդրել ինչ
 բաց ՚ի քէն: Վաղցրանալ ՚ի
 վաստակս՝ որ վս քո, և ձանձ
 րանալ յամ հանգստենէ՝ որ ա
 ռանց քո: Տո՛ւր ինձ նոր ստեպ
 համբառնալ առ քեզ զսիրտս,
 և ՚ի յանցանել իմում, առա
 ջադրութի՞ ուղղութե՞ զղջանալ
 և ապաշաւել: Ըրա՛ զիս նոր
 հնազանդ տռանց հակառակուն,

աղքատ առանց լքման, ողջախոհ
 առանց ապականութե, երկայ-
 նամիտ առանց տրտնչման, խո-
 նարհ առանց կեղծմտութեան,
 զոհարթ առանց ցոփութեան,
 տրտում առանց վհատութեան,
 հանդարտ առանց դանդաղանաց,
 երազ առանց թեթեւութե. եր-
 կիւղած առանց յուսահատութե,
 ճշմարիտ առանց նենգութեան,
 զբարիս գործել՝ առանց յան-
 դգնութե. զընկերս խրատել՝ ա-
 ռանց գոռոզութե, և շահիլ բա-
 նիւ և օրինակաւ առանց կեղծա-
 ւորութե: Տուր ինձ ար սիրտ
 զգաստ՝ ոչինչ բաղմոհոյ խոր-
 հրդոպ. ի քէն անջատական,
 և մեծ, յոչինչ անարժան
 կրից վայրբերական, և ուղիղ
 ի ձախող մտաց անխոտորնա-
 կան, և արի՛ ի վշտաց անպար-

տելի . և ազատ՝ 'ի թիւր և 'ի
բուռն ախտից աննուճաճելի :
Շնորհեա՛ ինձ տէր զմիտո՛ 'ի
ճանաչել զքեզ . և զփոյթ՝ 'ի
խնդրել զքեզ . զիմաստու թիւն՝
'ի գտանել զքեզ . և զառաքինի
վարս՝ 'ի հաճոյ լինիլ քեզ . հաճե-
րու թիւն հաւատարմութիւն քեզ
սպասելոյ . և յոյս՝ մինչ 'ի վախ-
ճան զքեզ փարելոյ . կցորդ չար-
չարանաց բոց լինիլ ապաշխա-
րութիւն . և յերախտիս քո վայե-
լել յաստի կեանս շնորհօք . և
խնդութիւն քո զոճարձանալ 'ի
հանդերձեալն փառօք . Լ՛մէն :

Նորին տղօք , ժամն ուռուցիւ
տիրաց :

Եւ արիւն անճառելի , որ 'ի
գանձուց իմաստութե քո զերիս
քահանայապետութիս հրեշտա-
կաց հաստատեցեր , և զնն 'ի
լուսեղէն խորանսն երկնից հրա-
շտիառապէս դասակարգեցեր .
միանգամայն և զամ տիեզերս
վայելչապէս հանդերձեցեր . և
որ ետդ ճշմարիտ լուսոյ և իմաստ
ութե աղբիւր , և գերագոյն
նախասկիզբն . հենդ 'ի խաւա-
րեալ միտս իմ զնշոյլս պայծա-
ռութե . և փարատեցո՛ յանձնէ
իմմէ զկրկնակի խաւարն բնածին՝
զմեղս և զանդիտութի : Վու՛
որ զլեզուս տղայոց դնես պար-
զախօստ , վարժեա՛ զլեզու իմ :

և լից օրհնութիւն շնորհաց քոց
 ղշրթունս իմ : Տո՛ւր ինձ զսը-
 րութի իմանալոյ, զընդունակութի
 պահելոյ, զկորովամտութի մեկ-
 նելոյ, զդիւրընկալութի ուսանե-
 լոյ, և զամենառատ շնորհս խօ-
 սելոյ : Աստուծաւ յարգարեան
 ղմուտս իմ, ուղղեա՛ զգնացս իմ,
 և կատարեա՛ զեւս իմ 'ի քմ ցմ
 'ի տէր մեր. Ամէն :

Այսինքն առ իմ կոյսն Տարխան ան-
 անձնի, առ իմ անհայտն յովսէփ,
 և առ պահապան հրէշտիկն. զի
 Բարեկօսութիւն իւրեանց արժանի
 անիցեն նախապարտաբան լաւ-
 ճանելոյ :

Ով տիրուհի իմ բազմա-
 գում, և սբ յովսէփ, և հրէշ-
 տակ իմ պահապան, խոնարհա-
 րար աղաչեմ զձեզ, զի վս սի-
 րոյն քսի մի դադարիցիք ի պաշտ-
 պանելոյ և ի նախախնամելոյ
 զիս ի դարանաց և ի փորձութեց
 դիւին, թէ ի ննջման, և թէ ի
 յարթնութեան, և մանաւանդ
 արդէն իսկ պաղատիմ առ զը-
 թութի ձեր. զի ի ժամու մահ-

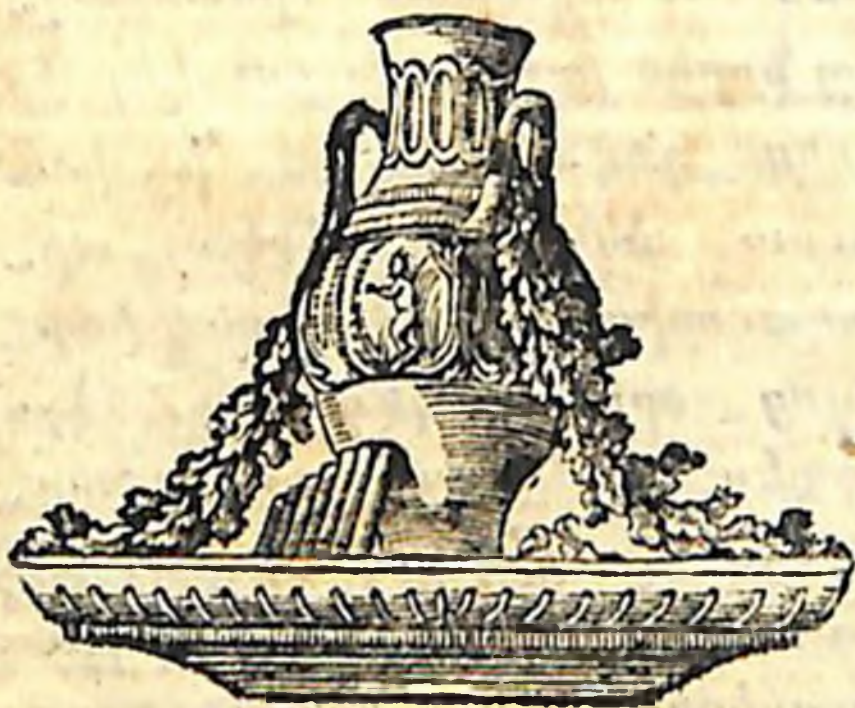

տէան իմոյ հասանիցիք 'ի յօդ-
 նութի հողւոյ իմում . և նախա-
 խնամելով զիս աղատիցէք 'ի
 ձեռաց բաղմապատիր գնդից դժ-
 նէից դիւաց . ոնդի յայնմիկ սար-
 սափելւոյ և ահեղի ժամու հո-
 գեվարութե իմոյ զօրացեալ ԹԲ ,
 և նպաստաւորեցեալ 'ի ձէնջ
 յաղթօղ դտայց ընդդէմ լրբեն-
 ւոյ թշնամւոյ իմոյ բանսարկ-
 ուին , և զդարանս պատերազ-
 մաց նորին իսպառ խորտակելով ,
 և զնա գնդաւն իւրով 'ի փա-
 խուստ վանելով յինէն , ար-
 ժանաւորիցիմ ընդունելուն խոր-
 հրդոց սրբոյ եկեղեցւոյ : Եւ
 այսպէս 'ի ձեռն փրկաւետ խոր-
 հրդոցս այսոցիկ վերահաշտելով
 ընդ ԹԵ իմոյ յսի քսի , արդիւ-
 նաւորիցիմ նովաւ դինու հաւա-
 տոյ և յուսոյ պատասպանիչ , և

անվտանգ 'ի նենգութեց օղայ-
 նոց այսոց չարաց զերծանիլ. և
 երջանկապէս առ ձեզ 'ի լուսե-
 ղէն խորանն ամենից սբց վերա-
 ժամանել. և մշտնջենաբար սի-
 րել, և փառաւորել ընդ ձեզ
 զտօն իմ յս քս հանդերձ
 հարբն և ամենասուրբ հողւոյն
 'ի յաւիտեանս. Ամէն:

Տ Ե Տ Ր Է Կ

ԵՄԵՆԵՄՈՒՐԻ,

ՈՐՈՇԷ ՐԻՆ,

այսինքն ընդարանին .

Որ առաջեալ ընի 'ի պարիս առ
Տեմազբուհու անձնին :

131242

131242

131242

131242

131242

131242

131242

131242

131242

131242

Խորհրդածութիք ամենասուրբ
Ուօղարին, այսինքն վարդա-
րանին :

Ոգտարն, այսինքն՝ զարդա-
րանն, 'ի Տեղ աղլափա-
սաց՝ ոչ այլ ինչ է, բայց ելի
պատկ լին՝ իման հիւսուած հոգեւոր
Բանիւք խորհրդականօք յաւելիւ
լանէ քաղցեւոյն ի բնի զարդիւք
Բարհիւսեալ, զոր իոռնիւ իոռա-
նաց Տօրն ան Տափուցանէմք. զի
հիւսուածն ի՞ պատկն յապիտալէս 'ի
հըլախ իոռանաց գնի մա 'ի զարդ:

Եւրդ ժարդարանն հիւսի հըն-
գետի իրինո-լէ արանական ար-
ղօլեց, և յիսնետի իրինո-լէտմբ
հընչարանական ողջո-նապոհո-լէն:

Ուստի ժարդարանն երկրս իւրի-
նետալ Բարհիսի պէն հարիւր և
յիսո-ն ողջո-նապոհո-լէն, ըստ
լոհոյ արտ-լէտն ապրհասացն. յոր-
մէ և արիւրեան պայն ժարդարան
անոհանեցին ապրհասարան երա-
նոհո-նոյ իո-սին:

Շնգեցս 'ի ժարդարանի իրինեմ
պաղօլտն արդո-նական. պէ պհնգե-
ցո-նոյ զերացն խի նորոգեացո-ս
պընչարան: Եւ արանն ողջո-նա-
պոհո-լէ հընչարանական արտ-լէտ-
նանչիւր շայր մեր յարեմ, պէ
յո-շ լեցին մեզ արանաբանեաց
պարագամսն աս: Իսկ 'ի Բարդ
ժարդարանի անդ յիսնետի իրինո-լէ
տանեմս ողջո-նի, պէ պընչարան

Գիտութեան ճիշտաց, որ յիսնեակ լեռնով
 յաբելենին 'ի ԽԲ Գիրք նշանակի, 'ի
 յեռան բարեխօսութե երանուհաց
 իսկան՝ արդեամբք արեւոմեան
 շարշարանացն բնորոնիցին : Նայց
 որպէս զի Տիրք արժեքին Տի վեր-
 ունցին 'ի պարզ աորա . որովհե-
 տե ԳԺՈՒՅԻՆ Երեւ յայնչափ
 իրկնութեւն նոյն բանից՝ անպէտք
 հասարկել, բարեպաշտօրէն իար-
 Գեցաւ, զի իւրաքանչիւր զարգա-
 րան հնգեակ խորհրդածութեւն իս-
 րարեացի, որաց 'ի խոհութեւն զե-
 ղեացին Տիրք, Տիչ Բերանն զբառան
 արարանանիցի :

Լու առաջին զարգարանն նշա-
 նակեալ էն հնգեակն խորհրդածութե-
 աննանք արարածօրն հնգեակն արա-
 նելօք բարհիւսեալ, որովք ըստ
 երանուհին յաբելեանն արեւելեան
 լիւնան ԲԻԵ :

Որք և են այսոքիկ :

Ընկուհիս արուհիս անհոգիս
 անբարիս :

Բայելիս Եղիսաբեթի :

Օհոհոհոհ քանի :

Բնապուհ քանի 'ի արածարն :

Գիւր անհոգիս քանի 'ի Դէ Ժար
 արարելուց :

Յերիւրդոս Ժարարանի լինի
 յիշարան Ընկուհիս անհոգիս
 անբարիս արարելուց քանի :

Որք են այսոքիկ :

Ընկուհիս և Եղիսաբեթի քանի 'ի արար-
 արելն :

Չարիս անհոգիս :

Մահիս քանի Ժողով :

Բնապուհ քանի Եղիսաբեթ :

Լաւելլաւելին յան :

Յերբորդոմ զարգացանի յաւալ
Բերին հնգէնին զաւաւորակոն
որնօրէնաւելին՝ հարարեալ յէս
հահո՛ւանն յան :

Ուր Լն այսոքիկ :

Յարաւելին հան :

Համբարյոնն հորին յերկինս :

Ղաւղոսոր հոգնոյն ալի ՚ի հարկոմ
Է յաշակերտան :

Սէրափոկոնն Էրանոհոյ հոն
անն :

Պատկոնն հորին :

Յորոյ յայս Է Բարձրագոյնի օ-
հոն իրաւոն զարգացանիս .
Ի՞նչ զի առաւ հորոգի յիշտարի ան
որնօրէնաւելի իննոյն յան , Է Էրա-
նոհոյ հոնն , Է Գլխաւոր հոն
որնոյ հոնն : Լն ոյս հոնն

Ժողովեամբ նույն պանդ տրտայեա ,
 վերջացեալ գրանիս 'ի ժրհաւեո
 եւ 'ի սաղար յիշատակէ անօրէնութեց
 ինացն խն , եւ հարիւսն =

Եղանակ դիւրին՝ ասելոյ զլար-
 դարանն :

Որպէս զէ դիւրաւ եւ պարզա-
 գոյն իարօղ լեցին բարեպաշտքն
 զառարելեալ խորհրտածութիւն
 պահել 'ի հոգի՝ յասել զվարդա-
 րանն , օրինակ իմ յոյժ դիւրին եւ
 պարզաճական յոյս վայրէ առարել
 տրտայոս =

Յառաջ խան պահանիրն պատա-
 նելակ ինչ , պանօրէնութիւն՝ զոր
 խոհար ունիս շայն , համառօտիւ
 բեր 'ի թոյ , զէ տպտ պահեացեա 'ի
 հոգի թնչե յառարտ րաանելին :

Յետ այսորի 'ի սխանելն զդե-

Երանայան աղօլես, պի՛ր լի է հաս ա-
 ւանքի աս, ուր հօր. և 'ի սկսանքիւն
 զոր զհրապարական ողջանադու-
 լիւնն, աւանքի էրանուհոյ հոսն
 որպէս հօր. զի խորհուրդ զոր
 զօր աւանքիւն զի՛ արարանէսցի
 տաս և տնդ: Այս զհարսն ած,
 լի շրջն. յայն պիւն, ուր ար-
 քանուլիւնն աշխարհի հարարեցան,
 և պի՛ր լի է հաս տնդ, որպէս էլի
 այնք աւանքի աշխարհ զիւնն:

Այս պիւն պիւնն ինն է աւ-
 նել աւանքիսն ոգու և զհար-
 աւել, որպէս էլիւնն յորժամ
 արարարար Գարանիս, համարիս
 զիւն յայնք լիւնն էրարիս,
 և արանել զհարանաւն, համ
 շրջն 'ի զիւնն, 'ի էրար-
 դիս, 'ի յարի, և 'ի էրար, համ
 յայն համար արիւն, յոր և զիւն
 զիւն յիւնն:

Եւ այր ոմն իմաստունն եւ բա-
զմարաշարօն, որ պահաւառէր խառն
զվարժանունն ունէր սովորութիւնն մանկ
զվարդարանն յամ օր, մանկ պանդ-
նէ, լէւ ոչ եգիպտէականի ըստ-
գոյն խառն պանդ՝ զոր արար տապալ :
Որ եւ յաւարդ իւրաքանչիւր պատ-
նէն իբրեւ 'ի զոմարութիւնն արարն
յայտասի բանա բերիրութիւնն զէրոյր :

Եւ յայնչն եւ, յաւարդ տապալնոյ
պատնէնն մանկ. Տասն հազա-
րիցս օրհնեսցեն զքեզ կոյս մայր
փառաւորեալ մարիամ. եւ այլն :
Եւ յետ երկուրորի պատնէնն մ-
անկ. Վասն հազարիցս օրհնես-
ցեն զքեզ. եւ այլն : Սոյնպէս եւ
եւ զինք երրորդին, չորրորդին, եւ
հինգերորդին մանկ. զորս գոյն-
յիւրաքանչիւր իարգի՝ պարզածա-
կան ձայնընկան օգոստոս եւ բերի-
րանն բանիւս յօրինեալ :

Ուէ զոր մասն՝ յոր օր պարտ
իցէ տսել:

Ը
որք յառաջ իբրաւէի եւ Հինգ-
շաբաթի՝ 'ի գեղ է խորհել զԿա-
նօրէնոս-Լիւնսն Երրորդ Կարգի,
որք փառաւորականք տսին:

Յառաջ Երկուշաբաթի եւ Ե-
րեքշաբաթի եւ շաբաթոս, զԿա-
նօրէնոս-Լիւնսն տառաջնոյ Կարգի, որք
աւրախականք տնօրէնսն:

Իսկ 'ի չորեքշաբաթի եւ յո-ր-
թաթի՝ զԿանօրէնոս-Լիւնսն Երկրորդ
Կարգի, որք արարականք կոչեն:

Խորատ , յաղագս կերպի ասելոյ
զամենասուրբ ոօզարն , այսինքն
զվարդարանն :

Լորդ ձեռն չան զսկսանիւր զա-
մենանէ վարդարանն , գրեցից
վերջանողացս գիտել , զի եւմ որ
յեղէացրաւիցոսէի գրեալ է ամ-
նանէ վարդարանին , որապի յամ-
ում ամում ոսել զնի վարդա-
րանն . եւ իւր ոչ իւրանալի զհա-
րիւր յիսումն , գոնեայ ասացի
ձեռն զիսումն՝ զար իւրաքանչիւր
ամում իւրեւրոյ եւ իւրաքանչիւր
զորա յասանաւիցս գրելոց իմ :
Ընդում իւր ոչ՝ եւ յամում ամում ոչ

հարկեցե՛ս ահա, 'ի յո՛ւրբա՛մն, 'ի շա՛բա՛մն, և 'ի կերակուրե՛ս պարտե՛ս
 ահա. որովհետեւ գրեալ է յըն-
 կերակոյցո՛ւն ԿԵ զարդարանի՛ն. զի
 Դ' զնկեցի 'ի շահաւէրսո՛ւն անարե՛
 անքոս:

Եւ գարշեալ յառաջ 7 զսկսու-
 նիւ զարդարանի՛ն, ասացից զխրատո՛ր
 իմ պիտանի՛ն առ այս, թէ ո՞րպէս
 պարտեցե՛ս ահա զԿԵ զարդար-
 անի: Եւս է: Թիւ եղբարք իցե՛ն
 ասացողքն, և թէ չորք, ընդի՛ն
 յերկուս գտաս: Եւ ասացա՛ն որ
 խոհեմ ընէի, և հմարն իցե՛ 'ի
 ԴՅ պարտասորի եղեալ եղբարցն՝ Զա-
 ըստ պարշաճի առաւրձն՝ զխորհրդ-
 բանին ասացե՛, թէ զասն որոց
 իրաց իցե՛ խոհալի. և այլն ընդ-
 ասանդատեալ խոհացե՛. զի նմանե-
 րացեալ բանն: Եւ ասացա՛ն սկսեացի
 խոհեմ եղբարցն այն իւր գտա-

իցօքն, և աստուցէ զհայր մեր որ
յերկինսն, թնչեցայն Գեղին որ
ասէ, որպէս յերկինս և յերկ-
րի:

Լա՛ս աստ Թա՛ս Գոստիկոյն ըս-
նէսցին ասէլ. զհաց մեր հանա-
պաշորդ, թնչե՛ք զճերմ, ուր
ասի, Լ՛մէն:

Լա՛ս աստ այն՝ որ զհայր Թն՛ն
սկսաս, սկսեացի նաեւ զղղջոյն քեզ
մարիամն. և աստուցէ թնչեցայն
Գեղին՝ որ ասէ. և օրհնեալ է
պտուղ որովայնի քո յս: Լա՛ս
՛ի Թա՛ս իողն ասիցեն. սրբուհի
մարիամ մայր այ. թնչ ՛ի ճերմ,
որ ասէ, և ՛ի ժամու մահու
մերոյ. Լ՛մէն:

Լա՛ս այսպէս ասելով աստուգեա-
ցեն զգոսանեալ ողջոյնն պայն:

Լա՛ս աստ սկսեացին զերկրորդ
գոսանեալն. և նա որ զեւրհաւրդն

ասաց յառաջն, իրին նա ասացե-
 զնովորե խորհո-րդն, Բայց զհայր
 մերն նա սխեացի՝ որ յառաջ զհաց
 մերն ասաց։ Լ- զողջոյնն ե-
 նա սխեացի, որ նախ զսրբուհին
 ասաց։

Լ- այսպէս դառ աս դառ աս-
 ասացէն, թնչե տարրեացի վար-
 դարանն։

Լ- այս լէ թայնակ իցէ աղօթօղն,
 զամենայնն ինչն պարտի տակը, որ-
 օրսի որ եւ իցէ։

Լ- առ աս դիւրագոյն խոհա-նն
 եւ խորհրդոյն, այր ո՞ն գիտո-ն
 եւ Բարեպաշտ ուսուցանէ զվերայ
 ինն գերազանց, զոր եւ ջերմե-
 անադ որ լէն համեացի՝ հարե-
 անելը. այսինքն՝ յիւրաքանչեւ-ր
 որանելակա ուղու-նի թնչ Ժամանկե-
 անդ՝ օրհնեալ է պտուղ որո-
 վանի քո յս. խոհասցէ զբոնո

Ինչ . Կարօրինակ , 'ի խոհանո խոր-
հրդոյ ուրախութեն յառաջնամ
բառնելի խոհասցէ զայս , զոր
կոյսդ յղացար :

Յերկրորդում . զոր յայցելութի
եղևարեթի տարար :

Յերկրորդում . զոր կոյսդ ծնար :

'ի չորրորդում . զոր 'ի տաճարին
ընծայեցեր :

'ի հինգերորդում . զոր 'ի տա-
ճարին գտեր :

Վստանապէս 'ի խոհանո խոր-
հրդոյ չարչարանացն , յառաջ-
նամ բառնելի խոհասցէ զայս .
որ վասն մեր զքրտունս արեան
հոսեաց :

Յերկրորդում . որ վս մեր ճաշ-
կեցաւ :

Յերկրորդում . որ վս մեր փշովք
պսակեցաւ :

՚Ի չորրորդում. որ վն մեր զխաչն
երարձ :

՚Ի հինգերորդում. որ վն մեր
խաչեցաւ :

Նոյնպէս և ՚ի խաչման խորհր-
դոյ խառնուորակէն, յառաջնում
գրտանէի խաչացի զայս. որ յա-
րեաւ ՚ի մեռելոց :

Յերրորդում. որ համբարձաւ
յերկինս :

Յերրորդում. որ զհոգին սբ ա-
ռաքեաց :

՚Ի չորրորդում. որ զքեզ վե-
րափոխեաց :

՚Ի հինգերորդում. որ զքեզ ՚ի
յերկինս պսակեաց :

Հանդերձ լիակատար նե- րողութիւն :

Խորհուրդ տալեանք Վարդա-
րանին : Որ ցաղաճս ուրախու-
նեան ան անձանին , եւ Վասն ծերն-
դեանն քան :

Եւ ասացին յառաջ երկուշա-
բաթի , երեսշաբաթի , եւ շաբաթու-
նիստն ելլալ այսպէս :

ՄԻ ՀԱՅՐ ՄԵՐ, ԵՒ
տասն ողջոյն մարիամ ասեմք , եւ
խորհիմք զսուսչին խորհուրդն
ուրախութեան ամենասք վար-
դարանին : Օհ յորժամ ամե-

նակարօղն ան քաղցրացաւ
աշխարհիս, և կամեցաւ փրկուի
առնել մարդկան, նախ ա-
ռաքեաց զգարրիէլ հրեշտակա-
պետն, որ ետ զողջն կուսին
մարիամու, և յղացաւ ՚ի հոգ-
ւոյն սրբոյ:

Հայր մեր, որ յերկինս ես,
սք եղիցի անուն քո. եկեսցէ
արքայութիւն քո. եղիցին կամք
քո ուն յերկինս՝ և յերկրի:

Դի. ( ) Հաց մեր հանապազօրոյ
տուր մեզ այսօր, և թող մեզ
զպարտիս մեր, ուն և մեք թո-
ղումք մերոց պարտապանաց, և
մի տանիր զմեզ ՚ի փորձութիւն,
այլ փրկեա՛ զմեզ ՚ի չարէ. զի
քո է արքայութիւն, և զօրու-
թիւն, և փառք յաւիտեանս:
Ամէն:

Ողջոյն քեզ մարիամ, լի շնոր-

հօք, ար ը քեզ. օրհնեալ ես
դու 'ի կանայս, և օրհնեալ է
պատուդ օրովայնի քո յն:

Քի. Արքուհի մարիամ մայր
այրաբեխօսեալ վն մեր մեղաւո-
րացս՝ այժմ և 'ի ժամու մա-
հու մերոյ. Ամեն:

Լ. յաւարդիլ Կոստնոյ ողջօնիցն
տառացէս:

Տասն հազարիցս օրհնեսցեն
զքեզ կոյս մայր փառաւորեալ
մարիամ, ամ հրեշտակք և
հրեշտակապետք, և ընդհանուր
ողիք երկնայնոյ պաշտօնին: Ընդ
որոց յուսամք զքեզ երբեմն
տեսանել, և պատուել յերկինս.
Ամեն:

Ս. ի հայր մեր, և տասն ողջոյն

մարիամ ասեմք , և խորհիմք
 զերկրորդ խորհուրդն ուրախուե-
 ամենասք վարդարանին : Օյ
 յորժամ սք կոյսն լուաւ զծայնն
 դարբիէլի , և յղացաւ 'ի հոգւոյն
 սք , փութաւէս գնաց 'ի լեռնա-
 կողմն . և էջ 'ի քաղաքն յուդայ ,
 և եմուտ 'ի տունն զաքարեայ , և
 ետ ողջոյն եղիսարեմի :

Հայր մեր , որ յերկինս :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Եւ զինի երկրորդ աստանց ողջո-
 ւնցն աստացէս :

Քսան հազարիցս օրհնեսցեն
 զքեզ կոյս մայր փառաւորեալ
 մարիամ , իմ սք նահապետք ,
 և մարգարէք , անմեղ մանկունք ,
 սք յովհաննէս մկրտիչն , և իմ
 սքք հնոյ կտակին : Ընդ որոց

յուսամբ զքեզ երբեմն տեսա-
նել, և պատուել յերկինս :
Ամէն :

Ա ի հայր մեր, և տասն ողջոյն
մարիամ ասեմք, և խորհիմք
զերրորդ խորհուրդն ուրախուե-
ամենասուրբ վարդարանին : Օխ
իբրև եհաս ժամանակ ծնանելոյ
տիրամօրն, ծնաւ անճառաշար
զտրն մեր յս քս՝ ի բեթղէհէմ
հրէաստանի՝ ի քաղաք դաւթի՝
ի մսուրն անբանից . յայնժամ
հրեշտակք յերկնից իջեալ եր-
դեցին . փառք ի բարձունս ար, և
յերկիր խաղաղութիւն, ի
մարդիկ հաճութիւն :

Հայր մեր, որ յերկինս :
Ողջոյն քեզ մարիամ :

Եւ զի նի Էրրորդ փառանց ողջու-
նիցն աստացէս :

Արեսուն հազարիցս օրհնես-
ցեն զքեզ կոյս մայր փռւորեալ
մարիամ, ամ սք առաքեալք, ա-
շակերտք ան, աւետարանիչք, և
ամ մարտիրոսք փառաւորեալք :
Ընդ որոց յուսամք զքեզ եր-
բեմն տեսանել, և պատուել
յերկինս . Ամէն :

Մի հայր մեր, և տասն ող-
ջոյն մարիամ ասեմք, և խոր-
հիմք զչորրորդ խորհուրդն ու-
րախուն ամենասք վարդարանին :
Օի յորժամ անն մեր յս քս եղև
քառասնօրեայ, և լցան աւուրքն
սրբութեն, ըն օրինացն մովսէսի,
ածին զյս 'ի տաճարն սողումնի

յանդիման առնել տն . և սիմէոն
 ծերունին էառ զնա 'ի գիրկս
 իւր , և օրհնեաց զնձ ասելով .
 արդ սրձակեա՛ս զծառայս քո տը
 րաւո ըանի քում 'ի խաղաղութի :
 Հայր մեր, որ յերկինս :
 Ողջոյն քեզ մարիամ :

Լ . յէս շորրորդ գոսանց ողջոյն
 նիցն տառացես :

Քառասուն հաղարիցս օրհ-
 նեսցեն զքեզ կոյս մայր փառա-
 ւորեալ մարիամ, նմ սբ խոստո-
 վանօղք , եպիսկոպոսունք , վար-
 դապետք , միանձունք , անապա-
 տականք , կուսանք , պրիք , և
 ամուսնացեալք : Եւ որոց յու-
 տամք զքեզ երբեմն տեսանել , և
 պատուել յերկինս . Ամէն :

Ս ի հայր մեր, և տասն ողջոյն
մարիամ ասեմք, և խորհիմք
զհինգերորդ խորհուրդն ուրա-
խութեան ամենասուրբ վար-
դարանին : Օ ի յորժամ արն
մեր յն քն եղև երկոտա-
սան ամայ, տարան զնա ծնողքն
իւր ի տաճարն . և կորուսին
զմանուկն յն . և յետ երկոյ
աւուրց գտին զնա ի մէջ
վարդապետաց, որ նստեալ հա-
կաճառէր լէ նն . լսէր ի նոցա-
նէ, և ուսուցանէր վն արքայու-
թեանն այ :

Հայր մեր, որ յերկինս :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Եւ զնի հեգեթորդ աստուծոց ող-
ջունիցն աստուծոց :

Սիսուն հազարիցս օրհնեսցեն
զքեզ կոյս մայր փառաւորեալ
մարիամ , ամ սրբ , աննա մայր
քո , և մարիամունք աղգականու-
հիք քոյ , և բարեկամուհիքդ
մագդալենացին , և մարթա ,
և ամենայն սրբուհիք , կու-
սանք , այլիք , և արամիլք :
Նիզ որոց յուսամք զքեզ եր-
բեմն տեսանել , և պատուեն
յերկինս . Ամեն :

Եւ յեդ այսորիկ աստուծոց
Փառք հօր , և որդւոյ , և հոգ-
ւոյն սրբ :
Աթմ և միշտ , և յաւիտեանս
յաւիտենից . Ամեն :

Ո՛ղջ լեր թագուհի մայր ողոր-
մութեն և այլն :

Պէ՛տ ՚ի զերջն Կէփրակիս , ուր
Գրեալ էայ իւր սարսփն :

Խորհուրդ տե՛նա՞մք զարդարանին ,
Ար յղԳ ցա՝ աւցո՝ւն տե՛նա՞մք
ծածանին , և զն ան չարչարանացն
քիսարոսի :

Եւ տառացին յա՝ ուր չարե՛շտա՞ւ
լի , և ուրբա՛ւու : Սկսանիւղ
այսպէս :

Քն լեալ հնազանդ վն մեր մա-
հուչափի և մահու խաչի :

Մ ի հայր մեր , և տասն
ողջոյն մարիամ ասեմք , և խորհիմք
ղառաջին խորհուրդ չարաբանացն

քնի: Օ՛ր յորժամ մերձեցաւ
 ժամանակ չարչարանացն քնի,
 էառ ը ինքեան զպետրոս, զյա-
 կոբոս, և զյովհաննէս, և ել 'ի
 լեառն ձիթենեաց, և առանձինն
 եղեալ, աղօթեաց առ հայր, ա-
 սելով, հայր եթէ հնար ինչ
 իցէ, անցո՛ղ բաժակս զայս
 յինէն:

Հայր մեր, որ յերկինս :
 Ողջոյն քեզ մարիամ :

Լ- յա-սրբիւր Կոստանց ողջո-նիցն
 Կոստանցն :

Տաան հաղարիցս օրհնեսցեն.
 Էն. Կէս 'ի վերոյ. 341 :

Ս 'ի հայր մեր, և տաան ող-
 ջոյն մարիամ ասեմք, և խոր-
 հիմք զերկրորդ խորհուրդ չար-
 Gg

չարանացն քնի։ Օ՛ի յորժամ
 քն 'ի պարտիզին աղօթէր, յու-
 դաս մի յերկոտասանիցն գնաց
 և մատնեաց զնա հրէից։ Իսկ
 հրէայքն առեալ զգունդս 'ի
 քահանայապետիցն, սղսերօք
 և բրովք եկին, կալան և կապե-
 ցին զյն. և տարան 'ի յատեան՝
 առաջի պոնտացւոյ պիլատոսի,
 առ 'ի խաչել զնա վն մեղաց մերոց։
 Հայր մեր, որ յերկինս։
 Ողջոյն քեզ մարիամ։

Եւ զիմի երկուրդ աստուծոյ ողջո-
 ւիցն աստացես։

Քսան հազարիցս օրհնեսցեն.
 ևն. ԳԷ՝ 'ի վերոյ. 342։

Ս 'ի հայր մեր, և տասն ողջոյն
 մարիամ ասեմք, և խորհիմք

զերրորդ խորհուրդ չարչարանացն
 քսի : Օ՛ի յորժամ նրն մեր յն
 քն եկաց յատեանն պիղատոսի ,
 յետ բազում հարցափորձու-
 թեանցն՝ զինոճողքն պիղատոսի
 փշեղէն պսակ կազմեցին , և եդին
 'ի գլուխն քսի , և յորժամ ոլո-
 րէին , արիւնն գայր յերեսն 'ի
 վայր վն մեղաց մերոց :

Հայր մեր , որ յերկինս :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Եւ զի երրորդ աստուծոյ ողջու-
 նիցն աստացեա :

Երեսուն հազարիցս օրհնեսցեն .
 Խն . Կէն Ե վերոյ . 344 :

Սի հայր մեր , և տաւն ողջոյն
 մարիամ ասեմք , և խորհիմք ըզ-
 չորրորդ խորհուրդ չարչարանացն

քնի : Օ՛ի յետ բնմ գանից և
 նախատանացն՝ ծանր խաչափայտ
 կազմեցին՝ և եղին 'ի վն ուսոյն
 քնի . և տարան 'ի գողգոթա առ
 'ի խաչել զնա վն մեղաց մերոց :
 Հայր մեր , որ յերկինս :
 Ողջոյն քեզ մարիամ :

Եւ զնի չորսորդ ասանց ողբու-
 նիցն աստացես :

Քառասուն հազարիցս օրհ .
 և 5 . Կէս 'ի վերայ . 345 :

Սի հայր մեր և տանն ող-
 ջոյն մարիամ ասեմք , և խոր-
 հիմք զհինգերորդ խորհուրդ
 չարչարանացն քնի : Օ՛ի յոր-
 ժամ զտրն մեր յն քն 'ի վն խաչին
 տարածեցին , զձեռսն և զոտմն
 բռնեցին , և բարձրացուցին 'ի

վն խաչին, յայնժամ խաւար
եղև ը ամենայն աշխարհ. արե-
գակն և լուսինն խաւարեցան,
վէմք պատառեցան, և բազում
սրբ գերեզմանք բացան, և մար-
մինք ննջեցելոց սրբոց յարեան.
և յիններորդ ժամուն աղաղակեաց
յս 'ի խաչին. ան իմ, ան իմ,
ընդէր թողեր զիս. և խոնարհե-
ցոյց զգլուին, և աւանդեաց զհո-
դին առ հայր. և իջուցեալ զմար-
մին ան 'ի խաչէն՝ եղին 'ի դե-
րեզմանի:

Հայր մեր, որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ մարիամ:

Եւ զինի հինգերորդ աստուծոց որ
ընդին աստուծոց:

Եւ իսուն հաղարիցս օրհնեացեն.
Եւ. Կէս 'ի վերոյ. 347:

Փառք հօր և : Այժմ : Ողջ
լեր թագուհի :

Խորհուրդ տեսնալ զարարա-
նին . Որ յարագս զառաւորութեան
սէ անձնին , եւ զն յարութեան
սին :

Եւ ասացէն յառաջ իւրաքանչիւ,
եւ հեղաշարժուին : Սկսանելալ
այսպէս :

Ա՛հ յօգնել ինձ նայեալց :

Եւ ար յընկերել ինձ փութալ :
Փառք հօր : Այժմ և միշտ :
Ալէլուիա :

Մ

Ի հայր մեր , և տաան ող-
ջոյն մարիամ ասեմք , և խորհիմք
զառաջին խորհուրդ փառաւոր

ըռւթնն քսի : Օհ յորժամ
 զտրն մեր յս քս եդին 'ի գերեզ-
 մանի , յերրորդ աւուր՝ լ լու-
 սանալ միաշարաւթին , իւր ան-
 ային ամենակարօղ զօրութքն
 յարեաւ 'ի մեռելոց . և երևեցաւ
 մարիամու , և ապա երկոտասան
 առաքելոցն ամենեցուն . և դրօքն
 փակելովք եմուտ առ աշակերտ-
 սրն՝ և ասէ , խաղաղութի ընդ
 ձեզ :

Հայր մեր , որ յերկինս :
 Ողջոյն քեզ մարիամ :

Եւ յաւարդիւր Կոստանց ողջոյն ,
 Կոստանց :

Տասն հաղարիցս օրհնեսցեն .
 եւ . Կեն 'ի վերայ . 341 :

Մի հայր մեր, և տասն ողջոյն
մաւրիամ տսեմք, և խորհիւք
ղերկրորդ խորհուրդ փառաւո-
րութեն քսի: Օյ յետ յա-
րութե իւրոյ քս տրն մեր զա-
ւուրս քառասուն շրջեցաւ 'ի
վր աշխարհի. և ապա իւր ան-
ային ամենակարօղ զօրութիւն
համբարձաւ յերկինս, և նստաւ
ը աջմէ ան հօր:

Հայր մեր, որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ մաւրիամ:

Եւ զինի երկրորդ Գոստանց աղ-
ջոնիցն ասացէս:

Քսան հաղարիցս օրհնեսցեն.
Եւ. Գէս 'ի վերոյ. 342:

II Ի հայր մեր, և տասն ողջոյն
մարիամ ասեմք, և խորհիւք
զերրորդ խորհուրդ փառաւորու-
թեանն քնի: ( ) Ի յորժամ քս
համբարձաւ յերկինս, առաքեաց
զխոստացեալ հոգին սբ Ի վե-
րայ առաքելոցն, և առաքեալքն
լցան հոգւովն սրբով. և գնա-
ցեալ քարոզեցին ընդ ամ աշ-
խարհ վս արքայութենն այ:
Հայր մեր, որ յերկինս:
Ողջոյն քեզ մարիամ:

Եւ ցնի երրորդ գաւառնց ողջու-
նիցն ուստացէս:

I Երեսուն հազարիցս օրհնես.
Խն. Կէս Ի վերայ. 344:

Մի հայր մեր, և տասն ող-
ջոյն մարիամ ասեմք, և խոր-
հիմք զհինգերորդ խորհուրդ
փառաւորուն քնի: Օհ յոր-
ժամ սք կոյսն փոխեցաւ յերկինս,
յայնժամ հայրն անձ և որդին
միածին՝ և սք հոգին անձ կազ-
մեցին զԹագ, և եդին 'ի գլուխ
տիրամօր կուսին մարիամու. և
պսակեցին զնա անմահական Թա-
գիւն. և նպտուցին 'ի վերայ
լուսեղէն աթոռոյ. և կոչեցաւ
Թագուհի երկնի և երկրի. որ
է բարեխօս առ նոր վս մեր, և
վասն անձ ուղղափառ քրիստո-
նէից:

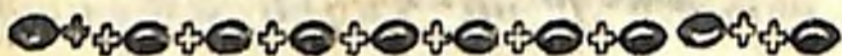
Հայր մեր, որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ մարիամ:

Եւ զի նի հինգերորդ աստուծոյ որ
Զոմեց տառացեալ :

Յիսուսն հաղարիցս օրհնեսցին.
Եւն. Կէս 'ի վերայ. 347 :
Փառք հօր և : Ամէն և :

Եւ տառ զհեռեւեալ աղօլս զի նի
իւրաքանչեւ յիսնեց տաւ արար
Է հանապաղ :

Ողբ լեր Թագուհի մայր.
Եւն. Կէս 'ի վերայ. 232 :
Պ. Թաճ հայր ար տոմինիկոս,
յիշեսցիր զգործս քո, և կաց
առաջի վեհագոյն դատաւորին՝
վն ժողովրդոց քոց աղքատաց.
Ամէն :

Ինչ : Լ'րժանացո՛ղիս գովել
զքեղ կոյս օրհնեալ :

պիս : Լըւ տո՛ւր ինձ զօրուի ընդ
դէմ թշնամեաց քոց :

ժողի : Բարեկտօսեա՛վս մեր երա-
նելի սբ հայր տոմինիկոս :

պիս : Օ՛ի արժանի լիցուք խոստ-
մանցն քսի :

ժողի : Փրկեա՛ տր զճառայս , և
զաղախնայս քո :

պիս : Լ'ծ իմ՝ զյուսացեալս 'ի
քեզ :

ժողի : Լեր մեզ տէր աշտարակ
հղօր :

պիս : Հերեսաց թշնամւոյն :

ժողի : Տո՛ւ լո՛ւր աղօթից իմոց :

պիս : Լըւ աղաղակ իմ առ քեզ
եկեսցէ :

Լ՝ղօլէսցուք :

( )
 ■ Եւ աղթանա ծառայից քոյ
 լուր ողորմած ան , զի որք ժո-
 ղովեալ եմք կատարել զյիշա-
 տակ վարդարանի երանուհւոյ
 կուսին մարիամու անածնին , նո-
 ին բարեխօսութիւն զերծեալ
 լիցուք այժմ 'ի նեղութիւնս :

Լ՝մէն :

Լ՝ճ ամենակալ՝ խնդրեմք 'ի քէն
 պարգևեալ մեզ , ոպ զի 'ի մեղաց
 մերոց , որովք ծանրացեալ եմք
 մերձ յընկղմիլ , օժանդակութիւն
 երանելւոյն տոմինիկոսի հօրն մե-
 րոյ խոստովանողին քո , և սրբ-
 քոյն գրիգորի լուսաւորչին մերոյ՝
 յարուցեալ կանգնեցուք :

Լ՝մէն :

Լ՝մենախալ և մշտնջենաւոր ամ,
յորոյ ձեռինդ կան ամ իշխա-
նութիք, և ամ իրաւունք թա-
գաւորութեց, հայեաց յօգ-
նութի քրիստոնէից. զի ազգն
անհաւատից, և հերձոճածողաց,
որք իւրեանց դազանութքն խրոխ-
տան, աջով քոյին կարողու-
թեանդ մանրեցին. Լ՝մեն:

Սպեա՛ տր ՚ի մաշթանս մեր,
և պատրաստեա՛ զճանապարհս
ծառայից քոց ՚ի յաջողումն, և
՚ի փրկութի. զի զկնի փոխման
ճանապարհիս այս, և կենաց՝
միշտ պաշտպանեսցես քոյին օգ-
նականութքդ. Լ՝մեն:

Լ՝րձակեա՛ տր զհոգիս ամ հաւա-
տացելոց ննջեցելոց՝ յամ կապից
յանցանաց, զի յարուցե՛լ ՚ի մեջ
նքց քոց, զմայլեսցին ՚ի յաւիտե-

նական փառան քսիւ տիւ մերով .

Մեն :

Ընային օգնականութիւնն միշտ
մնասցէ ը մեզ . Մեն :

Ողջոյն թագուհի երկնաւորաց ,
մայր թագաւորին հրեշտակաց ,
ով մարիամ ծաղիկ կուսանաց ,
որպէս զվարդ և զուշան սրբի-
ռեա զաղաչանս մեր առաջի որդ-
ւոյ քո վս փոկութեան հաւա-
տացելոց . Մեն :

( ) րհնեսցէ զմեզ սրբուհի կոյսն
մարիամ հանդերձ գթած զա-
ւական իւրով . Մեն :

ՋԵՐՄԱՆՈՒԼՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԼՁ ԵՐԱՆՈՒՀԻ

ՊԱՅՄԱՆ ՄԱՐԻՄՍ

Մ ԼՁ յոյն ծառայողաց և Երու-
ձանդանոցի իրանի մարտիման՝ աղագետ
յոյն սխառն աղագետը պատրիարքի որդի-
ման, յայտնել իման՝ լին պատրի-
արքի իման յայտն իման ի պատրի-
արքի մանել. որ լինել իման առա-
ւել հաճոյ և բնագոյնի. որով
հետեւ պետանել, պէ աղագետին և
ժերմանալ. ինչոյ իրան, ծա-
ռայելին իման պետական իրան-
լին. այսպէս՝ աղագետը և ժերմ-
անելը պատրիարքի իր ան առաջ իման

արագոյն ճգնող-լէք ծոնապահու-լոյ
 և այլայ իոշիոճանայ՝ արժանի էլիւ ,
 զի 'ի լուծանի բարձայ անայ էրեւ-
 ցաւ նաւ Լուգո-հին էրկնից , և
 ասաց ցնա :

(Յոյժ հաճոյ էլիւ ինչ՝ որպէս
 ին սիրելի , խնդրոճածն և լաւն որոյ
 էկեալ էն այսր 'ի Ռեկտորէլ զէլի
 Լէրդ Գեորգիոսի , զի չէն ինչ այն-
 ոյն հաճոյ , և ընդո-նելի ասածի
 ին , որպէս ընկերակցիլ ինչ՝ աս 'ի
 Գահանալ զաճեալսն էրրորդո-լի-
 նին , յապագա անհասանելի շնոր-
 հացն , զարս ընկալայ 'ի ծախ-
 ղերաճոխան ինոյ յերկնա : Քան-
 զի նա 'ի հօրէն յա-խելեա-
 կանէ ճոխացո-ցայ շէղապարդո-լի
 Բարձրագոյն իշխանո-լի 'ի ղեր-
 ան զան գաւառ անելեալսն զը-
 ունալի : Լարիւրդ 'ի յորդո-յն
 օժիւտայ Գերագոյն ինտրո-լի

'ի վեր քան զայն հրէշտակեան ճիւղս
 Երրորդ՝ 'ի հոգւոյն արեւոյ ըստ
 աստիճանի սերով, զոր չէ հետք ունի
 ճառել, իմ ըմբռնել: Ուստի
 ո՞վ ջերմեանդ սրելի իմ, այն-
 ովն պարտաւոր ճանաչեմ զնա ու-
 մեանս ուրիշ երրորդութեան, ճիշտ
 զի ցաւիտեան ոչ այլ ինչ իմոյն,
 բայց ելի փառաւորել զանուն
 քո նոյն ճշմարտեանս օրհնութիւն,
 եւ գահաբանութիւն:

Երբ ո՞ւր ցանկաց ցաւաւորեմ
 լինիլ 'ի փրկութեան իւր, եւ անպա-
 րտիւյնս ստանալ զընթացորդ պաշտ-
 օրանութեան իմ, եւ անունել,
 լի ընդունելոց եւ զնորհն, զոր
 ջնկն խնդրէ, ելի իցե այն
 հաւիտաւոր ան փրկութեան իւր
 ցաւիտեան, իմոյն, զի 'ե
 ճանչա անկեալ երկրորդացի հօրն
 ցաւիտեանի, եւ աստացի զի

Հայր Թր, և պի ողջոյն, և պի
 Ժողով Կօր՝ յաւելլով պի նի պաղօլն :

Լրկիրպագանեմ քեզ՝ Հայր
 յաւիտենական, Հանդերձ ամ
 դասուք երկնայնոց, անդ իմում
 և անդ. և անբաւապէս գոհա
 նամ զքէն ՚ի կողմանէ ամենե
 րանուհւոյ կուսին ամենասիրե
 ցելոյ դստեր քոյին յաղադս ամ
 շնորհաց, և բարութեցն արա
 րելոց նմա. և յատկապէս յա
 ղադս ոյնորիկ իշխանութեան,
 որով ճոխացուցեր զնա՝ վերա
 փոխեալ յերկինս :

Լ'բարեւոյ զԷրասմո խոնարհական
 Երկրպագո-ւ-նի, ասելով զի հայր
 մեր, և զի ոգւոյն, և զի ժառանգոր,
 ոպ 'ի զԷրոյ, աստացի
 արարէս :

Մերկիրպագանեմ քեզ՝ որդի
 յաւիտենական, հանդերձ ամ
 դասուք երկնայնոց, անդ իմում,
 և անդ, այլև փրկչիդ. և անհը-
 նապէս դոհանամ զքէն 'ի կող-
 մանէ ամեներանուհոյ կուսին
 մօր քո ամենասիրեցելոյ՝ յա-
 ղագս ամ շնորհաց, և բարուեցն
 սրարեւոյ նմա. և յատկապէս
 յաղագս այնորիկ ծայրագոյն
 իմաստութեան, որով լուսաղար-
 դեցեր զնա փրաւփոխեալ յեր-
 կինս :

Եւրոպէական գիւղերու պէտքեր, որոնք
 'ի վերայ, ասելով զհայր Տէրն, և
 զողջայնն, և զհետոյ հօրն,
 ասասցէ :

Եւրկիրպագանեամ քեզ ամե-
 նասք հոգի մխիթարիչ, ան-
 իմուամ, և անդ. և անզրաւա-
 պէս գոհանամ զքէն, հանդերձ
 ամ խմբի՛ն երկնայնով, ան-
 ունամք ամեներանեալ կուսին
 քոյ ամենասիրեցելոյ. յաղագս
 ամ շնորհաց, և բարութեցն ա-
 րարելոց նմին. և յատկապէս
 յաղագս այնորիկ կատարելա-
 գունեղի, և անձայնոյ սիրոյն,
 որով բորբոքեցեր զնորին ամե-
 նասք, և ամենամաքուր սիրտն
 'ի ժամու ամենափառաւոր վե-
 րափռմանն նր յերկինս. և եւ

Խոնարհաբար մաղթեմ 'ի քէն
 անո՛ւամբ քոյոյ ամենապատուա-
 կան հարսինդ , առնել ինձ
 զչնորհ Թողութեան մեղաց իմոց
 ծանրագունից՝ յառաջնոյ կիտէն
 յորում կարացի մեղանչել՝ մինչև
 ցայս առաջիկայ ժամս յինէն
 գործելոց , յաղագս որոց ցաւիմ
 անչափապէս՝ հանդերձ առաջա-
 դրութիւն յանձն առնլոյ մանա-
 ւանդ զմահ , քան թէ վե-
 րստին վշտացուցանելոյ երբէք
 զհանդիսավեհութիւն անձային :
 Եւ վասն գերազանցագունեղ
 արդեանցն , և զօրաւորագունեղ
 պաշտպանութեան նոյնոյ հար-
 սին քոյ ամենասիրելոյ , հայցեմ
 'ի քէն , շնորհել ինձ (եւ այս
 անուան անյին) զպատուականա-
 գունեղ պարգէն շնորհաց քոց
 և սիրոյդ անձայնոյ , տալով ինձ

զլուսաւորութիւնսն զայնսսիկ, և
զօգնութիս յատկականս, որովք
նախատեսչութիս քո յաւիտենա-
կան յառաջագոյն սահմանա-
դրեաց կամիլ զիս փրկել, և առ-
ինքն ածել:

Եւ յեփոյ տասացէ իբլ, տնգամ
զնէփօն-էսլ աղօլես:

Արբուհին մարիամ, և ամ-
սիք այ բարեխօսեսցեն վասն
մեր առ նոր, զի արժանի լիցովք
մեք 'ի նմանէ օգնիլ, և փրկիլ.
Էմեն:

Եւ նոյն Երանուհի նոյն :

Երապատուեմ զքեզ, կոյս ա-
մենասրբուհի, թագուհի երկնից,
տիրուհի և իշխուհի ընդհանուր
աիեղերաց. յարգեմ զքեզ իբրեւ
շնորհաւոր հօրն յաւիտենականի,
ունց զմայր որդւոյ նորին ամենասի-
րականի, և իբր զհարսն հաճոյ-
սագունեղ հոգւոյն սբյ. և տա-
րածեալ առ ոտս մեծի վայելչուե-
թիառաց քոց, հանդերձ անիւն, և
մեծագոյն խոնարհութիւն մաղթեմ
ի քէն, վս այնր անայնոյ սիրոյն,
որով եղեր մեծապէս ճոխացուցել
և առատացեալ ի վերափոխելոյ
երկինս, առնել ինձ զայսչափ

շնորհս՝ և զողորմութիւն ընդու
 ներոյ զիս ՚ի ներքոյ ապահովա-
 գունեղ , և ամենաՀաւատարիմ
 պաշտպանութե քոյ , և դրելոյ
 զիս ՚ի թիւ այնոցիկ ամեներջա-
 նիկ և բարեբախտ ծառայից քոյ՝
 զորս կրես ՚ի կրծի քում կուսա-
 կանի քանդակեսոյս : Հաճեաց
 մայր և տիրուհի իմ ամենագութ
 ընդունիլ զայս ողորմելի և ան-
 մաքուր սիրտս : Եւ ընկալ զմի-
 տրս , զյիշողութիւն , զկամս , և
 զայլ ամ զօրութիւն՝ և զզգայու-
 թիւնս ներքինս և արտաքինս :
 Ընկալ զաչս իմ , զականջս , զբե-
 րանս , զձեռս , և զոտս իմ . և
 ուղղեալ զնոսին ը բարեհաճու-
 թեան օրդւոյ քոյ , զի դիտեմ եւ
 յամ շարժմունս նոցին՝ տալ
 նմա զփառս անվախճանս : Եւ
 վս այնր իմաստութե , որով

պայծառացոյց զքեզ նոյն ամե-
 նասիրելի որդին քո, աղաչեմ
 զքեզ և աղերսեմ, զի ընկալ-
 ցիս վասն իմ զլոյս, և զպայ-
 ծառութի մտաց. առ 'ի ճանա-
 չել բարեպէս զիս, և զմեղս
 իմ, և զոչինչ գոլն իմ. և
 մանաւանդապէս զսկիզբն մեղաց
 իմոց. այսինքն՝ զտուփմունս հոգ-
 ւոյ, և զցանկութիս մարմնոյ.
 առ 'ի կարօղ լինելոյ ատել զնո-
 սին, և արտաքսել յինէն. և
 ևս զլոյս, վն ճանաչելոյ զդա-
 րանակալութիւն գծօխայնոյ թըշ-
 նամոյն, և զնորին բաղժամունսն
 դաղտնիս և յայտնիս: Եւ յատ-
 կապէս՝ ով մայր ամենագլխած,
 կողկողազին աղաչեմ զքեզ, զի
 առ ընկալցիս վասն իմ զչնորհս
 (այո տոնոսն) :

Եւ զայս ասի Էրէս անգամ :

Անբիծ կոյս եղական ,
 Հեզ քան զամենեսեան ,
 զմեզ 'ի մեղաց զատեալ ,
 Հեզս , ողջախոհս արա :

Աղօլեացոյս :

Երեւոյ , աղաչեմք ւոր , յան-
 զանաց ծառայիցս քոց . զի որք
 քեզ հաճոյանալ գործովք մե-
 րովք ոչ զօրեմք , միջնորդութեմ
 ծնողի որդւոյ քո ան մերոյ փրկ-
 կեսցուք . նովին ւոր մերով յմիւս
 քսիւն . Ամէն :

( ) Բնեացէ , և պահպանեացէ
 զմեզ ամենակարօղ և ողորմած
 ւորն , հայր և որդի և հոգի սբ .
 Ամէն :

Այսպէս գտնեալք իոյսն, զի աս-
 քիւտլի թեւ յայ գէորի մահ, և
 զհապաղութի՛ն 'ի մէջ իշխանաց
 թրխադանէից:

Ասան բարի մահուն:

Ասոյց երանուհի կոյս անա-
 մայրն սրբուհւոյն մեքթիլտեայ
 կուսին զներքոգրեալ կերպս ող-
 ջունելոյ զնա յամ աւուր 'ի
 պատիւ ամենասք երրորդութե,
 և խոստադաւ նմա՝ թէ պահելով
 զնոյնն, լինելոց էր նմին այցելու
 'ի մահունան նր:

Եւ յիսկիւնս նախ քան զի ծանօտ
'ի հասարակ յիշատակուի յաշուան .
եւ յէստակելոյս քառասուն ողջոյն
քեզ մարիամն , զոսոյս :

Ով տիրուհի իմ սրբուհի
մարիամ . որպէս հայրն ան ա-
մենակարողութիւն իւրով արար
զքեզ կարողագունեզ . այսպէս
աղաչեմ զքեզ , լեր ինձ առն-
թեր 'ի ժամու մահուն , 'ի բաց
մերժելով յինէն զամ կարողու-
թիւն հակառակ :

Եւ Կոյ զերգեալ զերկրոյ ողջոյն
քեզ մարիամն , զոսոյս ար-
ար :

Ով տիրուհի իմ սրբուհի մա-
րիամ . ոնց որդին ան արար զքեզ

արժանի այնքան ճանաչման, և
ապայծառութե, մինչ զի լուսա-
ւորես զբոլոր երկինս, այսպէս
'ի ժամու մահո՛ւն լուսաւորեա՛,
և զօրացո՛ զհոգի իմ, զի մի
զարտուղեցայց 'ի մոլորութե,
կի՛մ 'ի աղիտութե իմեքէ :

Մէրճապէս՝ գինի տաւլայդ զէր-
բորդ ողջոյնն Ռեծաւ Տրապարո՛ւք,
տառապէս :

Ով տիրուհի իմ սրբուհի մա-
րիամ. ոպ հոգին սուրբ եհեղ
'ի քեզ լիապէս զանձային սէրն,
այսպէս դու 'ի մահո՛ւն հեղ
յիս զքաղցրութի նոյն սիրոյն,
յորմէ ինձ համեղասցի ան դառ-
նութի. Ամէն :

Այլով, և ողջունապահուի մե
տաճարահոգի կոչան :

Մեծարեմ, և սիրեմ, և
օրհնեմ զքեզ յամ սրտէ՝ ով
ամենամաքուր կոյս գերարժա-
նաւոր մայր տն իմոյ . և մատու-
ցունեմ քեզ զանչափ գոհութիս
վասն ամ բարերարութեց եղե-
ւոց առ իս քոյին միջնորդութե
յայսմ գիշերի, և ՚ի բոլոր ժա-
մանակս կենաց իմոց : Եւ այսօր
յանձն առնեմ զիս բոլոր քում
մայրական դթուէ, և զօրաւոր
պաշտպանուէ . ոպ զի ամ խոր-
հուրդք և բանք իմ լիցին ՚ի
պատիւ և ՚ի փառս միածնի որդե-
ւոյ քոյ, և ՚ի փրկութի հոգւոյ
իմոյ՝ և մերձաւորաց իմոց : Ով
կոյս ամենաբարեգութ, ազա-

տեա՛ զիս այսօր՝ և միշտ յամ
վտանգից հոգւոյ , և մարմնոյ .
Լմէն :

Ողջ լեր թագուհի, մայր ողոր
հն . որեւ 'ի վերոյ , 232 :

Լղջի տա պահապան հրէշտիկն :

Ով սք հրեշտակ պահապան
և առաջնորդ իմ . աղաչեմ
դքեզ , հաճեա՛ց խնամ ածել 'ի
վր իմ . ոպ զի մի երբեք որով
և իցէ փորձութիւն անցից զպատ-
ուիրանօք ան իմոյ , և մի կողու-
սից զսէր նր . այլ քոյին օգնա-
կանութիւն , և խնամարկութեամբ
փախչելով միշտ 'ի վատթար
կենակցութեանց , և յայլ ամ
պատճառէ մեղաց , և կենցաղա-

վարելով միշտ ը բարի անձանց
 և ը բարեպաշտ ծառայիցն, հա-
 սից յաղթուն ընդդէմ աշխար-
 հի, և մարմնոյ. և զկնի այս ո-
 ղորմելի կենացս, եղէց ածեալ
 ՚ի քէն ՚ի յաւիտեանական արքայ-
 ութիւնն իւր մերոյ հօր, որ ընդ
 որդւոյ՝ և ը հոգւոյն սրբ կեն-
 դանի է. և թագաւորէ յաւի-
 տեանս յաւիտենից. Ամէն:

Աղօթք տա երբ, որ է յապրու-
 բարեխօսան քո:

Ով սբ (այս անուան) փառ-
 տաբան, և ամենասիրելի խնա-
 մակալու իմ. ողջունեմ, և
 յարդեմ զքեզ յիմ սրտէ. և
 դոհանամ զտնէ, որ զքեզ յայս-
 քան փառս ընտրեալ է, և օրհ-
 նութիք իւրովք նախաժամա-

նեալ քեզ . աղաչեմ զքեզ
 ջերմեռանդութիւն և մեծարանօք,
 համարիլ զիս յանձնեցեալ քում
 զօրաւոր միջնորդութեւն , ընդու-
 նելով մի իմ յայ տնէ մերմէ
 զթողութի մեղաց իմոց , և զմեծ-
 աշին շնորհս նր , այլև զյարա-
 տեութիւն 'ի նմին մինչև 'ի
 վախճան : Պարձեալ աղաչեմ
 զքեզ , տանիլ միշտ 'ի վր իմ
 զինամ , և աղատել զիս յամ
 վտանգաց , և 'ի պատճառաց
 զայրացուցանելոյ զմր . և վեր-
 ջապէս ընդունիլ մի իմ յմեծայ-
 նոյ հանդիսավեհութենն զշնոր-
 հս , զի մի տեսից ես զմահ
 յառաջ քան թէ իցեմ զինե-
 ցեալ սր խորհրդովք եկեղեցւոյ ,
 և թարց առաջիկայութեւն ամե-
 նասրբուհւոյ կուսին՝ և քո . ուղ
 զի յետ աստեացս արժանի եղէց

Պժօխք, երկիր, ծով, ճեթերք
դողան,

բայց քրիստոնեայք ուրախանան :
Սեղք, և խաւար 'ի բաց փախ-
չին,

ախտք, ցաւք, և վէրք 'ի միա-
սին :

Պերեաց ոտնակապք լուծանին,
և նաւաստեաց՝ ծովք հանդար-
տին :

Հանունն մարիամու ցնծան,
զուլարթունք, և երկնայինք հա-
մայն :

Պժօխք, երկիր, ծով, ճեթերք
դողան,

բայց քրիստոնեայք ուրախանան :
Փառք մարեմայ դստերն հօր,
և 'ի նմանէ ծնելոյն մօր :

Հողւոյն սոյ հարսին հըզօր,
'ի յաւիտեանս ոչ մէն մի օր :
Լմէն :

Յանունն մարիամու ցնծան ,
 զուարթունք , և երկնայինք
 համայն :

Պատիւք , երկիր , ծով , շէթերք
 դողան :

Բայց քրիստոնեայք ուրախանան :

Այսի :

Լուսաւ էն 'ի նեղութեան է ա-
 նունն մարիամայ , ամ ումք՝
 որ ջերմեռանդութեամբ զնա
 կարգայ :

Քիտ : Ազիցի անուն ամենեւա-
 նուհւոյ և միշտ փառաւորեալ
 կուսին մարիամայ օրհնեալ :

Այլ : Յայտմհետէ մինչև յա-
 լիսեան :

Լ՛ԷԼԷԿԵՆՈՒՄ :

Լ՛Է, որ կամեցար՝ զի ամենե-
րանուհւոյ մարեմայ մօր միա-
ծնի որդւոյ քո անուն կոչեսցի
մարիամ, որ է փառաւոր և ա-
մենաքաղցր անուն: Շնորհեա՛
քաւիչ, զի զորոյ անունն պատ-
ուենք յերկրի, զնր՝ խնամածու-
թիւնն զգասցուք յերկինս, քսի՛ն
եւ մերով. Լ՛մէն:

Պովեալ, և բարձրացուցեալ
լիցի յարաժամ, ընդ անունն
յոր անունն մարիամ:

[illegible]

Ո՛վ յաւիտենական Ա՛ճ իմ,
ահաւասիկ ես տարածեալ առա-
ջի անչափ մեծութեմ փառաց
քոց, և խոնարհաբար երկիրպա-
գաններով, մատուցանեմ քեզ
զիմ խորհուրդս, զբանս, և
զգործս իմ այսօրիկ աւուր: Աւ
դիտեմ առնել զբնաւն վն սիրոյ
քոյ, և վն փառաց քոց, վասն
լցուցանելոյ զանձային կամս քո.
Վասն ծառայելոյ քեզ, գովելոյ
զքեզ, և օրհնելոյ զքեզ. վն

լինելոյ լուսաւորեալ 'ի խոր-
 հորդս սբ հաւատոյ քոյ . և վն
 հաւաստի առնելոյ զիրկութի իմ,
 և յուսալոյ յողորմութի քո . վն
 վճարելոյ արդարութեան քում
 անձայնոյ՝ յաղագս այնքան ծան-
 րագոյն մեղաց իմոց . վն օժան-
 դակ լինելոյ սբ հոգւոցն քաւա-
 րանին . և վասն ընդունելոյ
 զշնորհսդ անձային, և զճմա-
 րիտ դարձումն ամ մեղաւորաց :
 Սերջապէս դիտեմ գործել այս-
 օր զամ ինչ 'ի միութիւն ամե-
 նամաքուր դիտաւորութեցն՝ զբո-
 լանեցան 'ի կեանս յայս՝ (Յ)ս,
 և Սարիամ, և ամ սուրբք՝
 որք են յերկինս, և արդարքն՝
 որք են յերկրի : Եւ կամէի կարօղ
 լինիլ՝ օտորագրել իմով արեամբ
 զայս դիտաւորութիւնս իմ . և
 կրկնել զայն այնքանիցս յամ

րոպէի՝ որքան լինիցին րոպէքն
 յաւիտենականութեան: Եւկալ
 աւենողորմ ան իմ, զբարեյո-
 ժար սիրտ իմ, և տուր ինձ
 զսուրբ օրհնութի քո հանդերձ
 գործադրական շնորհիւ, առ 'ի
 ոչ գործել այսօր զմահուչաւի
 ինչ մեղս. Եւմեն:

ԵՎՆ

ՆՈԳԻՆՅ

Յորում գտանին պիտանի ա-
ղօթք. 'Նախ' վասն նամ աւուր
շարաթու: Երրորդ՝ վասն ա-
ռաւօտու, միջօրէի, և երեկոյի:
Երրորդ՝ մաղթանք և երգք առ
ամէնօրհնեալ կոյսն: Զորրորդ՝
քննութի խղճի մտաց յառաջ
քան զխոստովանութիւն:

1741
1742
1743
1744
1745
1746
1747
1748
1749
1750

1751
1752
1753
1754
1755
1756
1757
1758
1759
1760
1761
1762
1763
1764
1765
1766
1767
1768
1769
1770
1771
1772
1773
1774
1775
1776
1777
1778
1779
1780
1781
1782
1783
1784
1785
1786
1787
1788
1789
1790
1791
1792
1793
1794
1795
1796
1797
1798
1799
1800

ՅԵՐԱՆՈՒՆԴԻՆ
ՆԵՅՅՈՒՆԻՔԻ,

Երարեալ ըստ իւրաքանչիւր ա-
ւուրց շաբաթու:

Յաւուր Կերակէի:

Տէր իմ և արարիչ, առաջի
քոյ անկանիմ այսօր մեցուցեալ
անձամբ, խոնարհաբար աղաչե-
լով զքո անբաւ դժուիդ, պար-
գեւելինձ թշուառացելոյս զշնորհս
քո, առ ՚ի սրբութիւն անցուցա-
նել զօր կիւրակէիս՝ ը պատուի-

րանաց քոց, և մօր մերոյ սբյ
 եկեղեցւոյ: Եւ խնդրեմ 'ի քէն
 տալ ինձ զղջումն յամ մեղացս,
 զոր ապերախտութբ գործեցի
 ընդդէմ անձային մեծփայելչութե
 քո, ընդդէմ հոգւոյ իմոյ, և
 ընդդէմ ընկերի իմոյ: Վաղա-
 տիմ առ քեզ, տր ամենակալ,
 մի հայեսցիս 'ի բազմութիւն
 յանցանաց իմոց, այլ միայն 'ի
 քո ամենազեղ և անբաւ գթու-
 թիւնդ: Տր իմ բարձրեալ՝ խո-
 նարհաբար գոհանամ այսօր վս
 ամ պարգեաց և բարերարուեց,
 զոր արարեր ինձ անարժանիս.
 արա՛ զնոյնս և այսօր: Վահա-
 նամ զքէն վս ստեղծանելոյդ
 զիս, և փրկելոյդ պատճառաւ
 արեամբ, և վասն մեծի երկայն-
 մտութեդ, զի ոչ պատժեցեր զիս
 ըստ բազմութե մեղաց իմոց.

ույլ վարեցար ընդիս ըստ բազում
 դժու թե քո: Արդ՝ պարզեւեա
 ինձ զշնորհս քո, առ ՚ի անցու
 ցանել զառաջակայ շարաթս՝ ա
 ռանց բարկացուցանելոյ զքեզ .
 ՚ի պատիւ քո կենդանարար ծը
 ննդեան, ցաւալի թլիստութե,
 սքանչելի յարութե, և ամենա
 կեցուցիչ առաքման հոգւոյն սբյ:
 Աւ զայս տկար պաղատանս իմ՝
 մատուցանեմ վս ամենեցուն՝ որք
 դտանին ՚ի ձախորդութիս հոգեորս
 կամ մարմնաւորս, զի միսիթա
 րեսցես զնոսա, և սփոփեսցես՝
 ըստ քոյին անբաւ իմաստունդ:
 Աւ միանգամայն աղաչեմ ՚ի պա
 տիւ մահոճան քո և չարչարա
 նաց, զի լուսաւորեսցես զմիտս
 իմ՝ մեղաւորաց, զի ապաշխա
 րեսցեն յայսմ աշխարհի, և առ
 հոսարակ վս ամենեցուն՝ որոց

սակս մայր մեր սք եկեղեցի յոր-
դորէ զմեզ աղօթել առ քեզ :
Եւ յաղօթելս իմ լըդիտաւորուն
եկեղեցւոյ, հաղորդ արա զլա-
մառաւորեալ յարութեան քոյ,
և ցաւադին չարչարանաց քոյ,
Լ՛մէն :

Ողորմեա՛ ինձ ան լը մեծի ողորմ-
ութեան :

Լ՛ու՛ր պատգմաս պայա ՚ի լ՛տն յեւո-
թառանչեւ ողօթեց :

Յաւոյ երկոշաբաթի :

Տք իմ ամենադթած, խոնար-
հութք սրտի խոստովանիմ, զի
բարկացուցեալ եմ զքեզ : Եւ
վն զի այսօր է առաջին օրն

շաւրաթու, խնդրեմ 'ի քէն զթո-
 ւութի և զներումն մեղաց իմոց,
 աղաչելով խոնարհեալ ան-
 ձամբ զքո անչափ գթութիդ,
 զի տացես ինձ զշնորհ քո ըղձա-
 լի, սկիզբն առնել զօրհանապաղ
 աշխատիլ վս փրկութեան հոգ-
 ւոյ իմոյ, որոյ վասն աշխատու-
 թիւն յանձն առեր մինչև 'ի մահ:
 Փրկիչ իմ յս, կողկողագին
 պաղատիմ առ քեզ, տալ ինձ
 զշնորհս քո, առ 'ի սկսանիլ
 զամ գործս իմ 'ի պատիւ և 'ի
 փառս քո, և 'ի փրկութի իմ,
 յարատեւալ մինչև 'ի վախճան:
 Տր իմ և անձ իմ, քեզ ընծայեմ
 այսօր զհոգի և զմարմին իմ, և
 զամ ժամանակաւոր բարիս. և
 աղաչեմ, զի հաճեսցիս առաջ-
 նորդել ինձ ըստ բարեսէր կա-
 մաց քոց, քանզի պատրաստ եմ

յամի կատարել զկամս քո, և
 ոչ զիմ: Եւ ևս խնդրեմ 'ի
 քէն ողորմութի վն ամ հոգւոց
 քաւարանին, մանաւանդ վասն
 այնոցիկ՝ որոց պարտական եմ
 վն աղգականութե և արեւա-
 կցութե, կամ վասն հոգեւոր և
 մարմնաւոր բարեբարութեց, ուն
 նր մայր մեր կկեղեցի յորդորե
 զմեզ: Եւ 'ի վեր քան զամ
 աղաչեմ զքեզ՝ տալ ինձ զնորհս
 քո, առ 'ի վճարել զքաւարանի
 աատիժս յայսմ աշխարհի, զի
 'ի մահուն իմում արդեամբք
 դառնակսկիժ չարչարանաց քոց
 կարացից մտանել 'ի փառս ար-
 քայութե, առ 'ի օրհնել և փա-
 ռաքանել զքեզ յաւիտեան:
 Ամեն:

(Ողորմեա՛ ինձ անձ:

Յաւար երեւոյթի :

Տէր իմ , և անձ իմ , հեղուժ
այսօր զանձն իմ առաջի անձային
փառաց քոց . խոստովան լինիմ
զտկարութի , զանկայունութիւն ,
և զաղքատութի իմ . սակայն
աղաչեմ զաղբիւրդ քաղցրութե ,
պարգեւել ինձ զջուր շնորհաց
քոց , որով կարացից փրկել
զհոգի իմ , և լալ զգարչելի մեղս
իմ , հաստատուն առաջադրութի
այլ ոչ ևս առնելոյ զայնս :

Աղօթքս առ պահապան հրեշտակն :

Ով բարի հրեշտակ իմ , որ
կարգեալ ես 'ի պաշտպանութի

անձին իմոյ , ամբաստան լինիմ
 զինէն այսօր առաջի քո , զի ար-
 համարհեցի զաղղմունս քո , ո-
 րովք զարթուցանէիր զիս , և ոչ
 պատուեցի զայնս , ուպ պարտն
 էր : Այլ խոնարհութիւն խոստո-
 վան լինիմ առաջի քոյ , և ա-
 ղաչեմ զքեզ , զի խնամարկես-
 ցես զհոգի և զմարմին իմ , ուպ
 զի կարացից զդէմ ունիլ փոր-
 ձութեց , և յարձակմանց թշնա-
 մեաց աղղի մարդկան :

Եւ նիք միքայել հրեշտակապետ :

Ու զամեներջանիկ նիք միքայել
 հրեշտակապետ բարձրելոյն այ-
 մատուցանեմ քեզ այսօր զհո-
 գի իմ , և խնդրեմ սերտ սրտիւ ,
 ՚ի ժամու մահուն իմոյ դու լեր

իւն պաշտպան և ձեռնառու, զօրացուցանելով ընդդէմ չար փորձուեց, և մատո՛ղհողի իմ առաջի ակթողոյ անային գթութե: Սոյ աստ օրէ մինչև ՚ի վախճան, զքեզ ունիմ ինձ պաշտպան և աստիջական. Ամէն:

Ողորմեա՛ ինձ ան:

Յաւոյր շնորհաբալի:

Տէր իմ ամենազօր, ճանաչեմ և խոստովան լինիմ առաջի քո, զի պատուհական մարմին քո վաճառեցաւ առ ՚ի գնել զթշուառ հողի իմ: Արդ աղաչեմ զքեզ հաղորդ տրա զիս մեծագին այսմ գնոյ, զի նովա կարացից ընդունիլ զներուսն ան մեղաց իմոց:

և զշնորհս քո, որովք կարող
 եղէց ընդդիմանալ ամ զգայա-
 կան և մարմնաւոր փորձութեց,
 որք յառնեն ընդդէմ բանակա-
 նութե: Յօժարութիւն սրտի ըն-
 դունիմ զպատիժս, զաշխատանս,
 և զմարմնաւոր խօթուիս, զորս
 ածես'ի վրիմ, զի նորօք կարացից
 վճարել զպատիժս մեղաց իմոց,
 զորս արարի ընդդէմ անձային
 մեծփայլելութե և բարութեան:
 Այլ ևս ո՛վ ամենաքաղցր յս, 'ի
 պատիւ պատուական մարմնոյ քո՝
 մատուցանեմ զմարմին իմ, բառ-
 նալ յօժարութիւն զպատիժս՝ որոց
 արժանի եմ վս մեղաց իմոց: Աս
 որոյ տէր իմ և արարիչ, արա՛
 ընդ նա՝ ուղ և հաճոյ է քեզ,
 միայն թէ կարացից ունիլ մասն
 և բաժին ընդ ընտրելոց քոց
 յարքայութե քում: Տո՛ւր ինձ

դշնորհս, տանիլ համբերութիւնս
նեղութեց, և հիւանդութեց,
որք պատահին ինձ. քանզի բար-
ւոք դիտեմ, թէ առանց օգնութե-
քո ոչ կարեմ տանիլ և համ-
բերել. Ամէն:

Ողորմեա՛ ինձ անձ:

Յաւուր հինգշաբթի:

Տէր իմ, խոստովանիմ առաջի
անձային իմաստութե քո, զի
յայսմ աւուր լուացեր զրոտ ա-
շակերտացդ ծայրագոյն խոնար-
հութիւն և մեծաւ սիրով, և ի
սմին աւուր հաստատեցեր զա-
մենասիւն խորհուրդ մարմնոյ և
արեան քո, կտակ աւանդեալ
յօգուտ հոգւոց մերոց զազնիւն

մարմին քո և զպատուական ա-
րիւնդ 'ի ներքոյ տեսակաց հացի
և գինւոյ, յայսմ աւուր համ-
բարձար յերկինս յաղթանակաւ
և փառօք 'ի թագաւորել յաւի-
տեան ընդ այ հօր քոյ: Արդ
աղաչեմ զքեզ, տուր ինձ շնորհս
լուանալ և մաքրել զխիղճ մտաց
իմոյ, և զանարժան գործս իմ,
հեղմամբ արտասունաց. առ 'ի
ծառայել քեզ, և պատուել
զքեզ. զի կարացից արժանա-
պէս և առանց բարկացուցանելոյ
զքեզ՝ ընդունել զամենասք հա-
ղորդութիւն՝ խոնարհութիւն սրտի,
ջերմեռանդութիւն և յարգմամբ:
Այ երկիրպագանեմ քեզ, ա-
րարիչ իմ, գովեմ զքեզ, և
գոհութիւն մատուցանեմ. աղա-
չելով, զի հաղորդակից եղէց
ամենապատուական մարմնոյ և

ուրախութիւն զխաչն համբերու-
 թեան, և ոտնակոխ առնել զամ
 մեղս աշխարհի, և զսէր երկրաւոր
 և զգայական: Վարդաբան ինձ
 զշնորհս քո, զի կրեցից 'ի սրտի
 իմում զյիշատակ դառնակսկիծ
 մահոճան և չարչարանաց քոյ՝
 ընդ մագդաղենացւոյն, որ կայր
 առ ոտս խաչի քոյ. և զի կա-
 րացից ճանաչել զքեզ, ուղ ամ
 արարածք ծանեան զքեզ 'ի չար-
 չարանս և 'ի մահոճան քում.
 և մանաւանդ որպէս աւագակն
 այն բարի: Այլ ես այսօր արար-
 չիդ իմում մատուցանեմ զայն
 դառնակսկիծ մահ և զչարչա-
 րանս, առ 'ի ընդունիլ զթողութի
 մեղաց իմոց, և առ 'ի դտանել
 արդեամբք չարչարանացդ յըն-
 կերակցութեան երանելոց 'ի յարքայ-
 ութեան. Ամեն: Ողորմեա ինձ ամ:

Յաւուր շահաւոր:

Տէր իմ և դատաւոր իմ, ևս
ապիկար թշուառացեալս բարկա-
ցուցի զքեզ մեծապէս և անչա-
փապէս. այլ աղաչեմ զքեզ
յաւուր յայսմիկ, յորում սրը-
բազան մարմին քո էր 'ի դերեղ-
մանի, և հոգւովդ մխիթարէիր
զնք հարս՝ որ 'ի լիմպոսին,
շնորհեա՛ ինձ զհանդարտութի
խղճի մտաց, և զհոգւոր և
զմարմնաւոր մխիթարութի, որ-
չափ պիտոյն իցէ: Տէր իմ և
անձ իմ, մատուցանեմ այսօր
զամ բարի գործս՝ զորս տրարի
վն սիրոյ քոյ. աղաչելով զքեզ,
զի ընկալցիս զայնս 'ի պատիւ քո
և 'ի փրկութի հոգւոյ իմոյ:

Ու ամեներջանիկ կոյս և երա-
նելի մայր ան, որոյդ հաւատ
յայսմ աւուր մնաց անխախտ,
աղաչեմ զքեզ, զի բարեխօսու-
թեամբ քով և արդեամբք յա-
րատենցից հաստատաբար 'ի
ճշմարիտ հաւատս ան իմոյ: Այս
որոյ այսօր առաջի քաղցր որդւոյ
քո խոստանամ, զի կամիմ կեալ
և մեռանիլ 'ի ճշմարիտ յուղ-
ղափառ հաւատս, թէ և փոր-
ձութիք զիս նեղեցցեն 'ի կենդա-
նութե, և 'ի մահո՛ւն իմում:

Դարձեալ հեծութիւն աղաչեմ
զքեզ փրկիչ իմ և կեանք յս,
և զքեզ մայր հրաշալի և փա-
տաբան մեղաորաց, ձեզ ընծայ-
եալ մատուցանեմ այսօր զհոգի

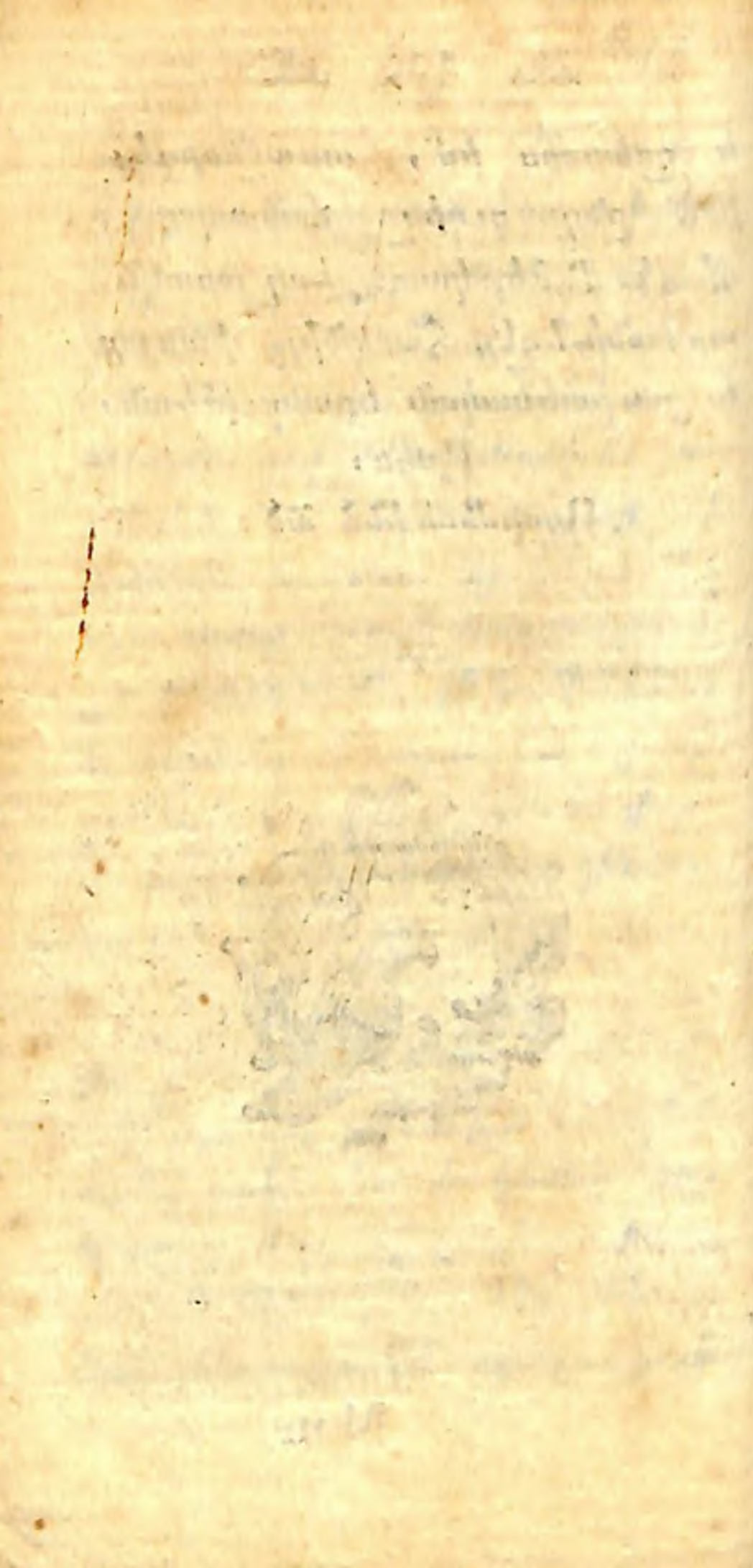
Եւ զմարմին իմ, առաջնորդել
ինձ ընդ ուղիղ ճանապարհ,
զի զկամս ձեր կատարեալ աստէն,
արժանի եղէց հասանիլ փառաց
Եւ յաւիտենական երանութեան:

Լ՛մէն:

Ողորմեա՛ ինձ ան:

Յաղագս էրեց ընթերցանեալ տղս-
կեց, որովք իւրաքանչիւրոս կարէ
շահիլ յասիւրհոփոս, 'ի բանս, և
'ի գործս իւր՝ պատշաճ պայտասիլ,
այսինքն, պարզիւնս, պճարոմե-
զանս մեղաց, և պշտորհս ընդոս-
նէլոյ յայ պղծութիւն հոգաց և
հաղթեաց :

Յորժամ քրիստոնեայն է
'ի շնորհս անյ՝ առանց մահու-
նաւի մեղաց, կարէ յամենայն
խորհուրդս, 'ի բանս, և 'ի գործս
շահիլ զերիս անդին գանձս զայ-

ատսիկ . Կ' զարդիւնս , զվճարումն
 վասն մեղաց իւրոց , և զշնորհս
 ընդունելոյ յայ զամենայն բա-
 րիս հոգեւորս և մարմնաւորս .
 փայն թէ զխորհուրդս , զբանս , և
 զգործս իւր ուղղեսցէ 'ի պատիւ
 և 'ի փառս ւայ : Եւ օգուտս այս ոչ
 միայն ստացեալ լինի այնպիսի
 գործովք , որք ըստ բնութեւն Կ'
 ըստ ինքեանց են բարիք և հա-
 ճոյք ւայ . որպիսի են աղօթք ,
 պահք , ողորմութիւք , և այլ այս-
 պիսի առաքինական գործողու-
 թիւնք . այլ և այնպիսեօք՝ որ են
 անտարբերք , որպիսիք են ուտել ,
 ըմպել , ննջել , շրջիլ , տուրեալ , և
 սոցին նման անզանազան գործք :
 Եւ զայսոսիկ մեծամեծ գանձս կա-
 րէ ամ որ շահիլ յամ օր , յամ
 ժամ , և յամ րոպէի , 'ի նստիլ
 'ի տան , և 'ի գնալ 'ի ճանա-

պարհ, 'ի ննջել, և 'ի յառնել :
 Աստի կարօղ ևս իմանալ, թէ
 որչափ մեծ է անմատութի քրիս-
 տոնէից, որք հեղգացեալ 'ի սբ
 կրթութե աստի՝ որ այսպէս դիւ-
 րին է, 'ի պատճառս անհոգութե
 իւրեանց զըկին 'ի դանձուցս
 յայսցանէ :

Եւրդ՝ արդիւնքն է յաւելումն
 շնորհացն այ օրըստօրէ, որով
 չափով ընդունելոց եմք զիսոս
 'ի հանդերձեալ կեանս, և զար-
 դիւնս զայս ամենայն որ վն իւր
 միայն կարէ շահիլ :

Սճարութեմն է ստացումն թո-
 դութե պատժոց, զորս կրելոց
 եմք 'ի քաւարանի, և զվճարում-
 նըս զայս կարեմք հաղորդել կեն-
 դանեաց՝ որք կան 'ի շնորհս, և
 ևս հոգւոց՝ որ 'ի քաւարանի :

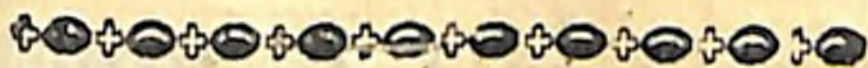
Շնորհն ընդունողական է,

յորժամ ընդունիւք յայ զամբա-
րիս հոգեորս և մարմնաւորս վս-
մեր և վս այլոց :

Արդ՝ ույ զի կարողասցի ամ-
ոք շահիլ յամ ժամ, մանաւանդ
թէ յամ րուպէի, զերիս մեծա-
մեծ գանձս զայսոսիկ, կարէ 'ի
գործ ածել զերիս զայսոսիկ հե-
տագայ աղօթս, զմինն յառա-
ւօտու, զմիւսն զկնի ճաշուն, և
զերրորդն ընդ երեկս նախ քան
զմտանելն յանկողին : Եւ դու
ով սիրելի ընթերցող, թէ կայ
'ի քեզ փոյթ առաքինասէր
վարուց, ողբա՛ զանմտութի ընկե-
րաց քոց, որք յաղագս անհո-
գութե իւրեանց կաւին զրկիլ
յերից գանձուցս յայսցանէ, զոր
այնպէս դիւրաւ յամ ժամ
կարէին շահիլ :

Աղօթի լի առաւօրու օրհնութիւն :

Այիայնում այ փառք և
պատիւ :

Ո՛վ ամենակարօղ և մշտնջե-
նաւոր անձ, 'ի ծունկս անկեալ
խոստովանիմ, զի դու ես սկիզբն
և վերջին վախճան իմ : Այ
որոյ երկիրպագանեմ քեզ, և
յարդեմ զքեզ : Վիտեմ տր,
զի ստեղծեր զիս, ուն զի սիրե-
ցից զքեզ, և ծառայելով քեզ
յայսմ աշխարհի, ապա զմայլե-
ցայց քե յայնմ աշխարհի :
Այն զամ զխորհուրդս, զբանս,
և զգործս այսր աւուր քեզ
մատուցանեմ, և զամ 'ի փառս
և 'ի պատիւ քո առնել դիտեմ :

և ոչ միայն զբարեգործութիս,
քի՛նչ զպահս, զաղօթս, զողորմութի,
և զսպասարագ առեսանել, այլև
զամ որ ինչ անտարբեր իցէ,
ի պատիւ և ի փառս քո խորհիլ
և գործել կամիմ. միացուցեալ
զամ զխորհուրդս, զբանս, և
զգործս իմ ընդ վերաց քոց, և
լէ սրբազան արեան քո. լէ ար-
դեանց սրբուհւոյ կուսին մա-
րիամու, հրեշտակաց երկնից,
և ամ արդարոց՝ որք մաքուր
արտիւն ծառայեն քեզ ի յերկ-
րի: Արպէս զի լիցին քեզ հա-
ճոյականք, և ինձ արդիւնականք,
վճարողականք, և հայցունածոց
ընդունողականք: Արդիւնք լի-
ցին յօգուտ հոգւոյ իմոյ առ
առաւելիւ զշնորհս քո: Վճա-
րումն յօգուտ հոգւոյ քաւարա-
նին, առ ազատութի նոցա, և

ընդունելութիւն՝ առ ՚ի ընդու-
 նիլ յողորմութենէ քումմէ ըզ-
 շնորհս և զօգնութիւն քո, զոր
 ՚ի դէպ ժամանակի խնդրիցեմ
 ՚ի քէն. որոց գլխաւորքն են
 այսոքիկ. ք զի պաշտպանութիւն
 քո ապրեցուցես զիս յորոգյ-
 թից դժոխայլն դիւնաց. և զի
 զամ զգործս իմ մինչև ցօտն
 փոխ և ցքթթեւ ական, և զբանս
 իմ թէպէտ և դուզնաբեայս՝
 ՚ի փառս և ՚ի պատիւ քո ընկալ-
 ցիս: Եւ քեզ փառք և պատիւ
 յամ յաւիտեանս. Ամէն:

Եւ զի Եւ ի Եւրէի, զի Եւ ծաշուի

Սիսայնում այ փառք և
պատիւ:

Ով ամենակարօղ և մշտնջե-
նաւոր անձ, միւսանգամ անկեալ
առաջի անձային փառաց քոց,
խոնարհեալ անձամբ և բեկեալ
սրտիւ հայցեմ 'ի քէն զթողու-
թիւն մեղաց, զորս յառաւօտե
մինչև ցայս ժամ գործեցի՝ խոր-
հրդով, բանիւ, և գործով: Սո-
հանամ զքէն յաղաղս պահպա-
նելոյդ զիս ամենակարօղ զօրու-
թեամբ քով. և վերստին հաս-
տատեմ ամ կամօք զոր ինչ
խոստացայ այդ իմոյ յայսմ
առաւօտու: Այսն որոյ կամիմ

'ի ժամէ յայսմանէ մինչև 'ի
 ժամ երեկոյի զամ ինչ խոր-
 հիլ, խօսիլ, և գործել 'ի փառս
 քո, և վն սիրոյ քո: Աղաչեմ
 զքեզ՝ մարդասէր տր, որովհետև
 յամ սրտէ ցանկամ զտուրևառ
 շնչոյս նուիրել 'ի փառս քո և վն
 սիրոյ քո, ընկալ զընծայս զայս,
 և օգնեալ ինձ: Այ է ինձ
 եղկելոյս, որ ոչ ժամանեցի 'ի
 կատարելութի, յոր այլք կա-
 տարեալ սրտի՛ն ծառայեն քեզ:
 Իայց որովհետև ամենասք նա-
 խախնամութիւն քո եդ զիս յայս
 կացութի, յոր արդ գտանիմ,
 կամիմ յայսմ հնազանդիլ քեզ,
 սիրել զքեզ, և 'ի փառս քո
 կատարել զամ խորհուրդս,
 զբանս, և զգործս իմ: Եւ
 'ի պատիւ քո ծառայեցուցանել
 շնորհի և զմարմին իմ, զամ կա-

քոց, և ոչ անցուցի զորս զայս
արժանապէս ըստ հաճոյից քոց.
վնջ և խնդրեմ թողուլ ինձ
զմեղս և զպակասութիս, զորս
արարի յաւուր յայսմիկ. ջանամ
շնորհիւ քով առ վաղիւ ուղղել
ոչիս. և լաւ ևս կատարել զամ
գործս իմ՝ ի ծառայութի անժայ-
լին փառաց քոց: Ո՛վ բարե-
րար Եր, եհաս ժամն, յոր ար-
ժան է ինձ հատուցանել ըզ-
պարտ բնուէս ի ձեռն քնոյ.
այլ մի խափանեսցէ սա զպար-
տաւորութի ծառայութե իմոյ
առ քեզ. զի ստեղծուած քո եմ,
և գործ ձեռաց քոց. և ոնկ
պարտ է ինձ ծառայել քեզ
՝ ի տունըեան, նոյնպէս և ի գի-
շերի: Եւ արդ նուիրեմ զքունս
իմ, զայս ի պատիւ, և ի
փառս քո. զի զկնի հարկաւոր

Հանդատեան մարմնոյս առաւել
 զոճարթութիւն կարող եղէց ծա-
 ուայել քեզ: 'Ի ձեռս քո յան-
 ձրն առնեմ զհոգի և զմարմին
 իմ յայսմ զիշերի. և վերստին
 հաստատեմ զկամս իմ, առ-
 նել զիմ 'ի փառս և 'ի պատիւ
 ամենաւնի անոճան քո: Եւ զնոյն
 իսկ զտուրեւոռ. շնչոյս, որ 'ի
 ննջել իմում, մատուցանեմ
 փառաց քոց. զի ընծայեալ զիս
 քեզ բոլորովին յաստի կեանս
 հանդերձ խորհրդովք, բանիւք,
 և գործովք, ընկալայց զքեզ բո-
 լոր 'ի հատուցումն վարձուց 'ի
 հանդերձելումն, ըստ անծային
 խոստմանց քոց. Ամէն:

Լ'դօն, 'ի Գոլէսի ամենայն հա-
սին յղացելոյն առանց սկզբնական
Տեղաց : Օգր արտրէալ Է Սիս-
պոսի չորրորդի խահանայապետին .
որ Է տասղաց զայս աղօլն' շնոր-
հեաց Բաղոմ տմաց ներողու-
նիւն :

Ող լեր ամենայն կոյս մա-
րիամ , մայր ան , թագուհի
երկնից , դուռն արքայութե ,
տիրուհի աշխարհի : Ղու ամե-
նամարութ կոյսդ աննման , յղա-
յար առանց մեղաց սկզբնական .

մս որոյ անբիծ ես և անապա-
կան : Անարատաբար յշացար
ղփրկիչն յս , և եղեր կոյս անա-
պական և անարատ՝ նախ քան
ղծնունդդ , 'ի ծննդեան , և յետ
ծննդեան : Տո՛ւր մեզ 'ի ձեռն
բարեխօսութեան քո կեալ սրբ-
բութիւն , մաքրութիւն , և անձապաշ-
տութիւն . և աղաչեա՛ մս մեր զյս
քն զորդին քո սիրելի , զի պար-
գեցեացէ մեզ առնել միշտ զամե-
նապս իսկ : Այլ յետ մահ-
ո՛ւն ընկալ զմեզ , և յամ-
չարէ հոգւոյ և մարմնոյ փրկեա՛
զմեզ : Տո՛ւր մեզ շահիլ և զըն-
կերս , ստանալ զգործս ողորմու-
թեան , և 'ի փառս երկնից ցըն-
ծալ ի քեզ յաւիտեան . Ամէն :

Ապա ասացեալ լինի երկուսսս
|| շնորհ քեզ մարիամ , երեք

Լայր մեր , եւ երէս փառք հօր ,
 'ի յիշատակ երկարատեան պարգեւաց՝
 որ շնորհեցան յերկից անժայիտ ան-
 յանց՝ Տեժի արիւոհայն հարկաման-
 յապետեցան աստուծոց արարարս սիրով-
 նական Տեղաց : Լա որ հապըէն 'ի
 սերս սրտի , սեպի աստուծոց արարե-
 լաւանք որդւոցն իւրոց զհարեա-
 հոգաց եւ հարմաց Տեղոց : Լ-
 ընկալի զն Տեր 'ի համեմ զօրոյն
 արդեանց իւրոց՝ զօգնութի նի
 զանժայիտ :

Քեզ պատիւն եւ գովութիւն ,
 քեզ փառք՝ սէր՝ եւ գոհութի ,
 ով ամեներանեալ եւ փառաւորեղ
 սբ երրորդութի եւ մի անժայիտ :
 Ողջ լեր դուստր հօր ան . ողջ
 լեր մայր որդւոյն ան . ողջ լեր
 հարսն հորդւոյն սբ :

Առաջին հայր մերի՛ն Գահաւելին
 Եւստակիոսին հօր օր, զանոս որոր-
 Գեապոս շնորհեցեալոց տնօրէնութիւն
 Եւստակիոսին հօր օր, որորէս տնօրէն-
 ութեանց Գահաւելին իւրոսն :

Հայր մեր, որ յերկինս :

Ո՛վ կոյսդ սր անբիծ յղացեալ .
 հօրն լուսոյ դուստր ընտրեալ .
 որդւոյն ծնող արժանացեալ ,
 'ի սր հոգւոյն յոյժ սիրեցեալ :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Աղատ բնաւին յաղտոյ մեղաց ,
 սկզբնական նախկին ծնողաց ,
 ներգործական , և ներելեաց ,
 ըզքեզ պահեաց նրն լիառաց :

Ո՛վ յղացեալդ առանց մեղաց :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Եղեր ընտրեալ և նախ պահեալ ,
 յամեն մեղաց ազատացեալ .

կոյս մարիամ մայր երանեալ,
առ յայ շնորհքս գրտեալ :

Ո՛վ յղացեալդ առանց մեղաց :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Սիջնորդ եղեր դու արժանի ,

ի նորոգումն մարդկան ազգի .

մեզ կեանս տաս և յոյս բարի ,

հառաջնորդես ճանապարհի :

Ո՛վ յղացեալդ առանց մեղաց :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Փառք հօր և որդւոյ և հոգ :

Երկրորդ • Հայր մեր ինչ գոհալի
հաղորդանի որդւոյն եւ , ճանն
օրորելուոյ շնորհելոյ տնտեսական
հուման , որպէս թնտեսութիւն հօր
իւրոյն :

Հայր մեր , որ յերկինս :

Եւ քան զքոյդ չքնադագոյն ,
նք կուսուծի պայծառագոյն .

անհամեմատ ամբլծագոյն ,
յետ այ կոյս սրբագոյն :

Ո՛վ յղացեալդ անապական :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Լմբիծ արդանտ քո կուսական ,
եղև անախտ անապական .

Քանզի չէր իսկ պարտ և արժան ,
եթէ խախտէր բանին խորան :

Ո՛վ յղացեալդ անապական :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Իսկ յըղութի քո աննըման ,
եղև թեթև հըրաշական .

ոչ բեռն եղև քեզ ծանրութե ,
և ոչ առիթ ինչ ամբոխման :

Ո՛վ յղացեալդ անապական :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Լյլև ծընունդ քո մարիամ ,
ոչ ետ երկունըս տառապման .

այլ քոյդ սըրտի ծով ցնծութե ,
առիթ մեծի սիրտիութե :

Ո՛վ յղացեալդ անապական :

Ողջոյն քեզ մարիամ :
Փառք հօր և որդւոյ :

Եւրոպէս հայր մերի՛ն Գահո՛ւնի
հաւատացանի՛ն Հոգւոյն ահի՛յ լի ապա-
հեաց շնորհեցեալաց անապական
հոսին, որպէս ամենախոնարհ և
ամենասիրելի հորսին իւրոն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Տաճար ինքեան հարսն աննը-
ման, հոգին ամ ճշմարտութե,
ըզքեզ ընտրեաց յաւէտ արժան,
և պրճնեցոյց բարեօք համայն :
Ո՛վ յղացեալդ անապական :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Դու ամենայն շնորհօք ես լի,
առ քեզ են աչք իմ թա-
գուհի :

Հրնաղ և սբ յամենայնի,
մաքուղ ճամբի՛ծ, և դովե՛լի :

Ո՛վ յղացեալդ անապական :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Որ և կատար ես սրբութեան ,
առաւելեալ 'ի բարձրութեան .

մինչ յարարածս չիք քեզ նման ,
յետ այ՝ դու մի միայն :

Ո՛վ յղացեալդ անապական :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Դու ինքն ես մեր վստահարան ,
մեղաւորացս յոյս մարիամ .

արդ մի՛ մերժեր զաղերս հայցման ,
զի՛ դու ես մեր մեծ փաստաբան :

Ո՛վ յղացեալդ անապական :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Փառք հօր և որդւոյ :

Այլ և զերծո՛ղմեզ մարիամ ,
'ի բռնութեց այլազգական .

յորոյ 'ի ձեռս կալանական ,
կամք ըմբռնեալ ժանիս նորայն :

Ո՛վ յղացեալդ անապական :

Լուս Խնդրի յտնադասի Կուսէն
շնորհն Եւթային :

Ողջ լեր մարիամ , լի շնորհօք
և գթութիւն , կոյսդ ընտրեալ
և յղացեալ առանց մեղաց ,
դուռն փակեալ կոյս ամենաւնի ,
տունկ երջանկութե , որ ետուր
աշխարհի զպտուղն ուրախարար ,
և բերկրալի . վն սիրոյ և գթութե
քո մաղթեալ առ որդիդ քո սիրելի
զի տացէ ինձ միշտ սիրել զնա ,
և յամ ժամ հաճոյ լինիլ նմա
միջնորդութիւն քո , ո՛վ մարիամ
յոյս իմ . ո՞պ զի կարօղ լինիցիմ
նք և մաքուր սրտիւ ծառայել
նմա մինչև ցմահ , և յետ մահ
ունան փառաբանել զնա երգովք
օրհնութե :

Յս և մարիամ, զսիրտս և զհո-
գիս իմ ձեզ տամ.

Եւ իրոք իրեւթէս առ երո-
նուհի իոյսն :

Սատուսցուք զայսոսիկ երկո-
տասան ողջոյնս, զերիս հայր
մերս, և զերիս փառք հօրս, ամե-
նամաքուր և անարատ կուսին,
զի ընկալցի 'ի հօրէ և յորդոյ
և 'ի հոգւոյն նրջ զթողութի մե-
ղաց մերոց, զյարատւութիւն 'ի
շնորհս, և զզերծումն 'ի յաւի-
տենական մահոճանէ. և ապա
մաքուր և ճշմարիտ ըղծիւ մա-
տուսցուք զայս աղերս :

Ով ամենամաքուր և անարատ
տիրուհի կոյս մարիամ, գեղեցիկ

Գուտար հօր ան, սիրելի մայր որդ-
 ւոյն միածնի, և սիրելի հարսն
 հոգւոյն սրբ. աւասիկ զղջանամ,
 ցաւիմ, և ապաշաւեմ 'ի բոլոր
 սրտէ, և խոնարհեալ անձամբ
 անկանիմ առ ոտս ամենամօր որդ-
 ւոյ քո միածնի խնդրելով զգը-
 թու թի, զողորմութի, և զնե-
 րումն յանցանաց իմոց: Երանի
 թէ հերձոյր սիրտ իմ քարեղէն,
 և բղխէր աղբիւրս արտասունաց,
 զի ծանեայ արգ զպակասութիս
 և զմեղս իմ: Սի հայիր 'ի յան-
 դգնութիս իմ ո՛վ մայրդ գթած
 և ապաւենդ մեղաւորաց: Սի
 ահա առաջադրեմ ոչ ևս բար-
 կացուցանել մեղօք զմեծւոյեւ-
 չութիւն փրկչին իմայ ան, օգ-
 նութք բարեխօսութե քո, տուր
 մեզ ո՛վ տիրուհիդ հզօր՝ յետ
 թշուառալիւր կենցաղոյս վայ-

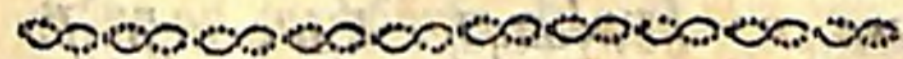

Ելել զերջանիկ ելս, քոյին
պաշտպանութիւն հովանաւորեալ :
Եւ որ աստ 'ի յերկրի ցնծամբ'
տեսանելով զքեզ պսակեալ աս-
տեղօք, անդ 'ի յերկինս շնոր-
հեա՛ մեզ ցնծալ՝ տեսանելով
զքեզ պսակեալ փառօք . և դո-
հանալով մեծացուցանել զքեզ
յաւիտեան :

Վոյնեալ լիցի ամենասուրբ խոր-
հուրդն հաղորդութեան : Եւ
կեցցէ դշխայ մայրն Կայ յղա-
ցեալն առանց արատոյ սկզբնա-
կան մեղաց :

Յաղագհ տրժանապէս ընդունել-
լոյ զնէ խորհուրդն տառաշեւարո-
ւելան. տառ որ խնդրին երէք ինչ :

Լ

Առաջինն է երկար և մտա-
դիր քննութի, վն 'ի միտ առնելոյ
որոշակի զնամ մեղս իւր: Երկ-
րորդն է կատարեալ զղժումն, քն-
ցաւ սաստիկ վասն մեղաց իւրոց.
այսմ՝ ցաւոյ պարտէ լինիլ 'ի սրբ-
տի՝ սաստկագոյն քան զնամ բնա-
կան ցաւս, վն բարկացուցանելոյն
զանհուն բարին զնմ. և զայս
բաղում պաղատանօք սրարտ
է հայցել յերանելի կուսէն
մարիամայ, զի վն ցաւոց եօթանց
վերաց իւրոց ընկալցի վն մեր յնոյ.
Ը նմին և զհաստատ առաջադրութի

այլ ոչ երբէք գործելոյ զգործս
անհաճոյս օյ : Երրորդն է սլա-
րաստական կամք ընդունելոյ 'ի
խոստովանահօրէն զապաշխարանս
վասն մեղաց իւրոց , և զնոսին
յօժարութիւն կատարելոյ :

Եւթն էն իբր , որք զխոստովանու-
թիւն ասանէն ընդունայն :

Ըռաջինն է , յորժամ վս ա-
մօթոյ , կամ վս այլ ինչ նկատ-
ման , կամաւ զանց առնէ ոք
ասել զմեղս ինչ մահուչաւի :
Երկրորդն է , յորժամ 'ի խոստո-
վանութեն ասէ սուտ ինչ 'ի սեռս
մահացու մեղաց :

Երրորդն է , յորժամ խոստո-
վանի առանց ցաւելոյ 'ի վերայ
մեղաց :

Չրրորդն է , յորժամ զկնի լն-

Երկար յապաղելոյն զխոստովա-
նութիւն, մատչի 'ի խոստովանիչ
առանց քննելոյ զխիղճ մտաց
խրոց:

Հինգերորդն է, յորժամ ոչ
ունի զհաստատուն առաջագրու-
թիւն 'ի բաց կալոյ 'ի մեղաց, և
յառթից մեղաց:

Վեցերորդն է, յորժամ խոս-
տովանի այնպիսի խոստովանա-
հօր, որ բանադրեալ է, կամ
հերետիկոս:

Եօթներորդն է, յորժամ խոս-
տովանի այնպիսոյ, որ չունի
իշխանութի խոստովանեցուցա-
նելոյ. որպիսիք են աշխարհա-
կանք, և որք չունին իշխանութի
իրաւասութե: Եւ թէ որ այս-
պի ի կերպի՞ն խոստովանեալ ի-
ցէ, դեղ այն է, զի դարձեալ
խոստովանեցի. ասելով և զպա-

կասուին, յոյր սակս խոստովա-
նուին եղև ընդունայն. և լաւա-
գոյն դեղ այն է, եթէ արասցէ
խոստովանուի ընդհանրական:
Արդ՝ սկիզբն արասցուք քննուե
խղճի մտաց. 'ի վն տասն պատ-
ուիրանաց, և եօթն մահուչափ
մեղաց:

'ի վերայ պատուելոյն զանձ 'ի վեր
բան զան:

Եթէ երկմտեցաւ 'ի վերայ
մասանց հաւատոյ:

Եթէ արար անպատուութիւն
սրբազան իրաց:

Եթէ էառ զանուին այ, և զբանս
սբ գրոց 'ի սնոտիս:

Եթէ սիրեաց ինչ յաշխարհի
իրաց առաւել քան զանձ, կամ
հաւասար այ:

ԼԵԹԵ դիմեաց առ դէս; կամ
անսաց դիւթուէց, կախարդու-
թեանց, և հմայուէց, վն իւր,
կամ վասն այլոց: ԼԵԹԵ ուսաւ

կամ ուսոյց զսոյսալիսի իրս:

ԼԵԹԵ պահեաց առ իւր զգիրս
կախարդականս կամ համախլս:

ԼԵԹԵ հաւատաց երազոց կամ
երազահանաց:

ԼԵԹԵ պահեաց առ իւր, կամ
ընթերցաւ զգիրս հերետիկոսաց,
կմ՝ զարգելեալ գիրս:

ԼԵԹԵ յուսահատեցաւ յողոր-
մութեն ւն, կամ յանդգնեալ
յողորմութիւն՝ յարատեւեաց 'ի
չարն՝ առանց յուղղութիւն գա-

ԼՄ:

ԼԵԹԵ ապաւինեցաւ կարի յու-
ղիմութիւն, 'ի հանճար, 'ի խոհե-
մութիւն, 'ի զօրութիւն, և 'ի վաս-
տակ իւր:

Ի վի ոչ ամուսնութեան զամուսնի
այ ընդունուոյն :

Եթէ հայհոյեաց զանունն այ,
և սրց նորա :

Եւ եթէ յասելն՝ ունէր զաղատ
կամն բարկացուցանելոյ զանձ,
նախատինս զնելով նմա :

Եթէ առանց հարկի երդունաւ :

Եթէ ՚ի սուտ տեղիս երդունաւ
գիտութիւն, կամ կարծեօք թէ
գուցէ սուտ իցէ :

Եթէ հաստատեաց երդմամբ
զիր ինչ, զորմէ երկբայէր :

Եթէ խոստացաւ ինչ երդմամբ,
և ոչ պահեաց, կամ եթէ երդ-
ունաւ առնել չար ինչ, կամ
ոչ առնել զբարի ինչ : կամ
եթէ առիթ եղև այլոյ երդնուլ
սուտ :

’ի զի քի տանելոյն պիտի :

Եթէ ոչ պահեաց զտօնս,
ինքնին դործելով, կամ այլոց
դործել տալով զգործս արդե-
լեալս յեկեղեցւոյ :

Եթէ ոչ ետես զպարգ ամբողջ,
կամ ոչ ջանաց, թէ իւրքն ևս
տեսցեն. կամ թէ առիթ եղև
այլոց չտեսանելոյ :

Եթէ ոչ խոստովանեցաւ, կամ
ոչ հաղորդեցաւ գօնէ միանգամ
’ի տարւոյ, մանաւանդ ’ի զատ-
կին :

Եթէ լռեաց վս ամօթոյ կամ
վս այլոյ նկատման՝ ասել զմեղս
ինչ մահուչաւի ’ի խոստովանու-
թեան :

Եթէ կարծելով լինիլ ’ի մեղս

ինչ մահուչափ, ընկալաւ զխոր-
հուրդ ինչ եկեղեցւոյ :

Եթէ ոչ պահեաց զսրահս քառաս-
նորդաց, հսկմանց, չորից եղա-
նակաց, և զայլ հրամայեալ պահս
տարւոյն :

Եթէ պղծեաց զեկեղեցի ինչ
աղտեղի մեղօք, կամ 'ի բանա-
դրանս լեալ՝ հաղորդեցաւ խորհր-
դոց . կամ զժամակարգութիս
և զանձային պաշտօնս ընդ այլոց
կատարեաց, և կամ 'ի դասի
եկաց :

'Ի վերայ պատուելայն զհայր և
զմայր :

Եթէ արհամարհեաց կամ
բարկացոյց գործով և բանիւ
անիրաւաբար զհայր և զմայր :
Եթէ հայրն և մայրն անիծին

Կի՛հայհոյեցին զորդիս իւրեանց :
 ԼԵԹԷ չարաչար սնուցին զնոսա,
 ոչ ուսուցանելով նոցա զաղօթս
 և զքրիստոնէական վարդապե-
 տութիւն:

Ի վերայ ոչ սպանուելոյն:

ԼԵԹԷ առեաց զոք բաղձանօք
 վրէժխնդրութեւ. և եթէ տեւաց
 ՚ի նոյն ժամանակս բազումս:
 ԼԵԹԷ եհար, կամ վիրաւորեաց,
 կամ սպան զոք սրով, թունով,
 ժանտ հայեցիւք, կամ այլով
 օրինակաւ. կամ եթէ այլում
 յանձնեաց առնել այսպիսի ինչ,
 կամ հաւանակից եղև:
 ԼԵԹԷ ոչ կամեցաւ առնել կամ
 խնդրել զհաշտութի, կամ նե-
 րել ընկալեալ վնասուն:
 ԼԵԹԷ բարկութբ անէծ զինքն

կամ զայլս, եթէ զկենդանիս
և եթէ զմեռեալս. կամ 'ի բար-
կութեան՝ բանիւք նախատանաց
դառնացոյց զայլս :

Եթէ սերմանեաց տարածայնու-
թիւն, ծաղր, և թշնամութի 'ի
մէջ այլոց. և թէ որպիսի չարիք
յայնց յառաջ եկին :

Եթէ գովեաց զայլս 'ի մեղան-
չական իրս :

Եթէ ետ օրինակ չար, և խորհ-
հուրդ չար, գովելով զյոռին,
և պարսառելով զբարին :

Եթէ բամբասեաց զընկերս :

'ի վերայ չնալոց, և չյանխանալոց
կողմ այլոց :

Րնդդէմ այսմ պատճիռանի
կարեն գործիլ բազում մեղք
զանազանեալք ըստ տեսակին, և

լստ պարագայիցն որ հանդիպին •
 Եւ զի նիւթ է ամսթալի, զորմէ
 ոչ վայելէ խօսիլ մանրամասն,
 վասն այն առաւել զգուշութիւն
 պիտի մտաց 'ի ք'նունն խղճի,
 զննել զայնս • որոց գլխաւորքն
 են, գաղանականութի, սոգոմակա-
 նութի, ազգապղծութի, պոռնկութի,
 կուսապղծութի, շնութի, և սերմ-
 նահեղութի, Եւ պա իմ' ոք զմը-
 տաւ ածցէ: Եւթէ ունէր զսոր-
 հուրդս զաղիրս և զաղտեղիս • և
 եթէ կամաւորապէս զտեղի է-
 առ յայնպիսիս, կամ հեշտացաւ
 և հաւանեցաւ ի այնս, կամ
 գործով կատարեաց ինքնին, կմ'
 ընդ այլում:

Եւթէ կամաւորապէս ցանկացաւ
 մեղանջել, և այնպիսի բղձիւ
 ակնարկեաց յոք, կամ սիրեաց
 զնա զգայականապէս:

Եթէ ընթերցաւ զանպարկեշտ
 դիրս զգայական հեշտութիւն, կամ
 վտանգիւ հեշտախտութեն. կամ
 եթէ եկեր ինչ, առ 'ի գրգռել
 զինքն 'ի մեղս. եթէ գնաց չար
 մտօք 'ի տեղի ինչ, և կամ է-
 անցիւ այն վասն տեսանելոյ զոք և
 հեշտանալոյ. կամ թէ էարկ
 զանձն յայլ ինչ որոգայթ մեղաց.
 կամ թէ նւչեաց՝ կամօք գործե-
 լոյ զմեղս ինչ յեւազի. կամ 'ի
 զարթնուլ՝ հեշտացաւ ընդ այն:

Ի վր չհաղանալոյ և չցանկանալոյ
 ընչեց այլոյ:

Եթէ գողացաւ զեր ինչ, և
 թէ որչափ էր. և միթէ էր
 սրբազան ինչ, կամ 'ի սբ տեղ-
 ւոյն:

ԼձԹԷ պահեաց զինչս այլոց՝
ընդդէմ կամաց նոցա, յորժամ
ի ձեռս իւր եկին ինչք այլոց՝
պահեաց զնս վասն իւր,

ԼձԹԷ ՚ի գնելն, կամ ՚ի վաճառելն
խաբեաց զընկեր իւր:

ԼձԹԷ կամեցաւ առնուլ, կամ
պահել զինչս այլոց վն անբաւ
շահու:

ԼձԹԷ արար վաշխառութի, կամ
եղև ը կեր վաճառի լն անիրաւս:
ԼձԹԷ ոչ բարւոք արար զգործ
և զպաշտօն իւր, յաղապս որոց
օրնօրէ ընդունէր թոշակ:

ԼձԹԷ յարոյց դատս անիրաւս,
կամ յարդար դատս ՚ի գործ
էած զխարէութիս, առ ՚ի յաղ-
թիւ հակառակորդին:

ԼձԹԷ ստացաւ զինն անպատշաճ
միջոցօք, զոր ոչ կարէր ստա-
նալ իրաւամբ, կամ արգել

անիրաւութիւն զայլոց օգուտն
 և զշահն :

Եթէ մասնակից եղև գողութեն
 ոլով և իցէ օրինակաւ :

Յի վերայ չլիայելոյն սոսիս զքե-
 րէն :

Եթէ վկայեաց սուտ ՚ի դա-
 տաստանի, կամ արտաքոյ նր,
 և եթէ նտիպեաց զայլս առնել
 զայսպիսի ինչ :

Եթէ ասաց սուտ ինչ ՚ի սեռի
 մահուչափ մեղաց, ՚ի վնաս ըն-
 կերին :

Եթէ աւերեաց զհամբաւս այլոց
 եթէ լուաւ յօժարամիտ ըզ-
 րամբասանս, որ զընկերէն :

Եթէ յայտնեաց զծանր և ըզ-
 գաղտնի մեղս ինչ այլոց :

Դ Է Հոգարհո-լէ:

Եթէ ոչ ծանեալ զբարիսն,
 Թէ են յայ. այլ համարեցաւ
 յիւրմէ, և յիւրոց արդեանք:
 Եթէ պարծեցաւ վն գործելոյն
 զմեղս ինչ, կամ զբարի ինչ՝
 զոր թերեւ չիցէ իսկ արա-
 րեալ:

Դ Է ագահո-լէ:

Եթէ 'ի գնեղն, կամ 'ի վա-
 ճառեղն, կամ 'ի փոխեղն, և
 կամ յայլ ընկերութիւն անի-
 ռաւս խաբեաց զոք 'ի նշանա-
 ւոր իրս:

Ն Է ԲԵՐԻՈՒՄԷ:

Եթէ գործեսաց զմեզս ինչ
մարմնական ի կնոջ աղատի,
կամ ամուսնացելոյ, կամ ազ-
գակա ի, կամ կուսի, հանդերձ
ամ իւր պաշադայիւք. և կամ
զայլ ո՛ր և իցէ մեզս վաճաշոտա-
կան:

Ն Է ԲԵՐԻՈՒՄԷ:

Եթէ ասաց ՚ի բարկութեան
կամաւորաց սրտի՜ն կամ բերա-
նով նախատինս ինչ, կամ ա-
նէծս առ ան, կամ առ սուրբա-
նորա:

՚Ի զԵ ԹԻՐԱՌՈՒԼ-ԸՆՔ :

Եթէ եդ զվերջին վախճան
իւր յուտել և յըմպել , և
յայնմանէ անկաւ ՚ի մեղս ինչ
մահուչաւի :

Եթէ եդ ՚ի մոի ուտել մինչև
ցշողայտիլ :

՚Ի զԵ ԶԻՄԱՆԵՐ :

Եթէ տխրեցաւ ՚ի վր բարեաց
ընկերին . կամ ցանկացաւ վնա-
սուց նր :

՚Ի զԵ ԺՈՒԼ-ԸՆՔ :

Եթէ առաջադրեաց ոչ ու-
սանիլ և ոչ ուսուցանել զայն
ինչ որ հարկաւոր է քրիստոնէին :

Եթէ 'ի հեղգութէ զանց արար
տալ զարժանաւոր պատիւն այ,
կամ արհամարհեաց զազգեցու-
թիւնս նր առ բարին:

'Ի լէ տմոյսն ունիւն Բողոք:

Եթէ պսակեցան 'ի մահու-
չափ մեղս գոլով, կամ 'ի բա-
նադրանս:

Եթէ 'ի գործ ամուսնութեան
'ի կիր արկին եղանակ անպատ-
շաճ առ վախճանն, և վտան-
դաւոր. կամ եթէ արարին զայն
յանդէպ ժամանակի:

Եթէ իցեն անհնազանդ միմեանց:
Եթէ բան եղին 'ի միջի իւ-
րեանց՝ խառնակիլ կնոջն ընդ
օտարս՝ վն շահու:

Ներգործութիւնս աստիճանէց, որք
էն հարկաւորս աս իրկութիւն, և
զորս պարտ է ասնել յմէս պարտ:

Ներգործութիւն հաւասարաց:

Ես հաւատամ հաստատու
թեամբ, քաղի այսպէս յայտ
նեաց ան անսխալ ճշմարտութիւն
սբջ կաթուղիկէ եկեղեցւոյ, և
նովաւ յայտնէ նաև մեզ, թէ է
մի միայն ան յերիս անային ան
ճինս հաւասարս և զանազանեալս.
որք կոչին՝ հայր, որդի, և հո-
գի սբ: Եթէ որդին եղև մարդ
առնլով ներգործութեամբ հոգ-
ւոյն սբջ զմարմին և զհոգի մարդ-
կային յորովայնի ամենամաքօր
կուսին մարիամու, և թէ մեռաւ

վն մեր 'ի խաչին . յարեաւ , և
 համբարձաւ յերկինս . և անտի
 դալոց է 'ի վախճանի աշխարհիս
 'ի դատել զամ կենդանիս և
 զմեռեալս , առ 'ի տուր մշտնջե-
 նապէս բարեաց զառքայութիւն ,
 և չարաց զդժութս : Եւ ևս վն
 նոյն պատճառի՝ հաւատամ զայն
 ամ , զոր հաւատայ , և ուսու-
 ցանէ նոյն սբ Եկեղեցին :

Եւրթուրէ յոսոյ :

Ը իմ , քանզի ամենակարող
 ես , անչափ բարի , և ողորմած ,
 յուսամ զի արդեամբք չառչարա-
 նաց և մահոճան ան մերոյ և
 փրկչին յսի քսի տացես ինձ
 զկեանս յաւիտենական . զոր
 գու հաւատարիմդ յսմի խոստա-
 ցար՝ այնմ , որ առնէ զգործս

բարեպաշտ քրիստոնէի. ոնք ես
յառաջադրեմ առ նեղ քոյին սք
օգնականութիւնդ :

Ներգրածութիւն սիրոյ :

Ը իմ, քանզի գերագոյն և
ամենակատար բարի ես, սիւ եմ
զբեզ ի բոլոր սրտէ գեր քան
զամ, և պատրաստ եմ մանա-
ւանդ կորուսանել զամ, քան
վշտացուցանել զբեզ, և վասն
սիրոյ քոյ սիրեմ, և կամիմ
սիրել նաև զընկերն իմ իբրև
զանձն իմ :

Ներգործութի զղջան:

Եւ իմ, քանզի ծայրագոյն
բարի ես, վնջ սիրեմ զքեզ գեր
քան զամ. զղջամ, և ցաւիմ
ճշմարիտ սրտիւ վասն զքեզ
վշտացուցանելոյս. և հաստատա-
պէս յառաջադրեմ քոյին սուրբ
Ժգնականութիւնդ՝ ոչ ևս մեղան-
չել յայսմ հետէ. և մասնաւորա-
պէս փախչիլ ՚ի յառթից
մեղաց:

Սորելիշատի պատմութիւն
պատմ շրէնպատաներորդն իւրով
շնորհագրիւն, որ ՚ի 11. դեկտեմ-
բերի 1754. շնորհեաց զներսրա-
ւելին Եօլն տմաց, և Եօլն քան

Որ արարեր զերկինս , և զերկիր ,
 և զամ զարդ նց . ամենակալ
 տէր :

Որ կապեցեր զծով բանիւ հրա-
 մանի քո , փակեցեր զխորս ,
 կնքեցեր ահաւոր և փառաւորել
 անունամբ քով սքով . ամենա :

Որ ամ ինչ սարսի և դողայ
 յերեսաց ահի զօրութեան քո .
 ամենա :

Ընբաւ է մեծ վայելչութիւն փառ-
 ւաց սրբութե քո . և սաստիկ
 է բարկութի սպառնալեաց քոց
 'ի վն մեղաւորաց . անչափ և ան-
 քննին են ողորմութիք աւետեաց
 քոց . ամենա :

Դու տէր բարձրեալ , գթած ,
 երկայնամիտ , բազում ողորմ , և
 զղջաւաս 'ի վերայ չարեաց մարդ-
 կան , ամենակալ տէր :

Դու ամ ոչ եղեր ապաշխարուի

վասն արդարոցն՝ արրահամու ,
 իսահակայ , և յակոբայ , որք ոչ
 մեղան քեզ . ամենա :

Եւ եղեր ապաշխարութի վա
 իմ մեղաւորիս . զի մեղայ աւելի
 քան զաւաղ ծովու , և բազմա-
 ցան անօրէնութիւնք իմ .
 ամենա :

Չեմ արժանի հայիլ , և տեսա-
 նել զբարձրութիս երկնից՝ 'ի
 բազմութէ անօրէնութե իմոյ .
 ամենա :

Կորացեալ եմ ես 'ի բռնութէ
 կապանաց երկաթեաց , և ոչ
 դոյ ինձ հանգիստ . ամենա :

Բարկացուցի զսրտմտութիւն , և
 զչար առաջի քո արարի . կանգ-
 նեցի պատկեր , և բազմացուցի
 զցասումն . ամենա :

Եւ արդ ար՝ խոնարհեցուցա-
 նեմ զծունկս սրտի իմոյ , և

Հայցեմ 'ի քաղցրութիւն քումմէ.
ամենա :

Սեղայ տր մեղայ , և զանօրէնու-
թիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ .
ամենա :

Մղաչեմ և խնդրեմ 'ի քէն .
թող ինձ տր , թող ինձ . և մի'
կորուստներ զիս քստ անօրէնուե-
լիմոյ . ամենա :

Սի յաւիտեան բարկանար ինձ
տր . և մի' յիշեր զչարիսն իմ ,
և մի' պարտաւորեր զիս ը իջեալսն
'ի ներքոյ երկրի չարեօք . ամենա :
Օհ դու անձ , անձ ապաշխարո-
ղաց ես . և յիս ցոյց զբարերա-
րութիւնդ քո , զի անարժան եմ .
ամենա :

Սեցուցես զիս քստ բազում
ողորմութիւն քում , և ես օրհ-
նեցից զքեզ զամենայն աւուրս
կենաց իմոց , ամենա :

Օքեղ տէր օրհնեն ամենայն
զոհարթունք երկնից, և քո են
փառք յաւիտեանս : ամեն :

Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն
միշտ : Այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս :

Աղաչեմ և խնդրեմ 'ի քէն
տու, թող ինձ զմեղս իմ :
Բազումողորմ տէր՝ ողորմեաց
ինձ :

Աճ քաւեա՛ զիս զմեղաւորս :

Արարիչ իմ և յոյս ան, գթա՛
յիս 'ի մեղուցեալ ծառայս, և
ողորմեա ինձ բաղմամեղիս :

Ամենօրհնեալ սրբուհի և միշտ
կոյս անձաժին մարիամ, բարե-
խօսեա՛ առ տէր վասն իմ մեղա-
ւորիս :

Ամենայն սուրբք քո բարեխօսեցէք
առ հայր յերկինս վասն մեր մե-
ղաւորացս :

Բայ որդի այ անոխակալ , ըն-
կալ զաղաչանս մեր . զի 'ի քեզ
են ապաւինեալ անձինք մեր :

Յաղթող զօրութեամբ սբ և
կենդանարար , և պատճապան
խաչիւն քով տէր , պահպանեալ
զմեզ :

Մարտեալ տէր զհրեշտակ խա-
ղաղութն քո , որ եկեալ պա-
հեսցէ զմեզ անխռովս 'ի տունէ
և 'ի գիշերի :

Եւ մարդասիրութիւն քով յի-
շեալ զմեզ տէր , յիշեալ զմեզ .
յորժամ դաս արքայութիւն քով ,
և ողորմեալ մեզ :

ՀԱՄԵՆՈՍ

ՄԹՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՐՆԵՅ

Ի սփոփունս հոգւոց խաւարանին օ

~~~~~

Խ Ր Ե Տ

առ բարեպաշտ ընթերցողս :

Յո՛ւն առաքելաւորական գիրքի
 ողջ յն քեզ մարիամ . պի՛ լան
 ձոցս անկեցումն , որք հապարէն
 զէ՛ք իրենեան զայս , եւ զմեան՝
 լան այնպիսի , որք ամենին իմ
 եղանակս գործակց լինին սիրով
 առ ՚ի հրապարակել շարունակ
 զգործս զայս եւ : Եւ որպէս զե
 հաւատարմութիւն եւ խաղաղ յոր
 գործնային առ այս , յայտ լցի , զե
 լին այնպիսի , որք զմոյն իրենեան
 ՚ի իր ամենն՝ հասեալ եւ մեծ
 ցոյսօր տեղի խաղաղութեան բերս .
 առաքի իւրաքանչիւր ոք ՚ի ձոցանկ
 լայնէ օր ըստ օրէ յարդիւնս այն
 չափ որ լինի :

այլազգ հատուցանել տկարանան,
բայց եթէ կրելով զտանջանս,
վնայսորիկ անհնար է նց ելանել
անտի մինչև են վճարեալ տան-
ջանք զպարտիս իւրեանց, ք
այնմ թէ, Ոչ էլտնիցէս անոր,
Քնչե հապոսցունիցէս զշէրին նո-
սարակիւն. Սնատ. Ե. 6.

Եւ ան յաղագս սիրոյն, որով
զնն և զքեզ սիրէ, հաճեցաւ,
զի դու յօգուտնց, և քեզ յար-
դիւնս՝ կարօղ լիցիս յաստի
կեանս մատուցանել յօժանդա-
կուծի նոցա զարդիւնս և զարիւնն
յսի քսի առ 'ի փրկել զնն յան-
հնա, ին տանջանաց անտի : Հա-
պա մի զըկեր զնոսա յայսմ օգ-
նուծենէ, և մի զքեզ յայս-
պիսի արդեանց : Սի անցցէ առ
քե օր, առանց յարգելոյ զգան-
ձրս զայս մեծադին առ 'ի ազատել

զնոսա : Արժեացէ զքեզ հա-
 ճութիւնն , զոր տացես այս-
 ո՛րիկ աստուծոյ , որ այնչափ
 սիրէ զնոսա : Արժեացեն զքեզ
 'ի ցաւակցութիւն տանջանքն ,
 զոր կրեն հոգիք ընկեալաց քոց ,
 թերեւ և ազգականաց քոց ,
 և սիրելի բարեկամաց 'ի ցաւա-
 կցութի , զոր եկեացէ օր՝ յորում
 դուցէ 'ի զուր խնդրեսցես վասն
 քո , եթէ դու ոչ ցուցեր զայն
 վս նց : Արժեացեն զքեզ ուժ-
 գին պաղատանքն , զոր մատու-
 ցեն վս քո , մանաւանդ 'ի ժա-
 մանել նց քոյին միջնորդութիւն
 'ի փառս , ուստի եկեացեն քեզ
 աներկեան մեծամեծ բարութիւնք ,
 եթէ առժամանակեայք , և եթէ
 հոգեօրք , և յաւիտենականք :
 Ամենեցուն օժանդակեալ , զի ա-
 մենեքին են արժանաւոր . բայց

յամենեցունց մարթ է քեզ որ
 ըստ օրէ ընտրել զնա, որ քեզ
 ցուցեալ լինի, 'ի սակա պատճա-
 ռաց՝ զոր առ իւրաքանչիւր օր
 եօթնեկին համառօտիւ գտցես
 նշանակեալ: Այս ինչ ունիմ
 ասել քեզ, զի համառօտ կըր-
 թուիս այս ջերմ սրտիւ հանա-
 պաշօր անթերի կատարեալ,
 պողաբերեաց բազմաց, նաև
 յաշխարհի աստ, զմեծամեծ շնոր-
 հրս. զոր նոյնգունակ և քեզ
 ըղձանամ: Ա'ղջ լեր:

Ար հոգիք բաւարանին :

Ա Ր Թ Ո Ւ Թ Ւ Ի Ն

ԱԼԸՄՆ ԿԻՒՐԱԿԱՆԻ:

Այսպէս զամբ զի հոգւոց բաւարարեալն, և հանաւանդ զի այնորիկ, զորո նա ինքն ճանաչէ առաւել յան զառնեմեան ընտել և զորի 'ի հասնաւոր օթանդաւորէ: Լա-
 ելէ յայսմ առաւոր հաղորդեացիս
 Եւ խորհրդայն՝ հպեցո՛ւ զայն 'ի
 Կիսկանն իմ:

Պ Ե Տ Ն Ե Ո:

Բանալի որչափ առաւել Տե՛ծ
 և ինքնորէն իմ, այնչափ յաւելո
 Rr

Եղեցի զիս նա շնորհապարտ լին
 Երախտեացն, և ինքրեացէ վասն
 իւր յայն, զի և ոչ նա լացէ զիս
 Երբէք Բարձրաբն շնորհաց իւրոց,
 և ոչ դու Լուսնեա զնա Երբէք
 յանցանիւք քո :

Լուսն :

ՏԻ Թժ ամենակալ, մաղթեմ
 'ի քէն վասն պատուական ա-
 րեանն, զոր Թորդին քո յս
 Եհեղ 'ի պարտիզին, աղատեա՛
 զհոգիս քաւարանին, և առան-
 ձինն 'ի մէջ ամենեցուն զայն,
 որ առաւել լքեալն է. Ժամա-
 նեցո՛ զնա 'ի փառս քո. ուր
 բարերանելով օրհնեսցէ զքեզ
 'ի յաւիտեան. Լ՛մէն :

Հայր Բր : Ողորմ զիս : 'ի խո-
 րոց իւրեացի :

ՎԼՍՆ ԵՐԿՈՒՇ ԵՐԵՐԻՈՒՆ

Եղալէս զամբ յառիտակէս զն հոգ-
այն, որ առաւել Տէրյ է եւ
նէլ 'ի հաւարանէն :

Պ Ե Տ Ճ Ե Ռ :

Քանզի այնչափ առաւելագոյն
եւանգէլիսմբ անյիտայ նա Տրանալ ընդ
այ, որչափ առաւել հոգ է յա-
ւարս իւրոց Գանջանայ : Եղէ 'ի
Բնոց արա գո առ 'ի նմանէ զամբ
զկրճիմն . եւ նա փոխարէն Տէժի
դարգեւացի՝ աւրանիւլի շէղ զԵ-
նորհս իսկէլոյ իսպառ զնրբին յո-
գանիտան, որք Գանջանն արգե-
լուն զէղ նո՛ւրել զանյն յո-
Բողոքովն այ. զորէ Գոյե իա-
նեալ իայ փրկուլի յո յաւիտե-
անիան :

Լ՝ԳԼԻՔ :

ՏԻ ԶԺ ամենակալ , մաղթեմ
 'ի քէն վն պատուական արեանն
 զոր ԶԺորդին քո յն եհեղ 'ի
 գանակոծ լինիլն իւրում , ազա-
 տեա՛ զհոգիս քաւարանին , և ա-
 ռանձինն 'ի մէջ ամենեցուն զայն՝
 որ առաւել մերձ է մտանել 'ի
 ժառա քո , ուն զի վաղվաղակի
 սկիզբն արասցէ օրհնել զքեզ
 և գովել 'ի յաւիտեան . Լ՝մէն :

Հայր Բր : Ողջոյն խեղ : 'ի խորոց :

ՍԼԱՆ ԵՐԵՄԻԱՅԻ :

Լալէս՝ զոր յապիտուէս զանա
այնք հոգւոյ՝ որո՛ւս ըստ առաջիկայ
արդարո՛ւնէան՝ պարտ էր հո՛ւս
յէպոյ իսկ զանեւեւան էլանել 'ի
հաւարանէն :

ՊԵՏՈՒՆ :

Լիս, ե խորին խոնարհութիւն,
որով անկեալ իայ նա ընդ այնպի-
սի երկարութե քանջանոս, յարդոր
ընցին իւր 'ի իարժել զիւրոշութի
նոյ : Ո՛ր թե որչափ եղցի իւր
նա շնորհապարտ : Երանի է իւր
էլի հաղթեացէ զի իսկ 'ի քնե զշը-
նորհա սերելայ յաստիս խոնարհութի
զյէպին քեղեա, ո՞ր զի Բարձրացին
առ յայ 'ի հանգեցեալն :

ԼԵՂՈՐԻՔ:

ՏՐ

Թժ ամենակալ, մաղթեմ
 'ի քէն վն պատուական արեանն,
 զոր Թժորդին քո յն եհեղ 'ի
 դստնակսկիծ փշովք պսակիլն
 իւրում, աղատեալ զհոգիս քա-
 ւարանին, և առանձինն 'ի մէջ
 ամենեցուն զայն, որում պարտ
 էր հոսկ յետոյ ելանել յայն-
 չափ տանջանաց անտի. ոպ զի
 մի յապաղեսցէ բարեբանել
 զքեզ 'ի փառսն քում, և օրհ-
 նել զքեզ 'ի յաւիտեան.

ԼԵՂՈՐԻՔ:

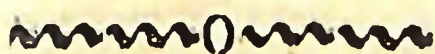
Զայս հեր: Ողորդի բեղ: 'ի ինքեց.

ՊԼՈՒՆ ՉՈՐՆԻՐՇԼԻՆԹԻ:

Լ՛ապէն ունի խառնաւորապէս զ
հագոյն, որ առաւել ճոխ է
արդեամբ:

Պ Ե Տ Ն Ե ՈՒ:

Քանզի հագին այն առաւել
ախրէ զնոյն, և գէր քան զառնե-
տեան ախրեցեալ է առ յայ: Որ-
չափ գերագոյն էրկային յերկինս
փառք նոյն, այնչափ արդարագոյնս
հարկեալէ զառն քա զճշմարիտ աւրն
նոյն 'ի զէր քան զնոյն ինչ, առանց
որոյ չի՞ ճշմարիտ արդեամբ, և ոչ
ի՞նչ կարեալ աշխարհիւ, Բայց էլի
յաւելալեանիմա հաղուան:

U. 4024 :

ՏԻ ԹԵՄ ԻՒ ՔԵՆ ՎԾ ԿԱՏՈՒՆԱԿԱՆ
ԱՐԵԱՆՆ . ՉՈՐ ԹԵՐԴԻՆ ՔՈ յԾ
ԵՏԵՂ ԸՆԴ ՀՐԱԿԱՐԱԿԱ ԵՐՈՒ
ՍԱՂԷՄԻ , ՄԻՆՃ ԲԱՐԾԵԱԼ ՍԱՆԵՐ
ՂԵԱՆՆ Ի ՎԾ ՍՐԲԱՂԱՆ ՈՒՍՈԳ ԻԼՐՈԳ,
ԱՂԱՍԵԱ՝ ՂՏՈԳԻՍ ՔԱԼԱՐԱՆԻՆ ,
Լ ԽԻՐԱԿ ՂԱՅՆ , ՈՐ ԱՌԱԼԵԼ ՃՈՒՍ
Է ԱՐԴԵԱՄԲՔ ԱՌԱՅԻ ՔՈ . ՈՒՄ
ՂԻ Ի ԴԵՐԱԳՈՅՆ ԻՄԱՌԱ՝ ՈՐ ՆՄԱ
ՀԱՆԴԵՐԾԵԱԼ ՄՆԱՅ , ԳՈՎԵՍԳԷ
ՂՔԵՂ ԲԱՐԾՐԱԾԱՅՆ , Լ ՕՐՀՆԵՍԳԷ
Ի յԱԼԻՍԵԱՆ , ԼՄԷՆ :

Հայր Դու : Ողբոյն չէս : 'Ի Խորոյ :

ՊԼՍՆ ՀԻՆԳԵԼԵԹԻ:

Լըալէս՝ զի՛նք Տաանա-որապէս զի
այնք հոգ-ոյ բա-արանքն, որ
առ-առ-ել ընթե-առանդն եղև ա-
ճիւնաբէ խորհրդոյ հաղորդո-ւն:

ՊԵՏԱՆԵՌ:

Քանզն յոյժ սիրելի է նա յա-
ղաճա աշխարհի նոն Տերոյ յսի յսի օ-
ղ-ապի ժպիտոյէ 'ի նմանէ անգագաթ
պալ չեզ զչորհո ընդո-նելլոյ քնո
արժանապէս 'ի կենդանութի եւ 'ի
Տահոճան՝ առ յապահոզ Գրա-ա-
նան յա-խելիից իրիւ-ն չո:

Լ. Դ. Թ. :

ՏԻ ԹՃ ամենակալ , մաղթեմ
'ի քէն ին պատուական մարմնոյ
և արեան յսի ԹՃ որդւոյ քո , զոր
նա ինքն յառաջնում գիշերի
չարչարանաց իւրոց ետ 'ի կերա-
կուր և յբմակելի իւրոց սիրելի
աշակերտաց , և եթող համօրէն
եկեղեցւոյ իւրում 'ի մշտնջենա-
ւոր պատարագ և 'ի կենդանա-
լար կերակուր իւրոց հաւատա-
ցելոց , ազատեալ զհոգիս քաւա-
րանին , և մանաւանդ զառաւել
ջերմեռանդն խորհրդոյս անեղրա-
կան սիրոյ , ոպ զի սովիմք բարե-
բանեսցէ զքեզ ի որդւոյ քում
միածնի , և ընդ սբյ հոգւոյդ 'ի
փառս քո 'ի յաւիտեան , Ամէն :

Հայր Բե : Ողջոյն Ժեւ : 'ի խորոց :

ՎԼԱՆ ՈՒՐԲԵՆԹՈՒՆ

Երազեա՛ս պե՛տ Տառնաւորապէս զանա
տայնց հոգւոց խաւարանիս, որոց
զանա առաւել պարտախան էս ա-
ղօքս առնելոյ:

Պ Ե Տ Ն Ե ՈՒՆ

Երայն իսկ պարտաւորութի՛նք չո՛ւն
աթիպոպազոյն պարտաւորաւ առնելոյ
պայս: Եւթի՛ն է Բանիս յայսմի՛ն ու-
նիս զպարտաւորութի՛նք, զոր գե-
տէս, մի՛ յապապէր հապոցանել
պայն, զի մի՛ առնիցի՛ն զէրայ չո՛ւ
ահագին զընթինդրութի՛նն քան,
զորոյ է յաստի՛ն կեանս ունիմք
զապարտութի՛նք օրինակս:

ԼՂԸ:

ՏՐ ան տմենակար, մաղթեմ
 'ի քէն մն աստուճական արեանն
 գոր անծոողին քո յն յայտմ
 առուր եհեղ 'ի մի խաչին, մա-
 նաւանդ, յամենայն ճեռաց և
 յոտից իւրոց, ապատեալ գհոգիս
 քաւարանին, և տիրապէս դայնո-
 սիկ, որոց մն առաւել պարտա-
 կան եմ աղաւել օքեզ. որպէս
 զի մի լեզի մն իմոց յանդանաց
 չմերածել զմն մաղմաղակի առ
 'ի դովել օքեզ 'ի միառան քում
 և օրհնել 'ի յաւիտեանս. ԼՂԸ:

Հայր Բր: Ողջոյն չեզ: 'Ի խորոց:

ՎԼԱՆ ՇԵՐԱԹՈՒ:

Լիպսիսի զեծ Տասնա-որագէս զե
այնք հոգւոյ խա-արանի, որ ա-
ռաւել ջերմեանդն էղե մե-
նասուրբ հո-սին:

ՊԵՏԱՆԻՍ:

Քանզե այսո- Տեծագէս հա-
ճեացէս զկոյան Տարեամ . որոյ սորե-
ղեալ 'ի հայցսնածոյ այսք հոգ-
ւոյ յե-րմե սիրեցելոյ, առն-
խալի իւր զչնորհս լինելոյ հա-
րսար-բ ջերմեանդ նորին, ու-
ս' ե- յապահովս առնելոյ ընդ
ի տնովս պաշտպանութե նորա զեր-
հո-բ իո յա-խախտման:

Լ. Դ. Բ. :

ՏԻ ան ամենակալ, մաղթեմ
 'ի քէն վասն պատուական ա-
 րեանն, որ բղխեաց 'ի կողէն յի-
 օուսի անորդւոյ քո 'ի տես ա-
 չաց, և 'ի կսկիծ անտանելի՝ ա-
 մենասը մօր իւրոյ, ազատեալ
 զհոգիս քաւարանին, և առան-
 ձինն 'ի մէջ ամենեցուն զայն,
 որ եղև առաւել ջերմեռանդն
 մեծի տիրուհւոյս, ուն զի իսկ և
 իսկ ժամանեցէ 'ի փառս քո՝
 առ 'ի գովել զքեզ 'ի նմա, և
 զնա 'ի քեզ ի ամ յաւիտեանս.
 Ամէն :

Հայր Բեր: Ողջոյն Բեր: 'ի Խորոյ:

Ստղհոս. ԺԼԸ:

Խորոց կարդ: Տէ՛ս Էր. 136.

Ստղհոս:

Ողբոցն հանգուցելոց քն ան՝
արա՛ հանգիստ և ողորմութի. և
մեղ մեղսւորացս շնորհեա՛ զմո-
ղութի յանցանաց:

Քարոզ:

Եւ ևս խաղաղութե՛ն զոր ա-
աղաչեսցուք: Սն հոգւոցն հան-
գուցելոց աղաչեսցուք զփրկիչն
մեր քն, զի զնս ը արդարսն դա-
սեսցէ. և զմեզ կեցուսցէ շնոր-
հիւ՛ ողորմութե՛ն իւրոյ: Եւ մենակալ
որ անձ մեր կեցո՛, և ողորմեա՛:
Գ. Տը՛ ողորմեա՛:

ԼԵԳԵՆ՝

Քս որդի անոխակալ և
 բարեգութ, գթա՛ քո արարչա-
 կան սիրովդ ՚ի հոգիս հանգու-
 ցեալ ծառայից քոց։ Յիշեալ
 յաւուր մեծի գալստեան արքայ-
 ութն քո. արա՛ արժանի ու-
 ղորմութն, քաւութն, և թո-
 ղութն մեղաց. դասաւորել՝ պայ-
 ծառացո՛ ընդ սուրբս քո յաջա-
 կողմեան դասուն։ Օ՛ր դու ես
 տր և արարիչ ամենեցուն, դա-
 տաւոր կենդանեաց և մեռելոց։
 Եւ քեզ վայելէ փառք, իշխա-
 նութի, և պատիւ, այժմ և
 միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից։

Լ՛մէն։

(Օրհնեալ տր մեր յս քս. Լ՛մէն։

Հայր մեր։

